

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Meldgaard, Anders Jensen.; af Sigurd Lind.

Krumstav og Kongespir : historisk Fortælling
fra Jakob Erlandsøns Tid

Skanderborg : D. Davidsens Forlag, 1884

390 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

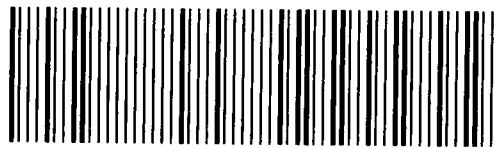
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

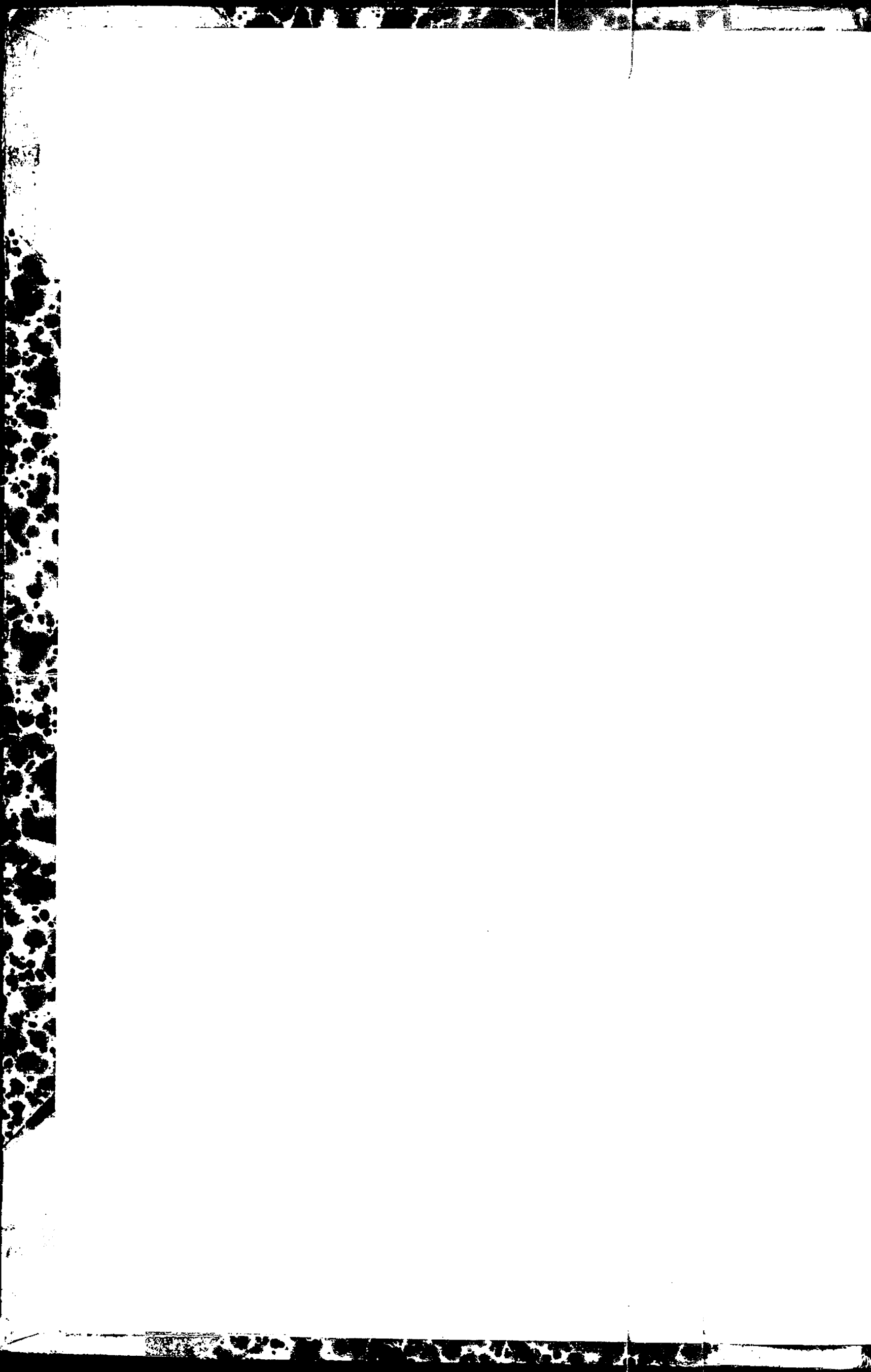

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

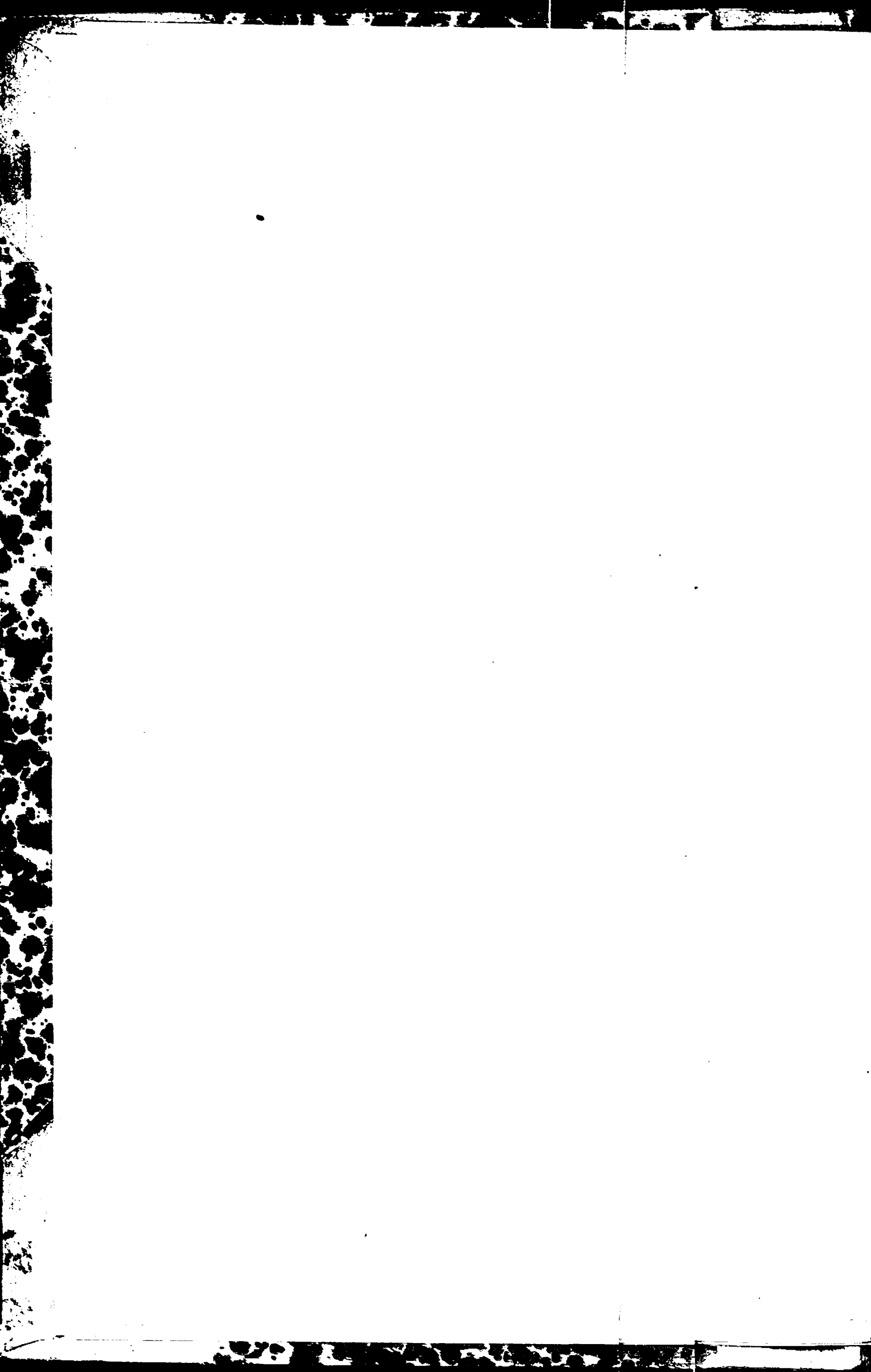

130022059931

Krumstav og Kongespir.

Historisk Fortælling.

Krumltav og Kongepir.

Historisk Fortælling fra Jakob Erlandsøns Tid.

af

Sigurd Lind,
Forfatter af „Bed Mossø.“

— 1884 —

Skanderborg.
D. Davidsons Forlag.
1884.

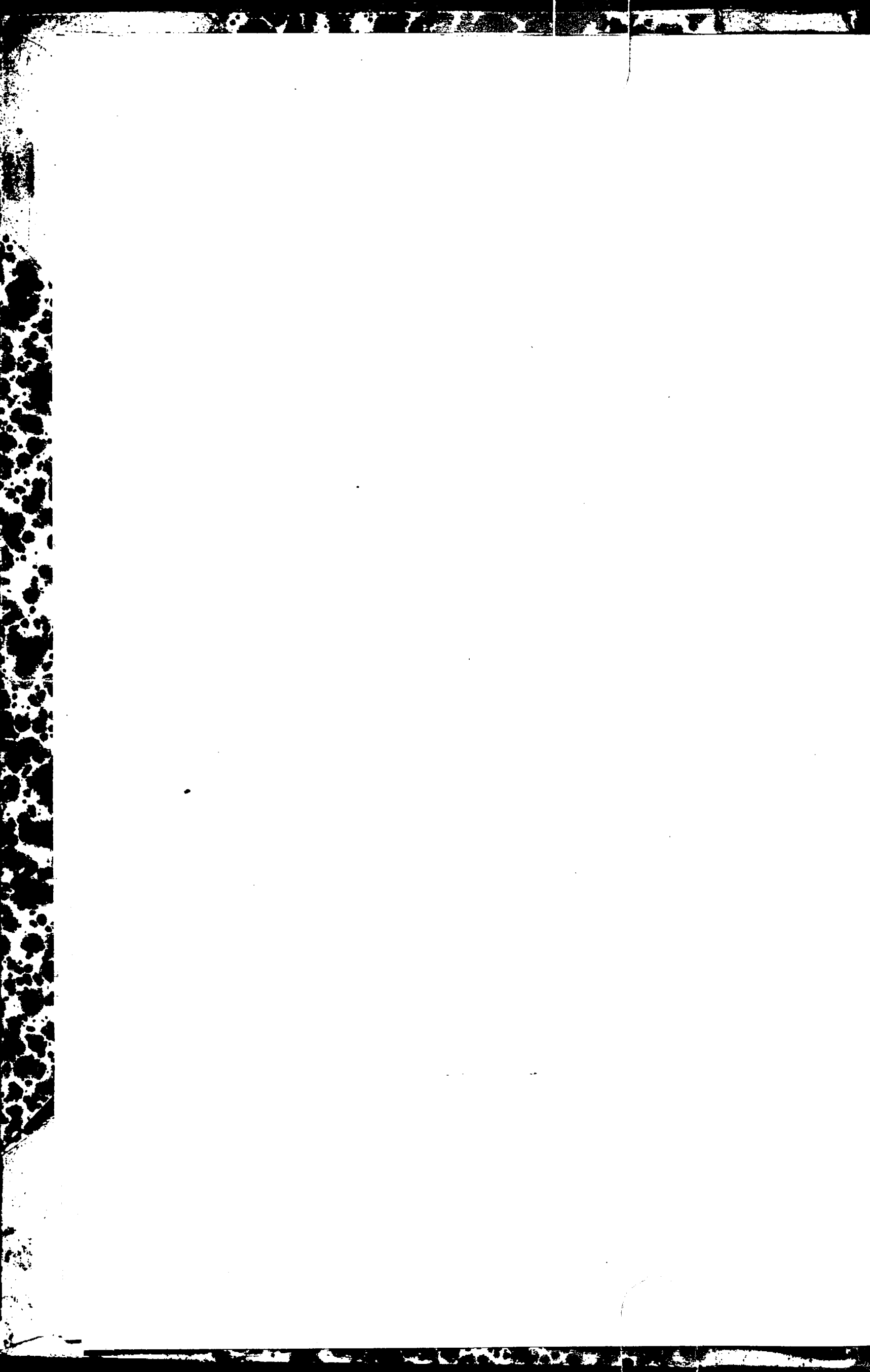

Oluf G. Sjørgensen Bogtrykkeri, Standerborg.

Indhold.

I.	Livet paa Øborg	Side	3.
II.	Skydannelser	—	22.
III.	I Lønkammeret og i Urtegaarden	—	34.
IV.	Bondeopstanden	—	50.
V.	Ebbe Genvæth's Dpgjør	—	68.
VI.	Tyngede Sind	—	85.
VII.	Kamp mellem Skygger og Lys	—	105.
VIII.	I Lund	—	119.
IX.	Bægeret flyder over	—	140.
X.	Munte i Nye	—	165.
XI.	Kirkefyrtten haanet og i Fængsel	—	177.
XII.	Edderkoppespind	—	196.
XIII.	Ventetider	—	204.
XIV.	Fanger og en Næv iblandt	—	222.
XV.	Naad, Syner og Drømme	—	245.
XVI.	Gamle Minder og en Munt i Nød	—	271.
XVII.	Et Kongemord	—	283.
XVIII.	Truid vil hente Sol	—	292.
XIX.	I Sankte Nikolaj Nonnekloster	—	312.
XX.	Skyet Luft og Solfin	—	337.
XXI.	Slaget paa Lohede og dets Følger	—	358.
XXII.	Slutning	—	380.

I. Livet paa Oborg.

Ved en Vig i den sydlige Del af Roskilde Fjord laa i Midten af det trettende Hundredaar Borgen Oborg. Prægtige Bøgeskove, Vigen og en i denne udmundende Na begrænsede Borgen, der skjærmedes af Bolde og Grave. Kun faa Ruiner paa dette Sted minde om Fortidens Liv; Græs og fordringsløse Markblomster dække Boldstedet, hist og her breder Vedbenden sine Blade, mens nogle viltre Firben lege Skjul mellem de henfaldende Murbrokker. Fjordbølgerne nynne om de gamle Tider; Grundtonen i deres vemodige Sange lyder: Gjent! Glem! — Men Historiens Aand svinger sin Tryllestav, de gamle Minder faa legemligt Klædebon og træde frem til Glæde eller Advarsel for Fremtidens Slægt.

Oborg ejedes af Ridder Ebbe Genvæth, der havde

staaet i stor Nidest hos Kong Abel Baldemarsøn og mente, at dennes Søner vare de rette Arvtagere af Danmarks Trone. De blev imidlertid forbigaaede til Fordel for Kristoffer Baldemarsøn, hvis ukloge Styre skabte ham mange Fjender og en Del sunkne Venner. Striden med den myndige og mægtige Prælat, Jakob Erlandsen, bidrog til at svække Kongens Magt, og da de lavere Folkeslags Misnøje over det haarde Tryk, Magthaverne lagde paa dem, blev af faretruende Natur for Landets indre Fred, haabede Kongens Fjender, at Abels Ut atter kunde faa Udsigt til Kongestyret i Danmark.

Ridder Ebbe stillede sig ikke i fjendtligt Forhold til det daværende Regimente; men han saa med Sorg, at Splidagtighed og Bannmagt mere og mere fjendtes i Tiden, og han længtes efter den Stund, da Fædrelandets Anseelse og Folkets Lykke kunde faa bedre Trivsel end under Kong Kristofferss Røgt. Ridderen fjærnedede sig da mere og mere fra Kongehuset og levede i Stilhed paa Øborg.

Ebbe Genvæths Hustru, Fru Karen, var en mild og venuesæl Kvinde, der fremfor alt elskede Freden og et stille Liv. Naar onde Tidender om Splid og Tvedragt trængte indenfor Borgmuren, var hun ræd, at den dyre Fred skulde lide derved; thi snart kunde det

ffe, at hendes fjære Husboud kaldtes bort til Krigerfærd og alle de Farer, denne medførte.

Ugtefolkene havde en eneste Datter, der ved vor Fortællings Begyndelse var en Ungmø paa sytten Aar. Hun var en sager Jomfru; det blonde Haar føjede sig uvillig i Fletningens Baand, og de mørkeblaa Øje med de drømmende Udtryk og de mange Spørgsmaal fortalte om en rig Drømmeverden i Ungmøens Indre. Men at det endnu var barnlige, uskyldige Drømme, som fængslede hende, derom fortalte det Renhedens og Fromhedens Præg, der hvile over hendes Ansigt. Skjelmeri laa om hendes noget fyldige Læber og betød endnu kun barnlig Leg; men hos den mere modne Ungmø kunde det vel forme sig til overgivent Lune eller til et bedaarende Smil, farligt for Ungerøvdens Sindssro. — Glæfelig var hun; ja, og saa var hun for Resten et Menneskebarn med alle de higende Længsler og Begjær, som findes i Kvindebarn; de ligge der som ulmende Glød og blusse ud i Luer, naar Tønderet kommer nær nok.

Fru Karens Søster, Fru Bibeffe, der var Enke, opholdt sig til Stadighed paa Øborg. Hun havde en Livshistorie, som var lidet glædelig. I en ung Alder forelskede hun sig i en Bæbner af fattig Slægt; men hendes Fader truede med Klosteret, hvis hun vedblivende vilde leve i den Indbildning, at Kjerlighed er

det Maal, et Menneskehjærte higer efter og maa finde, hvis dets dybe Længsel skal blive tilfredsstillt. Lykken laa lige for Jomfru Bibekkes Fod, thi Hr. Jens Bjørn bejlede til den smukke og livsglade Ungmø; lidt til Mars var han vel, men saa bragte han tillige Rigdom og et anset Navn. Valget mellem ham og Klosteret var let nok, mente Faderen; men Jomfru Bibekke fandt Udsigterne helt bedrøvelige; thi hvorhen hun end vendte sig, syntes alt hende mørkt og øde. — Hendes Hjertenskjær var i fremmed Land, hun havde svoret ham ubrødelig Troskab, og hun agtede at holde sit Løfte. Den strenge Fader kaldte sligt for letsindigt Børneværk, hvilket en velopdragen Ungmø som hans Datter vel burde vide; men hun var ikke til at bøje, hun forlangte blot Betænkningstid i et Aar, og hun fik sin Vilje. Kommer Tid, kommer Raad, tænkte Faderen, og de samme Tanker havde ogsaa Bibekke.

Aaret svandt hen for hende i Frygt og Haab, tidlig og sildig bad hun til den hellige Jomfru og alle gode Helgene om Raad og Bistand, thi Guds Moder vilde nok aabne en glædelig Udvej af Nøden, haabede hun. Men der skete intet Under; Dagene kom og svandt, den ene ligesaa raadløs som den anden, mens Djet dummedes af Graad, og Hjertet blev sygt af Længsel. Da Aaret var omme, blev et skjændigt Bedrag udført af Faderen. En Munk bragte Bud, at Bibekkes

Fæstemand var død; Munken fortalte, at han havde været hos den døende i hans sidste Stund og modtaget Baalæg om at bringe Bibekke en sidste fjerlig Gilsen. Nu opgav hun al Modstand, hendes Kraft var brudt, og viljeløs lod hun sig føre til Alteret af Hr. Jens.

„J tage min Haand; men Hjærtet kan jeg ej give eder!“ sagde Bibekke.

„Tal ej saa!“ svarede Jens. „J vil nok worde mig god, thi af Elskov har jeg bejlet til eder, og jeg vil worde eder en god Gusbond“.

I den første Tid saas sjældent et Smil om Fru Bibekkes Mund, des oftere Taarer paa hendes Kind; men hun gif stille omkring og taledede venligt med alle. Efter som Tiden gif, syntes de bitre Minder at slettes ud og øve ringe Magt over hende, og Hr. Jens drømte om lykkelige Dage ved Gustruens Side; men just da han tænkte saa, skulde Minderne opfriskes i deres fulde Glans.

En Gang var Ridder Jens fraværende i længere Tid, og Fru Bibekke fik da til Gæst en syg og lidende Munk, i hvem hun gjenkjendte den, der havde bragt hende Budskabet om hendes Hjertenskjærs Død. Den syge bad om at forblive en Stund paa Borgen, hvilken Bøn Fru Bibekke gjærne tilstod og lod ham pleje paa det omhyggeligste; men hans Sygdom forværredes, snart rasede Feberen i hans Blod, og i Tider, naar han

harde Lindring, talde han om sin nær forestaaende Død. En Dag bad han Fru Bibekke om en Samtale uden Vidner, og han fortalte nu, at han havde bragt falsk Budskab om hendes elskede, der levede endnu og for et Par Maaneder siden var kommen til Danmark. Munken bad saa mindelig om Tilgivelse for sin Brøde, han kunde ikke dø rolig, før han havde aabenbaret sin Hemmelighed, der brændte ham i Sjælen som en Helvedes Ild. —

Fru Bibekke lod Munken tale ud, han mærkede intet til de Kvaler, hun led, mens han fortalte; men da hun var ene, gav Lidelsen og Garmen sig Lust i en halv kvast Latter. Hun græd ikke, Taarekilden var tilstoppet; hun stirrede frem for sig med glasagtige Øjne, der syntes at have tabt deres Sekraft. I denne Stund borede sig fast i Bibekkes Sjæl en dyb Mistro til alle Mennesker, og til hendes Fader og Ægtefælle spirede et Had, der aldrig helt udsluftes. Hun satte straks Skjel mellem sig og Ægtefælle, og trods alle velmente Anstrængelser lykkedes det ikke Ridder Jens at overskride det, hun forblev isnende kold imod ham. Hr. Jens græmmede sig over at se sin Hustrus blege Stenansigt, der aldrig forandrede, uden naar Garmens Ord fløj fra hendes Mund som spidse giftige Pile, der traf, hvor de sigtede. Da kunde Breden ogsaa fuge op i ham, saa han forsøgte, hvad myndig Strænghed

og stærke Ord kunde magte. Ved en saadan Lejlighed sagde Fru Wibekke:

„J lade mig nu helst i Fred, Hr. Jens! Nødtvungen, ved Swig og List, blev jeg eders Hustru, og nødtvungen gaar jeg her som Husfrue paa Tollegaard, dog deri faar jeg finde mig, da det ej kan ændres; men vise et glad Ansigt, naar mit Sind er harnt, give eder fjærlige Ord, fordi J bedrog mig for min dyre Lykke, den jeg end freder i mit eget Hjærte, dertil kan J ej tvinge mig, al den Stund jeg ej vil være en Gylteriske.“

„For Tusend Ulykker!“ udbrod Hr. Jens, „J er min præstegionne Hustru og siger mig lige i Djuene, at J freder syndig Elskov i eders Hjærte. Vil J da worde en Menederske og volde eders Husboud Spot og Harm.“

„Ha, ha!“ lo Fru Wibekke med en kold, skærende Latter. „Menederske gjorde J mig til, da J ved Swig tvang mig til at bryde min dyre Ed til ham, jeg havde kjær.“

„J véd det helt vel, at jeg ej havde Lod eller Del i nogen Swig eller List mod Eder,“ sagde Jens.

„J siger saa og har ofte kvædet den Røse, Ridder Jens, men jeg tror eder ej; thi J bejlede, skjønt J vidste, jeg havde en anden kjær, og J holdt hardt ved med eders Bejlen, trods det J kjendte min Vilje.“

J bedrog mig for Livets Lykke, og derfor hader jeg eder. Tugt mig kun for mine Ord, var det end med Svøben, thi Legemet er jo eders, J evner dog ej at om-danne mit Hjærtelag. Frygt kun ej, at jeg render af Gaarde, nej, Hr. Ridder, jeg skal vel gjøre eder Pinen lang nok", sagde Fru Bibekke.

Paa denne Maade blev det Ridderen for trangt paa Borgen, han færdedes i de store Skove, hvor vild og halsbrækkende Jagt ret var hans Lyst, og paa en saadan Jagt mistede han Livet. Hr. Jens levede dog længe nok til, at Fru Bibekkes elskede drog Munkesap-pen paa og fjælede sig og sin Sorg i et Kloster. Hun solgte da en Del af sine Gjendomme og drog til Søste-ren paa Zborg, hvor hendes Bitterhed mod Menneskene blev et dagligt Malurtbæger for den milde Fru Karen.

Der var ensomt paa Borgen for Jomfru Anna. Ofteft maatte hun syse med Naal og Traad eller med Haandvæven og være Klosteren til Tidfort; men i Længden var dette dog ikke rosomt nok. Hellere hørte Ungmøen paa Ternernes muntre Latter og livlige Tale, hellere gif hun i Rosenlund at høre Fuglekvidder eller søgte Urtegaarden, hvor Urternes Trivsel ret var hen-

des Glæde. Sjælden gjæstedes Borgen af fremmede; men naar dette skete eller en og anden vejsfarende Munk eller Ridder laantes Natteherberge, var det ret en Højtid for Jomfru Anna at høre fortælle om den store, ukjendte Verden der udenfor, hvor alt tyktes hende forunderligt og gaadefuldt.

Ved Aftenstide, naar Dagens Gjerning var endt, samlede Borgens Svende og Terner ved Borgeled, hvor der fortaltes om ældre og nye Doplevelser. Ledsaaget af en ældre Terne fik Anna Lov at være med en liden Stund. Det hede Blod, der pulserede i Folkets Arer, mærkedes og ved Borgeled; paa Nygtets Vinger voksede Smaabegivenheder, gjenfortalte af mange Munde, til store og mærkelige Tildragelser, der fyldte alle Sind og æggede Indbildningskraften til de største Udsejler. Men savnede man nyt at fortælle, da ydede de gaadefulde Væsner i Havet, Aaen, Skoven og Højene Stof nok til Samtaleemner for det overtroiske, uoplyste Folk.

Jomfru Anna var en lyttende fra Jøse til Gudsaal, enten der fortaltes om drabelige Heltegjerninger eller om Havmanden, der loffer Jomfruen ned i Dybet; med tilbageholdt Aandedrag hørte hun om onde Magter, der i den mørke Nat søge at bedrage Mennesker, eller hun lyttede til Fortællinger om de blodløse Skikkelser, der i den stille Midnatstime komme op fra

Dødsriget og drive deres Spil paa Jorden, indtil første Hanegal lyder, og de svinde bort med hule Suf. — Særlig øvede Naturen en dragende Magt paa hende; Bindens Suf i Sivet, Vandets Ryn i Naen, Havbølgenes Hviſſen mod Stranden og andre af de Naturrøſter, der falde paa Mennesket, bleve hemmelighedsfulde Bæſner, hvis Liv og Skikkelse hun øuſtede at kjende. Ofte ſtod hun ved Naen eller Fjorden, ſtirrende frem for ſig med drømmende Dine, ſom om hun ventede at ſe Havmanden ſtige op af Vandet og føre hende med ſig ned i det løndomsfulde, midgrundelige Dyb, hvor mange Gaader kunde løſes. Men pludſelig kunde hun da vaagne ſom af en Drøm og løbe ind til Borgen ſom en jaget Hind.

En Dag ſpurgte hun ſin Moſter: „Hvorfor ſukker Havmanden?“

„Underligt Spørgemaal er det!“ udbrød Fru Bibekke og ſaa paa den ſpørgende. „Du have Ternerne atter ført uforſtandig Tale om det, ſom maa forblive ndi Løndom. Du gruble ej over ſlige Ting, det føder ſygt Sind og rædde Tanfer.“

„Men hvorfor grubler I da ſelv ſaa ofte, hjærte Moſter?“ ſpurgte Anna. „Ofte ſidder I med Haand under Kind og ſtirrer paa de gamle Vinde derude i Borggaarden, ſom om I ventede nogen.“

„Ventede nogen!“ udbrød Fru Bibekke. „Af, nej,

min Bønten er til Ende for fyrretyve Vintre siden, da man røvede min Lykke; men om jeg end vilde fortælle dig derom, da evnede du, Barn som du er, ikke at forstå mig. Truffer jeg derfor, at du aldrig maa lære, at Grublen over forspildt Lykke føder Suf og Taarer."

„Tænk da ej paa det, som bedrøver min Hjærtens fjære Møster saa meget."

„Af, mit hjærte Barn, let er det sagt, men svært at øve. Flagrer end Suffet ubørt hen for Binden, mens Taaren maa tørres af sig selv i vaagne Nætter, saa mægter jeg dog ej at glemme min frugende Hjærteve."

Jomfru Anna lagde sig paa Knæ forved Fru Wibekke, tog hendes Haand i sine og sagde: „Stakkels Møster! J maa have lidt meget; jeg vil være eder til Tidfort og Selskab ret meget herefter, om jeg maa saa Lov dertil."

„Du er et godt Barn og glæder mit Hjærte saare", sagde Fru Wibekke mildt. „Lad os da prøve at være hinanden til Tidfort og jage blege Minder af Huse. Hvad var det, du vilde vide om Havmanden?"

„J vil virkelig fortælle mig noget om Havmanden!" udbrød Anna glad. „Svenden Hans fortalte forgangen Dag, at, da han sidst var i Roskilde, saa han i en maaneflar Aften Havmanden sidde paa en

Sten ude i Havet og stirre ind mod Land; men da Maanen skjulte sig bag en mørk Sky, sank han i Bølgerne med et klagende Suf. Hvorfor sukker han, hjerte Møster?"

„Giv lidt Tid, Barnlille, saa skal du saa at vide det lidet, jeg hørte derom i min Barndom“, sagde Fru Bibekke. „Havmanden sukker efter at vinde en fager og uskyldig Ungmøes Elskov, thi sker det, at hun røres af hans vemodige Klagesuf, som han aander ud paa Bølgen, der bærer dem ind mod Land, da synker hun i hans Favn; hendes Sjæl bindes uløselig til Havmandens, og hun maa leve i Tangflottet paa Havets Bund, indtil de bundne Naturaanders Forløsning kommer.“

„Men hvorfor er Havmanden da bunden til Tangflottet paa Havbunden, og varer det længe, inden han løses?“ spurgte Anna.

„Ja, derom véd jeg intet uden det, jeg i min Ungdomstid hørte fortælle af en gammel Munk, og det er snart gaaet mig ad Glemme,“ svarede Fru Bibekke.

„Na, fortæl det, I mindes!“ bad Anna.

Fru Bibekke betænkte sig en Stund, og et vemodigt Smil fik Bugt med det strenge i hendes Ansigt, idet hun tog til Orde: „Sin gamle Klosterbroder, Gud have nu hans Sjæl i Bødd, var i min Barndom og Ungdom min Lærer og bedste Ven; han elskede Naturen og aabnede mine Øjne for dens Skjønhed. Med

stor Omhed plejede han sine Blomster, glædedes saare, naar de trivedes vel og var bedrøvet, naar et eller andet Uheld traf hans Yndlinge. Saa han en sygnende Plante eller et uskjønt lidende Dyr, sukede han og sagde: „Ak, hvor Synden dog har skjændet Guds Skabning!“ Men traf vi paa vor Gang i Mark eller Skov et eller andet af de mange Skønhedsundere, der findes paa Jorden, da kunde han aldrig blive træt af at skue det, og jublende som et Barn udbrød han ofte: „Se, kom dog og se! her er endnu bevaret et Stykke Paradis!“

Fru Bibekke standsede og saa drømmende hen for sig. „Ak,“ udbrød hun derpaa, „det var herlige Timer, glædelige at mindes, aldrig skulle slige Stunder komme tilbage, men i Steden for dunnens Djet af Graad, og Tankerne fløves af søvnløse Nætters Be.“ Efter en kort Stund tog hun sig sammen som med en indre Kraftanstrengelse og fortsatte sin Fortælling: „En Dag sad den fromme Munk og jeg ved en liden Bæk, der stille snoede sig gjennem Engen, mens Forglemmigejer i tusendvis dannede et Blomsterflør over det rislende Vand; men nedenfor det Sted, hvor vi sad, tumlede Bækken sig kaad og vild og havde dannet sig et underjordisk Leje ind under Jordbrinken. Underlige Lyde trængte ud derfra; snart var det vemodige, løndomsfulde Toner, der naaede vort Øre, snart vilde og skur-

rende. Det var ved Aftentide; men før Solen gik i Bjerge, bredte den et mildt, fjærtegnende og beaandende Lys ud over Bækken og dens Omgivelser, og da i det samme Klokkerne i den nærvæd liggende Kirke begyndte at ringe, lød Bækkens Mumlén som vemodige Klagesuf, hvori der nu og da blandede sig en undertrykt vild Latter.

„Hvad er det, der sukker og lér i Bækken? Er det Elvepigerne?“ spurgte jeg.

„Det er bundne Naturaanders Røster; men hør ej derpaa, de drage ned i Dybet, lyt derimod til Malm-tungerne, der kalde Menneskene til Bøn for at fri dem fra onde Magters Bold.“ Jeg korsjede mig og bad et Paternoster og et Ave Maria; men under det alt fængsledes mine Tanker af Munkens Ord om de bundne Aander. Længe knælede den fromme Broder Knud, henfunken i Bøn; men da han rejste sig, spurgte jeg atter: „Hvorfor ere Naturaanderne bundne?“ Munken svarede ikke; i dybe Tanker saa han ud over Egnen, over hvilken Aftentaagen bredte sit hvide, hemmelighedsfulde Slør, hvorunder Elvepigerne kunde opføre deres Dans uden at ses af Menneskeøjne. Endelig tog Munken til Orde og sagde: „Mit hjerte Barn, dine Tanker ere endnu fangne af det løndomsfulde i Naturlivet og spørger om det, som intet Menneske er i Stand

til at besvare, dog skal jeg som Svar paa dit Spørgsmaal fortælle et Sagn. —

Da Gud skabte Himlen og Jorden, var alt herligt. Naturen blev ifkædet Skjønhedens fagreste Klædebon, Samklang og Lykke tonede gjennem Naturens Hjerte, der aandede og bævede i uendelig Fryd. Dejligt, dejligt! klang det igjennem hver Nerve i Verdensaltet. Da steg Engle ned til Jorden for at fryde sig ved de skabte Ting's Herlighed, deres Stemmer blandede sig med Naturens tusendfoldige Røster, og en mægtig Lovsang til Guds Ære og Pris tonede mod Himlen. Men de ondes Hyrste blev rasende forbitret over al den Lyksalighed, hvori han ingen Del ejede, det lykkedes ham at gyde Misundelsens og Løgnens Gift ind i Verden og faa Glæden kvalt. — Nu kom der Strid paa Jorden. Havet kaldte paa Søen, Søen paa Aaen, Aaen paa Bækken og Bækken paa Kilden; til Boldsfærd enedes de, de samlede sig for at overskylle Jorden og kvæle alt Liv paa den. Stormen foer frem med ustandselig Vælde, og alt maatte bøje sig for dens Magt, saalænge dens mægtige Vinger kunde bære den; kun visnede Blade, knækkede Blomster efterlod den paa sin vilde Vej. Kulsorte Skyer bredte sig ud over Lande og forbød Stjærnerne at spejle sig i den blanke Sø, mens knitrende Lyn foer ud af Skyen og søgte at ryste Jorden i dens Grundvold. Rædselslagne Smaa-Krumstav og Kongespir.

fugle tuede ind mellem Buske og Træer for at bjærge sig; men der sad Høgen og Glenten, tørstende efter deres Hjerteblod, thi Markens og Skovens Dyr vare grebne af en ond Jorfølgelseslyst — den ondes Sæd vokfede fin frodige Vækst over den ganske Jord.

Da flygtede Englene fra den splidagtige Skabning og sørgede over, at Paradiset var tabt; men det onde Ord, som den onde havde hviffet ud i Verden, havde fundet Bofjested hos nogle af Englene, der bebrejdede Gud, at han lod Paradiset svinde bort fra Jorden. Gud Herren vrededes og lukkede fin Himmel for alle de Engle, der vare smittede af den samme Mand, som havde daaret al Skabningen, og disse Engle søgte da Bolig paa Jorden hos de samme Ting, som de elskede i Paradistiden; der skulle de blive til Dagenes Ende. Men hver Midnatstime fe de op mod de blinkende Stjerner og længes efter den Herlighed, de have tabt. Og de hemmelighedsfulde Toner, der dæmpede og indeftænkte lyde ud i Natten, ere Sukke fra Naturens bundne Mander, der længes efter at smelte sammen med en Menneffejæl for at fe et Glimt af det tabte Paradis, som endnu er kjendeligt hos ethvert Menneffe, der ej er i den ondes Bold.

Sker det da, at et Menneffe bliver betaget af deres Sukke og giver fin Sjæl hen i dem, da tilfløres hans Dje, alle hans Sanser troldbindes, og han er

i Nanderne's Bold. I Maaneglansen ved Midnatstide ser han dem omgivne med en oversanselig Glorie; men denne er kun en Skuffelsens Gsterligning af den tabte Engledragt. Dog drager Blendværket den troldbundne med overnaturlig Magt, han maa følge med ned i det hemmelighedsfulde tilslørede Land, hvorfra ingen vender tilbage med uskadt Sjæl."

"Kunne de bundne Nander da aldrig faa Engledragten eller se ind i Guds Himmels?" spurgte Somsfru Anna.

"Jo visstelig!" svarede Fru Bibekke. "Hvis de ved Dagens Ende ville bøje Knæ for den hellige Somsfru og for Jesus Krist, da løses Forbandelsen."

"Du forstaar jeg det helt vel, hvorfor Havmanden sukker", sagde Anna; "men I har snart skræmmet mig, hjærte Møster, saa jeg ræddes for at gaa til Fjorden ved Aftentide, og dog kjender jeg intet lysteligere end at løbe om paa Engen og plukke Blomster."

"Frygt kun ej!" svarede Fru Bibekke. "Giv dig Gud og alle gode Helgene i Bold, da have hemmelighedsfulde, daarende Væsner ingen Magt over dig. Al, nej, ræddes for intet uden for de onde falske Mennesker, som mest ere betænkte derpaa at rane Fred og al Livsens Lykke fra os. Bedst at fly dem som giftspyyende Drager!"

Fru Karen kom til Stede i det samme og hørte

de sidste Ord. Hun sagde: „Hjerte Søster! Mig tykkes, I handler ilde ved at udsaa Mistillid til Mennesker, ere de da ej heller saa onde, som I mener.“

Fru Bibekke blev bleg og saa skarp paa sin Søster; Ansigtets Mildhed og Liv svandt bort, og en forstenet, udtryksløs Ro prægede hendes Træk. Med en haard Klang i Stemmen svarede hun: „Og dog kjen-der jeg fuldt vel og bedre end I, at Menneskene ere falske som Skumstrimer paa Havet, hvad jeg i lange Aar har maattet sande og daglig drager mig i Minde for ikke at glemme det. Skal jeg da fæstne en Løgn i et Barns Sind ved at rose, hvad mit Hjerte fordømmer og foregjøgle hende, at Menneskene ere gode og kjerlige, saa de des lettere kunne bedrage hende! Nej, Søster Karen, da var jeg en slet Bogterfke for liden Anna!“

Fru Karen vendte sig til sin Datter og sagde: „Gud og hans Helgene give dig blidere Kaar end din Mesters! Gaa nu en liden Stund paa Højeloftsjoalen og kort Tiden, thi snart gaar Sol i Bjerge, ser jeg.“

II. Skydannelser.

Valdemar Sejrs Krige havde tynget haardt paa Folket, ikke mindst paa Bondestanden, og den store Konges Dje luffedes, før de Saar som Krigene havde slaaet, vare lægte. Den Splidagtighedens Aand, der under Valdemarsønnernes Styre kom til at raade i alle Forhold, forødte Folkets Kraft. Tidens ledende Mænd evnede ikke at frembære en eneste stor Tanke, der kunde gribe hele Folket og samle de forskjellige Stænder til Enhed.

De Folkelag, Adel og Gejstlighed, som havde Overtaget, nyttede det hver for sig med god Vilje til Undertrykkelse af andre, der stod dem i Vejen. Adelen paa Nerne samlede større og større Jordegodser, de hoveripligtige Bønders Tal øgedes, og det gik stadigt ned ad Bakke med Bondestandens frie Stilling og Indflydelse. —

Gejstligheden troede ikke, at noget kunde trives uden dens Mellemkomst, thi Livet fik først sin rette Betsignelse ved ubetinget Lydighed mod Kirken; den havde Jorderigs Lykke og Gimmerigs Salighed at tildele enhver, som blindt underkastede sig, men brugte

Forfølgelsens Svøber til at tugte de gjenstridige. — At Prælaterne tragtede efter verdslig Magt var kun for des bedre at kunne herske over Sjælene, bevare dem for vilde Beje paa Jorden og sikre dem en let Udgang af Skjærsilden hisset! —

Fejderne mellem Baldemarsønnerne øgede Armoden og dens Lidelser for de underlegne Stænder, og særlig led den fattige Del af Almuen. Bondens Hjem blev uhyggeligt og armt, hans Klædning pjaltet, hans Høde usjel, Sindet tungt og Tanken sløv! Intet Under, at han kaldtes „den usle graa“ Bonde og fik Underkuelsens Mærke paa sin Bænde.

De Trællekaar og den Glendighedens Tilværelse, hvorunder navnlig Husmænd og Hæstere paa Sjælland og i Skaane levede, affødte i Begyndelsen af Kong Kristofferss Regering flere Oprør, indtil de i Maret 1256 naaede saa betydelig en Tilslutning i Sjælland, at Kongen maatte sende sin Hær mod Oprørerne.

I Begyndelsen af Maj Maaned i Maret 1256 ankom til Øborg en velkjendt Gæst, Cisterciensermunkken Laurentius. Han traadte ind og hilste:

„Goddag og Gudsfred herinde!“

„Det samme tilønffer jeg eder, ærværdige Broder Laurentius!“ svarede Fru Karen.

„Er Ridder Ebbe til Huse?“ spurgte Munkén.

„Vi vente ham til Borgen om en liden Stund. Tag Sæde saalænge, og jeg vil da lave en liden Læskedrik til eder“, sagde Fru Karen venligt.

„Tak for den milde Gæstfrihed, jeg al Tid finder paa Zborg. Sankte Lucius lønne eder derfor!“ svarede Munkén.

Laurentius var Klosterbroder i Rye, men Abbeden nyttede ham som Sendemand i Klosterets Anliggender, og derfor var Munkén ofte paa Rejser enten til Klostrene eller til en og anden af Kirkens Stormænd. Man yntede om, at Jakob Erlandsen bar Hovedskylden for de hyppige Rejser, Laurentius foretog, thi i den senere Tid gæstede han ofte Lund, men derimod opholdt han sig sjælden i Rye, og, naar det skete, var det kun nogle Dage ad Gangen. — Paa en af sine Rejser overnattede han en Gang i Tvillum Kloster i Jylland, hvor Kong Kristoffer Dagen efter afslagde et Besøg, som de Tvillum Munké tyktes meget ilde om, da Kongen gjorde Krav paa frit Ophold for sig og Følge. Laurentius lod falde uforsigtige og frænkende Utringer om Kongen, og denne befalede da sine Svende at tildele ham legemlig Revselse. Fra dette Djeblik

glødede i Laurentius's Sjæl et uudsluksfuldt Had til den, der havde haanet ham.

Under den senere Tids Brydninger mellem Kronen og Kirken var Munken bestandig paa Rejser i Sjælland og Skaane. Han besøgte ofte Zborg og fandt venlig Modtagelse hos Ridder Ebbe, der syntes at finde Behag i hans Ntringer om det kongelige Regimentes Banmagt.

En Gang kom Laurentius til Zborg i Følge med to kostflædte Mænd, der havde lange og ivrige Samtaler med Hr. Ebbe, og i den følgende Tid var Ridderen oftere borte fra Borgen end sædvanligt. Fru Karen tænkte ikke videre over dette, før Rygterne om Bøndernes Volds handlinger kom hende for Øre. Da flagede hun og sagde:

„Hjerte Husbond! Det er ræddelige Tidender, som høres om Bøndernes Færd; snart kan Zborg blive gjæstet af Ildgjerningsmænd og Skarnsfolk, og hvad skulle vore faa Svende og vi stakkels Kvinder fange an, naar I færdes borte fra Borgen den ganske Dag.“

„J er Ebbe Genvæths Hustru og endda ræd og bange!“ sagde Ridderen med et Smil. „Næppe findes en Bonde i det ganske Sjælland, der vil løfte Haand mod Zborg eller frumme et Haar paa vore Hoveder. Slaat eder derfor til Taals, mit Hjerte!“

„J véd det helt vel, at jeg stoler trygt paa eder,

min kjære Gusbond; men det høres mig for, at der er onde Tider i Bente", sagde Fru Karen.

"Nu, da tage vi derimod uden Frygt og bange Anelser", svarede Hr. Ebbe.

"I din Nærhed er jeg tryg," sagde Fru Karen; "men helt ofte tykkes mig, at vor Lykke ej længe kan vare ved. Sig mig, hvad ville de fosteflædte Mænd, der saa ofte ses paa Øborg?"

"Det er forkuede og pinte Stakler, som i deres Nød søge Raad hos mig, der vil dem vel. Alle ere de velsindede mod mig og mine", svarede Ebbe Genvæth takkesfuld; men som for at føre Fru Karens Tanker i en anden Retning spurgte han: "Hvad tykkes min Hustru om vor vante Gjæst, Munkens Laurentius?"

"Helt vel!" svarede hun. "Han er jo en from og renlivet Munk, som bringer Belsignelse til det Hus, han gjæster; ofte er han os enlige Kvinder til Tidfort og Gammen, enten han fortæller om fromme Helgene eller om det, han har oplevet paa sine mange Rejser."

"Min fromme og godlidende Hustru! I tænker kjærligt og godt om Mennesker, hvilket gjør eder stor Ære og glæder mit Hjærte saare."

Fru Bibekke led ikke Laurentius, hvem hun kjendte fra tidligere Dage, thi hun havde tilbragt de fleste Aar af sit Liv paa Toløgaard i Angel, hvilken Gaard hun endnu ejede. — Den Blød, der brændte i Munkens

sorte Dje, var ubestemmelig, men lod ane, at der i hans Sjæl brændte en ubehersket Ild, der kunde bryde ud i fortærende Flammer, hvad Djeblig det skulde være, og ve da den, der stod hans Planer i Vejen og var hans Fjende. Det blege Ansigt med de skarptegnede Træk om Munden fortalte om Gandlekraft; men hele Personligheden gjorde Indtrykket af, at man havde for sig en sværmerisk og snedig Natur, hvem Midlernes Art var ligegyldig, naar blot det attraaede Maal naaedes. Fru Wibekke indlod sig ikke videre med ham, men behandlede ham med høflig Tilbageholdenhed; han kunde aldrig blive hendes Ven, og hun frygtede ham som Fjende.

Det varede ikke længe efter Munkens Ankomst, før Ebbe Genvæth kom til Stede. Fru Karen og Fru Wibekke forlod Stuen, og de to Mænd vare ene.

„Jeg har et vigtigt Budskab til eder, Ridder Ebbe,“ begyndte Laurentius. „Nu er Tiden kommen, da Bønderne vente kraftig Bistand af eder. Snart staar det ganske Sjælland og Skaane i luende Brand af Misnøje over den Undertrykkelse, som de adelige Herrer øve mod Almuen, og man venter af eder, at I vil stille eder i Spidsen for Bevægelsen og lede den til et heldigt Udfald.“

„For Sanden! I denne Stund taler I uden Omsvøb og forblommede Ord; men ej evner jeg at

fatte, af hvilken Grund I stiller slikt Forlangende, thi langt være det fra mig at gjøre aabenbart Oprør mod det nuværende Regimente, er det end vanmægtigt og raadløst, saa alle Helgene maa sig forbarme."

„Slikt Svar havde jeg ikke ventet af eder, Hr. Ridder! Kongen og mange adelige Herrer vide det helt vel, at I holder med Bønderne og staar i Forbindelse med deres Førelere, og disse stole paa eder. Svigter I nu, da vil I vorde forhadet af den ganske Almue, ligesom I alt er ilde set af eders Standsfæller, og snart kan Dborg være en rygende Grushob."

„Er jeg ilde set af mine Standsfæller, da er Klaffertungen, ej mine Ord og Handlinger Skyld deri", sagde Ridderen harmfuldt. „I siger jeg staar i Forbindelse med Bøndernes Førelere! Deraf véd jeg intet, jeg har kun fraraadet Vold og Ufærd, indtil det kjendtes, at andre og mægtigere Stænder end Almuen kjededes ved Kong Kristoffers Styre, thi da var Tiden kommen til at sætte Abels Søn paa Danmarks Trone og give de undertrykte bedre Kaar."

„Mig tyffes, at det alt rødnere i Øst til den Dag, om hvilken I taler," sagde Munkens. Erkebisp Jakob i Lund og den ganske Gejstlighed med Undtagelse af nogle lidet evnende Bisper og Klerke i Jylland ere jo hardt mod Kongen og ønske ham Belial i Vold. Lige-saa tænke og mange adelige Herrer."

„Og I ynkes ej over det store Tal af Bønder, hvis Liv ville blive ofrede, dersom I lægge Bed til den Ild, der alt brænder i lys Lue. Kan hændte, den skal sluffes med Bøndernes eget Blod, hvis de skulle staa ene“, sagde Ebbe.

„Blødsjoden maa den være, der ynkes over nogle usle Bønders Liv, hvor det gjælder at styrte Belial til Fremme for den hellige Kirkes og Landets Vel“, svarede Laurentius.

„Regner I mine Ord for blødsjoden Tale, da krænker I mig!“ udbrød Ridder Ebbe i Brede. „Tal lavmælet om det, der sømmer sig en Ridder, al den Stund I selv krøb i Munkeskappen og er lidet fjendt med Sværdleg og Krigerfærd.“

„Tag ej mine Ord til Mistyffe, thi mindst af alt vilde jeg saare eder!“ sagde Munkens i ydmyg Tone. „Giv mig et gunstigt Svar med til Bønderne, Hr. Ridder, saasom de og Kirkes Benner sætte Lid til eder!“

„Sig til dem, der sendte eder, at jeg er Bøndernes Ven, men ikke kan jeg være dem til Vilje i det, de forlange, thi da vilde jeg vie dem og mig selv til Død og Undergang“, svarede Ridderen.

„Det led ud paa Eftermiddagen, og Ebbe Genvæth bad Munkens at blive paa Øborg til næste Morgen, hvortil han var saare villig.

Dagen før Laurentius havde ovennævnte Samtale med Ebbe Genvæth, sad en Ridder og en ung Bæbner under en gammel Eg ved Esrom Sø. De havde fulgt Kong Kristoffer og Drosten Peder Hindson Synde til Esrom Kloster, hvor de høje Herrer nu havde opholdt sig i flere Dage.

Ridderen saa ud til at kunne være over tredive Aar, han var en temmelig høj og velnæret Skikkelse, der syntes at være i Besiddelse af store Legemskræfter. Om hans Mund laa al Tid et godlidende Smil, som røbede et velvilligt Sind og fortalte om sjæleligt og legemligt Velbefindende. Hans Navn var Klaus Turesøn.

Bæbneren Truid Pedersøn, Drost Peders Søn, var to og tyve Aar gammel; kjæk og frejdig bar han sit brunlokkede Hoved paa et stærkt bygget, harmonisk udviklet Legeme. De kraftig tegnede Djenbryn og den lidt buede Næse gav hans Ansigt et Udtryk af Kraft og Bestemthed. Det, der dog mest fængslede hos Unglingen, var hans fyrrige Øjne, som sprudlede af Livsglæde og lod ane, at en rig, straalende Verden af Haab og Mod boede i ham, og at der i den smukke Ungerjvend var Stof til en daadskraftig Mand.

De sad en Stund i Tavshed og saa ud over Søen, der laa klar og spejlblank i Baardagen, ventende efter at franses med grønne Siv og Nakandebblade.

„Hvor længe mon vi skulle fortøve hos de Munk

i Gærom?" spurgte Ridderen. „Jeg for min Part gad helst bryde op nu paa Stand, thi snart kjedes jeg ved Messe og Munkeskost.“

„Eders Guld har i dog bevaret helt vel og ikke vraget de fromme Brødres Bedekøller“, lo Truid. „For Resten har jeg hørt en Tugl synge om, at I og jeg skulle følge Drosten herfra i Morgen tidlig.“

„Taler I sandt? Jeg skal atter sidde i Sadlen og blive Menneske igjen!“ udbrød Klaus Turesøn glad, idet han sprang op, greb Bæbneren om Livet og snurrede sig rundt med ham som en Top. „I skal vide, min prægtige Truid, at Pilsnar ejer en Del af min Sjæl, hans Brinsken og Prusten er mig lifligere end en Munks Messe.“

„Er Pilsnar eder mere værd end Skipperdatteren, som I forelskede eder i forgangen Aar, da I var i Ribe?“ spurgte Truid med en drillende Latter.

„Bliv ikke en mundkaad Svend, min Djeften Truid!“ sagde Klaus. „Nævn ej oftere Jomfru Tutta og en almindelig Skipperdatter i ét Aandedrag, thi da kan det hændes, at Klaus Turesøn bliver vred og for Fremtiden behandler eder, som om I var en Skipperføn.“

„Godt Ord igjen, Ridder Klaus!“ afbrød Truid ham. „Gid jeg var en Skipperføn, thi da kunde jeg lystes at bejle til Jomfru Tutta for at give eder en lang Ræse.“

„Saa giftesyg er den fagre Jomfru næppe, at hun vil give Saerd til en glathaaret Spyttegjøg som eder“, svarede Klaus med et godmodigt Smil.

„Fortæl mig til Tidfort, hvorfor Jomfru Jutta vragede en drabelig Helt som eder“, sagde Truid paa Dril.

„Aldrig har en Ungmø vraget Klaus Turesøn“, sagde Ridderen; „men for at I kan bære eder smildere ad end jeg, skal jeg fortælle om min Vejsergang, i Fald I kan være medgjørilig saalænge. — Ser I, Ven Truid! Jomfru Jutta havde jeg kun talet med nogle faa Gange, før hun blev mit Hjærte saare kjær, og jeg besluttede at fæste hende til min Brud. Venlig og mild var hun mod mig, hver Gang jeg kom til Huse hos hendes Fader, og jeg troede, at hun delte min Elskov. Mange smukke Ord havde jeg udtænkt at ville sige hende, naar jeg bad hende vorde min Hæstemø; men da jeg ved min Alfrejse fra Ribe gjæstede hende sidste Gang, blev alle de kjønne Vejserord sidde mig saa fast i Halsen som tør Fisk uden Bæde, og jeg teede mig som en Straamand. Gudelig greb jeg Ungmøens Haand og sagde: „Farvel, Jomfru Jutta! Sankte Lambert beskytte eder! Men i min Kvide tog jeg saa fast, at hun klagede sig af Smerte og frigjorde sig. — Videre har jeg ikke at fortælle, thi jeg skyndte mig bort fra Huset, skamfuld over min Ubehjælpshed og

arrig paa mig selv, fordi jeg havde baaret mig ad som et Fæhoved. Siden har jeg hørt, at en Guldsmed gjør Haneben til den fagre Ungmø."

"J burde drage til Ribe og forsøge eder som Bejler endnu en Gang, mens Tid er", sagde Truid.

"Hellere lader jeg dog den Bejlen fare og søge at holde Grillerne fra Livet", svarede Ridderen. "Sig mig, hvorhen gjælder Rejsen i Morgen?"

"Vi ride til Øborg," svarede Truid.

"Nu, da vil Drost Peder søge at stoppe Ridder Ebbe i Tide, at han ej bliver Bøndernes Mand," sagde Klaus. Han standsede lidt og smilte lunt, idet han vedblev: "Eller kan hændes, at Rejsen angaar Ebbe Genvæths fagre Datter; thi blev hun Truid Pedersøns Fæstemø, bandtes Ridderen ved ét Baand mere til Rigets gode Mænd."

"Nu har J Syner og taler i Vildelse!" udbrød Truid. "Ikke véd jeg, at Ridder Ebbe har en Datter og langt mindre, om hun er værd at eje. J kjender maaske næppe selv den Jomfru, om hvem J taler."

"Det skulde jeg mene, saasom jeg ofte har gjæstet Øborg," svarede Klaus Turesøn. "Jomfru Anna er en fager Mø og dertil from som en Helgeninde. Al Ridderens Jordegods og Kloster Bibekkes Grunker faar hun i Medgift, saa mig tykkes, at en Væbner som J aldrig kunde gjøre det bedre.

„Ingenøen paa Zborg er vel skjønnere end Zomfru Tutta, kan jeg tænke, og det undrer mig, at I ej selv har bejlet, saasom I er forfaren i den Kunst“, stiklede Truid.

„Paa det Lav! Nej, Bæbner Truid, Zomfru Tutta, hvis Navn I tillader eder at nævne, er en Engel lig og ejer dertil ti Gange mere Kløgt, end I kan rumme i eders unge Hoved“, svarede Klaus. „Men Zomfru Anna er mere end fager nok til en Bæbner, og jeg tør sloa til Bæds om, at hvis I ej er en Træmand, da vorder I ganske fangen, naar vi komme til Zborg.“

Truid svarede intet, men gav sig til at mynne og saa ud over Seen.

III. I Lonkammeret og i Artegaarden.

Da Ebbe Genvæth havde endt Samtalen med Laurentius, lod Kurens Lur, og Ridderen skyndte sig til vinduet for at se, hvad der var paa Færde. Ijeblikket da han havde fundet, at fem Ryttere red over Vindebroen ind i Borggaarden, og snart naaede de forbi „højen Linde“ og op til Slottets Hovedindgang.

Blandt Rytterne befandt sig en høj og statelig Ridder, i hvem Ebbe Genvæth gjenkjendte Kongens Droft, Peder Tindson. Endvidere lagde han Mærke til Ridder Klaus Tureson. Hr. Ebbe hilste paa de ankomne, gav de nødvendige Befalinger til sine Svende og førte Drosten tilligemed Klaus Tureson og Truid Pederson ind i Boræen, hvor de hilste paa Kvinderne og bragtes til Sæde.

„I være alle hjertelig velkomne under mit Tag!“ tog Ridder Ebbe til Orde. „Sliq Gæst som et Besøg af Kongens Droft havde jeg mindst ventet, saasom min Person er ringe anskreven ved Hove.“

„Nu, det kan hændes, at I staar højere anskreven,

end I tænker, thi kommer jeg just til Øborg i Dag med venligt Bud og kongelig Hilsen, hvad vel maa overtyde eder om, at I regnes ved Hove for en ædel og brav Ridder", svarede Peder Fjindsøn.

"Gj tillader jeg nogen at tvivle derom!" sagde Hr. Ebbe.

"Hvis det er eder belejligt, Hr. Ridder, ville vi gaa til Lonkammeret, at jeg kan forebringe mit Vrende, om hvilket helst bør forhandles i Curium", sagde Peder Fjindsøn.

"Ønsker I ej først at gjøre eder tilgode med Aftenkost?" spurgte Fru Karen.

"Haaber jeg tillige, at I med samt eders Svende fortøve paa Øborg i Nat", tilføjede Hr. Ebbe.

"Tak for venlig Gjæstmildhed, jeg tager med Glæde derimod, saasom jeg har redet hertil fra Esrom uden at raste; men Kongebud gaar for alt, og ønsker jeg derfor at forrette mit Vrende først," svarede Drosten.

Da de to Riddere sad i Lonkammeret, tog Peder Fjindsøn til Orde og sagde: "I længes sikkert, Hr. Ridder, efter at høre, hvad jeg har at forebringe, og jeg skal nu være eder til Vilje. I véd, at Almuen i Sjælland og Skaane er urolig og volder alskens Ufred, ja, Borge blive endog plyndrede og afbrændte, hvorved flere fric Mænds Liv have været udsatte for stor Fare. Slik ond Færd kan ej vedvare uden at

vorde til Mæn for Land og Rige; det er da Kong Kristoffers Magt at kue Opstanden med Magt, hvis Ro og Fred ej inden føje Tid bringes til Beje, og det ventes, at I findes rede til med Sværd i Haand at bistaa det lovlige Regimente med at kue de uslydige. Endnu vil Kongen dog give nogen Tids Frist og udsende nogle Mænd i de urolige Dele af Riget for at tale Almuen tilrette. I, Hr. Ridder, formenes at have nogen Magt over Sindene blandt de forvildede Bondestofte, der hærge Sjælland, og Kong Kristoffer ønsker da, at I vil forsøge, hvad I ad Mindelighedens Vej kan udrette til Lovløshedens Ophør."

"Det er et helt vanskeligt Jværv, Kongen og hans Raadgivere have tiltænkt mig, thi ej evner jeg at stille den Storm, som raser blandt Almuen, saalænge den pines og plages af uretfærdige Herrer. Kun Mildhed og Retfærdighed mod de undertrykte kan slukke den Harmens Ild, der snart sætter i Brand det ganske Land. Vi sidde her i Rønhammeret, Hr. Drost, og ingen hører vore Ord", vedblev Ridderen; "lad mig da sige, at det nuværende Styre er lidet skiftet til at bringe Ro og Fred blandt det splidagtige Folk."

"Nu, det er ej let styre, hvor kun faa vil lyde. Gejstligheden bøjer sig alene for Mester Jakob i Lund, mange frie Mænd gaa deres egne Veje og handle efter eget Tykke uden at ænse, at Lovløshedens Hande-

ler smitte som smigende Farsat, indtil Selvtægt lægger Folkets Fred og Lykke plet øde."

"Jeg tror I ej, Hr. Drost, at fra først af stammer Forargelsen fra ham, der bærer Kronen i dette Land?"

"Helt vel véd jeg, at I ej er Kong Kristoffers Ben, Ridder Ebbe; men hidtil viste I eder ikke som hans Fjende, derfor tager jeg eder ej til Mistyffe de unilde og lidet velbetænkte Ord, I nys taledede," sagde Drosten sindigt. "Dog haaber jeg, at I ikke vil saare eders Gæst ved at tale krænkende Ord om min Herre og Konge."

"Jugendlunde var det min Agt at krænke eder, ej heller Kong Kristoffer; jeg ønskede kun at lade eder formærke mine Tanker, og er end Sandheden ilde at høre i disse Tider, saa agter jeg dog ikke at dølge den," svarede Ebbe Genvæth. "Jeg kunde lystes at vide, hvilke Vilkaar, Kongen tilbyder Bønderne, hvis de nedlægge Baabuene."

"Kongen agter at lade Bøndernes Klager undersøge ved et Danehof, og enhver vil da faa den Ret, ham tilkommer," svarede Drosten.

"Med slige uviste Udsigter stilles Almuen ej tilfreds, thi om end Kong Kristoffer og hans nærmeste Raadgivere ville tage sig af Bøndernes Sag, fordi Nødvendigheden byder det, saa kom de dog tilfort over

for de ætstære Slægter, der have tilranet sig Magten og sikkert ej ere til Sinds at opgive den, selv om Landet lægges øde derved", tog Ebbe atter til Orde. „Tilmed har jeg ej nogen Tid hørt, at Kongen var Bondens Ven, ej heller at hans Røster vare at lide paa.“

„For Sanden!“ udbød Drosten. „I haver ringe Tanke om Kong Kristoffer og misagter hans Magt; thi vær vis derpaa, endnu staar han for Styret i dette Land og skal vel vide at skaffe sig Lydighed. Adelbønderne og andre frie Mænd, der i disse Tider have lidt alskens Møn af Bønderne, søge til Kongen og forlange Beskjærmelse for Liv og Arve, ligesom de ere villige til at bøje sig for et Danehofs Kjendelse i Sagen med Almuen. Vilde alle gode danske Mænd enes i Samdrægtighed og støtte det lovlige Regimente, da fere vi os lidet om den Lunde Bisps giftige Mund og magtlystne Handeler og endnu mindre om nogle usle, uvildende Bønders Oprør.“

„Kingeagt ej den liden Tue, thi ofte vælter stort Læs over den, og Bøndernes Opstand kan lægge det ganske Land i Baade. Med en Fortvivlelsens sidste Kraft have de undertrykte rejst sig mod Magthaverne, og tage disse ej Barsel i Tide af de Volds handlinger, som i Forbitrelsens Hede ere øvede mod de værste Plagere, da vil Himlen rødne af Brand og Jorden far-

ves rød af Blod. indtil en af Parterne ligger under i Kampen."

"J taler Oprørernes Sag best vel, og efter eders Ord at denne fattes der lidet i, at jeg maa tro Rygtet, der siger, at J holder til med Bønderne; men vogt eder, Ridder Ebbe, at J ej styrker Uhydighed mod det lovlige Regimente, thi som brav og ædel Ridder kan J ej give Ildgjerning og Røverfærd eders Bifald. Tilmed kunde det komme eder dyrt at staa, saasom Kong Kristoffer ikke farer mildt frem mod sine Tjender, og Lborgs Bolde kunne ej skjærme eder."

"Bed Sankte Lucius, nu taler J rent ud!" tog Ebbe til Orde, "og skulde jeg næsten tro, at J var sendt hid som Spejder for at erfare, om Klaffertungen havde talet Sandhed og gjort mig til en æreløs Ridder. Frygt dog ej, at jeg har Gaudeler for, hvorved jeg blues, og som jeg agter at skjule. Vel er jeg Bøndernes Ven, men ej har jeg Rod eller Del i deres Udsfejelse, og dette vil jeg vise ved at udføre det Gverv, J har omtalt; men ikke bryger jeg for et heldigt Udfald af min Sendelse."

"De Harmens Ord, der fløj af eders Mund, lade vi helst uomtalte," mælede Drosten; "men J have min Hjærtens Tak, at J er rede til at gaa Fredsbud. Gud og alle gode Helgener signe eders Gang!"

"J har nu udført eders Vrende, Hr. Drost, og

ri lade da alvorlige Ting hvile til i Morgen," sluttede Ridder Ebbe. „Jeg tænker, min Hustru alt har sat frem vor Aftenkost og en Læskedrik; lad os da vederkræge os og nytte hinandens Selskab til behagelig Tidfort. Kan hende, det varer en Stund, før I atter er Gæst paa Øborg.“

Peder Jindsen indvilligede deri med Glæde, og Aftenen gik bort i Fred og god Forstaaelse.

Næste Morgen ved Døretid gik Jomfru Anna sin sædvanlige Gang til Urtegaarden, og hendes Tanker dvælede ved de ukjendte fremmedes Besøg paa Øborg, mest dog ved den unge, statelige Bæbner, hvis mandig skjøne Skikkelse havde frugstet hende Dagen i Forvejen, først da hun fra Højeloftspvalen betragtede det uvante Syn af en Rytterfare og senere om Aftenen, da hun havde vekslet Ord med ham.

I Ungmøens Drømmeverden saa en bold og statelig Ridder netop ud som Bæbneren Truid. Da hun nu gik i Urtegaarden, og Tankerne søgte sine egne Veje, lød en velklingende Røst i hendes Øren, idet hun hilsendes med et frejdigt: „Godmorgen, Jomfru Anna!“

Ungmøen saa halv ængstelig, halv undselig paa

den talende, thi hun tyktes, at Ræbneren maatte kunne læse enhver af hendes Tanker, og en dyb Rødme gød sig over hendes Ansigt; men snart følte hun sig tryk og sagde:

„Eder tilønsker jeg det samme og haaber, at I har sovet vel paa Øborg.“

„Nu, jeg kan ej rose hverken Sønnen eller Drømmen,“ lo Truid, „saasom jeg kun blundede en liden Stund, da Uglen tav med sine fæle Skrig. Vel ynder jeg Tuglesang, men ej den, der maner Skyggerne frem om Natten og formener en stakkels Ræbner nødtørstig Hvile.“

„I ynder maaske mere de morgenslittige Sangere, der nu kvadre lystelig mellem Grene.“

„Helt vel tykkes jeg om dem, dog mere tækkes mig de morgenslittige Ungmøer, der staa op med Solen og ej ere bange for at skifte Ord med en fremmed Ungersvend. Sært nok, at I ikke flygter som en skræmmet Hind.“

„Saa drabelig tykkes I mig ej at være, at jeg skulde ræddes ved eders Selskab, tilmed er I jo Gæst paa Øborg,“ sagde Anna med et skjelmst Smil.

„I er en snild Ungmø, Jomfru Anna, og priser jeg min Lykke, at jeg gif herhid og traf eder; men sig mig, hvorledes kan I holde det ud indenfor disse

skumle Borgmure? Længes I aldrig mod Livet udenfor?" spurgte Truid.

„Kan hænde, at jeg længes helt ofte efter at se mere af Verden, end jeg kan se fra Højeloft. Lyffelig maa I være, Truid Pederson, der kan færdes saa vide. Na, fortæl mig noget om alt det, I saa!“

Dg Ungerqvenden fortalte om Livet ved Hove, om Dronning Sambirias Terner, der baldyrede Hjort og Hind, Falk og Hund paa guldvirkede Tøjer; han fortalte om Strængeleg og Sang og om Ternerens Dans med statelige Riddere, hvis Guldsporer flirrede lystelig i Taft under Dansen. Alt fik Liv og Farve i Bæbnerens Mund, og Jomfru Anna var lutter Dre, fik mere Stof i sin Forestillingskreds, end hendes lille Hoved var i Stand til at bearbejde. Saa var det dog sandt, at Livet paa Øborg var som i et Fængsel, hvis flamme, døsmættede Luft dømte en til at leve et fattigt Liv, medens alt derudensfor pulserede i et rigt Livs Nydelse. — — De gik frem og tilbage i Urtegaarden, mens Fuglene sang Lyffesange over deres Hoveder; Solen steg højere og højere paa Himlen, Livet begyndte at røre sig paa Borgen, men Jomfru Anna ænsede ikke, at Tiden svandt, og at man maaske savnede hende. Hun følte sig saa underlig betagen af det, hun havde hørt, følte sig fængslet i ganske Sjæl og Sind af Ungerqvenden. Dennes Dje hvilede med Bel-

behag paa den fagre Ungmø, og han ønskede blot, at Peder Kindsøn og Ebbe Genvæth havde nok at afhandle den ganske Dag.

„Gjæster I snart Øborg igjen?“ spurgte Anna.

„Hjærtens gjerne gjorde jeg det, var det end blot for at tale med eder en liden Stund; men Tiderne ere onde, ingen véd, hvad Morgendagen kan bringe, og jeg maa være der, hvor min Herre og Konge byder“, svarede Truid. — —

Lad de to unge fortsætte deres Samtale, de trænge ikke til Selskab for at forte Tiden; Lyffens Glædesblus lyser alt i deres Dje, Sjæl møder Sjæl i inderlig Hændragen til hinanden, endnu lidet anende, at Livets fagreste Vaartid fødes i et Sekund, og at denne Jordts Paradisblomst springer ud, naar en ædel Mand's Sjæl smelter sammen med en uskyldig Kvindes.

Fru Bibekke havde imidlertid savnet Jomfru Anna, og en skarp faldende Stemme skræmte nu Ungmøen op af sine Drømme.

„Moster falder, jeg maa bort, og det er vist ej heller rigtigt, at jeg har dvælet saa længe i eders Selskab“, sagde Anna; „men dog vil jeg tænke ret ofte paa denne herlige Stund. Farvel Truid Pederson!“

„Farvel Jomfru Anna, alle gode Helgene beskytte eder!“ svarede Truid og saa efter den hurtig bortilende Ungmø, indtil hun forsvandt for hans Blik.

Han vendte sig for at gaa bort fra Urtegaarden, men stod i det samme Ansigt til Ansigt med en Munk, hvis sorte Dine borede sig ind i Ungerjvændens som Pile.

„Hvem er I?“ spurgte Munkfen.

„Det samme Spørgsmaal kunde jeg gjøre eder, fromme Fader,“ svarede Truid og betragtede den spørgende. Paa en Gang udbrod han: „Mig tyffes, jeg skulde kjende eder. Var I ej forgangen Nar hos de Munkfe i Twilum og fik ærlig Betaling af vore Svende for de onde Ord, I taledede mod Kongen?“

„I var altsaa blandt de kongelige Skarnsfolk, der mishandlede mig i Twilum!“ sagde Munkfen harmfuld. „Nu denne Tort kan vel hævnes; men tror I, Junker Næsvis, at Ridder Ebbe lystes derved, at hans Datter holder Stævnemøde med en fremmed Svend, der intet har at rose sig af uden Galenskab og et glat Ansigt.“

„Og hvad angaar Jomfru Anna eder? Er I Skriftefader paa Dborg?“ spurgte Truid.

„Jeg agter at redde den uskyldige Ungmø ud af det Garn, som I ved daarende Ord har lagt om hendes Sind,“ sagde Munkfen.“

„Net saa, renlivede Broder! Læs den Galgenfugl Teksten, at han bedrer sig!“ skar en Stemme ind, og Klaus Turesøn nærmede sig de samtalende.

Truid lagde næppe Mærke til disse Ord, thi han

harmedes over, at Munkens havde luret og maasse hørt Samtalen med Jomfru Anna. I opbrusende Hestighed udbrod han:

„Forbandede Munk! Er I atter paa Spil med onde Ord og er en suedig Lurer tillige, da fik I for liden Tugt i Tivlum og skal ret nu faa Tilgift!“

Han vilde gribe fat paa Munkens, men denne drog sig tilbage i Tide og forsvandt bag nogle Buske, idet han sendte sin Modstander et hadefuldt Blik og sagde: „Vi ses igjen!“

„I har nyttet denne Morgenstund helt vel, skjønner jeg, thi ved usindig Færd skabte I eder nu en uforsonlig Fjende,“ sagde Klaus.

„Den skaldede Munk har intet med Jomfru Anna eller mig at skaffe,“ sagde Truid vred.

„Naa, slap det derud!“ lo Klaus. „Ja, da vilde den fromme Guds Mund lappe lidt paa eders Sjæl, som nu tilhører Ebbe Genwæths Datter. I skulde ellers handle varlig med Ridder Ebbes Gæst og hellese tilbuddt ham at vorde eders Skriftefader end at true ham med legemlig Tugt, den I vel næppe ernede at give uden Klaus Turesøns Hjælp.“

„Ordgyder!“ sagde Truid og gif.

Droft Peder Jindson og Ebbe Genwæth taledes ved en god Stund den nævnte Morgen, før der befalede til Opbrud. Jomfru Anna stod paa Høje-

loftssvalen, da Rytterne forlod Øborg, og da Truids Blik søgte Ungvæn, tilvinkede hun ham sin Afskeds-hilsen.

Fra denne Dag af kom der en underlig drømmende Længsel over Ebbe Genvæths Datter. En vemodblandet Fryd fyldte hendes Sjæl og tændte Tusender af Blædesblus derinde, mens alt jubledes af Lykke. — Til andre Tider sluffedes Blusjene, og hun kunde græde uden at vide hvorfor og længes uden at skjønne hvorefter; men baade i Lykkestunderne og i Længselstiderne endte Tanken og Drømmen ved Truid Pedersen og hin herlige Morgenstund i Urtegaarden.

Saa en Dag lidt før Soldnedgang stod hun atter paa Højeloftssvalen og stirrede tankesuld ud over Eggen, der var iflædt en Baardags hele Skjønhed. Aften-solen kastede sine Straaler over Øborg, de forgyldte Fløje og Spir paa Taarntinderne glintede og glitrede, saa det skar i Øjet. Inde fra Skoven, der paa to Sider omgav Borgen, lød Fuglenes glade Kvivit i tusendfoldigt Kor; de maatte skynde sig, før Dagen svandt, at fortælle om al den Herlighed, de saa, thi

Baarens fagre Tid var kommen, og hver Dag havde nye Skjønhedsundere at vise.

I Middagstidens hede Glød var Skovens Svaling et prægtigt Gjemmested for de flinke Sangere, de skjulte sig for Solbranden, der lagde Baand paa deres Tunger og Døs over deres livlige Sind. Nu mod Aftenstunden legede de Tagfat mellem Grenene som viltre Børn, hos hvem Livsmodet og Glæden en Stund har været opdæmmet. Nu og da gjækkede Gjøgen med sit kaade Kuffuk, mens Skaden skar ind med sin Skvatren, som om den vilde lade Smaafuglene vide, at det hele var Børneværk.

Og Markens Sanger, den utrættelige Lærke, hævede sig højt i Luften, højt over Borgens Tinder, svirrede ind over Annas Hoved og fortalte paa sit Sprog, hvor dejligt Markens Blomster duftede, og at det var herligt at leve.

Men Borgens Skygger bleve længere og længere, snart kunde Solen kun se de forgyldte Borgspir, og da skjulte den sit Ansigt og forsvandt. Som Solens sidste Straale kysjede Trætoppene, fængsledes Jomfru Anna ved Synet af en enlig Rytter, der nærmede sig Borgen. Rytteren viste sig at være Truid Pederson, der kom med Ibud til Ebbe Genvæth om at indfinde sig næste Morgen paa Haraldsborg for at pleje Samraad med Kongen og hans Raadgivere. Ebbe Gen-

væth befandt sig dog ikke i dette Øjeblik paa Øborg, han færdedes blandt Bønderne i Sjælland og havde ikke været hjemme de sidste Dage. — Jomfru Anna ilede nu ned for at hilse paa Bæbneren, og uden at tænke paa andet end at følge sit Hjertes Trang, kom hun ham i Møde og hilste:

„Velkommen til Øborg, Truid Pedersen!“

„Tak for eders Velkomsthilsen, Jomfru Anna,“ svarede Truid og et lyst Smil lagde sig om hans Mund ved Synet af den rødmeende Ungmø. „Er det end kun tvende Uger, siden jeg gjæstede Øborg sidst, tykkes mig dog, det er en Evighed, siden jeg saa eders fagre Ansigt.“

„Jeg skal formelde eders Komme til min Moder og Moster,“ sagde Anna.

„Vent en Kjende, hjærte Jomfru!“ afbrød Bæbneren. „Jeg har stor Hast og rider herfra om en kort Stund; men J skal vide, at J har været lidet ude af mine Tanker, siden vi taledes ved i Urtegaarden. „Vil J en Gang imellem tænke paa Truid Pedersen?“

„Jeg vil forsøge derpaa, hvis det kan glæde eder,“ svarede Anna smilende.

Et Par Huskarle kom i det samme til og tog Bæbnerens Hest; Jomfru Anna bad Truid følge sig og førte ham ind til Fru Karen og Fru Bibekke, der begge studsede over, at Ungmøen talede med en frem-

med Svend, som var han en gammel Kjending. Bæbneren forrettede sit Værende og talte en Stund med de tre Kvinder. Nu og da vendte han sig til Anna med et Spørgsmaal og fik livligt Svar. Blik mødte Blik i inderlig Forstaaelse, skjønt intet Ord kunde veksles om det, som opfyldte begge Tanke. —

Truid Pedersen sagde snart Farvel, sporede sin Hest og red hjerteglad bort fra Øborg, hvor Ungmøen drømte den skjønneste Drøm, som et ungt, rent Sind kan have.

„Hør Annalil!“ sagde Fru Bibekke. „Lidet sømmer det sig for en Ungmø at indlade sig i Samtale med en fremmed Svend, naar andre Kvinder ej ere til Stede. Og da Bæbneren sad herinde, taledes du saa frit med ham, som om han var en gammel Ven. Glem ikke, at du er Ebbe Genvæths Datter!“

„Men, hjerte Moster! Jeg kjendte jo Truid helt vel fra den Dag, vi havde Besøg af Drost Peder, og jeg har ret ofte tænkt paa ham; thi han fortalte saa skjønt om Livet ved Hove,“ svarede Anna.

„Du har altsaa indladt dig før i Dag med den fremmede Svend?“ spurgte Bibekke skarpt.

„Ja en kort Stund taledes vi ved i Urtegaarden hin Morgen, før de fremmede brød op,“ svarede Anna.

„Hum, hm!“ sagde Bibekke. „Du har alt nu Hovedet fuldt af Gant og bliver vanskelig at vogte.“

IV. Bondeopstanden.

I et lille Hus, et Par Mil i Vest fra Roskilde, sad en Aften i Slutningen af Maj Maaned 1256 en halv Snes vildt udseende Mænd. De vare iflædte Faarskindskoster, der holdtes sammen om Livet ved Strimler af Skind. Bukserne vare af hvidt Radmæl, medens Fødderne stak i Lædersto af ugarvet Dyehud; paa Hovederne bares strikkede Guer. Enkelte af Mændene vare iførte mere eller mindre fuldstændige Rustninger. — Man havde for en Stund siden lagt Ild paa Arnestedet, nu og da fik den Liv og blussede op som med en sidste Anstrængelse, før den maatte dø af Mangel paa Næring.

„Vir lidt op i Gummerne, og læg mere Bed til Ilden, Niels Tisser!“ mælede en bredskuldret, bonstærkt Skikkelse, der sad i en Krog af Stuen. „Man sidder her i et djævleblændt Mørke og kan næppe se, hvilke Godtfolk her er til Stede.“

„Er I vorden mørkerød, Torfild Ternpande, da sid nærmere Arnen, saa magte vi vel at beskytte eders

spædlemmede Person," svarede den tilstalte, idet han lagde Bed til Ilden, der snart blussede op.

Torkild satte sig nærmere Urnen, og hans store mandige Skikkelse traadte tydeligere frem. Ved det flimrende Lys, som lyste ud i Stuen og strejfede de tilstedeværende, saa man djærve, vejrbitte Ansigter, der lod ane, at her vare samlede ti Handlingens Mænd, rede til at øve alskens Daad baade med og imod Loven. Særlig fik man sligt Indtryk af Torkilds Person, der var en vild, voldsom Natur med en ubøjelig Vilje. Stor Indflydelse øvede han paa sine Fæller, thi ingen kunde maale sig med ham i Legemsstyrke; dertil var han uforfærdet i Farens Stund og trofast mod sine Venner, men glødende i Had. Jernpande var hans Kjendingsnavn.

„Djevelen maa vide, hvad Ebbe Genvæth tøver efter!“ udbrod Torkild. „Have vi nu dvælet her en god Stund, uden at han lader sig indfinde“.

„Han kommer vel, naar hans Tid er,“ sagde Niels Fisser, „dog kan det hændes, han er bleven helt betænkelig ved den Ufærd, som I og andre Skarnsfolk øvede i Nat.“

„Saa det mener I, floge Niels“, sagde Torkild; „men mig tykkes, hans Hjerte maa glædes ved den Hævn, vi fik over en af vore værste Plagere. Ved min Helgen og hans Hjelpere! Jeg ønsker alle onde

Herrer samme Skjel, som Hr. Jens fik, og er der end ej saa mange Træer i Skoven, som der er Tyranner til, saa finde vi dog vel en Gren at hænge dem i."

"Og en Pind til at stifte Ild i Næderne med," tilføjede Hans Ngle.

"Det har I Ret i, bitte Hans! Rovfuglerederne skulle lægges øde, des færre blive da udbrugede af Unge-
len," sagde Torfild.

"Stille Folkens!" sagde en af Mændene, der holdt Udfig i den aabne Dør. "Tager jeg ej fejl, have vi ret nu Munkens i vor Midte."

"Sær velkommen skal han være, den fromme Guds Mand!" udbød Torfild. "Vi kunne nok trænge til en Haandsfuld Afslad for begangen Synd, og Graa-
munkens tager det ej saa nøje med Skristemaal og Bod."

I det samme traadte Laurentius ind i Huset og hilste: "Godaften og Gudsfred ønsker jeg alle I gode Mænd og Benner!"

Laurentius var vel set af Bondeførerne. De satte Pris paa at have en Kirkens Mand i deres Midte, især da denne Mand væggede deres Had til Adelen og ikke gjorde Himmelporten trangere, end at et skrøbeligt Menneske med Lethed kunde komme ind ad den. Torfild led ikke Munkens og laa al Tid i Strid med ham; men Laurentius syntes at overhøre de spottende Ord, hvormed Kampen tildængede ham. Han gik sin Gang

som en Fredens Mand; men det var ret mærkeligt, at hvor han i en Egn fik Indgang blandt den lavere Befolkning, sluttede den sig til Opstanden. Handlede han her af egen Drift og paa eget Ansvar, eller gif han andres Vrende? — Det er rimeligt, at han vidste at træffe en mægtig Brøllats Tanke.

„Tag Sæde, fromme Broder!“ sagde Torfild i en spottende Tone. „Vi længes at høre eders Mening om, hvordan vi skulle faa Ram paa de forbandede Herremænd og deres Hjælpere, thi ikke faa vi lidelige Kaar, før alle Borge ere jævne med Jorden og vore Plagere sendte ind i Skærsilden med en Strikke om Halsen.“

„Gud og hans Helgene fri os fra det, som ondt er!“ svarede Munken. „Men der skal bitter Urt til at rense raaddent Saar.“

„Kan hende, at vi fremme vor Sag lidet nok ved slige Gjerninger, som vore Folk i den sidste Tid have øvet,“ tog Niels Fisker til Orde.

„J taler sødt og fredeligt, som om J var bidt af en Sortkappe,“ udbrød Torfild. „For en Ulykke! Gj kan man brænde Borge med Kasteskifte eller skræmme Tyranner med Snak af gamle Kærlinge. Er det noget at ræddes for, om en Kølle falder vel tungt paa en Hjerne- skal, eller et Sværd slænger for dybt i en Herremands

Rjød. De Riddinge behandle os som Hunde og fortjene ej anden Medfart."

"J tykkes ej at tage det saa nøje med at udslynge spottende Ord mod en Stalbroder. Bogt jer, Torfild Jernpaude, at Munden ej gaar af Led!" sagde Niels Jisser.

I det samme hørtes en Hests Hovslag, og snart stod Ebbe Genvæth blandt de forsamlede. — Siden Peder Jindsons Besøg paa Øborg tænkte Ridderen sig Muligheden af en Forandring i Forholdene til bedste for Almuen, thi det var øjensynligt, at Kongen og Herremændene ængstedes for den oprørske Bevægelse, som begyndte dermed, at den lavere Almue samlede i Smaahobe, der toge sig selv tilrette. En og anden Borg plyndredes, nu og da maatte en ond Herremand bøde med Livet; men Morderne fangede man ikke, de fandt Tilhold hos Standsfæller eller skjulte sig i Skove og Moradser. Snart tiltog Bevægelsen i Styrke og Fasthed og forplantede sig opefter, idet Husmænd og Gaardsfæstere, ja endog enkelte Selvejerbønder sluttede sig til den.

Ebbe Genvæth og flere med ham indsaa, at Almuens Glendighed ikke kunde fjærnes ad Selvtægtens Vej; men vilde Magthaverne ikke i Tide afhjælpe nogle af de Klager, der blev mere og mere højslydte, fordi de fostredes i Lidelse og vare Udtryk for et forpint, fuet

og udmagret Folkelag, som forlangte Brød og længtes efter lidt bedre Behandling end Dyr — da kunde Rædselstider ikke udeblive. Det kogte og sydede i harmfulde Sind, og snart maatte det give sig Udtryk i et Forbitrelsens Skrig, der vilde lyde gjennem Sjælland og Skaane. Skovenes og Moradsjernes vilde Hobe maatte høre det og samles til Bold og Mord. —

Var dette ikke netop, hvad Ridder Ebbe ønskede? Nej! Han elskede sit Folk og saa, at Almueoprøret, der i Begyndelsen artede sig vildt og ubændigt, kunde afstedkomme store Ulykker uden at føre til en sejrende Udgang for de undertrykte. Han havde tænkt, at de andre Stænders Misnøje med det bestaaende Regimente vilde blive en Støtte for Almuen, saa dens Klager kunde blive hørte, og Utskifte paa Tronen blive Slutstenen paa den hele Bevægelse. Men det viste sig nu, at jo mere Opstanden bredte sig blandt de lavere Folkelag, des mere sluttede de højere Stænder med Undtagelse af Jakob Erlandsøns Parti sig om Kongen.

Saa besluttede Ebbe Genvæth at gaa Fredsbud endnu en Gang mellem Almuen og Kong Kristoffer.

Som nu Ridderen stod overfor de vigtigste af Bondesørerne, kastede han et forskende Blik paa de forsamlede og sagde:

„Gudsfred og Godaften! Jeg takker eder, I

gode Mænd, at I have efterkommet mit Bønne og givet Møde!"

„Vær velkommen iblandt os, Ridder Ebbe!“ sagde Niels Tisser. „Faa nok af fric Mænd gider se en Bondeskofte, langt mindre have at gjøre med slike Karle som os, og er det derfor en Hjertens Glæde at mødes med eder!“

Ebbe Genvæth skiffedes til Sæde og tog derpaa til Orde:

„I vide, at jeg er eders og Almuens Ven i den Sag, hvorom vi her ere samlede. Derfor bedrøver det mig saare at høre om al den Selvtægt, som øves iblandt eder i de sidste Dage, fordi slikt hæmmer eders Sags Fremgang. Jeg tilraader, at I lægge Baand paa de ildefindede en liden Stund, og drager jeg da til Kong Kristoffer for at føre eders Sag.“

„I vil gaa Tiggergang til Kongen!“ udbrød Torfeld. „Tomme Løfter og en lang Mæse vil I faa ud deraf.“

„Aldrig var Ebbe Genvæth vant til at gaa Tiggergang,“ svarede Ridderen; „men jeg haaber at kunne rive Bindet fra Kongens og hans Raadgiveres Dine, saa de baade se Nøden, hvori Almuen er og Faren ved at lade dens Klager uensjede.“

„Sandt at sige, Ridder Ebbe, vente vi intet hverken af Kong Kristoffer eller hans Slæng,“ sagde Tor-

kild. „Sællere gad vi samle os i Hob og fremtringe vor Ret med Magt. Skulde da en og anden af vore Plagere tage Skade paa Liv og Lemmer, hist og her en Borg gaa op i Luer, da er slikt intet at regne mod al den Ufsjel, der øves mod os stakkels Bønder.“

„Samles i Hob!“ sagde Ebbe som hen for sig.

„Ja, Hr. Ridder! Nu tykkes det mig, at vor Taalmodighed bør have en Ende,“ udbrød Torfild.

„J taler om at samles i Hob, og dog ere de misfornøjede spredte i Smaaflokke, der hver for sig gaa sine egne Beje. Slik Usamdrægtighed og Splittelse af Kræfter fører kun til Nederlag. Jeg tænkte mig Muligheden af en almindelig Folkerejsning i Sjælland og Skaane; men i Steden derfor ses kun spredte Hobe gaa frem paa Skarnsfolks Vis og søge at lægge Landet øde ved ond Færd. Af Kjærlighed til de undertrykte og Landet pønser jeg paa Fred, al den Stund Opstanden kun røber Magtløshed og spaar Undergang for Dphavsmændene,“ sagde Ridder Ebbe.

„Gre Bønderne spredte i Smaaflokke og gaa planløse og usindige frem, da er Skylden eders, Ridder Ebbe,“ sagde Niels Fisser; „thi fra den Stund, J vorder vor Hovedfører, ville alle som én Mand bøje sig for eders Beslutninger. Hvorfor tøver J da?“

„Ikke evner jeg at give Bevægelsen den Fasthed

og Styrke, der er nødvendig for et heldigt Udfald," svarede Ridderen.

„Er I vorden ræd for eders dyrebare Person, da sig det kun rent ud, at vi kunne mærke os eders rette Sindelag og Heltemod," foer Torfild op. „Vi finde vel en Fører, der ikke ræddes for Blod. For Djævelen! Vi sinke kun Sejren ved vor Nølen og give Kongen og alle bestialske Herrer Tid til at pleje onde Raad mod os. Derfor gribe vi helst til i Tide, mens Bøndernes Blod er i Kog, saa vi kunne faa let og hurtig Dpgjør med vore Tyranner. Saasandt jeg heder Torfild Jernpande, er jeg rede til at knuse Hjernefalken paa enhver Tyrann, enten han hylles i Herremandsklæder eller i Kirkens Skrud.“

„Det er stærke Ord og usindige tillige," sagde Ridderen og rejste sig. „I mener, at jeg er ræd, og I har Ret, thi jeg ræddes for stærke Ord, som kunne blive ond Handling. Udtaler I eders Fællers Mening, da kom jeg tidsnok hid, thi aldrig førte jeg an til Bold og Mord, vil det heller ikke nu. Mit Forslag om at gaa Fredsbud til Kongen og føre Almuens Sag kunne I vrage, om I tykkes; men da drager jeg herfra i denne Stund og forlader Øborg, at jeg ej skal se Ddelæggelsens Bederstyggelighed.“

„Tag ej Torfilds Ord til Mistyffe, Hr. Ridder!" tog Niels Fisker til Orde. „Vente vi end lidet af

Kongen, saa ønske vi dog, at vor Sag kæres for ham, før vi gribe til det sidste Middel, hvor der skal spilles Tærning om Liv og Død. Gaa eders Fredsgang, Hr. Ebbe, og kom tilbage med gode Tidender.

Med Udtagelse af Torfild og Munken bifaldt alle de tilstedeværende Niels Jiskers Ord. Ebbe Genvæth tog atter Sæde, og det blev langt ud paa Natten før Forhandlingen var til Ende.

En Morgengry, et Par Dage efter den ovenfor skildrede Samtale, red Ebbe Genvæth paa Bejen, der fra Best førte ind til Roskilde. Kong Kristoffer opholdt sig i disse Dage i Byen og paa det nærliggende Slot Haraldsborg, og Ridderen ønskede en Samtale med ham.

Solen begyndte at guide Sønnen af Djuene, dens store runde Ansiget viste sig over Jordsladen og hilste St. Lucius's Kirkespir, der straaledede og glitrede i gylden Glans; snart vendte det sit milde Dje til Jorden og kysjede de friske Græsstraa og den store Blomsterfære, som Vaaren havde loffet frem: Morgenstundens Rimtaage havde isnet dem til Hjerterødderne, og de græd nu af Glæde over Solens Atterkomst. — Af,

en ødelæggende Rintaage laa over Sindene i det ganske Land; Tvedragten, Lovløsheden og Slapheden satte hver god og befrugtende Gjærning ud af Bæfst. Vilde det lykkes at faa Samdrægtighedens, Retfærdighedens og Daadskraftens Sol til at skinne ind i det altsammen, saa Ufredens Aander bleve husvilde.

Da Ebbe Genvæth naaede Roskilde, traf han Klaus Turesøn, der hilste hjærteligt paa ham. Der udspandt sig en Samtale og Klaus sagde:

„Mig tykkes, I ser saa alvorlig ud i Dag, som om I kom fra Ligfærd.“

„Det kan og hændes, at jeg i Dag maa følge et Haab til Jorde,“ svarede Ebbe.

„Her eder ej derom!“ udbrød Klaus. „Jorde I ét Haab, da vokse ti nye frem.“

„Saa frodigt vokse ej Haab i mit Sind“, svarede Ebbe.

„Det er eders egen Skyld,“ sagde Klaus. „Søg ej at omstabe Menneskene; le ad deres Daarskaber, og øv selv saa faa som muligt, da har I færre Bekymringer og faar et glad Sind.“

„Hvis I aldrig har haft et Maal, som I med al eders Kraft søgte at naa, da véd I ej, hvad et Menneske er i Stand til at ofre for en Sags Sejr. Han kan ofre alt, ja selve Livet,“ sagde Ebbe.

„Kjont nok sagt, Ridder Ebbe; men jeg skjønner,

at de fleste Mennesker kunne ofre alt for sig selv, kun saare lidet for andre," tog Klaus til Orde. „Jeg havde samme Mening som I, indtil jeg så Klaus Turesøn dannet om fra en Grillenfænger til et fornuftigt Menneske. Helt vanskeligt var det Maal at naa; men det lykkedes, saa nu ønsker han alle vel, dog sig selv bedst.“

Ebbe Genvæth fortalte Ridder Klaus, at han agtede sig til Kong Kristoffer for at tale Almuens Sag, hvad Klaus fraraadede og spaaede ringe Held.

„I handler uklogt, Ridder Ebbe, ved at tale til Kongen om Bøndernes Sag, der er ham som en Brand i Næsen. Ja, I forspilder hans kongelige Guld og Raade uden derved at gavne den Sag, I mener at tjene.“

„Nu, vi saa at se!“ sagde Ebbe. „Ikke fisker jeg efter Kongegunst, ej heller opgiver jeg Bøndernes retfærdige Sag, thi da var jeg Løstebryder, en æreløs Ridder.“

„Bed Sanfte Lucius's Hjærneskal! I har saare Lyst at brække Halsen og faar da nok eders Vilje,“ udbrød Klaus. „Net nu skal jeg melde eder hos Kongen.“

Ebbe Genvæth stedtes da for Kong Kristoffer, skildrede i frimodige og djerpe Ord Bøndernes Nød og bad ham tage sig af deres Sag i Tide.

„Hvad driver eder til, Ridder Ebbe, at tale Al-

nnens Sag med saa stor Barme?" spurgte Kongen.
 „J hører ej selv til den ufrie Stand og ønsker dog dens Overtag.“

„Herre Konge!“ tog Ebbe Genvæth til Orde.
 „Bønderne synke daglig dybere ned i Armod og Gledighed. Adelige og geistlige Herrer eftertragte deres Frihed, øge Tallet af Trælle og tvinge dem til at bygge Slotte og befæstede Borge. Jmedens fiddes Hustruer og Børn hjemme i usle faldefærdige Hytter og mangle Brød. For Sanden! Skovens vilde Dyr have det lideligere end Bønderne paa Sjælland og omliggende Zer, og hver god Mand maa ynkes derved at se Underskuelsens Jernbaand jmedes fastere og fastere om deres Skuldre.“

„Og hvad forlanger i af mig?“ spurgte Kongen.

„Ej tilkommer det mig at paavise de Beje, som J, Herre Konge, skal gaa for at øve Retfærdighed mod Landets Børn. Dog formener jeg, at der i største Hast bør sammenfaldes et Danehof, hvorved Bøndernes Klager kunne blive undersøgte. Og hvis J, Herre Konge, vil staa de kuede bi, er det tænkeligt, at Trællepligten kunde indskrænkes eller ganske afskaffes, og at adelige og geistlige Herreres Overgreb kunde paatales og straffes.“

„Det er helt let sagt, Ridder Ebbe; men havde jeg end Vilje til at udføre det, J forlanger, saa evnede

jeg det dog ikke," svarede Kongen, idet en Rødme farvede hans Ansigt. „Véd I det ej, at Gejstligheden med Erkebisp Jakob i Spidsen trodser mig og Loven, udsaar Tvedragtens Sæd, hvor der er modtagelig Jordbund og ville herske over det ganske Land. Den egenraadige Bisp og hans Tilhæng magtstjæler det verdslige Regimente og lømmer dets Arm. Nogen Grund til at tage mig særlig af Almuens øjner jeg ej, thi ofte har den været Kongebud overhørig, voldet Ulfred, ja gjort sig skyldig i Ran og Mord. Snarere bør Tøjlerne strammes, saasom Almuen dog kun er til for at lyde og tjene Herrerne.“

„Bredes ej, Herre Konge, fordi jeg taler de undertryktes Sag, som om den var min egen. Vær vis derpaa, at vel have de høje Herrer, I nys nævnte, stor Magt; men den foragtede Bonde har endnu nogen Marv og Kraft tilbage. Kun til en Tid lader han sig træde paa Nakke. Den Stund kan være nærmere end I venter, da Borge ville blive jævuede med Jorden, Bold og Mord blive daglig Tidende, hele Landet blive stedt i Baade. Hvem kan da øjne en god Udgang af Rædslerne. Derfor gif jeg eders Gang til Bønderne, fordi jeg tænkte, I vilde handle hurtigt og kongeligt til bedste for dem. Vær Bondens Ven, Kong Kristoffer, og I vil blive velsignet af Tusender!“

„Nu, jeg vil føje eder deri at sammenfalde et

Danehof; men forlanger jeg da, at Bønderne paa Stand nedlægge Baabuene og søge fredelig Idræt."

"Før nogle af deres Klager ere hørte og afhjulpne, sker det næppe," svarede Ebbe.

"Hvad siger I, Hr. Ridder! Bille Bønderne trodse Landets Konge og foreskrive ham Betingelser! Ved min Helgen, nu gaar det for vidt!" udbrød Kongen i Harmen. "I taler oprørske Ord, dem jeg ej længer vil høre, thi endnu har jeg Magt til at kue Oprør og tugte Forrædere. Kan hændes, at I selv staar i Ledtog med de gjenstridige, saasom I ingen Sinde var min Ven, det jeg fuldt vel véd."

Marene svulmede i Ebbe Genvæth's Pande, men dog svarede han findigt: "Var jeg i Ledtog med dem, I kalder Oprørere, da stod jeg ikke her i denne Stund; thi af Kjærlighed til Fred for Folk og Land kom jeg hid. Men vel kan de undertryktes Sag blive en ærefjer Riders."

"Bogt eder, Hr. Ridder! I taler formastelige Ord, og jeg kunde fængsle eder nu paa Stand," sagde Kongen i utæmnet Brede.

"Gjør kun det, I med en god Samvittighed tykkes at kunne forsvare, Kong Kristoffer Baldemarson," sagde Ebbe med fast Røst. "Bøder min Gud denne, at jeg for et frimodigt Ords Skyld skal sidde til Huse i et af eders Fængsler, da ville faa falde det en konge-

lig Gjerning; men Tusender af Bønder ville fræve mig af eders Haand, thi i denne Stund er jeg deres Forbeder."

Kongen gik mod Døren for at falde Bagten ind; men før han naaede saavidt, stilnede Stormen i hans Sind, og han sagde: „J har en rap Tunge og glemmer, at J taler med eders Konge! Tro ej, at jeg ræddes for Bønderne, de skulle snart formærke, at jeg kan fue Oprør i mit eget Land og straffe Ophavs-mændene. Gaa nu Gbbe Genvæth! Jeg vil ej længer taale eder; men Dborg maa J ikke forlade uden min Tilladelse, thi da vil det gaa eder ilde."

Ridder Gbbe forlod Roskilde med tunget Sind. Ak, hvilken Konge han havde gjæstet! Magtløs i Handling og hovmodig i Ord sad han som en Ugle paa en Pind og skreg Uhu til Jammerligheden i sit eget Land uden at ville løfte en Finger for at udføre højsindet kongelig Gjerning. Var da den store Balde-mars Mand vejen fra Uthen? — En hul Ratter trængte sig frem fra hans Bryst ved Tanken om det magre Udbytte af sin Tiggergang, som Torfild Jernpande havde kaldt Sendelsen til Kongen. Saa var det Krumstav og Kongespir.

dog sandt, at Magthaverne vare stofdøve for Almuens Lidelse, og Oprør den eneste Udvej. — — Se de blege, pjaltede Skikkelser, der bøje sig for de strenge Herrer og kysse den Haand, som mishandler dem, mens Hjerterne brænde i luende Had. Eller se det Ligegyldighedens og Slaphedens Mærke, der staar at læse paa de legemlig og aandelig fuede Stafvers Bænde. Med mat sløvet Blif og højet Hoved gaa de i Trællens Trædemølle, intet andet end Dyrets Lod blev deres paa denne Jord. Nej, dette Syn kan Ebbe Genvæth ikke udholde. — — Der maa handles! — —

Men se! Her brænder en Borg, mens uskyldige Kvinder og Børn mishandles; hist ved alfar Vej hænger Liget af en Mand, hvis eneste Forbrydelse var, at han ejede Borg og Fæste. Al, er det muligt, at Folkebølgen kan gaa saa højt, og Hævnens Dæmon blive Herre over alt ædelt og godt.

Der er et andet Felt i det mørke Billede. Bøndernes Skarer finde væbnet Modstand, Oprøret skal kvæles i Blod. — Oprør! Ja, saaledes kaldes det jo, naar et fuet, pint Folkelag vil ryste Bødlerne af sig. — Der er grædende Kvinder og Børn, som sidde ved blodsmurte Lig; adspaltede Hobe af vilde, ustyrlige og dog slagne Mænd piskes af Fortvivlelsens og Forbitrelsens Furier. Hævn! Hævn! Hvad da? Dyret fødes i Mennesket, Rovnaturen faar Overtaget,

Gudsbilledet skifter med en grinende Djævelskikkelse, der omfavner Røveren og Morderen! — —

Men se! Bønderne udstrække bedende deres Hænder mod Ebbe Genvæth. „Hjælp os! Du kan give vore Skarer Sammenhold og Styrke!“ lyder det fra Tusender. Fjenden frygter for de store Bønderhobe, tilbyder Fred og godt Forlig; frie Mænd i Bondelofter, smilende Kvinder og Børn i lykkelige Hjem vel-signe Ebbe Genvæths Navn, thi der lysér en fredelig, lykkelig Dag over Danmark efter den mørke Nat, hvori Forbitrelsens Kamp fødtes. — Staa eller falde, sejre eller dø! Lad komme, hvad der komme vil, jeg har valgt og er eders! tænkte Ebbe Genvæth, da han ved Aftentide red over Bindebroen til Zborg.

V. Ebbe Genvæth's Opgjør.

Der blev Røre blandt Kvinderne paa Zborg, da Ridder Ebbe skildrede sit Sammenstød med Kongen, og omtalte nærmere sit Forhold til Bønderne.

„Som ærefjær Ridder har jeg intet Valg nu, jeg maa staa eller falde med Almuens Sag,“ sluttede han. „Kan det end hende, at Glæden bliver husvild paa Zborg herefter, saa maa jeg dog gaa min Gang.“

Fru Karen sad bleg om Kind og græd; hun kunde ikke magte de brydsomme, ængstende Tanker, der trængte ind paa hende. Fru Bibekke saa møff ud og sagde med skarp Klang i Stemmen:

„Klynk og Klage nytter nu intet! Béd jeg da, at vi Kvinder ej bør hindre Ridder Ebbe i det, han har fore, om end Hjertet maa græde Blod derved, at han handler usindigt og sætter Livet i Bove til liden Nytte.“

„Tykkes eder vel om den, der følger Uren for at redde Livet?“ spurgte Ebbe.

„Nej, Ridder Ebbe!“ svarede Fru Bibekke. „Vel har jeg fjendt slige harehjærtede Mænd, der ligne os

Kvinder i Brist paa Mod, men jeg ynder dem ej, de ere ikke Kvinders Beundring og Kjærlighed værd."

Fru Karens Taarer tørredes, og hun sagde i en fast Tone: „Gvad I, min hjærte Gusbond, agter at gjøre, er ridderligt og godt; derom tvivlede jeg aldrig, ej heller nu. Men ikke kan det undre, om jeg ængstes for eders Liv, der er mig saare dyrebart. Daglig vil jeg bede Guds hellige Moder og alle gode Helgene skjærme eder fra det, som ondt er, at I maa vende farsk tilbage til Øborg."

„Min hjærte Gustru! Tak for det Ord af eder!" sagde Ebbe og tog hende i Havn. „Nu drager jeg glad herfra i denne Stund, og skal onde Tidender blive daglige Gjæster, da tab ikke Modet, men hold Haabet om bedre Tider i Live."

Ebbe Genvæth modtoges med stor Jubel af Bønderne og kaaredes til øverste Leder af Opstanden. Han søgte nu at give Bevægelsen Fasthed og Styrke, men han evnede det ikke; thi de raæste Karle i Hobene havde Overtaget, alle Bomme vare sprængte, og de vildeste Udsfejelser fandt Sted. Refshaleborg udenfor Kjøbmanneshavn stormedes og nedbrødes til Grunden,

Herregaard paa Herregaard gif op i Luer, og Beboerne dræbtes, hvis de ikke i Tide reddede sig ved Flugten. Det saa ud til, at hele Landet var et eneste stort Flammehav, som ingen Magt paa Jorden kunde dæmpe, før Beddet var udbrændt.

Der gif flere Uger hen, før Kong Kristoffer ind-
saa, at Bonderejsningen havde en faretruende Række-
vidde. I en Hast opbød han da saa stor en Hær, som
han kunde overkomme. Lejede Svende, adelige Herrer
og andre kongetro Mænd af alle Stænder samlede sig
for at kue Opstanden. Bøndernes adspredte Hobe samlede
sig ogsaa mere og mere til fælles Samvirke, nu da
Faren nærmede sig, og Reguskabet skulde opgjøres.

I Midten af Juni Maaned var Tallet paa de
misfornøjede naaet til flere Tusender, som lejrede sig i
Omegnen af Roskilde, og man ventede snart et Sam-
menstød med Kongehæren. Bønderne vare væbnede
med Leer, Spyd, jernbeslaaede Kæller og jernpiggede
Plejle, nogle enkelte ejede Sværd. Men hvad vilde
disse slet rustede, uøvde Folk kunne udrette mod er-
farne og harnissklædte Krigsmænd. — —

Det var ved Aftentide, og Sol gif i Bjerge.
Fuglene havde travlt med at sige Farvel til den sunkende
Sol, de søgte ligesom at følge den paa Vej ved at hæve
sig højere og højere; men snart dalede de atter og for-
puttede sig mellem Græstuerne, at intet Dje skulde op-

dage Reden med de dunklædte smaa. Efterhaanden bleve Skyggerne i Aftenkvælden mørkere og mørkere; men deres Magt har Grænse en Sommernat, de lyse Nætter ere som en gryende Dag, Blomsterne kunne se at holde Stævnemøder paa Mark og i Bang. —

Bønderne lejrede sig i Smaahobe paa Græsset eller i Kornet; hist og her tændtes et Baal, hvorom pjaltede, snarvede Skikkelse samlede sig. Man hørte Eder og højroftet Tale, nu og da skar en Kvinderøst eller en Barnestemme med ind i den Uendelighed af forvirrende Lyde, som naaede et lyttende Øre.

Lidt affides fra denne Larm sad en Snes Mænd og samtalede om, hvad der i de nærmeste Dage forestod, thi Rygtet sagde, at Kongen snart vilde lade sine Folf angribe Bondehæren.

„Hør, hvordan vore Folf larme! De tænke kun lidet paa, at Morgendagen kan blive skjæbnesvanger for os alle!“ sagde Niels Fisker.

„J har al Tid Syner og endda lidet lystelige!“ udbød Torfild Jernpande. „Men det bedste, som nu kunde hænde os, var at komme i Lag med Ulveyngelen og faa Mærke paa den med vore Sværd.“

„Nu, J har maaske Ret deri, at Opjøret snart maa komme; men jeg frygter saare, at det gaar os ilde,“ tog Niels atter til Orde. „J Kongens Hær befunde sig flere af hans ypperste Riddere, alle hans

Mænd ere velrustede, medens vore Folk have slette
 Vaaben eller mangle dem ganske. Lide vi et Nederlag,
 kunne vi ingen Skaansel vente af Sejrherren."

„Skaansel!“ udbred Torfild. „Ved mit gode
 Sværd og alt det Blod, det har druffet! Jeg agter
 hverken at give eller tage mod Skaansel.“

„Vær ubefymret Niels!“ sagde Munkén Lauren-
 tius. „Vi ere Kongens Mænd tidobbelt overlegne i
 Tal, og Harmen lægger Kraft i vore Arme. Gud og
 hans Helgene vil staa os bi, saasom vi kæmpe mod
 Belials ivrigste Tjener, Kong Kristoffer.“

„Er det paa eders Forbøn Munk, at vi skulle
 vente Hjælp fra Himlen, da bliver den ringe nok, thi
 I har neppe Bekjendtskab med andre end sorte Hel-
 gene,“ ytrede Torfild.

„Min Forbøn og Betsignelse kan bidrage mere
 til Sejren end Tusend Mand som eder, thi ejede de
 end Bjørnens Styrke og Rævens List, saa vilde de-
 res giftige Ord dog nedfalde Himlens Brede,“ sagde
 Munkén.

„Ja, fromme Broder!“ lo Torfild med en skral-
 dende Latter. „Havde I staaet i Lære hos Belsebul,
 kunde I omhyllet alle vore syndige Kroppe med eders
 Helligheds Kaabe, saa ingen Djævel kunde skadet os,
 langt mindre Kong Kristoffers Bøddelknægte; men nu
 saa vi stole paa vore Vaaben og vor gode Helgen

Sankte Lucius. Imens sørge J for eders egen Sjæl, om den skulde komme hovedfulds ind i Skærsilden."

"J gudsforgaaede Karl!" hvidskede Munkens og skar Tænder i Harmen. "Udslynger J Haansord mod mig, da spotter J den hellige Kirke, hvis Tjener jeg er. Jeg kom hid til eders Hob for at styrke eder i Kampen, og jeg faar kun giftige Ord til Løn."

"J havde slet ingen Bagtanke ved at holde til med os usle Bønder, ærværdige Laurentius!" tirrede Torfild. "Der gjemtes ej nu og da lidt Guld og Sølv under Munkeskappen, naar J var blandt de fremmeste til at undersøge Herremændenes Gjemmer? Nu, Ravne kunne ligesaa vel have det som Krager; men jeg ynder eder langt bedre ved sliq Jærd, end naar J paa-tager eder hellige Lader."

"Hold Fred, Torfild Jernpande!" udbrød Niels. "Kan hændt, at J snart kan trænge til den Forbøn, J nys vragede."

"Bær mig fra Livet med eders Sjælesorg!" sagde den tiltalte. "Jeg har i Sinde at ofre tvende Lysstager til Sankte Lucius, og han hjælper mig nok hel-skindet ud af Skærsilden; men ellers kan jeg værge mig selv, bitte Niels."

Gebe Genvæth havde hidtil ikke taget Del i Samtalen; mørk og tankesuld stirrede han frem for sig. Nu sagde han: "Strides ikke! Vi have Brug for

hver Mands Kraft og maa aleneste pølse paa Enighed overfor vor fælles Fjende. Jeg tænkte derpaa nys, at Splid og Fejghed kan komme os dyrt at staa og forspilde al den Møje og Besvær, vi hidtil have døjet."

„Gid alle taledede som J," sagde en af Førerne; „men mange af vore Folk, der raabte højest om Hævn, naar en Borg skulde plyndres, vanke nu helt rædde og modløse om og ængstes for den Stund, da det gaar an mod Kongehæren."

„Jeg véd det," svarede Ridderen. „Dog ere vore Beje affstufne, ingen ærefjær Mand kan nu vige tilbage for det, der vil komme. Bort Løsen skal være: Sejr eller Død!"

„Ja, Sejr eller Død!" lød det fra alle Førerne.

Ridder Ebbe rejste sig og forlod sine Fæller; han trængte til at være ene og fortsatte derfor sin Gang bort fra Lejren. I det bløde Græs satte han sig. Ak! hvor var han dog træt af Forsøgene paa at holde Bønderne i Awe; daglig skete Voldgjerninger, som han bluedes ved og harmedes over, uden at de kunde hindres. Sammenløbet Bak, Stimænd og Skarnsfolk havde blandet sig i Bøndernes Skarer, Førerne stode magtesløse overfor dem.

Og han tvivlede om et heldigt Udfald af den hele Bevægelse. Hvor var nu de stolte Drømme om at frigjøre Almuen? Genvejrede, tilintetgjorte gennem

bitre Skuffelser. Ak! det hele havde været et Spindelvær, vel vævet af fine og ædle Sjæletraade, men dog bristefærdigt ved den første Berøring af Virkelighedens kolde Haand.

Hans eget Liv var spildt til ingen Nytte. Om føje Tid var han maaske dømt som Oprører, hængt i Galgen, hans Hustru og Datter hjemløse, thi hvorfor skulde man skaane Oprørers Uet. — — De myldrende Tanker, mørke Aelser og den hvileløse Stemning var ikke til at udholde.

Men var han da selv Skyld i alt dette?" Umuligt! Tvungen af Forholdenes Magt og af sit ædle Hjertes Tilskyndelse blev Bønderne Sag hans egen. Umærkelig for ham selv voksede hans Person nøjere og nøjere sammen med den Tanke: at skaffe de fortrykte menneskelig Ret, Frihed og dagligt Brød. Skulde nu Kong Kristoffer, der havde vist sig vaumægtig og vrangvillig til at hjælpe de fuede i Tide, holde Dom over Ebbe Genvæth, fordi han havde villet fremme Sandhed og Retfærdighed! — —

Ustenens Fred var i stærende Modsetning til Ridderens Tankesofstre. Alt var stille og i Hvile. Kun Frørnes Kvæffen, Sneppens pilsnare Flugt og gjæfende Skrig hørtes, mens den med Blomsterduft fyldte Luft og den sansberufende Forventning, der i Vaarlivets forjættende Tid virker paa et modtageligt Sind,

mindede om det spulmende Liv, Naturen ejede. Det hølgede og bruste i Ebbes Sind, men ud af det alt sammen voksede til Modenhed en hidtil indestænkt Følelse, som nu stod levende for ham i fuld Dagslys: han hadede Kongen. Til ham kunde henføres al den Ulykke, som nu truede Ridderen. Og Hadets Dæmon fik Mæle gjennem Ebbe Genvæth, der ufrivillig aandede ud i Alstenen: „Jeg hader Kong Kristoffer!“

„Ja, ve over ham!“ lød en Røst i Ridderens Dre. Overrasket vendte han sig om og saa Munkens Laurentius staa for sig.

„J her!“ udbrod Ridderen.

„Min Gang førte mig ad samme Vej som eder, og da jeg naaede hid, sad J i dybe Tanker, dem jeg ej vilde forstyrre; men af eders Udraab skjønner jeg, at J tænkte paa det samme som jeg, og da er Guds Fingre at se deri, at vi mødes i denne Stund,“ svarede Munkens.

„Hvad mener J?“ spurgte Ridderen.

„Vi hade begge Kong Kristoffer og ønske ham Døden,“ gav Munkens til Svar.

„Hans Død kommer, naar Gud Herren vil,“ sagde Ebbe; „men jeg ønsker, at alle hans onde Anslag mod os maa plat gaa til Grunde.“

„J hader ham og ønsker saa lidet!“ udbrod Laurentius. „Det er priselig Gjerning at tage hans Liv.“

Kirken vil velsigne den Haand, der slog ham, og alle Helgene ville glædes derved."

"I aaben og ærlig Kamp tør jeg tage min Fjendes Liv; men Stimandsfærd er forbandet," sagde Ebbe.

"Hvem tør forbande den, som Kirken velsigner!" udbrød Munken med Ild. "De ugudelige skulde udryddes af Jorden, og Kongens Død vil baade det ganske Land." Han bøjede sig ned mod Ridderen og hvidskede denne noget i Øret.

"Formummet i Munkedragt skulde Ebbe Genvæth gaa Stimandsveje og blive Kongemorder, og dog kunde jeg maaske redde Bøndernes Liv ved at vove mit eget," sagde Ridderen som hen for sig.

"Staa op, og lad os lægge Haand paa Værket, før det er for sildt! — Følg mig, og inden Solen rødner i Øst, skal Daaden være fuldbragt! — Har I Dolken i eders Bælte?" hvidskede Munken.

Ebbe vaagnede som af en indre Bedøvelse, sprang op og sagde: "Gj vil jeg være med til sliq djævelsk Gjerning, thi da maatte jeg foragte mig selv!"

"Vil I ikke tage Kongens Liv, naar det gives i eders Haand, da skjønner jeg, at enten er I en feig Ridder eller en falsk Ven af den Sag, I synes at tjene. Lad det blive kundbart for Bønderne, at I værner om deres arrigste Fjende, der maaske i Mor-

gen vil tage deres Liv, da vil I blive jaget fra Lejren som en skabet Hund," sagde Munkén.

„Hold nu op Munk med onde Ord, ellers lader jeg eder selv jage bort fra Lejren!" sagde Ebbe findigt, skjøndt han var harmfuld.

I det samme hørtes fra Bondehæren et højt Larm-
skrig. Ebbe glemte sin Harmé mod Munkén og ilede
bort. — Samme Nat forsvandt Torfild Jernpande og
Laurentius fra Lejren, men de fik intet Held af det
onde Anslag mod Kongens Liv. Torfild vendte til-
bage ved Daggry, men Munkén saa man ikke mere i
Bondehæren.

Det var paa høje Tid, at Ebbe kom til Stede.
Hele Hæren fandtes i den største Forvirring; en For-
trop af Kongens Ryttere, der vilde undersøge Bonde-
hærens Stilling, var kommen for nær til Bagtposterne.
Disse gjorde Ansfrig, og Bønderne troede, at hele den
sfiendtlige Hær var over dem. Nogle grebe til Baa-
ben og stillede sig modige i Slagorden, andre flygtede
rædselsflage ind i Skovene og skjulte sig. De konge-
lige Ryttere trak sig hurtigt tilbage, men en af dem
forsinkede sig, blev omringet af Bønderne, revet ned af
Hesten og afvæbnet.

„Til Skoven med ham, og flyng ham op!" raabte
de forbitrede Bønder.

„Hør Folkens!" sagde den fangne. „Jeg ønsker

ikke at komme saa højt til Bejrs; men bring mig til eders Fører, Ebbe Genvæth, han vil vide bedst, hvilken Straf en kongelig Ridder bør idømmes."

Man ænsede imidlertid ikke Fængens Ord, under Pus og Stød traf man afsted med ham. Ridderen havde hidtil taget det hele som en Leg, men nu syntes han at blive alvorlig og forsøgte andre Midler til at forhale Vandringen til Skoven. Han sagde:

„Har dog ikke saa fort, I gode Mænd! Jeg læn- ges saare lidet efter den Dophøjelse, I have tiltænkt mig, og eder selv vil det være til ringe Nytte, thi jeg kunde aabenbare eder mange vigtige og hemmelige Ting, hvis jeg fik Lov at tale med Ridder Ebbe. I hvert Fald bør I vente med at flynge mig op til So- len er paa Himlen, ellers har I ringe Fryd af at se mig dingle.“

Flere syntes, at der var god Mening i Ridderens Tale, og Bud sendtes efter Ebbe Genvæth, som snart kom til Stede, efter at han havde bragt Orden til Beje og fordoblet Vagtposterne. I den fangne Ridder gjenkjendte han sin Ven, Klaus Turesøn. Han stille- des under sikker Bevogtning, men hans Liv var reddet.

Solen stod op næste Morgen og hævede sig mild og venlig paa Himmelbuen; den anede ikke, at den

skulde lyse over en blodig Rædselsdag. — Det led ud paa Eftermiddagen, før Kongehæren gjorde Mine til Angreb, hvilket Bondesørerne ønskede maatte ske snart, at de mørke Quælsere, der tyngede de fleste Sind, kunde faa en Afgjørelse.

Og se! Nu rykkede de kongelige Ryttere frem; en sitrende Bølgen gik igjennem Bøndernes Rækker, et længe tilbageholdt, opdæmmet Gyl lod fra Tusender af Munde. Enhver greb sit Baaben, frampagtig flammede sig Haanden om det, mens Djet stirrede fremad mod de jernflædte Ryttere og blinkende Spyd.

Længe før Tjenderne vare paa nært Hold, styrtede Bønderne frem, og snart begyndte Kampen; de jernpiggede Plejle, de jernbeslaede Køller faldt med ødelæggende Virkning paa Hjelmene og knuste dem, ofte gif en Hjærnekal med i Løbet. Torfild Jernpande svang sit Sværd med Jættekraft, intet kunde modstaa hans knusende Slag. „Fremad Folkens!“ raabte han. „Slaa de Hoffnoge ned som skabet Kryb! Nu er Dømedag kommen over Kongen og hans Mænd!“ — „Sejr eller Død!“ fik han til Svar fra Tusenders Struber.

De kongelige Ryttere spredte sig for meget, saa flere Bønder kunde komme til at kæmpe mod en enkelt Tjende, der fik sit Baanesaar, og Bønderne opløstede øredøvende Glædeshyl for hver Hjelm, der forsvandt.

Da sendte Kongen en ny og større Skare Ryttere frem. De kom som en fast, uigjennemtrængelig Mur, alt paa deres Vej maatte vige eller knuses; de fjendtlige Fløje udfoldede sig til begge Sider som to Jangarme af Jern, der søgte at knuse Bønderne paa en Gang i et knugende Favntag. Ubetvingelig, ustandselig trængte Rytterskaren frem, intet kunde staa imod, og hvad, der ikke vilde vige, nedhuggedes eller knustes af Hestenes Hove.

Mange kastede Raabuene for at redde Livet ved Flugt, andre sænkede dem og stod maalløse, rædselsslagne naglede fast til Jorden og lod sig nedhugge. Førerne søgte at standse Forvirringen, nogle kjække samlede sig om dem, men al Modstand var haabløs.

„Sejr eller Død! Frihed eller Trældom!“ raabte Ebbe Genvæth overlydt. „Se eders Fjellers blodige Lig, de raabe om Hævn!“ — „Hævn! Hævn!“ lod det hist og her blandt Bøndernes vaklende, tyndede Rækker, men — Slaget var tabt.

I Forvirringen saa Klaus Turesøn sit Snit og sneg sig bort fra sine Bogtere. Snart naaede han det Sted, hvor Ebbe Genvæth med nogle saa Fjeller kæmpede mod en halv Snes kongelige Ryttere.

„Giv eder godvillig, Ridder Ebbe!“ raabte Klaus.

„Aldrig!“ skreg Ebbe og huggede om sig som en rasende.

„Afvæbn ham, og spar hans Liv!“ befalede Klaus, og snart var Ebbe Genvæth Fange.

„J sparede mit Liv og nu har jeg reddet eders. Bær nu ikke en galen Mand, men find eder i det mundgaaelige,“ sagde Klaus.

„J denne Stund er Livet mig en Byrde!“ svarede Ridder Ebbe. — —

Stolte over den letkjøbte Sejr forfulgte Sejrher-
terne de flygtende Bønder og nedhuggede alt for Fode,
Skaansel kjendte man ikke. Endelig bød Kongen, at
Forsølgelsen skulde standse; alle de Fanger, som vare
grebne med Baaben i Haand, bleve førte til Moskilde.
— — Ved Solnedgang var den store Bondehær ad-
splittet som Avner for Vinden, opreven, tilintetgjort
med Jernhaand; men paa Baapladsen laa Hundreder
af Lig med vilde fordrejede Ansigtstræk og sønderflæn-
gede Lemmer.

Kongehæren trak sig tilbage til Moskilde. Nattens
mørke Klæde lagdes over Egnen; men paa Valen led
endnu hist og her Stønnen og Smertesjuk. Saaredes
Klagen og døendes Rallen blandede sig med Sneppens
Skrig og Uglens Tuden til en rædselsfuld Aften-
sang. — — —

Næste Dag stedtes Ebbe Genvæth for Kongen,
der tilkastede Fangen et harmfuldt Blik og sagde:

„J er Oprørernes Fører! Béd J det ej, at Op-

rør mod det lovlige Regimente er halsløs Gjerning. I har forbrudt Ære og Liv, Galgen skal være eder vis!"

„Slig Skjæbne tænkte jeg mig, hvis I, Kong Kristoffer, fik Magt som Ægt; men jeg ræddes ej for Døden," svarede Ebbe.

„I kom hid med Fredsmaske og gif dog paa Næveflør for at vinde Tid, til Oprøret var modent!" foer Kongen fort. „Hvem lærte eder sligt og hvidskede eder den Djævel i Tret, at I som fri Mand burde være Trælles Ben og handle som en Nidding mod eders Konge? Mon I staar i Ledtog med den arge Skalk i Lund? Bed min Helgen! I skulle alle til Høbe komme tilfort med eders onde Handeler!"

„Ikke agter jeg nu at besvare eders Spørgsmaal eller forsvare mig mod grundløse Beskyldninger," tog Ebbe til Orde. „Men det skal I vide, Kong Kristoffer, at jeg har arbejdet tifold mere for Landesfred end Danmarks Konge. Af Medlidenhed antog jeg mig de forurettedes Sag, da I jog mig bort med Haansord og tilstoppede eders Treen for Bøndernes Klager. Blev jeg Oprører og Nidding, da er Skylden eders!"

„Nu vil jeg ej længer høre eders formastelige Ord!" udbrød Kongen. „I staar som en slagen, fangen Mand og har kun Trods at byde. Bent ingen Skaansel! I Morgen den Dag klæder I Hjul og Stejle, saasandt jeg er Konge i Danmark!"

„Før mig kun til Døden, jeg er rede; men af mit Blod skal spire Forbandelse for eder selv!“ sagde Ridderen i Harm. „Histude paa den blodige Slagmark ligge Hundreder af Lig; omkring i Landet findes jamrende Kvinder og Børn, hvis Forsørgere ere dræbte af kongelige Bødler. I Steden for at høre Lidendes Suk kvalte I det i Blod, som nu raaber til Himlen om Hævn!“

„Før Fangen bort!“ raabte Kongen.

„Jeg hader eder, Kristoffer Baldemarson!“ hviskede Ridderen, idet Bagten førte ham bort.

VI. Tyngede Sind.

Et Par Uger før Slaget sendtes en Troop Svende til Øborg for at tage Borgen i Besiddelse og hindre enhver Udgang der til af Oprørerne. Truid Pederson og Klaus Tureson fik det Hverv at føre Troppen. Naar Borgen var indtagen, skulde Truid Pederson vogte den og Ridder Klaus vende tilbage til Roskilde. De ventede væbnet Modstand; men Vindebroen nedlodes, og de kongelige Svende red uhindret ind paa Borgen, hvis Besætning afvæbnedes. Ridder Klaus og Truid forlangte at faa Fru Karen og Fru Bibekke i Tale. Dette skete, og Væbneren, der førte Ordet, sagde:

„I Kong Kristofferss Navn tage vi Øborg i Besiddelse, saasom Ridder Ebbe er Oprører mod Landets lovlige Regimente. Al Forbindelse med ham er eder forment fra denne Stund, og indfinder han sig her paa Borgen, er han min Fange. Men intet ondt skal vederfares I Kvinder, naar I godvillig fortøve her og ikke foretage noget i fjendtlig Hensigt mod os eller vore Svende.

„Min Ven, Truid Pederson, vil være eder en

ridderlig Bogter, skjønt han kun er Bæbner," sagde Klaus.

„Tykkes I, Bæbner Truid, at kunne magte sliq vovelig en Gjærning at holde tre Kvinder og nogle Terner fangne?“ spurgte Fru Vibekke spottende. „Sæt os heller under Laas og Slaa, da er i sikker paa, vi ej render af Gaarde i Altide.“

„Nødig skulde I spotte, saasom I er i min Magt, den jeg dog kun agter at nytte til eders egen Sikkerhed,“ svarede Bæbneren.

„Ret saa, Ven Truid! Hold nu Dreene stive, at Modet ej gaar fløjten, thi en hvas Kvindetunge er værre at kæmpe imod end skarpe Spyd! Den kan nemlig aldrig afvæbnes,“ sagde Klaus.

„Skam saa I, Hr. Ridder, at I kaster onde Ord i Hob mod værgeløse Kvinder!“ udbrød Vibekke.

„Mig tykkes, I bruger eders Bærge helt vel,“ sagde Klaus. „Jeg er alt overvunden og rider af Gaarde i Morgen, Balpladsen er eders, ædle Frue! Tænk ellers mildt om Truid Pedersen, og pris eders Lykke, at han bliver eders Bogter.“

„Gud naade!“ flagede Fru Karen. „Gre vi nu Fanger i vor egen Borg, mens Ebbe Wenvorth kan stedes i Nød og Vaande, uden at vi kunne saa Tidende om det, som times ham. Jeg véd hverken ud eller ind i al den Glende.“

„Klag ej saa, hjerte Søster,“ tog Bibekke til Orde. „J bereder vore Fjender en letvunden Glæde derved, at J give Sorgen Luft i deres Nærvar. Er der da endnu kun sket dette, at Truid Pedersen paatager sig at være vor Bogter, indtil eders bolde Husbond kommer til Øborg som Sejrherr og takker Bæbneren for god Tjeneste.“

„Som Sejrherr for Bøndernes Sag vender Ebbe Genvarth aldrig tilbage!“ udbød Truid. „Men Fru Karens Sorg volder mig ringe Glæde, thi stod det til mig, skulde al Slags Vaade vanke husvild om og aldrig finde Ly inden Øborgs Bolde.“

„Spar eders Deltagelse til dem, der sætte Pris paa den!“ sagde Bibekke spidst.

„Tag ej min Søsters Ord til Mistyffe!“ sagde Fru Karen mildt. „Tak for eders venlige Omsorg, thi jeg skjønner, J mener os det vel.“

Da Klaus Tureson havde efterset, om alle Befalinger angaaende Borgens Bevogtning vare efterkomne, ønskede han ikke at besvære sig med flere Pligter og lagde alt i Bæbnerens Haand. Truid var sjæleglad over den kongelige Tillid, der vistes ham, thi slikt Hædershverv som at bevogte Øborg faldt ellers ikke i en ung Bæbners Lod. Hjertet hoppede i hans Liv ved Tanken om, at snart skulde maaske Guldsporen klinge paa hans Hæl.

Men der var ogsaa mindre lystelige Tanker, som gjorde Krav paa Truids Opmærksomhed, thi Opfyldelsen af hans Hjertes sagerste Drøm syntes at fjærne sig mere og mere. Han bar Elskov til en Oprørers Datter! Vilde Kongen taale sliq Forbindelse og bevare kongelig Guld og Raade for Drostens Søn? Nej, aldrig vilde han finde sig deri, før Ebbe Genvæth laa i Støvet som en usselig Drm, der kunde knuses ved første Fodspark. Og Ridder Ebbe vilde vel være lige saa utilbøjelig til at give sin Datter til en kongetro Mand. —

De lyse Drømme endte i en mørk, trykkende Stemning, der holdt ham fangen en god Stund, indtil han med en indre Kraftanstængelse rystede den hvileødende Mare af sig, idet han tænkte: Nu ingen sygelige Drømme, Truid Pedersøn! Lykken fanger du vel, om du kæmper ridderligt for den og ikke ræddes for Hindringer.

Han sadlede sin Hest og red over Vindebroen for at tage nærmere Kjende paa Borgens Omgivelser. Ridtet fortsattes ind i Skoven, hvor Bøgens lyse Løvtag hvælvede sig over ham og gav Svaling mod den hede Glød, som Tankearbejde og Eftermiddagens tindrende Sol havde lagt over ham. Bøgeskovens milde Ro virkede velgjørende paa Ungersvenden, og han blev modtagelig for Naturindtryk. Snart fængsledes Dret af

Engletungernes Lovsang, snart frydedes Djet ved Skovens myldrende Blomsterflokke, som bredte en frydret, livslyst-aandende Duft over hele Løvsaalen. De aandede det ud i bævende Lyst, at det er frydeligt at give sig hen i Tjeneste til at frembære Guds Skjønhedsrige paa Jorden.

Men som Bæbneren red dybere ind i Skoven, fik han Dje paa en Kvindeskikkelse, der sad under en Bøg, ivrigt sysselsat med at flette en Krans af Blomster. Truid troede at kjende denne Kvinde, og et Glædesblus foer over hans Ansigt. Han stod af Hesten, bandt den til et Træ og fjærtegnede det floge Dyr ligesom for at bede det være roligt.

Ungmøen sad fængslet af egne Tankers Myl og mærkede ikke, at Truid nærmede sig, før han hilste:

„Gudsfred, Jomfru Anna! Det er et herligt Møde, som nu forundes mig!“

Ungmøen saa op; forvirret lod hun Blomsterkransen falde til Jorden, rejste sig og sagde:

„J her, Truid Pedersen! Ak, hvor J skræmmede mig!“

„Ræddes dog ej for mig, hjærte Jomfru! Ingen paa den vide Jord vil skjærme eder som jeg.“

„Derom tvivler jeg ej.“ svarede Anna; „men J kom saa brat og uventet til Syne, at jeg blev angst.“

„Og hvor dvælede eders Tanker nys, da J bandt den smukke Krans, som nu ligger ved eders Fod?“

Somfru Anna blev rød, thi hun havde tænkt paa Truid; men hun svarede nogenlunde beherstet: „Sikkert lystes I ej at følge mig paa alle mine Tanfers vide og sæere Beje, det vilde blive eder en lang Rejse.“

„Vær ej bange, jeg skal vel følge eder,“ lo Truid.

„Nu, da faar jeg føje eder,“ svarede Ungmøen.

„Jeg spurgte hver en Blomst, hvor den havde været i Vintertiden, og hvor den gif hen, naar Sommeren var omme. Og jeg tænkte mig, hvad Svar de hver for sig vilde give. Nogle sov glade og trygge under Jorden, mens de drømte om den dejlige Baar; andre lod Blomsterlegemerne blive tilbage, mens Sjælene lod sig bære paa Solstraalerne til et Land, langt, langt borte mod Ost, hvor Solen bor. Et dejligt Land, hvor Længsel aldrig fødes, og Glæden aldrig dør! Men hvert Aar, naar Baaren nærmer sig, bære Solstraalerne dem tilbage, og ved et Solkys forenes de med Blomsterlegemerne for at fryde og frydes i den gryende Baar.“

„I fortæller skjønt, Somfru Anna; men intet fortalte I af det, jeg helst vilde høre, thi jeg tykkes helt ilde om det Land, hvor man ej længes, al den Stund min Længsel er min fagreste Lykke. Spurgte I ikke en liden Blomst, om Truid Pedersøn har Glskov til eder?“

„Dusker I at tage i Skrifte en uersfaren Ungmø, da maa jeg ret nu se at komme til Øborg, saasom slikt

Skrifte kunde vare længe, uden at J blev klogere derved. Det er flere Stunder siden, jeg uset gik af Gaarde, og jeg tør ej fortøve længer i eders Selskab."

"Hvorfor ikke det, hjerte Tomfru Anna!" sagde Truid med Ild. "Har jeg dog tænkt først og sidst paa eder, siden vi saas og saare længtes at tale med eder. Tænkte J ret ofte med kjærligt Sind paa Truid Pedersøn, det J lovede, da vi sidst taledes ved?"

"Ikke kan jeg nægte, at J ofte er i mine Tanker," stammede den rødmande Ungmø.

"Sligt Svar huer mig helt vel, Gud have Lov!" jublede Truid og greb Annas Haand. "Sig mig da, om J er mig god og vil vorde min Fæstemø for Gud og Mennesker, thi J skal vide, at jeg har eder hjærtelig kjær."

"Jeg vil aldrig vorde nogen andens," svarede Anna. — — —

Det var et fagert Møde mellem to unge, elskende Hjerter. Blomsterne saa derpaa og frydedes derved; men Kufferen lo skjelmst mellem Grene, han har al Tid sine egne og sæere Meninger om Elskovslykke. Truid Pedersøns Hest syntes, at nu var det paa Tide at bryde op; den vrinstede stærkt og afbrød de endeløse Samtaler, som elskende kunne føre uden at mærke Tidens Flen.

"Nu have dig Gud og alle gode Helgener i Bøld,

til Tiderne skifte, og Fred atter raader i Danmark!" sagde Truid.

Han fortalte hende, at han i Kong Kristoffers Navn havde taget Øborg i Besiddelse og maatte værgen den, om det saa var mod Ebbe Genvæth selv. Da udbrød Anna:

„Hvad siger I! Er I min Faders Fjende, da forbarme sig Gud og den hellige Jomfru, at jeg i saa ond Tid blev eders!"

„I var min, og jeg var eders, før vi taledes ved i Dag," sagde Truid; „kun dette er sket, at vor Elskov fik Ord, dem jeg hverken evnede eller ønskede at holde tilbage. Slaa eder til Taals, min Hjærtens kjære Anna! Der oprinder vel bedre Tider for Folk og Land og for vor Elskov tillige."

Lavs og tankesuld gik Anna ved Bæbnerens Side. Han løste sin Hest og traf den ved Tøjlen, forat han kunde følges med Ungmøen til Øborg. Til Bagten ytrede Truid: „Her bringer jeg en Flygtning til Huse. I vise hende al god Hyldest og Beskjærmelse, om I ville fare vel!"

Dagen efter Slaget mellem Kongen og Bønderne havde Fru Bibekke faaet Underretning om Udfaldet. Ud lønlige Beje var Munkens Laurentius naaet til

Zborg og fortalte, at Ebbe Genvæth var fangen og dømt fra Livet. Fru Bibekke blev bleg om Kind ved at høre om Ulykken; men snart tegnede sig de bestemte, handlekraftige og bitre Træk om hendes Mund, idet hun overtænkte, hvorledes hun skulde meddele de andre Kvinder den onde Tidende.

Sammenknuget i Sjælelidelse hørte Fru Karen Meddelelsen om sin Husbonds Fangenskab og formentlige Død. I flere Timer mælede hun intet, men sad angst og bleg, indtil Smerten fik Lust i frampagtig Graad. Endelig sagde hun:

„Ikke tror jeg, at min Hjertens kjære Husbond er død. Slik ræddelig Udgang kan Gud og hans Helgene ej tilstede.“

„Nys bragte Munkens Laurentius Budskabet hid, og jeg tvivler ej om dets Sandhed,“ sagde Bibekke. „Den ædle Ebbe Genvæth kaldes ikke til Live igjen ved vore Klager; men vi kunne hævne hans Død.“

„Hvad mener I?“ spurgte Fru Karen.

„Her eder om intet, før Tiden kommer, da mine Planer ere modne. Vær blot uræd!“ svarede Bibekke.

„Hvad skulde jeg ræddes for nu, da det værste er hændt!“ udbrød Fru Karen og rejste sig. „Men i onde Planer vil jeg ingen Del have, tværtimod vil jeg søge at hindre dem.“

„Onde Planer!“ sagde Fru Bibekke. „Véd I ej,

at de værste Raad ere de bedste, naar Kvinder nødes at være Mænd."

De følgende Dage gif hen i Stilhed paa Øborg. Fru Karen bar sin Sorg uden Klage, medens Jomfru Anna var utrøstelig og syntes at hindre enhver fortrolig Tilnærmelse af Truid Pederson. Denne glædede sig vel over Sejren, men Ebbe Genvæths haarde Skjæbne skar ham i Hjærtet, og det var ham en Lidelse at se Kvindernes Sorg, uden at han ejede en eneste Trøstegrund. Tilmed indlod de sig sjælden i Samtale med ham og viste kun kold Høflighed, hvilket Bæbneren var meget utilfreds over. Havde han anet, at Laurentius opholdt sig paa Borgen, vilde Kvindernes Kulde og Tilbageholdenhed været ham mere forklarligt.

NoGLE Dage gif hen paa den Bis. Da meldte Klaus Turesøn sig paa Borgen med det Budskab til Kvinderne, at Ebbe Genvæth som Oprører var dømt fra Ære, Liv og Gods. Dødsdommens Fuldbyrkelse var vel udsat ved Peder Jindsøns Mellemkomst; men yderligere Formildelse af Straffen var der ingen Udsigt til. For det første kunde Kvinderne opholde sig paa Øborg, der var hjemfalden til Kronen; men ønskede de at drage andet Sted hen, da stod det dem frit for. — Fru Bibekke valgte at blive paa Øborg, og de andre to Kvinder bøjede sig for hendes Valg.

Truid fik nu den Tanke at formaa Klaus Ture-

sen til at overtage Borgens Bevogtning i et Par Dage, mens han selv drog til Roskilde. Ved Drost Peder's Indflydelse vilde han søge at opnaa mildere Kaar for Ebbe Genvæth.

„Gjør ikke det, Ven Truid!“ sagde Klaus. „Kongen er i disse Dage som en galen Mand, der aander i Had til Ebbe Genvæth og Mester Jakob i Lund. Han tror tillige at have øvet en glimrende Daad ved at lade nogle usle Bønderhobe adsplitte og mener, at nu er Dømedag nær for alle hans Fjender.“

„Lidt mere sømmeligt bør J tale om Kong Kristoffer,“ udbrød Truid. „Omgiven af Mænkespil paa alle Kanter, tirret af mægtige Fjender kan selv den bedste og ædleste Konge blive harm og begaa utæffelig Handling; men ingen Sinde hørte jeg, at han luffede sit Dre for sine Venners Bønner.“

„Nu! J er jo Drostens Søn, Kongens udfaarede Yndling og ligner eders Herre paa et Haar i Egenvilje og Usindighed! Prøv da eders ubændige Selvtillid; men J vil komme tilbage som en vaad Hund,“ sagde Klaus.

Truid red til Roskilde samme Dag og havde en Samtale med Drost Peder, der forbød Sønnen at befatte sig med Ebbe Genvæths Sag, som stod slet; men trods Faderens Advarsel besluttede Bøvneren at fremstille sig for Kongen og bede om Skaansel mod den fangne Ridder.

„Bringer I ondt nyt fra Dborg, saasom I kommer ufaldet hid?“ spurgte Kongen.

„Ingenlunde, Herre Konge! Alt staar vel til paa Dborg.“

„Nu, det glæder mig, min kjæffe Truid, at Oprørernes Nede er i vor Bold. Tænkeligt da, at den gyldne Spore ej var en brav Bæbner som eder ufjær, og at I vil kalde eders Konge det i Hu ved at komme hid efter en Sejrens Dag.“

„Gid I fange Sejr over alle eders Fjender, Herre Konge! Men har jeg været eder til Behag, da und mig Dpfyldelsen af en Bøn, for hvis Skyld jeg har vovet at stedes for eder.“

„Sig kun frem eders Begjæring!“ sagde Kongen mildt.

Truid tog sig sammen og sagde: „Spar en Fjendes Liv, Herre Konge! Lad Ebbe Genvæth gaa fri og frank herfra, hvis han vil give sin Ridderære i Pant paa, at han intet vil foretage til Mæn for Landets lovlige Regimente.“

En Bredens Rødme bredte sig over Kongens Ansigt, idet han svarede: „Er I vorden galen og gaaet fra Vid og Samling, Truid Pederson! I det ene Mandedrag ønsker I mig Sejr over mine Fjender, og i det næste beder I om Skaansel mod den arge Oprører Ebbe Genvæth!“

„Bredes ej, Kong Kristoffer! Jeg har ønsket, at Bondcoprøret maatte gøres til intet, men ikke ønskede jeg Ebbe Genvæths Død. Vis Mildhed mod den overvundne, thi nu er hans Magt brudt, og han kan ej skade eder. Inden for Dborgs Volde sidde tre ængstede Kvinder, der ville græde Jammerens Taarer og ikke have en Blædesstund mere fra det Djeblif, Ebbe Genvæth lider en æreløs Død.“

„Ha, ha!“ lo Kongen haanligt. „J har vel fortet Tiden paa Dborg ved Gant med Kvinder og ved blødsøden Grillenfænger. Slig Sæd er sen Vej til Riddersporen; men er J worden elskovsyg, da skal J helbredes ved at fortøve her i Roskilde en Stund, mens Bevogtningen af Dborg anbeføres en anden. Om Forræderen Ebbe vil jeg intet høre, han faar ligge, som han har redet.“

Bæbneren havde et uflogt, ungdommeligt Svar paa Leben, men heldigvis tav han. Da sagde Kongen:

„Gaa nu bort, men indfind eder igjen ved Aften-tide, da skal J høre min Vilje angaaende eder selv!“

J en nedtrykt Stemning forlod Bæbneren Kongen; men han haabede, at hans Lykkestjerne og Drostens Indflydelse nok kunde gjøre den kongelige Unaade forvarig. Ringe Trøst fandt han hos Drost Peder, der udbød:

„Du har handlet som en usindig Taabe, min Søn
Krumstav og Kongespir.

Truid! Tænkeligt, at Du har forspildt den kongelige Guld og Naade for lange Tider, og da kan dit Fremtidshaab og dine stolte Drømme lægges plat øde."

Det led ud paa Eftermiddagen, og Tiden faldt Væbneren uendelig lang; thi mørke Auelser fyldte hans Sind, og han længtes efter at faa en Gude paa den Uvished, han var i angaaende Kongens Bestemmelse med ham. For at faa Gas paa Tiden gif han ud i Byen, der vrinlede af Riddere og Sveude, som nu efter den letvundne Sejr over Bønderne morede sig med alskens Lystighed. Snart mærkede Truid en stor Bevælgelse blandt Folket, der strømmede ud mod Byens østlige Port, og han fulgte Strømmen.

„Dronningen kommer!“ lød det, og snart hørtes Raabet: „Dronning Sambiria leve! Gud velsigne vor væne Dronning!“

Det var intet tomt Mundsvejr, naar man hilsende hende med slegt Tilraab, thi hun var en klog og retselskende Herskerinde, der ved sin Raadsnildhed ofte maatte rette, hvad hendes nordholdne, trodsige, men lidet ærverige Husbond gjorde kroget.

I Folkemunde hed Dronningen Margrete Sambiri-

ria efter sin Fader, den pommerske Hertug Sambir. „Sorte Brete“ blev hun ofte nævnet formedelst sin mørke Ansigtsslød; men „Sprænghest“ var ogsaa Kjendingsnavn, fordi hun ikke var bange for at deltage i det vildeste Ridt og kunde tumle sin Ganger, som var hun den holdeste Ridder.

Dronningen ankom til Moskilde uden Kongens Vidende, hun ønskede at overraske sin Husbonde og lykønske ham til den vundne Sejr; maaske hun ogsaa tænkte at kunne gavne med et klogt og bejndigt Raad. I Spidsen for et lidet Følge holdt Dronningen sit Indtog i Moskilde og ønskede at undgaa al Opsigt, hvilket dog ikke lykkedes. Ved hendes Side saas Bisp Niels af Viborg, der ellers ikke yndede at sidde paa Hesteryggen, men nu for at føje Dronningen havde paalagt sig den Pine, som et Ridt voldte ham. — Dronning Margrete red Side om Side med Bispen og førte en ivrig Samtale med ham, mens hun nu og da venligt hilsende Folket; hendes Ansigt var alvorligt og lidende, men de velmente hjertelige Leveraab fik Glød i hendes Kinder og Ild i hendes mørke Øjne, hun følte sig glad for en Stund, løftet paa Folkstemningens stærke om end upaalidelige Binger. Den statelige og skjønne Dronningskikkelse med den mørke Ansigtsslød og det sjælsfulde Øje virkede fængslende paa alle, og Kong Kristoffer,

der elskede sin Hustru saare højt, kunde sjældent nægte hende Opfyldelsen af en Bøn.

„Ser I, at vor gode Dronning hilser ned til os usselige Stakler! Gud velsigne hende!“ udbød en gammel fattig Kvinde, idet hun foldede Hænderne og nejede dybt.

„I kan stakle jer selv, Moer Else, og ej andre gode Folk!“ sagde en fed Borgermand med et haanligt Blik paa den gamle Kvinde. „Vi danske kunne nok fortjene et venligt Ord og en mild Hilsen, al den Stund vi tog en Hertugdatter og lavede en Dronning af.“

„Ja, I var vel med til Brudefærden, Mester Hans, og maa vide god Beshed; jeg troede ellers hidtil, at det var Kong Kristoffer, der gjorde Margrete til Dronning,“ lo Else.

„Bogt jer Mund en Kjende, Moerslille! I ser vel, hvem I taler til!“ sagde Mester Hans vred. „For Resten lagde I vel ej en Gang Mærke til sorte Brettes gloende Ildøjne, slige sad og i Hovedet paa Balde-mar Sejrs onde Dronning Bengjerd.“

„Be over hende, I sidst nævnte!“ udbød Else. „Men skamme maa I jer, at I nævner vor gode Dronning og Skarnsfolk i ét Mandedrag.“

I det samme kom nogle kongelige Svende forbi, og Mester Hans ønskede ikke at fortsætte den begyndte Samtale.

„Se, hvor statelig Dronning Sambiria styrer sin Ganger! Ved mit gode Sværd, det er et fagert Syn!“ sagde en pyntelig Bæbner, hvis kostelige Kofte, gyldne Bælte og øvrige Klædning viste, at han hørte til de ildefete adeliges Kreds.

„Na, ja, det er helt lysteligt at se Dronningen styre sin Hest godt og vel; men vi Borgere og andre gode Mænd fandt det dog lysteligere, om hendes Husbond forstod at styre Land og Rige og ejede noget mere af vor gode Dronnings Vid og Klogskab,“ tog en Borgermand til Orde, idet han med en udfordrende Mine støttede begge Hænder paa sin jernbeslaede Stof.

„Taler I Haansord om vor naadige Konge i min Nærværelse, da skal det komme eder dyrt an!“ sagde Bæbneren med en drabelig, højfornem Mine.

„Sagde I, jeg taledes Haansord mod Kongen, da løj I det selv, Junker Næsvis!“ svarede Borgeren. „Sig mig heller, om han i sin Gaard har mange grønne Helte som eder!“

„For en Ufærd!“ sagde Bæbneren, rød i Kammen. „Vil I ævle eder ind paa Folt, da skal I faa at mærke, at min Klinge kan tugte en mundfaad Borger!“

„Gaa jer Vej, Grønfolding, og det nu paa Stand, ellers skal jeg snart tugte en højbenet Hanefylling!“ sagde Borgeren, idet han løftede sin Stof og saa sig om i Kredsen, hvor mange Hænder vare rede til Hjælp.

Bæbneren foretrak at æde sine Ord i sig og liste sluf-
øret bort.

Lignende Dptrin og Samtaler gjentog sig hist og
her i Folkemængden, Ros og Dadel fløj som vingede
Pile omkring, men til Dronningens Dre naaede kun
hylsende Tilraab. —

Dronning Margrete tog ind i Sankte Marie
Kloster, og Truid Pedersen fik den Indskydelse
at begjære en Samtale med hende, og ved Bisp Niels's
Mellemløst lykkedes det ogsaa. Hvad denne Samtale
frugtede mærkedes nogle Timer senere, da Kong Kri-
stoffer i Dronningens Nærværelse samlede nogle af sine
mest betroede Mænd til Raadslagning, hvorved ogsaa
Ebbe Genvæths Sag drøftedes.

„Lad Raade gaa for Ret, Herre Konge!“ sagde
Bisp Niels. „Giv Ridder Ebbe Liv og Frihed, thi
derved vinder I Hjærter, medens Strængighed avler
Bitterhed og ondt Blod, og giver han sit Ridderord
i Pant paa fredeligt Sind, da kunne I trygt stole
paa ham.“

Bispens Ord vare et Udtryk for de fleste tilstede-
værendes Tanker, og Kongen, der i Forvejen var paa-
virket af sin Dronning, lod Ordene lyde uimodsigte.
Han tog til Orde:

„Ebbe Genvæths Liv skal blive skaanet, saasom
min ædle Dronning og mine tro Mænd tilraade det

og ønske, at Retfærdighedens Sværd skal holdes i Skeden; men ikke agter jeg at slippe sliq Bandskrop løs; han skal sidde i mildt Fængsel til sin Dødsdag. Dborg er hjemfalden til Kronen, dog skal Fru Karen og hendes Datter have anstændigt Underhold."

„Min ædle Herre og Husboud!" udbrød Dronningen.

„Jeg véd, hvad J vil sige!" afbrød Kongen hende. „J mener, at Dommen er streng og burde formildes end yderligere; men nu lade vi af at tale mere om den Sag." — — Dronningen skjønnede, at der for Djebliffet intet mere var at udrette, og hun tav, men Kong Kristoffer tog atter til Orde:

„Endnu har jeg en Bligt at udføre i min Dronnings og disse gode Mænds Nærværelse, og vil deraf skjønnes, at jeg er en mild Herre mod mine Benner. Kald Truid Pederson hid!" sagde han til Dørvogterne. Dette skete, og Bæbneren traadte ind. Om Kongens Mund saas et velvilligt Smil, da han henvendte sig til den indtrædende, ikke længer selvstke Ungersvend.

„J kommer for at høre eders Dom for en usinlig Bøn," sagde Kongen. „Nu, eders Begjæring er opfyldt, Ebbe Genvæths Liv skal blive skånet, hans Uere ukrænket, hvilket Budskab J, snarest ske kan, bringer til Dborg og fortøver der, indtil J bliver kaldet. Og da J har vist eder som en højhjærtet, raadsmild

Bæbner, erklærer jeg for disse gode Mænd, at I er værdig at optages i den ædle Ridderstand. Med denne Urens Handling fortøve vi dog, indtil lejligere Tid og festligere Stund tilbyder sig. Til da have I min kongelige Guld og Naade! Gaa med Gud, og vær ligesaa trofast mod eders Konge som eders Fader, den ædle Drost Peder!"

„Herre Konge!“ Til min sidste Stund vil jeg være eder tro og hengiven!“ udbrød Ungersvenden og højede Kne.

VII. Kamp mellem Skygger og Lys.

Eruid Pederson ilede til Zborg. Naturens Stemning i den milde, duftaandende Sommeraften smittede hans Sind, og Ungdomsfrejdigheden lod ham ane, at Fremtidens fagreste Syner kun ventede paa ham for at aabenbare sig. Alt syntes at forjætte et rigt Liv i Kjerlighedslykke, Hæder og Ære; men alt dette var vel kun Vaarblomster, henrivende skønne at se og herlige at eje, dog intet mod Sommerens Fylde, naar Paradislandet aabnede sig, og Ungdomsdrømmene omfattedes i Virkelighed. En næsten ubændig Handlingens Kraft dirrede gennem Unglingens Sjæl, eftersom han bares højere og højere paa Drømmenes lette, luftige Vinger. —

Rejen førte over sids Enge, hvor Roskoneen bryggede, og Elvepigerne bredte deres Slør for usete at holde Dans mellem Engblommer, Forglemmigejer, Pragtstjærner og Tusender af Engbundens andre fagre Børn. Endnu skar Lysstrimer fra den vestlige Himmel sig ind i Taagen og søgte at løfte en enkelt Flig fra det hemmelighedsfulde; men det var magtesløst Arbejde, thi

Taaen lejrede sig tættere og tættere over Egnen og indhyllede alt i sit luftige Klædebon.

Det Lykkesjollskin, som lyste for Truid ved Ridtets Begyndelse, var alt for blændende, skar for stærkt i Øjnene til, at det kunde vedvare. En og anden lille Sky viste sig paa Himlen, en og anden Taagestrime kom frem i hans Sind, jo nærmere han kom Øborg. — Det var i Grunden kun fattige Tidender, han bragte de tre Kvinder, thi var end Ebbe Genvæths Liv reddet, saa var dog bestandigt Fængsel en tyngende Tanke, og Tabet af Øborg gjorde den ikke lettere. — Ja, saa var Lykken maaske endda langt borte, thi den kunde jo ikke trives, saalænge Hjertesorgen sad til Huse paa Øborg; nu skulde han daglig være Vidne til Mistrøstigheden, kjende dens Grund og dog staa vaumægtig overfor den. Ja, skulde Kvindernes Kulde vedvare, fordi han var en kongetro Mand, da var der lidet lystelige Tider i Bente.

Den ene Tanke tog den anden, stadigt gik det ned ad Bakke med Frejdigheden, og da slog Elvepigerne Ring om ham. Viljen slappedes, Sanserne omtaagedes, underlige Røster lød i hans Øre og troldbandt de gode, venlige Fæer, som gjøre Tilværelsen lysfyldt trods Jammerligheden. En lofkende Sang lød om ham og ud over Egnen; han tyktes, at han stod i en Slotshal blandt fagre, smilende Kvinder, der bevægede

sig om ham i lette, zirlige Danse, og ved nøjere at betragte dem saa han, at det var Dronning Sambirias Terner. Han behøvede kun at udstrække Haanden for at fæste sig en Brud blandt Landets fornemste og rigeste Slægter, mens han havde lodet sig nøje med en fangen Ridders Datter. Det havde vel baadet hans Fremtid bedre, om han aldrig havde set hende. —

Saa vidt var han naact i sine Elvesyner, da han red ind i Dborgs Skove. Nu reves han ud af sin Tankeleg derved, at Hesten gjorde et Spring til Siden, saa han maatte søge at berolige den. — „Det var en styg og uridderlig Drøm, Truid Pedersen!“ mumlede han hen for sig, idet han rettede sig i Sadelen. „Hvilken fæl Tankefistning har jeg dog ammet paa Bejen hid! — Bredes dog ej, Annalille! Jeg river itu det ganske Trolderæw og levner ej Traad eller Træwl! Fort nu til Dborg!“

Han sporede sin Hest, men den gjorde atter et Sidespring, og han lod den gaa i Skridtgang en Stund og fjærtegnede den. Da greb en formummert Skikkelse fast i Hestens Tøjle, en jernbeslaet Kølle faldt med knusende Bægt paa Truids Hjelm, og han faldt til Jorden. I det samme borede sig en Dolk ind i hans Bryst og en Røst sagde: „Hævn for Ebbe Genwæth! Hilsen fra en Fjende!“ — Truid hørte intet mere, han tabte Bevidstheden og laa saaledes hen i blødende og

dødlignende Tilstand, indtil Hesten naaede Bindebroen til Øborg, og Svendene blev opmærksom paa dens vedholdende Brinssen. De søgte og fandt den saarede Bæbner, som bragtes til Borgen, hvor Fru Karen og Jomfru Anna plejede ham med kjærlig Omhu.

I flere Dage svævede hans Liv i Fare, Feberen rasede i hans Blod, og han maatte tumle med vilde Syner, indtil hans Ungdomskraft sejrede over Sygdommen og gav ham Bevidstheden tilbage. Jomfru Anna opsendte brændende Bønner til Gud og den hellige Jomfru, at Ungersvendens Liv maatte spares, og da Bønnen syntes at blive hørt, fyldtes hendes Hjerte med jublende Tak og Lov. Fru Karen delte Datterens Glæde, thi nu havde hun let ved at skjønne, at Annas Hjerte og Sind var vendt til Truid Pedersen.

Saa skete det en Dag, da Truid vaagnede efter en lang, styrkende Søvn, at han kjendte Anna Ebbedatters, idet han slog Djuene op. Han sagde: „Er det en Drøm alt til Hobe, eller er det sandt, at jeg ligger her som en saaret Mand og har eder til Plejeriske?“

„Gud have Lov, at I atter vender tilbage til Livet!“ jublede Anna. „Men nu maa I ligge stille, at eders Saar ej skal bryde op paany, I har været Døden nær.“

„Gud og Sankte Lucius signe eder, kjæreste Anna, for al eders Omhu!“ sagde Truid.

Hun satte sig ved den saaredes Leje, og hendes indestenkfte, i vaagne Smertesnætter opdæmmede Følelsesliv fik nu Lov at udfolde sig i al dets Skjønhed og Rigdom, saa Truid studsende maatte spørge sig selv, om det ikke var et Under, at et Kvindehjerte kunde eje saa megen Trofasthed og Hengivelse. I Annas Kjærlighed begyndte Paradisdrømmens Forjættelser at opfyldes.

Nogle Dage senere sad Fru Karen og samtalede med Truid; hun vidste fuld Bessked om sin Mands Skjæbne og sagde: „Guds hellige Moder være priset, at hun hørte mine Bønner og gav min Husboud Livet, saa haaber Hjærtet paa bedre Tider; men I, Truid Pederson, have og min Hjærtens Tak for den gode Del, I har haft i hans Redning! Hidtil tænkte jeg ej, at I tog eder vor Sag an, saasom I er Kong Kristoffers tro Tjener.“

„Det sidste, I nævnte, er jeg af ganske Sind; men ikke er jeg fangen Mands Hjende og mindst Ebbe Genvæths, al den Stund han har i Gje den dyreste Skat, mit Hjærte begjærer.“

„Mener I det, Truid Pederson?“ udbrød Fru Karen og saa paa Bæbneren med et venligt Smil.

„Ja, visseelig er det min Hjærtens Mening, og er det vel paa Tide, at jeg taler rene og forstaaelige Ord,“ sagde Truid. „Er jeg i denne Stund end lidet skiftet

til Bejlerfærd, saa skal I dog vide, at eders fagre Datter, Jomfru Anna, ejer mit ganske Hjerte, og har hun alt givet mig Jaord, at hun vil være min Fæstemø og en Gang min kjære Hustru."

"Eders Elskov grov i en Ulyffens Tid, og ikke kan Anna troloves uden min Husbonds Vidende og Vilje," svarede Fru Karen. "Er han først frank og fri, da er jeg rede at tale eders Sag; men indtil da faar I slaa Band paa Elskovsgløden, at den ej fortærer eder og hende."

Længe taledes de ved om den Sag, trøstende hinanden med Haabet om bedre Tider, og Truid vandt ganske Fru Karens Hjerte.

Klaus Turesøn, der blev paa Øborg, da han saa sin Ben saaret, kom ikke saa godt ud af det med Fru Bibekke.

"Har I set, ædle Frue, hvorledes Bæbner Truid er mishandlet af Skarnsfolk?" spurgte Klaus.

"Nej!" svarede Bibekke. "Jeg har intet med I Kongetjenere at skaffe, og hellere ser jeg eders Hæl end eders Taa."

"I er et konstigt Kvindfolk og saare mandhaftig, thi ofte saa jeg Mænd med mere Hjerte, end I har."

"Ja, blødsødne og dog mundkaade Mænd er der nok af, derfor maa vi Kvinder vænne os af med Klynk og Taarer."

„Kvinder som eder kunne vel faa Mænd til at græde, thi de rive i Djuene som stærk Sennop.“

„Det kommer deraf, at det al Tid er Mænd, som have forskjærtset Kvinders dyre Hjertefred.“

„Hm! Mænds Fred er ringe nok, naar den har været i Kvindehænder.“

„Hvortil al denne Ordfrig, jeg har ej forlangt, I skulde indlade eder med mig!“

„I har flere Pile i eders Skoger end jeg, Fru Wibekke. Lad os slutte Fred, ellers maa jeg gaa herfra som en slagen Mand.“

„Det sidste er ogsaa mit Haab, Klaus Turesen!“

I Haraldsborg Taarnfængsel sad Ridder Ebbe Genvæth paa tredie Maaned efter sit Fangenskab og tænkte over sin onde Skjæbne. Livet var vel reddet, men under saadanne Vilkaar, at han satte ringe Pris paa det. Ingenlunde fortrød han sine Handlinger, men han bebrejdede sig selv, at han paa et for sildigt Tidspunkt havde grebet ind i Bondebevægelsen. Det var en hundst Løn, der var bleven ham til Del, fordi han havde kæmpet for Sandhed og Ret, tænkte han. Kunde Mennesket i ædel Stræben efter at hævde Sand-

heden ofre sig selv og sine kjærestes Lykke, uden at slikt dyrt Offer satte sin Frugt i Tiden? Umuligt! I saa Fald var Gud og hans Helgene Stenmænd, der modtog Tilbedelse og Ære, men brød sig lidet om Menneskelykke, mindre om Sandheds Sejr og Røgnens Undergang. — Se! Røstebryderen Kristoffer Waldemarsøn sidder paa Danmarks Trone, mens Landet gaar til Grunde i marvødende Splid og Tvedragt, fordi Scepteret bæres af famlende Hænder! Kan da Gud Herren ikke se det og sende Hjælp i Tide! — — —

Og Tanken skifter, Jammeren i Ridderens Sjæl øges. „Ak, Fru Karen, min Hjærtens kjære Hustru!“ sukede Jangen. „Dine Kinder bleges i Længsel, dine Dje dummes af Graad, mens jeg sidder fængslet inden disse skumle Mure. Hvem skal skjærme dig og Anna i disse onde Tider, da jeg selv og min Slægt lægges for Had!“

Slig Modløshed kom ofte over Ridderen, naar han følte sin Bannagt; men til andre Tider sydede Harmen i hans Sind og lagde ham giftige Ord paa Tunge, saa han kunde udbryde: „Jeg hader dig, Kong Kristoffer! Du er min og mit Fædrelands Bøddel! Mit Hjerteblood vil jeg ofre Draabe for Draabe, hvis jeg maa se din Undergang og Danmarks Udfrielse af din Haand!“ — — — Flaggermusene hørte det, Uglerne gave Gjensvar, Mørkets Aander lo, thi sliq Tale huede dem vel. —

I August Maaned kaldtes Truid Pederson til Roskilde og kom ikke senere til Øborg; han befandt sig nu daglig i Kongens Nærhed, og Guldsporen, som han nylig havde faaet, flædte ham godt. Dens klingre Lyd fik ham til at træde fastere, gjorde hans Holdning mandigere og mere stot, mens Fremtidsdrømmene gik fremad mod Daad og ærefuldt Virke.

Fru Bibekke og Laurentius havde lagt Hovederne i Blød saa længe, at deres Planer vare modne nogle Uger efter Truids Bortrejse, og en Midnat skulde de udføres. Alt var stille paa Øborg, kun et Par Vagtposter vare udstillede, mens Klaus Turesøn sov paa sit grønne Dre. Lydløst lagde en Baad ind i Bigen, to Mænd listede sig ind mod Borgen, svømmede over Boldgraven og steg op ad en Rebstige, der hængte ned fra et Vindue i nederste Stokværk. —

En Stund derefter nedlodes Vindebroen, og en Bøndeskare af det værste Udsfud sneg sig stille over den. I samme Øjeblik forlod tre Kvinder og to Terner Borgen ad samme Vej, som Stimmændene vare komne, søgte gennem Skoven og ned til Bigen, hvor en Baad laa rede at optage dem og ro dem ud til en Smakke, der laa et Stykke fra Land. Snart hørtes Skrig og Skraal inden Øborgs Bolde, thi Bønderne fore frem med Grumhed og huggede alt ned for Fode. Klaus Turesøn og et Par Svende reddede sig ved at springe i Krumstav og Kongespir.

Borggraven og svømme over den. — Efter at Bloddaaden var udført, gjorde man sig tilgode med Spise og Drikke, hvorefter Borgen fuldstændig udplyndredes.

Samme Nat lagde tordensvangre Skyer sig over Egnen og indhyllede alt i Mørke, undtagen naar farende, glitrende Lyn skar sig ind og løstede en Flig af det sorte Dække. — Ebbe Genvæth gik frem og tilbage i sit Fængsel, frydende sig hver Gang et Lyn oplyste Fængslet med Ildbølger og viste ham den Glendighedens Bolig, hvori han levede. Thi det vilde i Naturoptrinene fandt noget tilsvarende i Ridderens Sind, fordi han var bleven en af Trods og Hævnfølelse bjærgtagen Mand. De Bønner, han havde opsendt til Gud og St. Lucius, forbleve ubesvarede, tyktes han; thi han mærkede intet til Hvile i sin Sjæl og kunde ikke finde sig i sin Skjæbne. Kun Gjenlyd af sine egne Suk var det Svar, han fik. Da følte han sig som en haa-net, af alle forladt Mand, glemt af Gud, mens Harme og Trods blev hans daglige Læremestre. Frihedstrangen blev stærkere og stærkere hos Fangen, hans Hjerne arbejdede i lange Dage og vaagne Nætter paa Planer til Undvigelse af Fængslet; han vilde da slutte

sig aabenlyst til Hertug Eriks Parti og hævne sig for udstandne Lidelser.

Et mægtigt Lyn efterfulgt af et øredøvende Tordenbrag syntes at løse Ridderens Tungebaand og give hans indestængte Tølelser Mæle. Han udbrød: „Himlens Gud! Styrer du Verden og Menneskers Skjæbne endnu, da udslyng dit Lyn og knus Tyrannens Hoved! Spræng disse Mure, og lad mig gaa ud til Frihed at se hans Undergang og Danmarks Frelse!“ — — — Underlige, hemmelighedsfulde Lyde trængte i det samme til hans Øre. De kom som fra Afgrunden; han lyttede og syntes at høre noget røre sig under Fængslets Gulv. En kort Stund gik hen i Spænding, da en Lem i Gulvet aabnedes, og en Røst lød som fra Dybet: „Ve over Kong Kristoffer!“

Ridderen stirrede frem i Mørket uden at kunne opdage noget levende. Han foer sammen og udbrød: „Er du en af Helvedes Aander, da fly fra mig!“

„Frygt ej, Hr. Ridder! Vi to kjende hinanden helt vel, jeg vil føre eder til Frihed og Hævn,“ svarede Stemmen.

„Hvem er I?“ spurgte Fangeren.

„Ker eder ej derom, men følg mig, om I elsker Friheden!“ svarede Stemmen atter. „Ikke Kjærlighed, men Had binder sammen vore Beje; lad os følges til Maalet.“

„Jeg følger eder, var det end gjennem Mørkets Afgrund!“ sagde Ebbe. „Sig mig eders Navn!“

„Laurentius!“ svarede Stemmen. „Og nu fluk herfra, thi før Sol rødner i Vest, skal I jejele fri og frelst mod Havet.“

De steg ned i en underjordisk Gang, der udmundede et Stykke fra Fjorden. Nogle Gnebarbuske skjulte Udgangen. I en halv bøjet Stilling maatte de gaa gjennem Mudder og slimet Kryb, som i Tidens Løb havde ophobet sig.

„Har I gaaet den Gang for min Skyld, da tag min Hjertens Tak!“ hviskede Ridderen. „Bjerge vi os vel herfra, skal jeg forskylde eder det.“

„En mægtigere end jeg paalagde mig det Gvern at redde eder af Fængsel, og med Glæde udførte jeg det,“ sagde Munkens. „Dog gif jeg ikke ene den Gang, saasom Torfild Jernpande banede Vej gjennem denne forbandede Hule. Da vi naaede eders Fængsel, ilede han til Udgangen for at holde Udkig.“

„Torfild Jernpande!“ udbrod Ebbe. „Blev han frelst i Bondeslagtingen?“

„Ja! Ret snart træffe I endnu en Kjending, thi Niels Fisser har en Baad tilrede nede ved Stranden“, svarede Munkens.

„Hvor lider man paa Zborg?“ spurgte Ridderen.

„Godt og vel!“ gav Munkens til Svar. „Have

end Kvinderne lidt af svar Længsel efter eder og været saare bekymrede for eders Liv, saa er det alt nu snart til Ende, vil Gud og hans Helgene, at vore Anslag i denne Nat lykkes."

De naaede endelig Udgangen; men Ridder Ebbe var saa mat og dødtræt, at Torfild maatte støtte ham under Gangen ned til Stranden, hvor den aarvaagne Niels Fisser ventede paa dem. Man satte fra Land og sejlede ud i Fjorden med Retning efter Øborg; snart havde man i Sigte en Smakke, der styrede imod dem og havde Ebbe Genvæths fjære om Bred. De mærke Fremtidsudsigter og den farefulde Stilling, Ridderen befandt sig i, hvis hans Flugt i Altide opdagedes, glemtes for Gjensynets Glæde.

„Det er sandt, at J lever! Det er intet Bedrag, at jeg ser eder, min Hjertens fjære Husbond!“ udbød Fru Karen. „Da have Gud Lov, thi Himmerigs Lykke times mig i denne Stund!“

„Tit gryer en lys Dag efter en mørk Nat, sagde min salig Moder af Tid. En Stund har jeg tvivlet om Sandheden deraf; men nu kan jeg atter begynde at haabe paa en lykkelig Dag,“ mælede Ebbe bevæget. „Derfor tænke vi nu aleneste paa at bjerge os af Rovfugleflør.“ — — —

Smakken stævnede ud af Roskilde Fjord. Fire Mænd og nogle Kvinder vare om Bord; de droge bort

fra et kjært Hjem for at søge et andet, hvor Lykken havde bedre Kaar, frodigere Bofsted. Ak! Hjærter og Tanker fængsledes dog ene af Skilsmisfen.

En Stenstøtte lig sad Jomfru Anna mellem sin Moder og Moster uden at mæle et Ord; men hendes Dje søgte Dborgs Spir, der glitrede i den opgaaende Sols Straaler, og hendes Tanker samlede sig om Barndomshjemmet og Truid Pedersen. — Ebbe Genvæth saa mørk og tankesuld frem for sig, kun naar hans Blik traf Fru Karens sollyse Ansigt, mildnedes hans Træk, og der kom varmende Ord fra hans Læber. —

Ud ad mod Havet gif det for god Bør, snart vilde Dborg forsvinde for de flygtendes Blik, og paa en Gang vendtes alles Djne mod Borgen som for at sige et langt, vemodigt Farvel. Da saa de, at Borgen stod i Luer, Himlen røduede i Lysstjæret fra Flammehavet.

„Gud naade, Dborg brænder!“ udbrød Fru Karen i Angst og foldede sine Hænder som i Bøn.

„Det er mit Bærf!“ sagde Fru Bibekke med et hoverende Smil. „Kong Kristoffer skal finde Dborg i Ruiner.“

VIII. I Lund.

Onsdagen den 11te April 1257 om Eftermiddagen strømmede store Skarer af Klerke og Lægfolk til Laurenti Kirke i Lund, thi Kong Kristoffer agtede at forhandle med Jakob Erlandsen i Folkets Paahør, saa det kunde blive fundbart, at Erkebispnen paa Trods yppede Kiv med Kronen. Et stort Tal af Folkets ypperste holdt med Kongen i den Strid, der var for var, siden Mester Jakob mod Kongens Vilje blev viet til Erkebisp, førtes mere og mere bitter mellem Kronen og Kirken. Derfor faldt der saarende Ord fra begge Sider, efterjom de to Partier mødtes ved Døren til Lunde Domkirke. Og Trolden Finn og hans Kone holdt fastere end ellers om Stenpillerne i Krypten, det gottede dem, at Lunde Kirkefor skulde nyttes til Trivsel for Gud og Splid; saadan Id var nemlig fredlyst i deres egen Aet.

„I Dag maa Mester Jakob give Kjøb,“ sagde en af Kongens Væbnere, der havde blandet sig i Mængden.

„Saa, det mener I!“ udbrød en Munk med et haanligt Skuldertræk. „Kan hændte, at Kongen trækker

det korteste Straa, saasom Erkebispem har baade Retten og Folket her i Skaane paa sin Side."

"Ej, ej!" svarede Bæbneren, "J hører og til Bispens Slæng; men er end Mester Jakob en haard Hals, saa kan Kong Kristoffer dog bøje ham."

"Erkebisp Jakob staar med Gud og svinger Retfærdighedens Sværd over de ugudelige, uden at nogen tør frumme et Haar paa hans salvede Hoved," sagde Munken.

"Og var hans Hoved end salvet af Sankte Laurentius selv, saa friede det ham dog ej fra at vise Lydig-
hed mod sin rette Herre og Konge," svarede Bæbneren og saa fast paa Munken; men udbød derpaa: "Hvad ser jeg, J er den renslivede Graamunk, hvis Ryg blev fjærtegnat udi Tvilum."

Munken gav intet Svar, men sendte Bæbneren et stikkende Blik, idet han forsvandt blandt Mængden.

"Hør, hvordan Kongens Trælle og Gstersnakkere ere fry paa det i Dag," sagde en Borger til sin Side-
mand. "For Sanden! nu tror hver Knabe og Skosvend at kunne løfte Hæl mod Kirken ustraffet, siden slikt er vorden god Skik ved Hove."

Bæbneren stod nær hos den talende, hvem han kjendte og sagde derfor: "De Skaaninger ere ej alle saa bispegale som J, Mester Jon; men kan hævde, J saar Afløsning for begangen Synd, hver Gang Mester Jakob kjøber en Kande Ol hos eder."

„Hører I det!“ henvendte Jon til sin Sidemand.
 „Hører I det, at nu kunne Hanefyllinger gale før de komme ud af Egget.“

„Her eder lidet derom,“ svarede Sidemanden, „den, som er fyllingeflog, bliver sjælden hønegammel, og sliq Sæd, man lærer vesterpaa, have vi ej Brug for i Skaanes Land.“

Et hidsigt Svar svævede Bæbneren paa Læben, men Mængden trængte paa, thi Erkebissen og Følge nærmede sig, og alle vege ærbødige til Siden, saa Bæbneren fjærnedes saa langt fra Borgerne, at han kun kunde straffe dem med et vredt Djefast. — Rundt om blandt Folkeskaren regnede det ned med Spotteglofer og truende Ord baade mod Kongen og Bissen. Da paa- hød en myndig Klerkestemme Stilhed:

„Skammer I eder ej derved at bruge Haansord mod de salvede og skjænte med Kirkens Tjenere ved Døren til det hellige Kirkehus. Er Uhydighed og Trufald naaet saa vidt, da forbarne sig Gud over Vanarten!“

Alle tav, de samtalende Grupper spredtes og søgte ind i Kirken, hvor man tilfidsst stod i Bundterad, Hoved ved Hoved, mens alles Øjne rettedes mod Kirkens Kor, hvor Kong Kristoffer sad fremst i Rækken af nogle Riddere og en Del kongevenlige Klerke, hvoriblandt Bisp Niels af Viborg og Klerken Kjeld. I venstre Side

af Koret sad Erkebisp Jakob Erlandsøn og hans Bener, hvoriblandt Provst Sacer og Kaniken Johan Dros.

Efter at der var bleven Stilhed i den store Forsamling, og Kirkedørene vare lukkede, traadte Bisp Niels frem og omtalte udførligt de Tvistepunkter, hvorom Striden stod mellem Kongen og Erkebissen. Da dette var sket, tog Kong Kristoffer til Orde og taledede saa:

„I geistlige Herrer og lærde Mænd, Riddere og Lægfolk! I ere vidende om, at de hidtil førte Forhandlinger mellem mig og Erkebisp Jakob kun have øget Bitterheden paa baade Sider og skabt end flere Tvistemaal, og dog har jeg været villig til Fred og Forlig. Jeg anklager derfor Mester Jakob for at have hidført og nu med Vilje plejer den Strid, som skiller Kronen og Kirken, lammer den verdslige Arm og hindrer fredeligt Samvirke. Ikke evner jeg at opregne alle de Dvertredelser, som nævnte Erkebiskop har gjort sig skyldig ndi mod gammel Sæd og Bedtægt; men jeg ønsker Striden bilagt og tilfiger min kongelige Guld og Naade til Erkebisp Jakob, hvis han nu er rede til Fred og Forlig og i denne Forsamlings Paahør forpligter sig til at overholde Skaanes fra Fædrene nedarvede Kirkelov.“

Kong Kristoffers Stemme lyder skarp og bitter, Ansigtsmusklerne bæve, og han maa med Magt beherske sin Gærme. Men paa Jakob Erlandsøns Ansigt er

intet at læse uden isnende Kulde, hvert Træk er som udhugget i Staal; hans hele Personlighed er støt og bydende. Hvad gjemmes under de stærkt bukkede Djenbryn? Vogt dig for at undersøge det, thi Prælatens Dje kan til enkelte Tider som nu i denne Stund udslynge Lyn, der brænde ind i Sjælen, eller til andre Tider ligesom bore sig ind i et Menneskes hemmeligste Tanker. Nu træder den kraftigbyggede Skikkelse frem i Kirkens Kor, rolig og fast, uanfægtet af alt andet end Tankernes myldrende Flok, der gjære i hans trodsige Hoved. Der staar han, Kirkesyrsten i sin erkebispe-lige Skrud, mens Tusender af Dje hvile paa ham; aandeløs Stilhed hersker i Kirken, hver Nerve er spændt, thi Prælatens Skikkelse i Kordøren virker betagende paa Tjende som Ben. De smalle Læber, der hidtil have været som sammenvoxede, aabne sig, og Taalen lyder let og flydende med malmsuld, dyb Røst. Der er en Overbevisningens Barm i hans Ord, en Tilforladelighedens Sikkerhed, som ikke forsejler sin Virkning.

„J ærværdige Brødre, høje Herrer og gode Mænd! Kong Kristoffer æsker mit Svar paa et bestemt Spørgsmaal angaaende Overholdelsen af den gamle Kirkeskræa, og jeg er rede at være Kongen til Vilje. Deri er jeg enig med ham, at Riv og Splid mellem Kirken og Kronen er til lidet Held for baade Parter; men

som Bogteren af Kirkens Ret i dette Land maa jeg øve mig i at have en uskadt Samvittighed overfor Gud, at jeg ej skal dømmes som en utro Forvalter af betroet Myndighed. Rinder da Strid deraf, at jeg som den hellige Kirkes Tjener og salvede Erkebisp paaser, at Kirkens Ret ej krænkes, da regner jeg mig dette til Ære. Hvad der i den gamle Kirkeskræa tjener til Kirkens Tarr, vil jeg ubrødelig holde; men det, som strider imod den kanoniske Ret og fromme Fædres Forskrifter, kan jeg ej med god Samvittighed falde gyl- dig, og indskyder jeg alt saadant til den hellige Faders Afgjørelse."

"Nu, da lade I Tienden fare, saasom den ej har Hjemmel i den skaanske Kirkeskræa!" sagde Kongen.

"Jungenlunde lader jeg Tienden fare, thi den har Tilhold i den kristne Kirkes almindelige Ret", svarede Erkebispen.

"Da skjøner jeg grant," udbrød Kongen harm- fuld, "at I er til Gunds at fare fort i Trods og Ggenmægtighed, sættende eders Vilje over alle Bed- tægter; men der findes vel Midler til at hævde Retten efter Arildsloven."

Bed disse Ord blev der Uro i Forsamlingen, og en ildevarslende Murren lod sig høre; men nu traadte Jakob Erlandsøn atter frem, og alt blev stille. Hans

Røst havde nu en haard, skarp Klang, og hvert af hans Ord kunde høres over det mægtige Kirkerum:

„Det være alle tilstedeværende vitterligt, at jeg i mit Hjærte er rede til Fred og Forlig, dog vide I og, at jeg ej staar her i mit eget Navn, men i hans Navn, hvis Kirkes ret valgte og beskiffede Tjener jeg er; derfor kan jeg ej vige en Haarsbred fra det, jeg anser for Ret, kan ej indgaa Forlig, hvorved Kirken krænktes. Naar denne lider, da lider det ganske Folk, og de nuværende Tider ere onde for Kirken og dens Tjenere. Vi se med Sorg, at Klinteblomsterne prange i frodig Grøde paa Kirkeageren, og drage vi Sværdet for at hugge Hovedet af én, da vokse ti frem i Stedet, fordi det verdslige Regimente søger at lamme Kirkes straffende Arm. I Lunds Stift ere otte Præster og mange rettroende Lægfolk myrdede, andre ere lemlæstede, uden at de verdslige Magthavere søge at standse Lovløsheden. I Holbæk har man dræbt Broder Nsger, truffet hans Lig med et Tov om Halsen til Raadhuset, spyttet ham i Ansigtet og begravet ham paa hedenss Vis i vindviet Jord uden Klofferingning eller Messe. De hellige Kar røves af Kirkerne for at nyttes til Pofuleren og ukriftelig Gant, alt til vor hellige Kirkes Vanrøgt og Fornedrelse; men Boldsmændene gaa uantastede, den verdslige Magt rører ej en Finger for at standse disse Skjændigheder. Derfor er det paa Tide at Kirken

ffærper sit Sværd og værner om sin Ret, at Guds Bredde ej skal ramme os, fordi vi stode ligegyldige og saa det hellige haaret."

Kongen fraadede af Harmen og vilde give et heftigt Tilsvær, hvad dog Bisp Niels hindrede, og efter en længere Forhandling mellem Kongen og hans Raadgivere sluttedes Mødet, idet Bisp Niels sagde:

"J have nu hørt, at Erkebisp Jakob er villig til at slutte Forlig. Dog ønsker Kong Kristoffer af sin Raade at søge Stridens Løsning ad andre Veje og tilstedder en ny Forhandling i Overmorgen, hvortil Erkebissen, de tilstedeværende Klerke og høje Herrer indvarsles."

Fredagen den 13de April kom, og Kongen forlangte Afsløsning af det Ban, der hvilede paa hans Tjenere i Skanør og paa Hveen; men herpaa vilde Erkebissen ikke indlade sig, uden at der stilledes Borgen for dem, hvad Kongen nægtede. Forhandlingen om denne og andre Sager førte intet Udslag til, og Kongen forlod Mødet i utæmmet Bredde; han udtænkte derpaa en Volds handling, der udførtes næste Dag, og hvorom senere skal fortælles.

Den nævnte Fredag om Eftermiddagen stod Erkebisp Jakob Erlandsøn i andet Stokværk i sin Bispe-

bolig og syntes at spejde ud over Landskabet. De sidste Dages Forhandlinger havde stemt ham meget bitter mod Kongen, og desuden syntes Sagen at tage en Bending, der kunde blive meget skjæbnesvanger. Han tvivlede ingenslunde om, at han kæmpede for en stor og sand Grundtanke, naar han hævdede Kirkens Magtstilling; men det kunde ikke nægtes, at Kampen var ført hensynsløs fra hans Side, og at enkelte af hans Handlinger havde en stærk Bismag af Ugrajerrighed ligesom ogsaa af personligt Nag til Kongen. Slikt var en hul Grund at bygge paa, naar det gjaldt at gaa Urendte for Kirkens Herre. Ofte meldte disse Tanker sig hos den myndige Prælat, naar han var ene med Gud, og Selverkjendelsens Malurtbæger var ofte best nok at tømme; men han undslog sig dog ikke derfor, thi i sin inderste Sjæl ønskede han at takkes Gud og være en sand Kirkens Tjener. I Stunder, naar hans Sind var myg og hans Sjæl i Hvile, kunde han ønske Bispeværdigheden langt borte; hellere gad han bære en Franciskanermunks fattige Dragt end Bispeskrud, bedre at fjæle sig i et Kloster og leve som en fredelig, ukjendt Munk end at svinge Krumstaven over en splidagtig Hjord og være udsat for verdslige Magthaveres Forsølgelser. Alligevel var disse Timer kun som let henvejrede Aandepust; kaldtes til Handling, kjendte man

snart den myndige, overlegne Prælat, for hvem alle maatte bøje sig.

Det begyndte at mørknes paa den nordvestlige Himmel, Solen gjenste sig bag en mørk Sky, medens den sendte sine gyldne Straaler op over Skyranden ligesom for at tilvinke Jordens Børn et langt Farvel. Den følte selv, at i April Maaned var det en Mørkets Gjerning at lade sig strænge ude, thi enkelte Blomster havde alt brudt igjennem Jordskorpen og tittede ud efter Baaren; den maatte jo snart komme, mente de, thi Solens milde Dje smilede saa venligt til dem og sagde, at de kun skulde komme frem i Dagen, Baaren var der. Lærken mente det samme, thi der hørtes en travl Kviddren ved hver en Busk, og Luften gjelød af glade Sange. Solen var Skyld i det altsammen, thi dens stadige, lysfyldte, varmende Smil kunde ikke bedrage. Men nu — se, hvor den forræderisk lister sig bort og skjuler sit Ansigt bag den sorte Sky, som om den skammer sig over at have misbrugt Fuglenes og Blomsternes Tillid, skammer sig over at være en upaalidelig Ven, der svigter i Nøden.

Thi den sorte Sky svulmer mere og mere op, breder sig ud over Himlen og sender et isnende koldt Nandepust ned over Jorden, Tusender af Sneflokke komme som Spejdere i hvide, flagrende Klædebon for at se Lejlighed an. De komme i langsomt Fald ned

til Jorden forat udse sig et Leje, før den store Hær kommer. Nu og da søger en Sneflot ind i et Blomsterbæger, af, Blomsten krymper sig under det kolde Kys. Sneen falder tættere og tættere, snart er Jorden dækket af et hvidt Klæde, der bliver mange Blomsters og Smaaafugles Liglagen. — Jakob Erlandsøn synes at følge Naturoptrinene med Opmærksomhed; men det drømmende Udtryk i hans Ansigt lod ane, at han sysslede med andre Tanke.

„Alf!“ udbrød han. „Som der er foldt derude i Naturen, saa Blomsterne visne, saaledes dø vore skjønneste Haab, Menneskenes Kulde og Bitterhed saare vore Sjæle, saa de forbløde derved. Jeg tænkte at werde en kraftig Styre af den danske Kirke og føre den til Fremgang og Sejr over sine Hjender, og nu tykkes alt at ville falde sammen under mine Hænders Røgt. Herre, min Gud! Har min Midfærhed, menneskelig og skrøbelig som den er, fortørnet dig, da tilgiv mig min Skyld, og lad den hellige Kirke ej lide under mine Fejl.“

Han forlod Vinduet og gik op og ned ad Gulvet i dybe Tanke. Efterhaanden blev hans Skridt fastere, hans Holdning støttere, og tilsidst rettede han sig i sin fulde Højde, idet han sagde hen for sig: „Nej, visstelig kan Gud Herren ej ville, at Kirkesyrsten skal bøje sig for den verdslige Arm, naar Kirkens Ret lider derved.“

Nu, da gaar jeg min Gang til Kjendernes Magt er brudt, og alle bøje sig i Lydighed for den frelsende Kirke."

Han kom ikke til Ende med sin Taufkjæde, før det bankede sagte paa Døren, og en Klerk meldte, at Bisp Niels, Kongens Kontsler, ønskede en Samtale med Mester Jakob. Denne undredes højlig over Besøget af Kongens højtbetroede Raadgiver; men han saa det ikke ugjerne, thi han tænkte sig Muligheden af, at Kong Kristoffer, let omstiftelig i Tanker og Stemninger som han var, ved Bisp Niels's Mægling var bleven mildere stemt og endnu ønskede en Udvæjning af Striden. Bisp Niels var en klog og erfaren Mand, en ikke uværdig Efterfølger af den store Gummer. At stifte Fred var hans Lyst, og der hvilede et Mildhedens Sker over hans aandsfulde Ansigt. Jakob Erlandsen modtog sin Gæst med Venlighed og bad ham tage Sæde. Derefter tog Bisp Niels til Orde:

"J undres sikkerlig derover, højerverdige Broder, at se mig hos eder al den Stund ej alene ondt Bejr staar ind over Skaanes Land og sinker den grævende Baar, saa alt ser ud som i Midvinters Hjerte, men mere end ondt Bejr synes at skille vore Beje og fjærne vore Dørtærskler fra hinanden. Dog er jeg kommen hid netop for Fredens Skyld at føre Forhandling med eder, om det muligen kunde lykkes at føre min Herre, Kongen og eder til Forsoning."

„J have Tak, Bisp Niels, at J kom hid i saa fredeligt Vreude, thi synes det end saa, at jeg er en Stridens Mand og Tvist mit Sinds Begjer, saa er det dog ej saa, thi mit Hjerte skriger efter Fred som Havnen efter Vand i isnende Frost.“

„Det huer mig helt vel,“ sagde Bisp Niels glad; „thi da maa J formærke, at det er paa Tide at vise Forsonlighed mod Kong Kristoffer, ellers kan eders ganske Levetid gaa bort i Længsel efter Fred med ham, og J finder den dog ikke. Saa harm som i Dag har jeg aldrig set Kongen.“

„Paa hvilke Punkter mener J da, at jeg kan og bør give fredeligt Tilbud?“ spurgte Erkebispen.

„Til en Begyndelse løse J af Ban Kongens Tjenere i Skaner og paa Hveen.“

„Ja, mod den Borgen, at Kong Kristoffer indestaar for Opfyldelsen af deres Lydighedspligt mod Kirken.“

„Hvorfor kan J ej, højerverdige Broder, for Freds Skyld løse Bannet uden at stille Vilkaar, som vække Kongens Harm?“ spurgte Bisp Niels.

„Sligt Spørgsmaal turde jeg vente af Kongens Kantsler, men ej af en ret Bisp, hvem Kirkens Tarv først og fremst ligger paa Hjerte,“ tog Erkebispen til Orde. „Skjønner J da ej, at Kirken lider ilde i det ganske Land; siden Kong Kristoffer blev Styret, har

Belial ret drevet sit Uvæsen, saa Ret og Uret er uafjendt Tale. Man forholder Kirken dens lovlige Indtægter, og Kongen dømmes i Sager, hvis Afgjørelse ene tilkommer den gejstlige Domstol. Drab, Mened og Hor gaa i Svang, uden at Straf rammer de skyldige, og man omgaaes bandsatte uden at blues, fordi Folket lærer Uhydighed af det verdslige Regimente, der endog opmuntres til Træfald. Saaledes har Kongen ved Brev til de Skaaninger tilskyndet dem til Trods mod Kirken og sat de gamle Skraa over den kanoniske Ret. At kjøbe Forlig paa det Vilkaar, at Tøjlesløsheden lyses i Fred, kan ej ske, før jeg i Banmagt glemmer, at jeg er den danske Kirkes Erkebisp."

„Den onde Sæd, som nu staar i Blomst, var faaet i vort Land, før Kristoffer Baldemarson blev Konge. Lægger da ej ham til Last, hvad andre forbrød," sagde Bisp Niels. „Men skal Sæden oprykkes med Rode, saa den ej spirer herester, da naaes dette ej ved at øge Striden mellem Kronen og Kirken. De to skulle samvirke til Landets Vel og ikke være som to Uksue, der strude hid og did, thi da komme de ej af Stedet. I støtter den hellige Kirkes Sag bedre ved at stille eder i venligt Forhold til Kongen og hans Hus, hvor I med god Samvittighed kan gjøre det, end ved at trodse hardt paa enhver Lovtøddels udvortes Opfyldelse."

„Eders Kløgt, Bisp Niels, kan være saare god til sit Brug, men passer slet for Lunde Erkebisp. Jeg troede, I vilde nytte eders Snildhed til at retvende Kong Kristoffer overfor Sandheden, saa han maatte erkjende, at al jordisk Højhed og Magt laaner sin Glans fra Kirken, ligervis som Maanen laaner sit Lys fra Solen. Tænkeligt da, at han i Ydmyghed bad om Tilgivelse og gav ranet Kirkegods tilbage. Visstelig skulde da Kirkens Forbøn og Belsignelse tilflyde ham og hans Regimente i rigt Maal. Nu er der langt til sliq Sjælehelse, al den Stund han haaner Kirkens Tjenere og falder dem Tæhyrder; vi faa da prøve, om ej baade Hyrderne og den trofaste Hjord kunne stange Ulvene.“

„Bøgt eder, Erkebisp Jakob, at Hjorden ikke stan-ger Hyrden, thi ligesom hint Vejle Tærningspil i Hjør ej billigedes af alle Bisper og Klerke, fordi det tyktes at være en vovelig og overmægtig Handling, saaledes har I ogsaa i disse Dage et stort Tal af Klerke og Røgsfolk imod eder,“ sagde Bisp Niels. „Flere af eders Handlinger tyktes mig at være øvede mere paa Dril og af personligt Nag til Kongen end af Omfarg for Kirkens rette Røgt og Fremgang.“

„I taler haarde Ord, Bisp Niels; men jeg til-giver eder!“ sagde Jakob Erlandsøn. „Det, som i Hjør skete i Vejle, var Kirkens Nødværgje i en lovløs Tid,

og de jydffe Bisper og Klerke fortjene liden Berømmelse for deres Holdning ved nævnte Lejlighed."

"Taler jeg haarde Ord, da er det for at drage eder til Minde, at I ej al Tid farer frem med Mildhed og Sagtmodighed," sagde Bisp Niels. "I har uden skjellig Grund nedbrudt Kongens og Dronningens Sæder i Lunde Domkirke, ligesom I har faldet Kongen en Røver og tilskyndet Bønderne til Oprør mod deres retmæssige Herre. Jeg siger dette, at I maa erkjende, I er et fejlende Menneske, der ej al Tid drives af hellig Midfærhed. Maaske I derved funde ledes til Fredstanke mod andre syndige Mennesker, hvoraf ogsaa nogle findes ikkædte Kongeskrud."

"Nu, kom I hid for at tage mig i Skrifte, da drag eder til Minde, at I kom ufaldet!" sagde Erkebisp. "Nogle af de svare Beskyldninger, I fremsætter, ere ganske grundløse, ja have end ikke andet Hjemsted end Klafferens Mund, og jeg tænkte, I undsaa eder ved at bære slikt i By."

"Da gjøre I Klaffertungen til Skamme derved, at I give mig et Fredsord til Kong Kristoffer, thi ellers ere ulystelige Ting i Bente," sagde Niels.

"De Ting, der ere i Bente, styrer Gud Herren til Kirkens Vel, jeg frygter dem ej; men jeg har intet Fredsord til Kong Kristoffer, om end et ulægeligt Brud bliver Følgen", sagde Erkebisp.

„Det forbyde Gud!“ udbrød Niels; „thi da vil Edelæggelsens Bederstyggelighed hjemløge Folk og Land til liden Baade for den Kirke, I mener at tjene. Plej dog ej Tvedragtens Sæd, saa I bliver en Splidens Mand i Steden for Fredens Sendebud og Bogter.“

„Nu standse vi denne Ordveksel, at jeg ej bliver harm i Hu!“ sagde Erkebisppe, idet en hed Glød blev fjendelig i hans Ansigt. „Kampen mod Kong Kristoffers Regimente kan ej ophøre eller mindskes, før han erkjender sin Ulret og angrende søger Kirkens Tilgivelse.“ Bisp Jakob rettede sig til sin fulde Højde, hans Øjne lynede, mens hans Stemme lød skarp og bydende, idet han vedblev: „Mærker eder det, Kantsler Niels, at opgiver han ej sin Haan mod Kirken og dens Tjenere, da vil hans vanmægtige Styre faa en brat Ende, og hans Livslys sluffes i Mørke som et Stjærneskud; men Englene ville juble over hans Fald.“

Bisp Niels rejste sig og sagde alvorligt: „Give Gud, at disse Forbandelsens Ord hverken skulle ramme Kongen eller falde tilbage paa eders eget Hoved!“

„Hævnen tilhører Gud, og Forbandelsens Ord ramme ej den, der angreer i Tide,“ sluttede Erkebisppe.

Næste Dag sendte Kongen Klerken Kjeld til Raadhuset og lod ham for de forsamlede oplæse et kongeligt Budskab saalydende: „Saasom Jakob Erlandsøn, kaldet Erkebisp i Lund, farer fort med sin Trods og Ulydig-

hed mod Kronen, berøve vi herved ham og hans Klerke alle de Fortrin og Rettigheder, der ere dem tilstaaede fra den danske Krones Side, idet vi beslutte og befale, at de herefter skulle tjene Kronen ligesom før den Tid, der var tilstaaet dem Fortrinsrettigheder. Vi befale derfor alle Riddere og andre, der ved Lydighedsed ere den nævnte Herre forbundne, at de inden fjorten Dage komme til os for under Straf af deres Guds' Fortabelse at aflægge os Lydighedseden og for Fremtiden gjøre Tjeneste som andre Bønder."

Da dette blev Jakob Erlandsøn vitterligt, harmedes han over den Boldsdaad, der var øvet mod ham og hans undergivne; han lod Klerken Kjeld falde hen paa Raadstuen, hvor Erkedegnen, samt mange andre Klerke og Lægsfolk vare samlede, og spurgte ham, hvordan han turde understaa sig at oplæse slikt Lindskad. Kjeld svarede:

"Jeg har adlydt min naadige Herres og Konges ges Bud, og er jeg kun ham og Bisp Niels Ansvar skyldig."

"J er Klerk hos den Viborg Bisp!" udbød Jakob Erlandsøn. "Du skjønner jeg grant, af hvilken Art hans Fredsommelighed var, da han nys i en Aftenstund gjæstede mig. Paa Røvefløer er den Gang gaaet for at udforske mit Hjertes Mening. Ved Sankte Laurentius, den fik han fuldtud at vide, og han skal

og saa at mærke herefter, at jeg holder Ord, saa fange vi vel en Gang den Ræv om end ej i hans egne Garn saa i Sandhedens stærke og uopslidelige Net. Men I, Hr. Kjeld, der har baaret Alvindsord mod Kirken og bidraget til at forvende Netten, I tage eders Straf i denne Stund: Jeg forbauder eders Gjerning og lyser eder i Kirkens Van! Be, ve over Forrædere, der gaa Ugrende for Belial og svigte den hellige Kirke!"

Statens og Kirkens Overhoveder rasede saaledes imod hinanden i indædt Harme. Ufredens Aand ejede gode Dage; som en kungende Mare laa den over Sindene og vakte Tvivl om Sandhedens Magt i Verden, fordi jordiff Fordel syntes at være det Klenodie, hvorum Kampen stod. — Der var Vinter, isnende Kuldegys over Fjokselivet i Danmark; Nadsjelsfuglene i Nord og Syd flokkedes om det dødlignende Fjokselegeme, men heldigvis blev deres ildevarslende Skrig ind over Land ikke Bartegn om Landets Undergang.

I Løbet af Paaskengen tiltog Eftervinterens Stræng-
hed. Jorden var bedæffet med et tykt Lag Sne, der

harde lagt sig til Reje under Indslydelse af en isnende Kulde og lignede nu smaa hvide Hagl. Det blev ved at bære paa med Snefald; Vinden, der i flere Dage kun havde tænkt paa Baar og derfor lagt sig til Hvile, tvistes nu, at det kunde være fornøjeligt at være med i Snelegen. Den tog fat i Sneflokkene og drev dem hen ad Jorden i ustandselig Sag, i flygende fejende Dans, indtil de fandt Ro i en eller anden Jordybnings eller søgte Læ ved Huse og Gærder, hvor Vindens Magt var brudt. Nogle Sneflokke hvirvledes op i Luften, Vinden tog fat i deres hvide, slagrende Klædebon og bar dem vidt over Land, ja, nogle førtes ud over Havet, der lod de forskræmte Frænder synke i sin Favn — hver Snestjerne gav sin Sjæl hen i en Taare. —

Markens flittige Sangere tyktes ikke om Stormens Færd, de søgte ind til Byerne at finde Ly eller bleve siddende ved Tuerne paa Marken og lode sig indejne, mens forsagte Klynk bares bort af Vinden og overdøvedes af tusendtungede Røster. Hist og her frøb de sammen i Smaahobe for at holde Varmen og trøste hverandre i Vinternøden; men da Stormen stilnede af, og Solen atter lod sig se, laa Tusender af dem døde eller døende af Sult og Kulde.

Udenom Lunde By laa taarnhøje Suedynger. Havde Naturen opkastet disse Bolde for at indestænge

de gjenstridige, firvagtige Menneskebørn, indtil de forligede sig og kunde hilse hverandre med glade, frejdige Ansigter? I saa Fald naaedes Hensigten ikke, thi i Kong Kristoffers og Jakob Erlandsøns Sind var der Barfrost, bidende Kulde.

IX. Bægeret flyder over.

Til en Dag i Juni Maaaned 1258 sammenkaldte Kong Kristoffer et Danehof i Odense, hvor hans ældste Søn, Junker Erik, skulde krones. Nogle Dage før Kroningen kom Bisperne Mikolus af Slesvig, Esger af Ribe, Niels af Viborg og Oluf af Børglum til Byen, hver med et anseligt Følge af Svende og Tjenere, ligesom ogsaa en Del af den lavere Gejstlighed og flere Klostermænd fulgte dem. Dagen før Højtideligheden ankom Kongen, Dronning Margrete og Junker Erik, fulgte af Rigets Stormænd, og snart vrimslede Gader og Stræder af geistlige og verdslige Herrer.

Man saa dog kun lidet til de smilende Ansigter, der pleje at præge Samværet i en festlig Stund; kun naar gamle Venner og Kjendinge mødtes og gjengjældte hinandens trofaste Haandtryk, bortvejredes nu og da den trykkende Stemning, der laa over Sindene i Herrens Kreds. Maaske Svende og Tjenere holdt sig skadesløse ved et Gammens Krus og Gant med Ungmæerne; men den rette Feststemning manglede. Var det den summerhede Sommerdag og Solens stikkende

Blød, der lagde Blæden i Døs og Dwale? Eller sparede man paa Fæststemningen til Morgendagen for des bedre at kunne juble over, at Kongestammen havde et magt, lovende Skud, som i Fremtiden skulde pryde Tronen. Nej, intet af dette var Skyld i Prælaternes alverlige Ansigtter og de bistre Blik, enfelte Stormænd tilkastede Bisper og Klerke.

Erkebisp Jakob Erlandsøn havde nemlig før Kroningsdagen sendt Bud til alle Bisper og forbudt dem at indfinde sig til Kroningen, ja lyste i Kirkens Band den, der vovede at sætte Kronen paa Grifs Hoved. Alligevel haabede man, at han i det sidste Øjeblik vilde indfinde sig for ikke at uddybe Kæften mellem sig og Kongen saaledes, at den ikke var til at udfylde.

Den myndige Prælat vidste helt vel, at de jydskke Bisper og Klerke vare Kongen tro og hengivne og frygtede ikke Bandstraalen, hvis den udslængedes mod dem, fordi de bevarede Trofskaben mod deres rettelig valgte verdslige Overhoved; men han antog tillige, at ingen vovede at krone Junker Grif uden erkebispelig Tillsættelse, og Mester Jakob havde nok Lyst til at indskærpe, at den afgjørende Kirkemagt laa i hans Haand.

Om Eftermiddagen før Kroningsfesten sad Drost Peder Jindson og Hr. Torben Nielsen tilligemed Bisperne Mikolaus af Slesvig, Esger af Ribe og Niels af Bi-

borg i en ivrig Drøftelse af de Banffeligheder, som kunde opstaa, hvis Erkebispfen udeblev.

„For Sanden!“ udbrod Peder Tindson. „Du tykkes mig, at Gftergiveness mod den halsstarrige Bisp har varet længe nok; snart maa Kong Kristoffer spørge sig for i Lund, hvad han maa gjøre og lade, saa Bispestaven er mægtigere end det kongelige Scepter.“

„Kommer han ej til Kronningen i Morgen, da hjælpe vi os ham foruden,“ tilføjede Hr. Torben; „thi stor Tort vederfares os alle, hvis vi drage herfra med usorrettet Sag. Véd jeg da, at en Bisps Hænder ere ligesaa hellige som Mester Jakobs, og derfor lade vi Junker Erik krone og give Erkebispfen en lang Næse.“

„Det lade vi dog helst fare,“ indvendte Mikolaus af Slesvig; „vi have ingen Myndighed dertil og ønske ej at nedfalde Kirkens Band hverken over Kongens Hoved eller over vore egne.“

„Deri er jeg af samme Mening som min ærværdige Broder,“ sagde Esger af Ribe. „En lovløs Handling kan ej blive til Betsignelse hverken for Landet eller det kongelige Hus.“

„Du, hvad ville I geistlige Herrer da fange an, at den kongelige Ære og Værdighed ej skammelig krænkes?“ spurgte Hr. Peder.

„Vi haabe, at Forlig endnu er muligt,“ sagde Mikolaus; „derfor give vi Kong Kristoffer vor Til-

slutning i alt, hvad Ret er og vente paa lideligere Tider."

"I Bisper og Klerke ere dog et best tvært og modløst Folk!" foer Torben Nielsen op. "Vi ere stævnede hid, adelige og geistlige Herrer i stort Tal for at sikre Kong Kristoffers Slægt Tronen, hvad vi forhen have givet vort fulde Samtykke til, og nu staa vi alle som høvdingløse Mænd, fordi den Kunde Skalk udebliver. Har da ingen af I Bisper Mod og Mandshjerte til at sætte Kronen paa Tronarvingens Hoved, da styrke I Mester Jakobs Halsstarrighed og lade dette Stævne blive til Spot i det ganske Land."

"Opfordrer I os til at trodse Erkebispem og i Selvtægt handle mod hans Bud, da kunne sikkert ingen af os Bisper føje eder deri," sagde Mikolans. "Lidet klogt og sindigt farer Kongen frem i Kirkestriden, og krones Junker Erik mod Erkebispens Vilje, da strammes Buen, saa den brister."

"For en Ufærd!" udbrød Peder Tindsøn i stor Harm. "I geistlige Herrer hænge sammen alle til Hobe, saa nøje som Munkene og hans Skappe, ænsende kun det, der tjener til eders egen Magt og Sikkerhed. I holde til med den arge Skalk i Lund, selv om I rose eder af Kongetrostfab."

"Spar eders hidfige Ord, Midder Peder!" tog den Viborg Bisp til Gjennemæle. "Ikke ramme eders

hvasse Pile, hvor de sigte, thi de jyske Bisper have vist Kong Kristoffer al skyldig Lydighed, om end vi sætte Kirken over Nigerne paa Jorden. Det skal I vide i denne Stund, da I bruger unilde Ord mere, end sømmeligt er, at I ofte har lagt Bed til Gadets Ild i Kongens Sind til liden Baade for os alle."

"Var I en Middersmand, da fik I Lov at svare til eders Ord med Sværdet!" sagde Peder Tindson bleg. "Nu siger jeg kun: Tænkeligt, at Misundelsens Dæmon lagde eder de Ord paa Tunge, fordi eders egen Indflydelse paa Kongen mindskes."

"Tag ej mine Ord til Mistyffe!" sagde Niels. "Ikke vilde jeg saare eder, om end min Tale lød skarp nok, fordi jeg ikke dølger, hvad der bor i mit Hjærte."

Samtalen fortsattes nu i et roligere Spor, uden at de forsamlede dog øjenede en heldig Udgang af den Skuffelse, der næste Dag forestod Kongehuset.

Samme Dag ved Aftentide red Ridder Truid Pedersen og Klaus Turesen paa Bejen fra Arreskov til Odense. De ventede at naa Byen ved Sengetid og anstrengte derfor ikke deres Heste, men lod dem nu og da gaa i Skridtgang.

For Ridder Truid var et Ridt i den frie Natur som et friskende Bad, der gjorde hans Sind lyst og glad; rundt om ham pulserede Livet i raske Slag og aandede Frejdighed i hans Sind.

Men der er en underlig Skiften af Stemninger i Menneskesjælen, den højeste Lykkefønmelse kan vekle med mørke Nuelser, med blegfottige Drømme; det kommer an paa de Muligheder, som ligge i det modtagende Sind og den Viljekraft, der kan tages i Brug til at bestemme og beherske Indtrykkene. — Var end Jomfru Anna den Dnskevist, hvorved Truid tryllede skjøne Fremtidsspyner frem for sit Øje, saa bleve de endeløse Hindringer, der stod i Vejen for hans Lykke, Marsag til mange mørke Timer. Kongelig Günst havde gjort ham til Gjer af Øborg; men den Dag syntes fjæru, da han skulde føre Anna hjem som sin Gustru.

Han havde ikke set hende, siden han rejste fra Øborg, nogle Uger før dens Brand. Efterforskninger havde ført til det Udslag, at hun levede i Stilhed paa Tollegaard hos sin Moder og Moster. Ebbe Genwæth havde sluttet sig til Kongehusets Fjender, der arbejdede paa at sætte Abels Søn, Hertug Erik paa Danmarks Trone. Under disse Forhold var det afgjort, at den landsflygtige Ridder ikke vilde give sit Munde til sin Datters Forbindelse med en af Kongens Venner.

Disse og lignende hvileløse Tanker sysselsatte Rid-
Krumstav og Kongespir.

der Truid nu i denne Stund, og en usigelig Bemod bemægtigede sig ham. Tavs og drømmende red han den største Del af Bejen, indtil Tavsheden blev Midder Klaus for trykkende. Han udbrød:

„Lidet lysteligt tykkes mig et Nidt i saa herlig en Aften, naar man skal tie, som om Munden var gaaet i Baglaas. Béd jeg da, at Mennesket fik Mælet for at bruge det.“

„J har jo Lov at bruge eders Mæle saa meget, J lyster, naar J blot lader mig i Fred,“ svarede Truid.

„Og J fik Ro til at vorde en Grillenfænger, en maanesyg Nar i Steden for at korte Bejen ved Samtale med en god Kammerat!“ udbrød Klaus.

„J har en lang Næse, der roder om i andre Folks Sager, mere end sømmeligt er.“

„Ret saa! Lad kun Vinden blæse fra den Kant, saa vorder J karst,“ lo Klaus. „Men siden J taler om lange Næser, saa glem ej den, J selv fik hin Morgen, da en vis Jomfru flygtede fra sin Hjertenskjer og lod ham tilbage i elskovssyg Længsel.“

„Mind mig ej derom!“ udbrød Truid.

„J minder eder selv dog saa ofte om det samme. Béd J hvad, Ridder Truid! J er vorden en blødsøden Svend, en Drømmehelt og maa takke eders gode Helgen og Klaus Turesøn, at det Smule Bid, J har i eders unge Hoved, ej er fløjet bort med Bildgæsfene.“

„Hold nu op, Drillepind, og bær over med en Ungersvends Luner!“ sagde Truid godmodig. „J er min tro Raabensfælle, en Brumbasse tillige; men J mener mig det vel, og vi to vilde holde sammen i onde og gode Tider.“

„Saamænd! Jeg har just ej i Sinde at betro eder til egen Forsorg, thi J trænger til fornuftige Folks Vejledning og kloge Raad,“ sagde Klaus med et hult Smil. „Hvorfor skulle vi i Grunden deltage i den Odensfærd? Kristoffer Baldemarsøn trænger til Mænd, der kan andet end drømme om fagre Ungmøer, og derfor tykkes mig, vi bør drage til den Lunde Bisp, Kong Jakob den første kaldet, og bede ham om Ly i et Kloster. J skal faa at se, at jeg kan svinge Røgelsefarret trods nogen Munk, og J faar Tid at bede Aftenbønner til Sankte Anna. Kan hævde, at Klaus Turesøn endnu kan blive en Helgen, ikke at tale om eder. Sankte Klaus og Sankte Truid lyder forbandet fjønt.“

„J spotter, saa det svier til Mary og Ben,“ udbrød Truid og rettede sig i Sædlen. „Var jeg en usindig Galning eller en barnagtig, elskovssyg Nar, da var eders Spot paa rette Sted; men endnu evner jeg at sanse, hvad der sømmer sig en Ridder.“

„Ja, saa fortsætte vi vort Odensferidt og opgive Rejsen til Mester Jakob,“ lo Klaus.

Under livlig Samtale gif Vejen for de to Rid-

dere, indtil de indhentedes af en Rytter, der holdt sin Hest an og hilste. Rytteren var en kraftig bygget Skikkelse og i fuld Røstning, men den indtrædende Skumring og det halvt tillukkede Hjelmgitter hindrede de to Riddere i at betragte hans Ansigt nøjere.

„I gode Riddersmænd agte eder til Odense?“ spurgte han.

„Ja, derhen fører jo alle kongetro Mænds Reje for at overvære Junker Eriks Krøning i Morgen,“ svarede Klaus. „I agter eder vel og til den Højtid?“

„Ikke til Krøningen, men til Danehoffet agter jeg mig,“ gav Rytteren til Svar. „Rimeligt er det, at den Krøningshøjtid bliver ringe nok, saasom Junker Erik næppe bliver kronet hverken i Morgen eller nogen anden Morgen.“

„Hvem er I, der taler i saa dristige Gaader?“ spurgte Truid.

„Mit Navn har jeg glemt og kommer det næppe i Hu, før det græver til Dag for Retfærdighed i Danmark,“ svarede den tiltalte.

„Det maa være et fært Navn, I har, siden det er gaaet eder ad Glemme. Sligt hænder sjældent for ædelbaarne Riddere,“ sagde Klaus.

„Då dog havde jeg denne Skjæbne, skjønt jeg er en ædelbaaren Ridder,“ svarede den fremmede; „men

trøst eder, jeg leder bestandig om mit Navn, og finder jeg det atter, da glemmes det ingen Sunde."

"J maa selv bedst vide, hvorfor J dølger eders Navn, jeg vil ikke fritte eder," sagde Truid. "Men hvoraf skjønner J, at der intet bliver af Kroningsfesten?"

"Det skjønnes let, saasom ingen vil sætte Kronen paa Kongesønnens Hoved," svarede Ridderen. "Snart maa det vel fjendes, at det lakker mod Guden med Kristoffer Baldemarsøns og hans Slegts Regimente."

"Bed min Helgen! J er en kongefjendisk Mand og hører til Mester Jakobs Tilhæng, hvad jeg grant hører af eders Tale," foer Truid op; "men vil J spaa og fable om Fremtiden, da lad min Herre Kongen være udenfor Spillet."

"Nu!" udbrød Ridderen. "Min Mening deles af mange i dette Land, men J maa beholde eders uantastet. Men hvem er J, der tager eder Kong Kristoffers Sag saa hardt an?"

"Mit Navn behøver ej at dølges. Jeg hedder Truid Pedersen."

"Truid Pedersen!" udbrød den fremmede. "Da har jeg hørt eders Navn oftere, end jeg ønskede. J er Herre til Øborg."

Man havde imidlertid naaet en Vej, der førte i vestligere Retning end Odensevejen, og den fremmede Rytter sagde:

„Jeg har et lidet Grendte at udrette, før jeg kommer til Odense og maa derfor sige I gode Riddersmænd Farvel; men før vi skilles, kan jeg sige eder mit Navn, som nu rinder mig i Hu. — Jeg hedder Ebbe Genvæth.“

Derpaa sporede Ridderen sin Hest og var snart ude af Syne.

„Bed mit gode Sværd! Den Ridder burde vi ført til Odense som Fange,“ sagde Klaus.

„Kan hænde, I har Ret,“ svarede Truid tankesuld.

Snart naaede de to Riddere Odense og fik Natteherberge, men Truid Pedersøns Tanker fredsede om Ebbe Genvæth. Hvad vilde Hr. Ebbe i Odense? Var der Oprør i Bente, en skjult Sammensværgelse i Hjære? Disse Spørgsmaal paatrængte sig Truid, og han bebrejdede sig den Mangel paa Snarraadighed, han havde vist ved at lade Ridder Ebbe drage uantastet bort. Det blev for trangt inden fire Vægge, og Truid foreslog sin Fælle, at de skulde gaa en Tur udenfor Byen.

Deres Vej faldt gjennem en smal Gyde, der syntes aldrig at ville faa Ende; og der var saa liden Plads mellem Husrækkerne, at Ridderne havde en Fornemelse af at skulle trykkes flade. I det de gik forbi de sidste Huse, der halvt skjultes af et højt Gjerde og Grupper af Hyldebuste, naaede hvissende Stemmer deres Øren. En højt udtalt Ytring om Ebbe

Genvæth fik dem til at standse og lytte i største Spænding.

„Ebbe Gevæth er hidkommen for en Stund siden og medbringer godt Budskab fra Hertug Eriks Tilhængere i Slesvig og Holsten,“ lød en skrattende Røst. „De holstenske Grever opfordre alle Hertug Eriks Venner her i Landet til at slutte sig sammen og hverve Tilhængere for den gode Sag, hvis Sejr er nær.“

„Gud have Lov! Jeg vidste vel, at han vilde høre sine Tjeneres Bønner og redde Kirken af Belials Haand,“ sagde en anden.

„Ja, fromme Broder! Kristoffer Baldemarsøns Magt skal snart være brudt, thi Hyst Jærmer af Nygen vil hærge det ganske Land, indtil Abels Søn faares til Konging og Herre i Danmark.“

Truid skjælv af Harmen, Haanden lagde sig om Sverdbestet med en frampagtig Zitren. Han vilde bryde frem og falde de talende til Reguskab for deres formastelige Ord; men nu hørte han, at flere Stemmer blandede sig i Samtalen, og paa samme Tid lagde Klans sin Haand paa hans Skulder og hviskede:

„Stille, unge Brushoved! Lad os høre lidt mere, før I fordærver Glæden for dem derinde.“

„Vil I som jeg, Klaus Turesøn, da bryde vi gjennem Hegnet og tage de Fugle ved Vingebeinet, thi

der lægges onde Planer mod Kongen og Landet," sagde Truid.

"Løv en Kjende!" hvissede Klaus. "Gre de for mandstærke, da blive vi behandlede som Lurere og werde kun til Spot. Forhold eder derfor rolig en Stund og læg nøje Mærke til, hvad der foregaar derinde, jeg skal vel finde paa Raad i Tide."

Klaus Turesøn listede sig bort, mens Truid anspændte sit Øre for at følge Samtalen, der fortsattes indenfor Hyldene. Han hørte Kong Kristoffers Navn nævne i Forbindelse med Fængsel eller Død. Da blev det uundholdeligt at være uirksom Tilhører længer, og uden at betænke Følgerne banede Truid sig Vej over Gjerdet, gjennem Hyldebussenes tætte Grene og stod nu overfor fem Mænd, hvoraf to bare Munkedragt, to skjønneades at være Borgermænd, medens den femte var Ridder Ebbe Genvæth.

"Hvem er I, der fører formastelig Tale og lægger djævelske Raad op mod Kong Kristoffer og hans Hus?" spurgte Truid harmfuld.

"Vore Navne angaa ej eder," svarede Ridderen og traadte henimod Truid. "Men da I ej har lært, at Lurere trænge til samme Tugt som uorne Dreng, saa forlade I dette Sted nu paa Stand, hvis I ikke vil smage min Klinge."

"I er ingen ærlig dansk Ridder, men følger eders

Navn, fordi I er en Skalk og Forræder!" udbrød Truid.

„Næsvise Kongetjener! Drister I eder at slynge Haansvord mod en fribaaren Ridder, da skal I times en Ulykke!" sagde den tiltalte i Brede og drog sit Sværd.

I det samme brød Klaus og fire haandfaste, væbnede Svende gjennem Hyldebussene og søgte at omringe de tilstedeværende. Borgermændene og Munkene søgte at undsly, og for den ene Munk lyffedes det; men Klaus greb den anden med et fast Tag i Skuldren og sagde:

„Frygt ikke, ærverdige Fader! Er I ret søjelig, skal intet Haar frummes paa eders Hoved; men vi behøve en renlivet Munk til at tale et Omvendelsens Ord til de forstøffede Syndere, som nu bastes og bindes."

„I vover at lægge Haand paa en Herrens Tjener!" udbrød Munken med arrig, hæs Røst.

„Lad mig se eders fromme Ansigt!" sagde Klaus og slog Munkehætten tilbage. „Ved min Helgen!" udbrød han derpaa studsende. „Måndst havde jeg ventet, at sliG Glæde skulde times mig ved at træffe en renlivet Guds Mand som eder."

„I Djevles Karl! Jeg vil intet have med eder at skaffe!" udbrød Munken, idet han greb en Dolk, der

skjultes under hans Kappe, og førte et rask Stød mod Ridderens Bryst, som dog skjærmedes af et Harnisk. Derfor fejlede Munkens onde Hensigt, og i samme Øjeblik omsluttede Klaus's ledige Haand hans Arm, der sad som i en Skruestif.

„Det er en rar lille Tingest, I der har, fromme Laurentius,“ sagde Klaus spottende. „I vilde sende mig lige ind i Himmelen, men jeg kan ikke nænne at skilles fra eder, før I bliver lønnet for alle eders gode og fromme Handlinger. Jeg skal nu sørge for, at ingen Skjelmer gjøre eder Fortræd i Nat, og i Morgen vil Kong Kristoffer takke eder, fordi I aabnede Haraldsborg Fængsel for Ebbe Genvæth.“

Imidlertid havde Truid Pedersen og Svendene afvæbnet Ridderen, der fraadede af Harm og sagde til Truid:

„Fra denne Stund er jeg eders Tjende!“

„Jeg har gjort min Pligt, Hr. Ridder! I tvang mig dertil; men jeg tager selv Følgerne af mine Handlinger, og I faar gjøre det samme,“ svarede Truid.

Borgermændene gjorde ingen Modstand, og de fire Fanger bragtes ind i det nærliggende Hus, hvor et Straaleje redtes til dem. Klaus Turesen og Svendene skulde holde Vagt hele Natten, at ingen skulde undvige.

Det led hen ad Morgenstunden. Klaus følte sig søvrig og træt, hvorfor Svendene fik Paalæg om at være aarvaagne, mens han selv lagde sig til Hvile i et tilstødende Værelse. Dgsaa Svendene bleve søvnige, hver for sig tænkte de paa at blunde lidt, thi alle Fangerne syntes at sove trygt, og desuden kunde det være nok, naar de andre tre Svende vaagede. Der var jo heller ikke Tale om at sove, men blot at hvile de trætte Djne lidt. Snart faldt det ene Djenlaag til efter det andet, nu og da aabnedes de som efter en indre nimodstaelig Ordre, men denne blev sjældnere og sjældnere, Hovederne højede sig og tilsidst sov hele Bagten. —

Men et Par ildfulde, spejdende Munkeøjne vare ikke tyngede af Søvn, de undersøgte Stuen og de vagthavende Svende meget nøje. Den spejdende Munk lagde Mærke til, at Borgerne ikke vare bundne; han højede sig over mod den ene af dem og hviskede ham i Øret nogle Ord, der gjentoges til Sidemanden. Med en Kniv overskar nu den ene af Borgerne Munkens Baand, og Ridderen frigjordes paa samme Maade. Atter hviskede Munken nogle Ord til sin Sidemand, der lod dem gaa videre til sine Fæller, og paa en Gang rejste de sig alle stille over Ende. I et Øu faldt de over Svendene, der snart vare kneblede og bundne.

Da Klaus Turesøn vaagnede ved Støjen og traadte ind, faldt et Knippeslag paa hans Hoved, saa han

daaned og kom ikke til sig selv, før alle Fangerne vare forsvundne. I magtløs Harm stampede han i Lergulvet og søgde til de bundne Svende:

„I søvndrukne Hunde! I have ladet jer overliste af den djævelske Munk og fortjene at ligge i Bast og Baand til Dødsdag!“

Han gik lidt omkring i Stuen, men begyndte så at løse Svendene, idet han mumlede: „Ja, ja! Slet saa længe skulle I dog ikke svinebindes, thi da kom jeg til at ligge ved Siden af jer, saasom jeg selv er mere skyldig, end I er. — Du er en snild Bogter, Klaus Turesøn! Nej, et søvndrukken Svin er du, og jeg tør slaa til Bæds om, at Truid Pedersen siger det samme! Nu har jeg Tort nok at tvine over til min Dødsdag.“

Ridder Truid var endnu uvidende om det, som var sket. Saasnart det gryede ad Dag, søgte han at faa Kongen i Tale for at fortælle om det natlige Optrin og betone det farlige i de kongesjendiske Planer, der vare i Gjære.

Kongen havde haft en urolig Nat. At Jakob Erlandsøns Magt strakte sig saa vidt, at Junker Eriks Kroning maasse kunde hindres derved, oprørte ham højlid og satte ham i en febersyg Stemning, der banede Vej for alle Gaande vilde Syner og mørke Tanker. Han var ikke uvidende om, at Jakob Erlandsøn og hans Tilhængere holdt til med Abelsætten; men han troede

at kunne holde sine Fjender Stangen og i belejlig Stund knuse dem. Viljestyrke og omsigtsfuld Handling var imidlertid ikke Kong Kristoffers stærke Side, thi i det ene Øjeblik kunde han være egenraadig og trodsig, i det næste eftergivende og viljeløs.

Nu i hin Nat, da han arbejdede som i Febergslød for at finde et Middel til at bøje den Lunde Bisps stive Nakke, vævede han sig selv ind i hvileløse Stemninger, hvori han følte sin Baanmagt og sine Fjenders Overtag. Synerne kom og tog ham med i en Svirvel af ængstende Tanker, han saa sin Trone undergravet ad hemmelige, skjulte Veje og det hele ramle sammen om sig, mens Fjenderne haansmilte, gottende sig over hans Fald.

Senad Morgenstunden faldt Kongen i en urolig Slummer, hvor Tankerne, han i vaagen Tilstand havde plejet, viste sig som i legemligt Klædebon. — — — Han saa Jakob Erlandsøn i erkebispeligt Skrud lægge sine Hænder velsignende paa den knælende Hertug Griefs Hoved. Erkebispen vendte sig nu mod Kong Kristoffer og opregnede alle hans Forsyndelser mod Kirken, faldte ham et Djevlels Barn, udelukkede ham fra Guds Naade og gav ham i den ondes Bold. Derpaa greb Erkebispen et Krucifix og slog med dette en treslammet Lynstraale ud mod Kongen, idet han sagde med dyb Røst: Kong Kristoffer! Du skal være forhadet af Men-

nesser, forladt af Gud og brænde i Skersildens Luer til evig Tid! Be, ve over Kristoffer Baldemarson! — En stor Skare af Klerke, Munkke, Riddere og Krigsfolk istemte Veraabet med øredøvende Jubel; men Hertug Erik smilte og satte Kongekronen paa sit Hoved.

Udmattet paa Sjæl og Legeme vaagnede han af sin Slummer. Han stod op og flædte sig paa, men led endnu under Nattens Mareridt. Kort efter stedtes Ridder Truid for Kongen, der bleguede, da han hørte om Ridderens natlige Færd og Opdagelse.

„Guds hellige Moder!“ udbød Kongen i Baande. „Taler I sandt, Ridder Truid, da kommer I som et Ulyffens Sendebud for at bekræfte min Droms Sandhed!“

En Stund gik han urolig frem og tilbage, mens Ansigtsmusklerne vibrerede som i Krampe. Da vendte han sig mod Truid og sagde i ubændig Brede:

„Endnu har jeg Magt i dette Land, og fra denne Stund fjender jeg ej til Skaansel mod mine Fjender, de skulle komme til at krybe som Orme i Støvet for min Fod! Før hid de Belialskarle, I fangede i Nat, at jeg kan forhøre og dømme dem!“

Truid forlod Kongen; men bitter var hans Skuffelse, da han traf Ridder Klaus, og end mere smertede ham Kongens haanende Tiltale, da han meldte Fangerens Udvigelse.

Kroningsdagen oprandt. Solen hævede sig over Synskredsen; men snart skjulte den sit Ansigt i et sort Skyflør, og kun enkelte Straaler naaede ud over Landskabet og ind over Odense By. Den havde først set ind paa Gisleborg til Mester Jakob; men det hørende Gaansmil, der laa om hans Mund, lod ane, at Danehoffet i Odense sysselsatte hans Tanker; han havde ikke levet det mere Glæde og Fæststemning end til tarveligt Husbehov. Solen lod sig derfor ogsaa villig stænge ude fra den Herlighed. I Syd optaarnede sig det ene Skybjærg efter det andet; med rivende Hurtighed voksede de, bredte sig ud over Himlen og dækkede den med fulsorte, tordensvangre Skyer, indtil nogle mægtige Lyn og paafølgende Tordendrøn meldte, at nu vare de færdige til at udlade deres Indhold over Moder Jord og læsse de tørstige Blomster med en velgjørende Regn. Da Tordenbygen var dreven over, blev Himlen atter klar for en kort Stund, og Solen smilte til de Menneskegrupper, der samlede sig i Odense Gader og syntes ivrig at drøfte Dagens Begivenhed: Junker Grixs Kroning og Jakob Erlandsøns Udeblivelse.

Men ingen ænsede Solens venlige Hilsen, over de flestes Ansigter hvilede enten et alvorfuldt eller et harmfuldt Udtryk; der var Uro i Sindene som i Naturen, og Solen vilde da ikke længer ofre sine Smil paa ligegyldige eller brydes med de viltre, stridige Sky-

masser, der atter bredte sig ud over Himlen. Idet den sendte et vemodigt Smil til den ufredelige Jord, skjulte den sig for ikke mere at lade sig til Syne den Dag. — Op paa Formiddagen samlede Kongen de mest ansete gejstlige og verdslige Herrer og taledes saaledes til dem:

„I vide alle, hvorfor dette Danehof er sammenkaldt, nemlig for at krone Junker Erik, at ikke sørgelige Stridigheder for Land og Folk senere skal opkomme om Tronfølgen. Vi stadfæste derved det af Rigets gode Mænd allerede gjorde Valg i Nyborg. I vide ogsaa, at Erkebisp Jakob af Lund er udebleven og ej alene vægrer sig ved at give Tronfølgervalget den kirkelige Indvielse, men tillige under Bandsstraf forbyder andre Bisper at krone Erik Kristoffersen. Slik Handlemaade er aabenbar Trods mod det lovlige Regimente, og skal Retten have sin Gænge i dette Land, da maa de ulydige og gjenstridige tvinges til Lydighed. Paa hvilken Vis dette bør ske overfor den halsstarrige Prælat, jeg nys nævnte, vil jeg og mine nærmeste Raadgivere nøje overveje; men den Handling, vi ere hidstævnedede til at overvære, kan vel fuldbyrdes uden Erkebispens Nærværelse. Jeg opfordrer Bisp Regner af Odense til at foretage Kroningen under Jagttagelse af de Former, som ved sliq Lejlighed sædvanlig bruges.“

„Herre Konge!“ tog en Klerk til Orde. „Bisp Regner er ej her til Stede og befinder sig i denne Stund næppe inden Stiftets Grænser.“

Kongen svarede harmsfuldt: „Da lere vi os lidet derom, thi det lovlige Regimente og Kongehuset have endnu trofaste Venner til Støtte i disse onde Tider. Blandt Jyllands Bisper har Mester Jakob endnu ej faaet Falshedens og Troløshedens Sæd til at spire; jeg ser, at ærværdige Bisp Esger af Ribe er til Stede, og opfordrer jeg ham at krone Erik Kristofferson.“

„Herre Konge!“ sagde Esger med fast Røst og traadte nærmere. „Bredes ej selv om mine Ord ikke blive eder til Vilje. Derom tvivle I ikke, at de jyske Bisper ere Kongehuset oprigtig hengivne og saare beflager, at Erkebisp Jakob udebliver fra dette Danehof; men derfor kunne vi dog ej handle egenmægtige, thi først og fremst ere vi den hellige Kirkes Tjenere og maa bøje os for den Myndighed, som den hellige Fader i Rom har anbeføet Gunde Erkebisp. Ikke kunne vi handle mod hans givne Forbud uden at falde i Kirkes Band, hvorved stor aandelig Nød og Fortræd kan afstedkommes for os og de os underlagte Stifter, thi Menighederne ville betragte os bandsatte som faldne i Synd og Ugudelighed og lidet agte vore Bud og Befalinger. Deraf vil flyde meget Træfald og al ond Handel, som vi staa afmægtige overfor, fordi Band=

Krumstav og Kongespir.

straalen har slaaet os Tugtens Sværd af vore Hænder. Vi bede eder, Herre Konge, at afstaa fra eders Forehavende angaaende Junker Eriks Kroning; der kommer vel en belejlig Stund, da Freden atter bliver hjemvant i Danmark, og Kroningsfesten kan blive en Glædesdag for Kongehuset og det ganske Land.

Kongen bleguede og sagde i Hestighed:

„Nu! Jeg skjønner, at mine Hjender ere mægtigere end mine Benner, saasom de ej tør gjøre Retfærdigheden Fyldest mod den Lunde Skalks Vilje; men det skal I vide, at den Tort, der tilføjes Kongehuset i denne Stund, skal falde med tusende Bægt paa den skyldiges Hoved, saasandt jeg endnu er Herre og Konge i Danmark! Ved min Helgen og Sankte Knud! Mester Jakob skal snart fornemme min retfærdige Vrede og angre, at han haanede Kristoffer Baldemarson og hans Æt!“

„For Sanden! Det var kongelig talet og som ud af mit inderste Hjerte!“ udbrød Torben Nielson, idet han sprang op og stødte sit Sværd bestigt mod Gulvet. „Hidtil troede jeg, at Bisper og Klerke sørgede aleneste for vore Sjæle, saa de slap nogenlunde helstindede gjennem Skærsilden; men nu til Dags ville de raade baade over Krop og Sjæl, og de sørge saalænge for den første, til de ganske glemme den sidste. Ved min gode Helgen! Det maa have en Ende der-

med, at vi Riddere og gode Mænd skulde være Sko-
svende og Tjenere for de Bisper og Klerke, ene til
Førherligelse af deres Magt, og til liden Baade for
os selv."

„Spar eders usindige Ord mod Kirkens Mænd,
Hr. Ridder! De ere dog Guds Tjenere paa Jorden,
og deres Magt bestaar, naar eders er lagt i Mulde,“
sagde Bisp Mikolans af Slesvig. „Som Kongens tro
Benner kom vi jyske Bisper til dette Danehof, og vi
blive det og herefter. Mindst ventede vi at høre onde
Ord, der ægge det verdslige Regimente til at yppe
Splid med den bellige Kirke, og rinder deraf Volds-
handlinger, da fritage vi os fra alt Medansvar i det,
som her forhandles og beslattes.“

„Tag ej mine Ord til Mistyffe!“ sagde Torben
i en nedstemt Tone. „Jeg mente ej eder eller de an-
dre gode Kirkens Mænd, som her ere samlede; mine
Ord gjaldt Kong Jakob i Lund og de andre Skalle,
som forveksle Krumstaven med det kongelige Scepter.“

Ordsfistet fortsattes en Stund, indtil Kongens
Garme gav sig Udtryk i følgende Ord:

„Erværdige Bisper og Klerke, ædle Riddere og
gode Mænd! I have vist eder som mine Benner ved
at give Møde til dette Danehof, hvor et kongeligt Bud
er blevet haaret. Jeg takker eder alle! Men det skal
I vide, at Bredens Bæger er fyldt til Randen, og in-

gen véd, hvilken Stund det kan flyde over. Ud hemmelige Beje og ved aabenbar Trods undergraves den kongelige Magt, ja, man udsær sig end ikke ved at indlade sig i Forbindelse med mine og Rigets Fjender. Ved Sankte Knud! Slikt er Djævelsværk, enten det øves af Kirkens eller Statens Tjenere og kræver streng Tugtelse. Fra denne Stund skal al min Kraft og kongelige Magt være viet til uforsonlig Kamp mod mine og Landets hemmelige og aabenbare Fjender. Be over de gjenstrige! Død og Fordømmelse over Forrædere, enten de findes i Bispestrud eller i andre Næveskindspelse!"

Den Ribe Bisp og Kantzler Niels søgte at lægge Baand paa Kongens Hestighed, og det lykkedes saavidt, at Mødet kunde heves paa anstændig Vis. —

Kort efter blev Danehoffet sat, og store Skarer, strømmede til Raadhustorvet, hvor Danehoffet holdtes. I saa Ord sagde Bisp Niels, at Kroningen var udsat indtil videre. Paa Grund heraf vilde Højtideligheden i St. Knuds Kirke falde bort. — Derefter forhandlede og afjordes mindre vigtige Sager; men alle længtes efter, at dette Stævne snart var til Ende.

X. Munkene i Rye.

Ved Glensborg Fjord, hvor det nuværende Lyksborg Slot ligger i en kunstig dannet Jundsø og omgivet af dejlige Bøgeskove, laa i den Tid, hvori vor Fortælling foregaar, Rye Kloster, der styredes af Abbed Arnfast. Munkene tilhørte Cistercienserordenen, og den Tarvelighed og Kjødets Tugt, som var et Særkjende for nævnte Orden, prægede ogsaa Brødrenes Liv i Rye. Klosteret var omgivet af herlige Ege- og Bøgeskove, der ligesom ndestængte Yderverdenens Larm, at Munkene kunde bo i velgjørende Stilhed og ofre sig til et indadvendt Liv i Bøn og Selvfue. Og for de Brødre, der havde søgt Klosteret som et Tilflugtssted, hvor Verdens lofkende Syner og Gleder ikke kunde trænge ind og forføre, blev dette Ensomhedens Liv et Middel til at kænde Hjærtets Dfferild for Gud.

Men for dem, der havde søgt Klosteret og ladet deres Hjerte blive tilbage i Verden, blev Ensomheden ofte trykkende, ja uudholdelig; de søgte ud i Skoven og ned til den dejlige Fjord, hvor en henrivende Natur udbredte sig for deres Dje. Hændte det da, at Fjord=

bølgerne fortalte om alt det, de havde hørt og set paa deres Gang, blev Hjærtet under Munkeskappen higende og uroligt og længtes ud mod det frie, ubundne Liv, der gav rigere Røster om Nydelser og Glæder, end Munkenes stille Tilværelse havde i Gje.

Blev de loffende Røster altfor nærgaaende og fandt vel stærke Talsmænd i den lyttendes eget Indre, da gjaldt det for en renlivet Munk at lyse slige Længsler og Begjær i Kuld og Kjøen af Djevleens Bæsen, søge tilbage til Klosteret, afbede den begangne Synd i Anger og Ruelse og tugte det gjenstridige Kjød, der endnu længtes mod Verdens forfængelige Liv.

Thi en og anden Klosterbroder saa i det skønne Naturliv kun et Djevleens Svævebaand, der var stærkt nok til at baste og binde ethvert Menneske, hvis Hjærte ligesom kunde udvides og slaa friskere Slag, naar Naturrøsterne talede til ham; men der var andre Brødre, for hvem Blomsterne i Skovbunden og Fuglesangen i Bøgens Bladegang blev et Bindeled mellem Klosteret og Verden, blev et Redningsmiddel for det menneskelige i dem, saa de kunde frydes og glædes ved al den Herlighed, som Djet saa i Tusender af daglige Skønhedsunderer.

Men der var atter andre, for hvem Naturens Længselsfulke efter Friggjørelse smeltede sammen med den jordbundne Sjæls kjødelige Begjær, og i Mistyd-

ning deraf fulgte Lysternes brede Landevej, til de endte langt borte fra Menneskelivets rette Mening. Saadanne kunde ikke komme assides til Selvsprøve og et indadvendt Bønnens Liv — Klosteret blev for dem lystne Begjærs Tumleplads, hvor Gudspræget i Mennesket skjændedes ved Hyfleri og paatagen Menlivethed.

I en Klostercelle i Aye sad Abbed Arnfast og en gammel ærværdig Klosterbroder Mikael i en fortrolig Samtale. Ved sin Fromhed og faderlige Mildhed havde Mikael erhvervet sig alle Munkenes Højagtelse og Kjerlighed. For eget Bedkommende ubøielig og streng i Opsyldelsen af Klosterreglerne, tugtede han enhver Overtrædelse hos andre Brødre; men hans Tugt var Kjerlighedens milde og dog strenge Ord, der ramte sikkert, hvor de sigtede, uden at efterlade Bitterhedens Braad mod den, der tugtede.

Abbed Arnfast var venlig sindet mod Broder Mikael, men for sin egen Anseelses Skyld ydede han ikke den Zudskyldelse, Mikael øvede paa Munkene, thi uden selv at vide det var han Klosterets ledende Mand, og Arnfast maatte bøje sig for den herskende Stemning, indtil Forholdene gav ham Overtaget. I Dag ønskede Abbe-

den at vinde Mikael for sine Anskuelser i en bestemt Sag, og efterat han en Tid havde talt om det, der vidstes at have særlig Interesse for Munkens, sagde han:

„Erværdige Broder og kjære Ven! J véd, at Munkens Laurentius er kommen hid for nogle Dage siden med mørke Tidender om den Strid, der staar mellem Erkebisp Jakob og Kongen. Videns Udsigt er der til Bilkæggelse af denne Tvedragt, saasom ingen af Parterne synes villige til Fred og Forlig. Hvad vil da Guden blive.“

„Ik, Broder Arnfast!“ svarede Munkens. „Guden derpaa bliver kun til Men for baade Parter, thi ond Udsæd kan aldrig give god Frugt. Vi ville bede Gud og hans Helgene at bøje de stridige Viljer til Fred og Mildhed.“

„Vær overtydet derom,“ tog Arnfast til Orde, „at Kristoffer Baldemarsøn ej nogen Tid giver efter, thi hadst er han mod Kirken og har ondt i Sinde mod dens Tjenere. For Gud Herren rammer ham med sin Arm, faar Retfærdighed ingen Grøde i Danmark.“

„Gj, ej, Broder Arnfast! Naar lærte J saa nøje at kjende Kongens Hjerte og Guds Vej, da J taler saa sikkert om uudgrundelige Ting!“ udbrød Mikael. „Gjelt let vides det dog af erfaren Mand, at Gud finder et Menneskes Hjerte ej alene ved Strængbedens Tugt, men og ved Mildhed. Kan hende, at Mester

Jakob er stridig nok. I mindes saaledes den Vejlebeslutning forgangen Aar, hvor Bispfen satte sin Vilje igjennem og puffede paa sin kirkelige Myndighed. Mon ej et verdsligt Sind derved kan ægges til Modstand og Bitterhed."

"Haandhæves ej Kirkens Myndighed, da faar Gjenstridighedens Aand Raaderum, og Sjælene gaa vilde Veje uden at bøje sig i Lydighed," sagde Arnfast.

"Ak, min Broder!" tog Mikael til Orde. "Den Aand, I nævner, har sin Vej alle Steder og er ej gjort magtesløs, fordi aabenbar Kmur hindres. Først og sidst kommer det dog an derpaa, at Hjerterne bøje sig i Ydmyghed for Gud, thi hvad gavner udvortes Uerbødighed og Underkastelse, naar Sindet er trodsigt og selvsygt."

"Bistnok har I Ret deri, at Gud Herren ene ser paa Hjærtets indre Liv, hvad ogsaa vor Ordens Stifter indskærper; men Kirkens Magt og udvortes Glans gjør det lettere for de enfoldige at fatte, at Kirken ejer Nøglerne til Lykken paa Jorden og Saligheden hijsset."

"I mener dog vel ej, at Lykke og Salighed findes i de udvortes Ting, som Verden ejer?" spurgte Munkken, idet et forskende Blik traf Abbeden.

"De ere Midler, ej Maal," svarede Arnfast. "Tro mig, Broder Mikael, det jordbundne Menneske behøver at se Guds Kraft i synligt Klædebon for at kunne hige

efter det, der ligger bagved. Vel er det da værd for Kirkens Mænd at eftertrægte Magt og Indflydelse, at vor Herredømme over Sjælene kunne blive des større."

"Er Kirkens Anseelse og Værdighed kun i Klæderne sfaaren og ej i Kjødet baaren, da er det saare misligt at bygge derpaa og vente, at Manden skal kunne bo i slikt Hornodshylster", sagde Mikael. "I mange Aar har jeg boet i denne Celle, ved Nat og Dag har jeg ligget paa Knæ for Gud og tigget ham om at rense mit Hjærte fra enhver Sigen, der søger mod Verden der udenfor Klostermuren. Og ofte hørte han mig, saa jeg i salig Genrykkelse fornem Himmels Fred og Glæde; men naar jeg da troede Længselen efter Verden fuet og dødet, rejste den Hovedet med øget Styrke, og jeg saa mit Indre som en Besmittelsens Pesthule, som Gud ej kunde finde Behag at bo udi. Da rædedes jeg for et Liv derude i Verden, hvor Kjødets higende Begjær efter at nyde ægges og øges, indtil det ganske Menneske er fanget i Selvforgudelse og Magtbrynde. Ak, Broder Arnfast, lad os ej fare vild, men levne Tid til at tænke over os selv."

"Ingenlunde vil jeg modsige eder deri, at et stille, inadvendt Liv kan være særlig benaadet af Gud; men nogle Mennesker fødes til at hyde og regere derude i Verden, de maa følge det Kald, som er dem givet fra oven. I selv, Broder Mikael, er en mægtig Mand in-

den dette Kloster, saasom alle Munkke og Rægbrødre se op til eder med Ærbøddighed og tillidsfuldt Sind; og de gjøre det med god Grund, fordi I er Klostersets Pryd som en from og erfaren Broder. Mon da ikke Gud Herren, der har givet eder saadan Magt over Sjælene, finder Behag deri, at I bruger den."

"I siger, jeg er from!" sagde Mikael bevæget. "Al, jeg véd det bedre selv, at mit Hjerte er urent for Gud; og har jeg været en Sjæl til Trøst, en vildfarende Broder til Vejledning, da tilkommer Æren Gud, som tér sig i skrøbelige Mennesker, trods det, at Synden hænger hardt ved Kjød og Blod."

"Da dømmme I mildt om Mester Jakob, der maa færdes derude i Verden i Kamp mod Belial og ofte tykkes at være stridbar og trodsig, skjønt hans Hjerte er ydmygt for Gud," tog Arnfast til Orde. "Nu i disse Tider føler han sig tynget og trættet af Striden mod Kong Kristoffer og trænger til Benner's Deltagelse og Opmuntring. Derfor sender han Bud og Brev med Munkken Laurentius og spørger, om dette Kloster staar paa Kirkens Side i den Kamp, han fører. Han udbeder sig Konventets Mening og forventer snart venligt Svar. Hvad siger I dertil, ærværdige Broder Mikael?"

"Og hvad mener I selv?"

"Alt vi give Erkebissen vor fulde Tilslutning," svarede Arnfast."

„Da er min Mening ganske modsat af eders. Lad Klosteret og dets Fred holdes uberørte af Tidens Strid, saalænge det er muligt. Kast ej Uro og Bitterhed ind i Sindene, hvorved megen Forvirring kan afstedkommes; kunde I og Brødrene end derved vinde Erkebisp Jakobs Venskab, var det dog vel dyrt kjøbt.“

„Nu, Sagen maa forelægges Konventet, og vi høje os for dets Afgjørelse,“ sagde Arnfast.

„Haaber jeg da, det kommer i Hu, at et fredeligt Klostersamfund har ringe Vrende i Verdens Handeler; megen Klintesæd kan spire deraf, om vi give vor Tilslutning til nogen af de stridende Parter,“ svarede Munken.

„Lidet, tyffes mig, I skjønner derpaa, at den Lunde Bisp er den djærveste, mest evnerige Prælat i disse nordlige Lande og Riger, og at han i Midfjerhed for den hellige Kirkes Ret tugter Tidens Banart. Selv om han skal bukke under i Kampen, er den soleklare Ret dog paa hans Side, og ringe Ros vil det være for vort Kloster, om vi vise os som sunkne Venner,“ sagde Arnfast ildfuldt.

„Gud bedre det!“ udbrød Munken. „Jeg mærker eders Hjærte og Tanke alt er ude paa Tidens stridige Strømme. Tag eder i Vare, Abbed Arnfast, at I ej sejler for langt ud paa Dybet, thi da vil det gaa eder ilde.“

„Nu, skulde jeg komme vel langt bort fra vort fredelige Klosters faste Land, da vil I, ærværdige Broder, give mig en Haandskræftning,“ at jeg ej gaar under i Strømhvirvlen,“ svarede Abbeden. „Men vi ville ej bekymre os i Altide, og den Sag, jeg før nævnte for eder, vil nu blive det samlede Konvent forelagt. Ved dets Afgjørelse maa det have sit Forblivende.“

Derpaa forlod Arnfast Munkene.

Abbeden var Erkebispens Meningsfælle og Ven. I den sidste Tid havde han ofte gjæstet Tolægaard sammen med Laurentius, og ved dennes og Ebbe Genvæthys Medvirkning var Arnfast bleven Erkebispens Mand med Hud og Haar. Det gjaldt da om, at Konventets Afgjørelse blev som Arnfast ønskede. Laurentius klarede den Sag let nok ved at indvirke paa Munkene og undergrave Mikael's Indflydelse. Da Jakob Erlandsøns Sag forelagdes Konventet, gav dette Erkebispens sin fulde Tilslutning.

Laurentius's Ophold i Nye Kloster blev i flere Henseender skjæbnesvangert for det renslivede Munkesamfund; han kom som en legemliggjort ond Mand, der fremtraadte lig en frigjørende Lysets Engel. En Munks Liv skulde være Selvfornægtelsens Tilvær! Var dette ogsaa nødvendigt? Høje Prælater og ansete Klostermænd stængede sig dog ikke helt ude fra Verden og dens Glæder; det kom blot an paa, at i Dine faldende

Forargelse ikke gaves, thi slikt maatte jo straffes for at værne Kirkesamfundets Anseelse.

Men en lille Afvigelse fra Klosterreglerne kunde en Munk nok tillade sig uden at kaldes en frafalden, et lidet Drag af Nydelsens Bæger smagte saa sødt og kunde vel nydes af en renlivet Munk uden at tage Skade paa Sjælehelse. Alle fromme Fædre sagde, at Slangen haade udgydt sit Spyt over alt det skabte; men da var der jo i alt en Giftdraabe, som maatte tages med, og som ingen kunde vogte sig for.

Laurentius valgte sine Lærlinge med Skjønsonhed, thi uden modtagelig Jordbund kunde Sæden ikke spire; men flere af Munkene følte, at han bragte med sig et Frihedspust fra et dejligt Land, hvor det menneskelige Hjertes Begjær ikke var bandlyst. Derfor kunde han føre dem dybere og dybere ud i et bundløst, aandeligt Uføre, indtil Hængedyndet slog sammen over deres Hoveder og kvalte Forsagelse og Selvske. — —

Mikael mærkede vel snart Hestefoden hos Laurentius og sporede den djævelske Indflydelse, han øvede; men hans Ord og Exempel havde ikke længer den vante Magt over Sindene. Nogle saa Munkene sluttede sig om ham og stemmede Ryg mod Ryg for at standse Fordærvsens Fremgang; men saa længe Arnfast stod for Styret, var deres Magt brudt.

Den Sæd, som Laurentius fik Lov at udstro, spi-

rede frodigt og bar sin fuldmodne Frugt nogle og tyve Aar derefter, da Bisp Jakob af Slesvig maatte lade nogle af Klosterbrødrene pisse for urene Sæder og fratog Klostret flere Tiender. —

Marhundreder ere svundne siden den Dag; Nye Kloster er sunket i Grus, en ved Kunst anlagt Sø flyder over det minderige Sted og synes at ville indhylle Fortiden i Glemsel — Munkeligene hvile under dens vaade Dække. Det hviler saa sælsomt dernede i Dybet, det er henfarne Manders Røster, der hvile om glemte Minder og Fortidens Færd i Lidelse og Kamp. — Står man ved Søens vestlige Bred og taler højt ind mod Lyksborg Slot, hvis Taarne spejle sig i Vandet, da faar man Svar tilbage. Kan hende, at Laurentius's Gaanlatter blander sig deri, thi han fik ikke alene Held til at gaae Nye Klosterport for det onde, men han aandede tillige Kajstanken, Forræddertanken mod Danmarks Konge og Folk — og han fandt Landsfrænder gjennem Tiderne indtil denne Dag. —

Det sukker gjennem Skoven ud over Glensborg Fjord; det er Munkens Mikael og andre ædle Mænds henfarne Mander, der sukke over, at det ædlest Hjerter

ofte maa forbløde i Jordbølsteret i Kamp mod det onde; de sukke over, at Rænfespil og Sviq fik Magt til at sætte Spydsodden paa Danmarks Hjerte og saare det til Døden. — Mørke Auelser og onde Varsler om Kamp og Fald kungede mange danske Mænd og Kvinder gjennem Tiderne, Tusender af Liv gif til Grunde, Sviq og List sejrede; men Fjordbølgerne sukke derover og længes efter at vugge den Snække, der har Sønderjyllands Frelsermand om Bord.

XI. Kirkefyrrsten haaret og i Fængsel.

§t. Mgathe Dags Aften, den 5te Februar 1259, red en halv Snes Ryttere til Gisleborg, en i Nærheden af Landskrone liggende Gaard, der tilhørte Erkebisp Jakob Erlandsøn, og hvor han for Tiden opholdt sig. Blandt Rytterne befandt sig Kongens Lensmand Niels Erlandsøn, Ridder Truid Pedersen og Klaus Turesøn, samt Henrik Meflenborg.

Sos Kong Kristoffer var Harmens Børges flydt over; den sidste Draabe, som ikke kunde rummes, skabtes ved den mislykkede Kroningsfest i Odense. Kongen og Dronningen bestemte derfor i Samraad med Kongehusets nærmeste Venner, at Erkebisp Jakob skulde fængsles og fravristes den Magt, han saa hensynsløst brugte.

„Nu følges vi dog alligevel ad til Kong Jakob,“ sagde Klaus til Ridder Truid. „Forbandet ringe Lyst har jeg til den Rævejagt i Nat, thi I skal se, at den arge Skalk bjærger sig let, og har han nok af bevæbnede Svende, som han plejer van, da vil der vanke braadue Bander, uden at vi fange Skjælmen.“

„Nu, før Lyft til den Hærd i Nat har heller ikke jeg; men Kongebud gaar frem for alt,“ svarede den tiltalte.

„Og Dronningbud med,“ tilføjede Klaus. „Nu ønsker jeg blot, at den Gubjorning giver sig godvillig, at ikke vore urene Hænder skulle komme i for nær Berøring med hans hellige Krop; men det sørger vel Niels Erlandsøn for.“

„Jeg tyktes, I nævnte mit Navn,“ sagde Lensmanden, idet han holdt sin Hest an og lod den gaa i Tævne med Klaus's.

„Saamænd, jeg tror næsten, det slap mig ud af Munden,“ svarede Klaus; thi jeg tænkte derpaa, at I maa have en sær Kjærlighed til eders Broder Erkebispem, da I kun betror eder selv til at svinebinde hans højhellige Person, at sige om I faar Lejlighed dertil, thi det er en daarlig Ræv, der kun har én Udgang af sin Hule, og den Ræv, vi ville fange i Nat, kan være fløjten, naar vi tro at have ham i Garnet.“

„I er en Spøgefugl!“ lo Lensmanden.

„Herre Spøg har I dog fore i Nat, og Helgen-glorien fortjener I næppe derved, hvis Mester Jakob faar raade,“ sagde Klaus.

„Derom ferer jeg mig lidet, thi i denne Sag handler jeg som det sømmes sig en Hvide og en kongetro Mand,“ svarede Niels. „Lad gamle Kærlinge,

Klaffere og Munkke beklikke mit Navn herester, saa forsvare min Ærd sig dog selv, fordi jeg véd, at min Broder er den største Hindring for Kongestyret i Danmark, og at han er Hovedet for det Parti, der ad hemmelige Veje undergraver det nuværende Regimente."

Man naaede Wisleborg; Porten aabnedes paa Forlangende, da Niels Erlandsøn ønskede at tale med sin Broder Erkebisp.

Denne sad i sit Kammer og syslede med Brevskaber, der med Ildud skulde afgaa til Hertug Eriks Tilhængere og andre af Erkebispens Venner. De hemmelige Traade, der spandtes for at hidføre Kirkens Overtag og Kong Kristoffers Fald strammedes mere og mere og havde snart den Fasthed, at et dristigt, emsigtsfuldt og kraftigt Greb i dem maatte blive skjæbnesvangert.

„Alf!“ sukede Erkebisp hen for sig. „Nødvungen maa jeg binde et Tugtes Ris til mit eget Folk, at ikke Gud Herren skal vende sit Ansyn bort fra disse Lande og Riger.“ — Han sad en Stund med Haand under Kind og stirrede frem for sig. Underlig bevægede Stemninger gif gjennem hans Sjæl og skabte Bemod, en Længsel efter Fred, som han ikke kunde beherske. Den stærke, trodsige Naturkraft i ham maatte bøje sig, mens milde Aander hviskede ham Forsonlighed i Sinde. — „Er da alt, hvad jeg har kæmpet for, Egenvilje, et heftigt Sinds selvsyge Begjer? — Nej,

nej! Der var bag det altsammen en Gigen efter at tjene dig, min Gud. — — Nusker jeg da ej Kristoffer Baldemarsens Fald? Boer der ej personligt Næg i min Sjæl? — — Jo! Men det spirede frem af Omfjerg for Kristi Kirke, dens Hjende er og min. Jeg er kun Redskab i en stærkeres Haand. — — —"

Stærke Slag lød paa Erkebispens Dør. Forundret sprang han op, da Niels Erlandsen og de andre Riddere traadte ind til ham.

„Hvad betyder dette?“ spurgte Erkebispens.

„Det betyder, at Jakob Erlandsens Magt og underfundige Rænkespil er til Gude,“ svarede Ridder Niels. „I Kong Kristoffers Navn fængsles I nu paa Stand, og for at spare Tid og Ulejlighed befaler jeg, at I overgiver eder uden Kunr.“

Bispens traadt nogle Skridt tilbage og sagde barmglødende: „Forbandet være I og eders Hjælpere! Eders Navne skulle brændemærkes til evige Tider, fordi I gaar Satans Vrende og over Vold mod Kirkens Overste!“

„Ikke glemte jeg, at jeg hørte til de Hviders Slægt, der ofte stod som Bærn om Danmarks Trone. Dette glemte I, da Magtbrynde tog eder fangen i Hovmodstanke, og nu mindes I derom, at Hals slaar sin egen Herre paa Hals!“ sagde Niels.

„Be over I Belialskarle, der komme hid som Rø-

vere og Stimmænd!" foer Erkebispfen fort i utæmmelig Brede. „Ne over Kong Kristoffer og dette forvædte Folk! Snart drages Hævnens Sværd af Skeden, og en Dommédags Rædsler skal komme over eder alle.“

„Nu tyffes mig den Snak har været længe nok,“ sagde Henrik Mecklenborg. „Lad os binde Hænder og Fødder paa Jangen og føre ham ud. Gjør han Kvalm, da give vi ham noget at tygge paa, saa bliver Dommédag i hans egen Hals.“

Jangen førtes ud i Gaarden. Man tvang ham til at sidde op paa en Hest, under hvis Bug hans Ben bandtes fast.

„Ser I ej, at vor ærværdige Fader Jakob sidder med bart Hoved!“ sagde Henrik til Svendene. „Hid med Kronen, han saalænge har tørstet efter, den vil flæde Skaldepaanden helt vel!“

De bragte en Gue, der var syet af et Ræveskind, og Guespidjen endte i to Rævehaler, der i deres fulde Lengde hang ned ad den haanedes Erkebispes Ryg.

„Hil være Kong Jakob Rævehale!“ raabte Henrik med en skaldende Latter. „Ja, ærværdige Fader, I sik dog eders Dufke opfyldt og hørte eder selv nævne ved Kongenavn. Nu prøve vi, om I kan ride Kongeridt.“

Uden Modstand fandt Erkebispfen sig i de Forhænelser, der øvedes mod ham. Lovs og med sammen-

bidte Læber sad han, men hans Dine skjøde Lyn paa Lyn — Ratten skjulte det. Erkebispens Svende og Huskarle vare faa og modløse, de dreves ind i et mørkt Rum, og Døren stængedes, medens et Par fængelige Svende skulde holde Vagt til Daggry, at ingen skulde undslippe.

Imidlertid førtes Jakob Erlandsøn bort fra Gisleborg, og i største Skynding red man mod Nord, thi ved den skaanske Kyst lige overfor Drefrog laa et Skib rede at føre Fangen og hans Røgttere til Nyborg. Brælatens Hest førtes af Henrik Meflenborg, der paa skyndede det ilfomme Jag fremad, lidet agtende de Liddelser, Midtet paaførte den uhyffelige Fange. Niels Erlandsøn syntes at have tabt Målet, han red tavst ved sin Broders Side, mens Henrik Meflenborg førte Ordet. Naaske Fangens Smertesuk alligevel fandt Vej til Niels's Hjerte og vakte Broderfølelsen.

„Ja, ærverdige Fader! Efter den søde Klee kommer den sure Svie!“ spottede Henrik. „Du ride vi sporenstregis til Kroning i Tdense for at oprette, hvad vi sidst forsømte. Kronen har J jo nu selv paa, bare J ej glemte Dlien.“

„Gudsforgaaede Karl!“ udbrød Fangen. „J haa-ner en salvet Erkebisp og spotter værgeles Mand; men kan J end plage mit Legeme, saa mægter J dog

ej at fæe min Mand. Jeg ser en Hævnens Dag, da I faar Løn for denne Nats Middingsværk."

"I har flere Syner, fromme Fader!" svarede Henrif. "Men naar I faar Tid til Ruelse bag Laas og Slaa, vil I takke os, at I hindredes deri at fare fort med forræderiske Planer mod Konge og Fædreland."

Ridtet sagtnedes, og de skumdækkede Heste fik Lov til at puste ud. Rytterne rettede sig i Sædlerne og lod Hestene gaa i Skridtgang for at oppebie Truid Pedersen og de Drabanter, der havde sørget for at indespærre Erkebispens Svende og nu skulde holde de flygtende Nyggen fri for mulig Forfølgning.

Ridder Truid var uvidende om, at man havde haanet Erkebispens, og da han ved sin Tilstedekomst fik Øje paa Narrehuen, blev han vred og spurgte:

"Paa hvis Befaling øves sliq Haan mod fangen Mand?"

"Det gaar ej eder an!" svarede Henrif Meklenborg. "I har kun at sikre os, hvis vi blive forfulgte, og I maa overlade til Ridder Niels og mig at passe paa Fangen. Er da ej heller en Nævestindshue at foragte i denne kolde Nat."

"Vi har Befaling til at fængsle Erkebispens, men ikke til at haane ham paa Drengewis," sagde Truid. Han red hen til Fangen og rev Narrehuen af ham.

"I vil lære os Ridderstik!" udbrød Henrif.

„Nej!“ svarede Truid. „Men den, som rover at sætte Huen paa Erkebispens Hoved i min Nærværelse, skal komme til at svare mig dertil med Sverd.“

Henrik Mefflenborg gav et skarpt Tilsvær og bød en af Svendene at gemme Huen. „Vi maa nytte den til Kroningsfesten i Odense,“ sluttede han.

„Nu fremad!“ bød Niels Erlandsen, og atter gif det med ilende Jag mod Nord.

Jakob Erlandsen fertes til Borgen Hagenskov paa Byen. Han sluttedes i Bølt og Jern og sættes paa snap Læring. I den første Tid skulde Truid Peder-
sen blive paa Hagenskov og indestaa for Fangens Til-
stedeværelse, medens Klaus Turesen og nogle Svende
besørgede Bagten.

Saa sad da den mægtige Prælat bag Laas og Slaa, men Garmen over hans Fængseling kagte i hans Benneres Sind. Den ene Baudstraale efter den anden udshyngedes mod Konge og Folk af den faldne Stor-
heds haandgangne Mænd. Hemmelige Raad plejedes
mellem Kongens Fjender for om muligt at samle alt
kongesjendisk til en eneste stor Bredehvælge, der skulde
overskylle Landet, knuse Kong Kristoffer og hans tro-

faste Mænd og hævne den ilde Medfart, Kirkesyrsten havde lidt.

Defanen Boetius i Lund søgte at bringe Bejleslutningen til Udførelse, han kaldte dem, der havde sængslet Jakob Erlandsøn, Djævelens Drabanter og Knægte. Bisperne Peder Bang i Roskilde og Jens Bang i Odense lyste Kirkens Band over deres Stifter. Tugtens Svøber hvinede over Folkets Hoved, og, hvor den lavere Gejstlighed havde lydhørt Dre for Kirkens Bud, blev der Stilhed, Dødsstilhed i Menighederne. Kirkeklokkerne faldte ikke til Bøn, Messe lød kun, naar Kristi Legeme indviedes til en Tærepenge paa Dødsvejen, Brud og Brudgom maatte række hinanden Haand over Gravene, og Eigene begroves udenfor Kirkegaarden. En forferdelig Magt hvilede i Præsternes Hænder; det uoplyste Folk, der i Gejstligheden saa Mellemænd mellem sig og Himlen, kunde ikke undvære de udvortes Kirkeskikke, der ligesom blev den udrafte Haand, ved hvis Hjælp Gud og hans Selgene kunde findes.

Jylland blev ikke bandlagt, ligesom Bandet ikke blev strengt overholdt i de andre Dele af Riget; men Kirkefreden var alligevel tynget af en kugende Mare, som skabte mørke Anelser. — Andre onde Raad satte Frugt. Paa Als sad Jens Bang paa sit befæstede Slot, han smilte til de holstenske Grever og Hertug

Grif; de løftede Hovederne, smilte igjen og mente, at Frugten snart blev moden til at puffs. Peder Bang søgte Fyrst Jærmer paa Haand, han ønskede, at Efterkommerne af Swantewits Tilbedere skulde lære Danskerne Kristendom. Landets egne Børn faldte paa Rovfuglene og frydedes ved Tanken om at se blodige Bunder i Danmarks Folkelegeme. Saa hæslikt havde Hadets og Selvsygens Dæmon skamstjændet Fædrelandsfølelsen. — Landet stod i Vaade.

Jakob Erlandsen sad i Fængsel, indestængt og uvidende om de stærke Brydninger; han anede vel, det var en Kamptid, men reddedes for den Mulighed, at hans Benner maatte ligge under.

Der var stærke Brydninger i Fængsels eget Indre. Tanke paa Tanke mødtes i hans Hjerne, jages paa Flugt, kom igjen og forlangte ny Prøvelse. Stemninger vekslede som Aprilsvejr, Fængselsluften virkede ikke dæmpende paa Indbildningskraften. — Hadets Aander gave Møde og faldte frem al opdæmnet, hengjemt Gærme, milde Aanders Besøg blev sjældnere og sjældnere — de have ikke Vrende til et trodsigt Hjerte.

„Hævn! Hævn for Kirken!“ lød det i hans Sjæl,

det var hans daglige Brød og sjælelige Nødtørst. At en lille personlig Hovmodsdjævel stod i en fjern Krog og hvistede Ordene, lagde Mester Jakob ikke Mærke til; sliq gaadefuld Skikkelse er det vanskeligt at faa Øje paa og Øre for, naar den har faaet Hjemstedsret hos et Menneske.

At sidde i Fængsel, mens Fjenderne haansmilte, og Bennerne maaske rædde vege tilbage for Kampen, det var ikke til at holde ud. Timer bleve lange som Dage, Dage som Maaneder, bestandigt gik det rundt i Ring med de samme Tanker som i en Trædemølle. „En Kirkesyrste i Bolt og Jern! Gud og hans Selgene maa sig forbarme, at sliqt kan times, uden at Himlen falder ned og knuser de formastelige, der lægge Haand paa Herrens Salvede! Kirken er haanet i min Person! Kirken er Guds, Gud er haanet! Ve over hans Fjender!“

„Jeg lider som en Martyr for Sandhed og Ret; men mine Plager skulle ophøre, og jeg skal lønnes med Opbøjelse, den mine Fjender skulle se og skjæve for min Magt. O, Salighed at leve den Dag! — — —“

Men Fangen fik nu Øje paa Dæmonen, der indskjød ham de onde Tanker, og han udbød i Raande: „Al! Nu talte Hovmodsdjævelen, der vil fange mig i sine Snarer for at gjøre mit Hjerte urent og trodsigt! — Er det derfor, jeg skal vansmægte i dette

Fængsel og fjende, at al min Egen og Trang var Forsængelighedens Id, erkjende, at du kan undvære min Tjeneste. — Jeg bøjer mig jo for dig, det kjender du; men ikke kan jeg bøje mig for Mennesker, der ville din Kirkes Bannmagt. Lad mig da atter vorde fri, at jeg kan luge Klinteblomster af din Urtegaard! — — Men er jeg selv et Hvedeforn? — — —

Solen dalede, Skyggerne bleve længere og længere og lagde snart et ubestemmeligt Graasør over Fængslet. Erkebispens rejste sig og saa op mod den jerngitrede Blug. „Hvorlænge skal jeg vansmægte i dette kolde Hul, inden jeg atter skal se Guds dejlige Sol!“ sukede han. „Min Hjerne virres, min Tanke fløves, mine Følelser affstumpes i denne indestængte, flammende Luft; mine Ord og Tanker sætte ej Frugt derude i Verden, kun Flaggermus og Ugler høre dem, mens Murene kaste dem tilbage med ubyggelige Lyde. — Skal min Aand visne Tomme for Tomme og gaa til Grunde i denne Magtløshedens Tilværelse! — Kom mig i Hu, barmhjertige Gud, og brug mig atter i din Tjeneste!“

Udmattet af Sindsbevægelse kastede han sig paa sit Reje og foldede Hænderne i Bøn. Et dybt, vaandefuldt Suk trængte sig frem fra hans Bryst og syntes at udaande al den Kval, han havde lidt i Skuffelse, utilfredsstillet Magtbrynde og krænket Stolthed. Sukket gav Rum for milde Stemninger, for Gudslængsel

og Trang til Sjælehvile; thi dybest inde i hans Hjerte levede Længselen efter Gud, efter at tjene ham og hans Kirke. Der syntes at komme Hvile i hans Sjæl; men det varede kun en kort Stund. — Døde Mander drevede deres Spil i den tavse Nat og hviskede djævelske Raad i Sinde. Han knyttede Hænderne i magtløs Harm, Naturkraften i ham var atter ubændig og vild, Egenviljen frigjorde sig fra Ydmyghedens Tugt. — — —

Tilfældt faldt han i en urolig Slummer; men Manden arbejdede i Drømme, han red atter hint forsmædelige Ridt fra Wisleborg med Narrebuen paa sit Hoved og saa sin Broders Haand løftet imod sig; men han saa sig ogsaa selv i erkebispeagtigt Skrud udstynge Himlens Lyn i Skikkelse af en Bændstraale mod sine Fjender, mens Kong Kristoffer laa for hans Fod tiggende om Naade. — — Da vaagnede han ved, at en Røst lød til ham fra Bluggen.

„Ærverdige Fader! Sover I?“ lød det.

„Hvem er I?“ spurgte Fangeren, idet han rejste sig over Ende og vendte sit Blik mod Bluggen.

„En Ven, der vil føre eder til Frihed og Hævn!“ svarede Røsten.

„I være velsignet!“ udbrød Fangeren. „Hvem har sendt eder, og hvordan vil I aabne mit Fængsel?“

„Jeg er Munkens Laurentius, og Trang til at tjene eder, fromme Fader, førte mig hid,“ hviskede

Stemmen; „men Vejen til Frihed gaar gjennem denne Klug.“

„Den Vej, I anviser, passer ringe for Erkebisp Jakob Erlandsen,“ sagde Kungen. „Man førte mig hid med Haan paa Kong Kristoffers Bud; men med Gode vil jeg føres bort herfra.“

„Kan hende, I da faar vente en lang Stund, ærverdige Fader,“ sagde Munkene. „Derfor tage I mod en Haandsrækning for at komme ud af dette Hul. I denne og følgende Nat filer jeg Stængerne over, og to Svende ville i rette Tid være herude i Skoven med de nødvendige Heste. Ved Stranden ligger et Skib tilrede at føre eder til Bisp Jens Bang paa Als.“

„Frist mig ikke!“ udbrød Erkebispens. „Naar Gud Herrens Time slaar, da føres jeg af Fængsel uden at skulle løbe herfra som en fejs Hund.“

„Nu tager jeg fat paa Arbejdet, og naar det er fuldtørt, da betænker I eder vel og drager med herfra,“ sagde Munkene og begyndte ivrigt at file.

En Tid gik hen i Tavshed, kun den skurrende Lyd af Filestrøgene hørtes, indtil Laurentius hvistede:

„Jeg kan formelde eder gode Tidender; Hærens Dag nærmer sig. Derne og Skaane er alt lagt i Bånd; den rygenske Fyrste vil være en Tugtens Svøbe for det ganske Land og ikke helme, før Svøbeslagene svier til Marv og Ben.“

„Gud have Lov!“ sagde Tungen. „Det gror til Gjengjældens Dag, da Kong Kristoffer skal bøje sig for Krumstaven, ja, tigge om at blive velsignet af den Haand, han lod smede i Jærn. Ha! Jakob Erlandsen skal blive hævnet!“

„Men man savner eder, fromme Fader!“ vedblev Munkén. „Eders Snildhed og Kløgt baadede vor Sag mere end alle eders Benneris tilfammen, og derfor sætter jeg, en ringe Tjener, Livet i Bøve for at udfrie eder.“

Altter tog han fat paa Arbejdet med fornyet Iver, og en lang Stund gik hen; men paa en Gang fastede Munkén Jilen ind gjennem Bluggen, idet han hvissede:

„Gjem Jilen, ærværdige Fader! Jeg er opdaget, og i Nat er Arbejdet for eders Frelse umuligt.“

I samme Nu lød et Uengstelsens Udraab fra Munkén, der tabte Fodfæste paa Stigen, som reves bort under ham, og han maatte holde sig fast i Jærnstængerne for ikke at falde ned.

„Hvad vil J der i Bluggen?“ lød Klaus Turesons Røst. „Naa, J har godt af at lege Himmelspræt en Stund, derfor tog jeg Stigen bort.“

Laurentius svarede intet, men søgte at svinge sig op i Bluggen, hvilket dog mislykkedes.

„Kan J ikke holde det ud længer, saa lad eder

dumpe," sagde Klaus; „jeg skal tage varlig mod eder, thi jeg skjønner, at I er en kjærlig Sjæl, der er kommen hid for at trøste Mester Jakob i hans Baande."

Endnu en Stund holdt Munkens fast, mens han overvejede, hvorledes han skulde komme ud af denne Knibe; men snart mattedes hans Arme, stønnende lod han sig falde og var nu Klaus Turesøns Fange.

„Sik I den sorte Sjæl derinde vendt til Anger og Ruelse, da maa jeg omfavne eder, at sige, til jeg faar en Strikke at binde eder med," sagde Klaus og tog fat i Munkens, der blev liggende paa Jorden og teede sig, som om han havde slaaet sig fordærvet.

„Vær barmhjertig mod en syg og døende Munk!" sagde Laurentius med svag Røst. „Det er mig aabenbaret, at jeg skal dø, inden Sol staar op, og jeg mærker alt Døden rase i mine Lemmer."

„Da burde I ej klavret til Himmels for at falde ned," sagde Klaus.

„Ik, jeg vilde jo redde en vildfaren Sjæl, mens det endnu var Tid," stønnede Munkens. „Sam derinde i Fængselet er trodsig mod Gud og Kong Kristoffer, og jeg ofrede min sidste Kraft for at formane ham til Nidmyghed, skjønt jeg følte mig svag og elendig."

„Hvorfor henvendte I eder ej til Ridder Truid og bad om Udgang til Fangen? Ikke havde han hindret eders fromme Gang," sagde Klaus.

„Harde jeg søgt Erkebisperen ad den Vej, I taler om, da vilde han troet, at jeg var en lejet Mand og vist mig bort i Brede,“ svarede Munkken.

„Nu!“ sagde Klaus. „Forholder det sig saa, at I kom med from og arlig Hensigt, skal intet ondt vederfares eder; men da I søgte Fangen ad forbudne, mistænkelige Veje, maa I fortøve paa Borgen, til Sagen er nøje undersøgt.“

Nogle Svende, som vare til Stede, fik Befaling at bære Fangen varlig ind paa Borgen og rede et Leje til ham.

„Ak!“ stønnede han. „Lad mig blive liggende og dø i Fred, thi det er snart forbi med mig.“

Svendene tøvede med at udføre Befalingen, og Ridderen sagde: „Lad Munkken da have sin Vilje; men hent en Drif Vand og en Haandlygte!“

Laurentius bøjede Hovedet lidt til Siden, lagde Ansigtet i begge sine Hænder og syntes at bede; men i denne Stilling saa han sit Smit til at drikke nogle Draaber af en lille Glaske, han havde skjult hos sig.

Da Vandet bragtes, bøjede Ridderen sig ned til Munkken og sagde: „Her er en Drif Vand, I kan læsse eder paa.“ — Intet Svar.

„Jeg tror, den Guds Mand alt er daanet!“ udbrød Klaus. Han tog Haandlygten, slog Munkkehætten

tilbage og lyste Munkens ind i Ansigtet. Med et Forundringens Udraab sagde han:

„Bed Sankte Lucius's Hjærneskal! Det er Laurentius selv! — Vi to havde ellers et og andet at snakke om; men nu skulle vi se, at han dør paa Dril og himler med det samme.“

Man bar Munkens ind paa Borgen, men han var og blev død.

„Sikken en Slyngel!“ sagde Klaus. „Er han død som en Sild, da kan jeg ej en Gang betale de Knubs, jeg skylder ham som Tak for sidst.“

Man tøvede en Stund ved Liget; men Livet vendte ikke tilbage, og Dødsstivhed begyndte at indfinde sig.

„Lad ham hvile i Fred!“ sagde Klaus. „Mig snød han dog alligevel værst paa det sidste, thi nu vil Truid Pederson le mig ud i mine aabne Øjne, naar han hører, at jeg har været selvstjerde om at fange en død Mand.“

Senad Morgenstunden syntes der at komme Liv i de døde Ben. — Liget rejste sig i en siddende Stilling, og et Par spejdende Øjne søgte rundt i Stuen; den døde Munk stod i et Nu oprejst og fandt snart en Udgang. Stille og lydlost listede han sig forbi en vagthavende Svend og var nu uden for al Fare.

„Du er et Fæ, Klaus Turesøn!“ udbød Ridderen, da han samme Morgen saa det tomme Halmleje og anede Sagens sande Sammenhæng. — Svenden Bent betroede senere sine Kammerater, at han hin Morgen nær var daanet, da han mente at se Munkens Gjenfærd skride forbi sig.

XII. Edderkoppespind.

En Dag i Midten af Maj Maaaned 1259 sad Abbed Arnfast og Munkén Laurentius i fortrolig Samtale i Skoven, tæt ved Glensborg Fjord. Vaaren havde tidlig holdt sit Indtog, og alt var klædt i fager Dragt. Lad os se os om og høre paa Naturrøsterne, før vi lytte til de to Munkes Samtale. — — Eftermiddags-solen strøede Guldstøv paa Fjordbølgerne, der nu og da krusedes af let henaandede Windpust. Smaa-bølgerne havde nok Lyst til en Leg, naar det gjaldt et Kapløb ind mod Land, hvor Bølgemundene mødtes til Kys ved Stranden, indtil de maatte vige tilbage mod Dybet, det undgrundelige Gaadernes Rige, hvor Havfruen boer. —

Dg Sollyset glitrede paa Bøgetoppene i Skoven, enkelte Straaler skar sig ind mellem Kronerne og gav hvert Blad sin særegne Lysbrydning og Farvetone; det lille Blad bævede og sitrede i unævnelig Fryd over den Lykke at være noget for sig, en Skabning i Skjønhedens Mangfoldighed, uundværligt for det heles Samklang. Blomsterne i Skovbunden troede at se ind i

Guds Himmel, hver Gang Sollyset i sin Leg mellem Grenene gav sig Tid at kaste et Smil til Jorden.

Og Smaafuglen kviddrer deroppe i Løvhanget, den vil gjerne juble det ud i Sang alt skjønt, den ser; men den evner det ikke. I ustandselig Travlhed vugger den sit lille Legeme frem og tilbage paa Grenen, mens et uforligneligt Væld af Toner strømme ud fra dens Bryst, som om det skulde sprænges af Fryd og Glæde. Mon de to Munkke, der sidde under den gamle Bøg ved Fjorden, mærke noget til det alt sammen? — Nu ringer Aftenkloffen i Klosterkirken; tre Gange tre Slag lyder ud over Fjorden i den stille Aften, de falde til Bøn. Fiskeren lader Armene hvile paa Rællerne, blotter sit Hoved og folder sine Hænder; Hyrden og Plovkarlen derinde paa Stranden følger hans Eksempel. Alt aander i Bøn til Gud Fader og den hellige Jomfru, Klosterkloffen beder for, Naturen beder med. Og saa de to Munkke høje Hovederne og mumle et Paternoster og Ave Marie; men det er Banebønnen, der ikke naar højere mod Himlen end Lyden af deres Stemmer. Som en Hedtgaas flakser Bønnen hen ad Jorden, thi Tanterne ere langt borte, ude i Selvsjagens og Ondskabens vide, vide Verden.

Abbed Arnfast sad i en foroverbøjet Stilling og lyttede tankesuld til Laurentius's Tale, der syntes at lægge Beslag paa hele hans Opmærksomhed.

„Derom er jeg overbevist,“ sagde Munken, „at Erkebisp Jakob vil gaa sejrrig ud af denne Kamp, og da vil Kirken i Norden faa en Magtstilling som ingen Sinde før. De verdslige Herrer maa da bøje de haarde Hals, tykkes de end helt ilde derom.“

„Men det kan og hænd, at Erkebispens træffer det korteste Straa, og da vil haarde Forsølgelses Tider komme over alle hans Benner,“ indvændte Arnfast.

„Véd I hvad, Hr. Abbed! I den senere Tid har Modløshed ofte været eders Gæst og Raadgiver, hvilket lidet sømmer sig for den fangne Erkebispes Benner. Tallet paa Kongens Fjender øges for hver Dag, og afgjørende Begivenheder nærme sig, skulle vi da mistroelige lægge Hænderne i Skjødet og lade andre høste Fordelen og Uren, naar det nuværende Kongestyre i Danmark ramler sammen.“

„I glemmer, at Adelen i det ganske Land, saa og de jyske Bisper og Klerke hænge hardt ved Kong Kristoffer.“

„Gre end de jyske Bisper forgabede i ham, I nævnte, saa gjælder dette dog ikke om ret mange Klostermænd og Klerke,“ vedblev Laurentius. „Vi vide tilmed helt vel, at en Del af de adelige Herrer i sin Tid ønskede Abels Slægt paa Tronen, og se de, at Bognen begynder at hælde til Gunst for Erik Abelsøn,

da melder sig snart det ganske Slæng til Tjeneste hos den nye Hersker."

„Det rinder mig i Hu, hvad den fromme Broder Mikael sagde forgangen Dag, at et Liv i Stilhed velsignes af Herren med Fred, medens vi forstyrre vor egen Sjælsro derved, at vi blande os i Verdens Handeler," ytrede Abbeden og saa tankesfuld frem for sig. „Siden eders Komme til dette Kloster er mit Sind svagt af mange stridige Tanker; vel har jeg ønsket at kæmpe Side om Side med Erkebispen i den Kamp, han fører; men maaske det baader mig selv og Klosteret bedst at forblive i Skjul, holde Udfig med Stridens Gang og træde til i den Stund, der tykkes mig belejligt."

„Ha, ha!" lo Laurentius. „Har den blegfottige Drømmer Mikael fyldt eder med fromme Betænkneligheder, saa I ræddes ved en dristig Handling for at vinde Anseelse og Ære! I er født til at herske over Sjælene og regnes blandt Kirkens ypperste i dette Land, medens I nu maa nøjes med at hyde over nogle enfoldige, lidet evnende Munkke. Tror I ikke, at Bispebuen vilde flæde eder best vel, ellers tænkte Jakob Erlandsøn fejl, da han mente, I havde en fast Haand til at føre Bispestaven. Ved min Helgen! I skjønner lidet paa de herlige Gvner, Gud gav eder til at lyse for

eders Samtid, naar I agter at begrave dem i Jorden og lade dem dø i et Klosterlivs mugne Luft."

„Frister!“ udbrød Arnfast og rejste sig.

„Ja, jeg vilde friste eder til at handle som Kirkens lydige Tjener og Erkebispens Ven. Intet videre! Lykkes eder ilde derom, da har jeg talet længe nok og gaar mine egne Veje, ladende eder tilbage i Klosterstjul at høre paa Mikael's Formaninger,“ sagde Munkene. „Jeg vovede mit Liv mere end en Gang for at tænde Oprørsbrand i Folket mod Kong Kristoffer, og sidstleden hængte Frihed og Liv i et Haar, da jeg søgte at redde Jakob Erlandsøn af sit forsmædelige Fængsel. Jeg reddedes aldrig for Følgerne af mine Handlinger, men gif min Gang, vis paa Kirkens Betsignelse; naar Tiden kommer, da Kirken lønner sine prøvede, trofaste Tjenere, skal mit Navn ikke glemmes, nej, nævnes med Hæder skal det, og Anseelse og Ære skal blive min Jordeløn, thi Jakob Erlandsøn glemmer ikke sine Venner. Hidtil regnede han eder blandt dem, han kunde stole paa i onde Tider; men hvad har I vovet? — Intet! Hvad har I hidtil udrettet? — Saare lidet. — Nu, bliv siddende i dette Kloster, og glemt, nærdset skal I blive til eders Dødsdag!“

„Hvad forlanger I da af mig?“ spurgte Arnfast og satte sig igjen. „Jeg har arbejdet trofast for Erke-

bispens Sag og vundet Benner for Hertug Erik, regner I det for intet?"

„Smaating!“ udbrød Munkén. „Eder er en større Gjerning forbeholdt, og Tiden nærmer sig, da den skal udføres. Han bøjede sig over mod Abbeden og hvissede ham nogle Ord i Øret. Arnfast blegnede og aandede dybt. Munkén hævede Stemmen lidt og fortsatte:

„Djævelens Drabant er moden til Dommen og skal gaa ned i Døden uden Skriftemaal og Sakramente, hele hans Slæng skal udryddes af Jorden. Ser I det ej, at Satan udspiler sit Gab mod den hellige Kirke og spyer Gift mod dens Tjenere. Drag Guds Hævnersværd, som lægges i eders Haand, og I skal werde velsignet til evige Tider, fordi I var villigt Medskab.“

„Taler I af eder selv, eller har andre skudt eder dette frygtelige Raad i Sinde?“ spurgte Abbeden, idet en kold Sved perlede paa hans Pande.

„Raadet stammer fra oven og er velsignet af Kirken,“ svarede Munkén med et djævelsk Smil. Han bøjede sig atter over mod Abbeden, og Samtalen fortsattes med næppe hørlig Hviſken. Ingen hørte, hvad der taltes; men Blomsterne i Skovbunden græd Taa- rer, de mærkede den ondes Nærværelse. —

Imens vare Træernes Skygger gledne mere og mere over i hverandre, Alstenens Dunkelhed lagde sig over Skoven og Fjorden; Bladehangets Sangerkor jubede ej længer tusendstemmigt, kun en og anden Smaafugl havde Raad til et kort Kvivit, før den satte sig til Ro for at gjentafde Dagens Glædesstunder og drømme om Morgendagens Herlighed. Nu og da hørtes et sagte Klynk, det var Fugledrømme om Rovflør og hadske Fjender. Men der lød ogsaa mangt et fjærligt Kald til Mogen om at være uden Frygt og tryk lægge Hovedet under Vingen, nyttende Hvilestunden, før det rødnede i Øst. —

En frydret, bedøvende Duft ndaandedes af Blomsterne i Skovbunden, hvor Græshoppen havde gnedet sin Violin den ganske Dag, thi der gik Dans i Lunden. Ja, der dansedes vel Brudedanse af uskyldige Børn fra Naturens Vidunderrige; men Kobolddandse opførtes nu i de to Munkes Tankefredse. Virrende, aandsødende Elvesnyer om forfængelig Ære slog Ring om det Bytte, som Helvedes Apostel var ved at fange i sine snildt spundne Garn. Uergjerrighedens Furier begyndte at uddele Piskeslag til de fromme Alfer, der endnu søgte at holde sig nær til Abbed Arnsfast. — — —

Skyggerne smeltede sammen til et dunkelt, ubestemmeligt Slør, der omhyllede de to Munkes, som endnu sad paa samme Plet, indfiltrede i deres egne Tanke-

traade. — Gødderkoppen havde lagt sit Spind tilrette den ganske Dag; nu sad den lurende der, hvor alle Traade samlede sig i et fælles Midtpunkt, rede til at stramme dem, naar Døfferet kom for nær det udspændte Net. — — Laurentius strammede ogsaa sine Traade, der var lagt ved Maaneders Arbejde; han indfiltrede Byttet saaledes i sit Garn, at det var fanget og maatte sprælle sig selv tildøde.

Arnsfast rejste sig og gik ind mod Nye Kloster. Det sukede saa underligt gennem Skoven, det var gode Alfes, som græd over Abbeden; Uglen tudede, det lød som Djævelens Haanlatter, thi én Menneskesjæl mere hastede mod Afgrunden. Men om Laurentius's Læber lagde sig et hoverende, demonisk Smil — Afstens Dunkelhed skjulte det. —

XIII. Ventetider.

Lange Tider vare hengaede siden hin Morgen, da Ebbe Genvæth flygtede fra sit Fængsel, og Øborg gik op i Luer. Paa Tolægaard i Angeln levede Fru Karen, Fru Bibekke og Jomfru Anna et stille Liv uden nøjere Kjendskab til Ridder Ebbes Færd og Planer. Sjælden opholdt han sig paa Tolægaard, og naar det skete, var han al Tid hemmelighedsfuld og ordknap. Da Ridderen fik Kundskab om Kjærlighedsforholdet mellem Anna og Truid Pedersen, blev han bleg og sagde:

„Mit eneste Barn har altsaa indladt sig i Elskovshandeler, mens jeg var en fangen Mand, og min Hustru saa derpaa uden at hindre det. Det bedrøver mig saare.“

„Ikke eruede jeg at dæmpe Elskoven i tvende Hjerter, der alt længe havde tilhørt hinanden i Tugt og Ære,“ svarede Fru Karen i stor Vaande.

„J burde vogtet vor Datter og skaanet hende for Samvær med min Fjendes haandgangne Mænd,“ sagde Ebbe.

„Helt ugjørligt og lidet sømmeligt tillige var det at stænge Døren for Truid Pederson, der behandlede os, som vare vi hans Benner, og ingen Overlast skete os, mens han var vor ridderlige Bogter,“ sagde Karen frimodig. „Ingen Sinde gav jeg dog mit Jaord til hans Bejlen, al den Stund jeg mente, dette vedkom min hjerte Husbond.“

„Da ende vi helst denne Sag nu!“ udbrød Ridderen. „Saalænge Truid Pederson er Kong Kristoffers Ben, kan min Datter ej blive hans Hæstemø og Hustru. Er det hele vel og kun Børnensyffer og usindig Gant.“

Noget Tid derefter rejste Ebbe Genvæth sammen med en dansk Klerk til den hellige Fader i Rom, og man yntede om, at Jakob Erlandsen havde betroet dem et hemmeligt, vigtigt Hverv, der angik Rigs- og Kirkestyret i Danmark. — —

For Jomfru Anna gik Dagene hen i Længsel. De lange Dage bleve til Maaneder, Maaneder til Aar, alt var endeløst mørkt og trist. Ungmøen tav og bar sin egen Smerte; men hun skjønnede, at Truid Pederson var saa sammenvokset med hendes hele Tanke- og Følelsesliv, at hun ikke kunde slippe ham uden at opgive sig selv og træde i Støvet Fremtidens skjønneste Haab.

Fru Bibekke spottede over Jomfru Annas Elskov,

der gjorde Kinderne blege og omskabte den livlige Ungmø til en Drømmerste.

„Du gaar al Tid og tænker paa din Ridder, skjønt han næppe spilder en Tanke paa Ebbe Genvæths Datter“, sagde hun. „Kan hændte, at hun i kjedsomme Stunder var ham til Tidfort; men Mænd ere ustadige og svigefulde som Skum paa Hav, og Drostens Søn finder sig helt let en Hjertenskjer blandt Dronning Sambirias Terner.“

„J lade mig helst i Fred, Møster Bibekke!“ sagde Anna og forlod Stuen.

„J plager Livet af mit hjerte Barn ved eders bitre og menneskefjendste Tale,“ sagde Fru Karen en Dag til sin Søster.

„Ikke er Skylden min, om hun vorder en sygelig Drømmerste; men skal hun atter faa sit glade Sind, da maa Truid Pedersøns Billed rives ud af hendes Hjerte, og jo før det sker, des bedre,“ svarede Bibekke.

„Dette mægter hverken J eller jeg, og skete det, maatte hun gaa til Grunde, saasom hun drager Livsaande af sin Elskov,“ indvendte Fru Karen.

„Sm!“ sagde Bibekke haanligt. „Smukke Talemaader, intet andet! Jeg lever helt vel den Dag i Dag, skjønt man ruede min Elskovslykke.“

„Al, J mener at leve, og dog er eders Liv kun

en Kamp mod bitre Minder, der true med at overvælde eders ganske Sjæl med Beshed," udbrød Karen.

„Duf mig ej, jeg finder mig helt vel i min Skjæbne; men ikke skjønner I, hvad der baader Jomfru Anna bedst, godlidende og svag, som I er. Derfor overlade I mig at drage Omforg for hende, hvis Vel ligger mig saare paa Hjærte," sagde Bibekke.

„Mener I, at jeg skulde være uwirksomt Bidne til den Kval, I paafører mit Barn ved eders Spot over hendes Trofasthed mod en dadelsfri Midder? Nej, Søster Bibekke, deraf bliver der intet!" udbrød Karen i moderlig Harm. „Hellere drage vi da herfra og søge Ly hos min Trænke i Tønder."

Med Forundring hørte Bibekke sin Søsters Ord. Det var ikke længer den godlidende og milde Fru Karen, der talte; nej, det var en viljestærk Kvinde, der værgede om sit Hjærtes dyre Klenodie.

„Nu vorder I harm og taler usindige Ord, thi sliig Rejse, som I omtaler, er et Bovespil i disse urolige Tider. Béd jeg da tillige, at Ebbe Genvæth paa lagde eder og Jomfru Anna at fortøve paa Tolægaard under min Baretægt," sagde Bibekke. „Saa bør I og drage eder i Minde, at eders Husbond intet vil vide af Annas Elskov til Truid Pedersen."

„I min Husbonds Fravær overlade I helst til mig at bestemme over mig selv og vor Datter," svarede

Karen. „Det skal I vide, at pinner I Anna oftere med eders hjerteløse Tale, da drage vi herfra.“

„Sm!“ sagde Bibekke. „Tit er den iskold, som er rig paa søde Ord, medens et varmt Hjerte kan gjemmes bag haard Tale, der ofte maa bruges til Helse for blødsødne Viljer.“

En Hjerdingvej sydøst for Gaarden saa en liden Høj, hvor man kunde skimte Fjordmundingen og Havet. Derhen søgte Jomfru Anna ofte, thi naar Djet gled ud over det vide, vide Hav, var det, som om Haabet og Frejdigheden fik rigere Kaar og det syge Sind Lægedom, selv om Bemod blandede sig deri. Tanken fik Binger og fløj til Ungersvenden, der en Gang maatte komme og hente sin Brud. Saa Fremtiden end mørk og trøstesløs ud, alt Haab vaandende sig i en trist, sludsfuld og endeløs Dag, saa vidste hun dog, at Undernes Gud levede endnu, vidste, at den hellige Jomfru og alle gode Helgene vare Forbedere for fromme, trofaste Mennesker. — Kun naar Fru Bibekke søgte at vække Tvivl hos hende om Truids Trofasthed, vare Kaarene, hvorunder hun levede, trange nok. Thi selv

om en ædel Kvinde stoler trygt paa den Mand, hun har givet sit Hjertes Kjærlighed, saa er der dog Rum nok for Nisseshuer, for en og anden ond Dæmon til at skyde hvileløse Syner i Sinde.

Saa sad hun da en Dag som sædvanlig paa Højen og stirrede ud mod Havet; hun lagde ikke Mærke til en Vandringssmand, der gik fremad Vejen, som førte forbi Højen. Usét naaede han did og hilste:

„Gudsfred, skjøn Tomfru! Fører denne Vej til Toløgaard?“

Tomfru Anna rejste sig hurtigt, besvarede Spørgsmaalet bekræftende og tilbød at ville vise Vej.

„Vil I vise mig Vej, da er I en velsignet Ungmø, og jeg faarer eder for en Stund til min Skytshelgen!“ udbrød Vandringssmanden. „Træt er jeg vorden af Gangen fra Færgeren hid, og hungrig som en Ulv er jeg tillige, derfor priser jeg min Lykke, at jeg traf eder, som vil føre mig til Maalet for min Gang.“

„I vil tale med Fru Bibekke?“ spurgte Anna.

„Na, nej! Derefter længes jeg ikke,“ svarede den tiltalte. „Vil hun lade mig i Fred, da skifter jeg helst saa Ord med den mundrappe Frue. Men findes der paa Toløgaard en Ungmø, som hedder Anna, da gad jeg gjerne tale en Stund med hende.“

„Har I Vennde til den, I nævner?“ spurgte Anna, idet hun saa paa sin Følgesvend med et forkrumstav og Kongespir.

skende Blik. Hun syntes at skulle kjende denne Stemme og dette Ansigt, uden at hun dog kunde henføre Kjendskabet til rette Tid og Sted.

„Ja, skøn Jomfru!“ svarede den adspurgte. „Til den nævnte Ungmø har jeg et Urende, som vil glæde hendes Hjerte saare og sætte Blodet i raskere Fart end til dagligt Brug.“

„Hvem er I?“ spurgte Anna.

„Naa, I vil tage mig i Skrifte!“ udbrød den fremmede. „Ja, Kvinder ere nysgjerrige, og det skal være gammel Skade i Slægten; men da I ser mild og god ud, vil jeg aabne mit inderste Hjertekammer og betro eder, at jeg hedder Klaus Turesøn. Kong Kristoffer har ingen mere tro Tjener end jeg.“

„Klaus Turesøn!“ udbrød Anna. „Da bæres mig for, I er en gammel Kjending fra Øborg.“

„Bed Sankte Lucius, nu dages det!“ sagde Klaus og standsede sin Gang. „Tyktes jeg ikke nok, at eders Mafnu var sagerere, end Ternernes pleje van. Ja, nær havde I troldgjort Klaus Turesøn og ladet ham drage herfra med Hjertet i Laster; men nu skjønner jeg, at I er Jomfru Anna og ingen anden. Lad mig da sige, at min Gang gjælder eder.“

„I har Ret deri, at jeg er Anna Ebbedatter,“ sagde Ungmøen; „men hvilket Urende har I til mig?“

„Venligt Bud og kjærlig Hilsen fra Ridder Truid

Pederson," svarede Klaus, idet hans Øjne hvilede fast paa Anna.

Hun spurgte: „Hvor lider Ridder Truid?“

„Godt og vel!“ svarede Klaus. „Dog kunde han lide bedre, hvis han vidste, at I er ham god, thi han længes saare efter eder.“

Gud have Lov! jublede det i Annas Hjerte. Berden tyktes hende nu tifold herligere, Længsel og Lidelse blev kun Sædeforn for des større Fryd. Til Klaus sagde hun:

„Sils Ridder Truid og sig, at Anna Gbbedatter er ham god og vil worde ham trofast, til det Dages for Lykken.“

„Tak for det Ord, Jomfru Anna! Nu har jeg Lægedom for Truids syge Sind,“ sagde Klaus. „I skal nemlig vide, at Længsel efter eder har gjort ham til en Grillenfænger, som jeg trods al Umage ikke har evnet at bringe til Fornuft. Da tilbød jeg at gaa i Forbøn for ham hos Sankte Anna, thi andre Helgene syntes ikke at kunne hjælpe. Mit Forslag gjorde ham ellevild af Glæde, og han bad mig rejse ufortøvet hid og formærke eders Sindelag.“

Klaus vedblev at fortælle, og Jomfru Anna var ganske Dre. Et lykkeligt Smil lagde sig om hendes Mund, og en jomfruelig Rødme dækkede hendes Kinder.

Ridderen saa med Velbehag paa den fagre Ungmø og var stolt af at have en saa villig Tilhørerinde.

Tilfældt udbød han:

„Var jeg Truid Pedersen, da drog jeg hid og førte eder fra Tolægaard til Øborg. Ingen vilde lægge ham et Halmstraa i Bejen, saasom I er hans Hæsteme og vil vorde hans kjære Hustru.“

„Godt er det, at Ridder Truid hverken pønsjer paa slikt eller søger at udføre det,“ sagde Anna alvorlig. „Ikke kan jeg vorde Ridder Truids Hustru, saalænge min Fader er en fredløs Mand.“

„Ungmøer ere helt vanskelige at være tilpas, og I hører nok til Arten!“ udbød Klaus. „Først fordrejer I Hovedet paa den Ungersvend, der staar eder bedst an, og bagefter vil I ej være med til en rask Handling, hvorved han kan faa Bid og Samling tilbage.“

Under livlig Samtale fortsattes Bejen, indtil de naaede Tolægaard. Fru Bibekke gjenkjendte den fremmede Ridder ved første Djekest, og ugjæstmilde Ord led fra hendes Læber, hvilket Klaus lod gaa ind ad det ene Øre og ud ad det andet. Fru Karen var Mildheden selv og kunde ikke dølge sin Glæde over at se en gammel Kjending, der, hvis hun tydede Jomfru Annas Livlighed ret, havde bragt godt Budskab.

Det led ud paa Eftermiddagen, og Ridderen talte om at begive sig paa Hjemrejsen; men Fru Karen og

Tomfru Anna bad ham venligt om at blive paa Tolægaard til næste Morgen. Dette var ikke efter Fru Bibekkes Sind, og skjønt hun ikke ligefrem vilde vise ham af Gaarde, saa ønskede hun ham dog langt borte. Hun førte Samtalen hen paa Jakob Erlandsøns Fængseling og havde saarende Ord nok til sin Raadighed.

Da tog Ridderen til Gjennemæle og sagde:

„J har en rap Tunge, og jeg lystes ej ved at mundbugges med eder; men J maa dog vide, at Mester Jakob er en arg Skalk og fortjener en Skalks Løn.“

„Var J med til den hundske Færd at haane den hellige og fromme Guds Mand?“ spurgte Fru Bibekke.

„Eders Spørgsmaal har en best Bismag,“ svarede Klaus; „men ikke skal det dølges, at jeg var med til at sætte Kong Jakob bag Laas og Slaa, og aldrig var jeg med til bedre Værk.“

„Kong Kristofferss Mænd have sære Meninger om det, der er ædelt og ridderligt,“ sagde Bibekke.

„Saamænd! Nu til Dags klæde Prælater sig i Kævepelse, mens Kvinder smykke sig i Ulveskind, og vi Mænd nødes da at have Bjørnesind,“ mælede Klaus.

„Er dette sandt, da undrer det mig, at J søger Kvindeselskab,“ sagde Bibekke vred. „Hvilket Værende fører eder til Tolægaard?“

„Alt for nogle Timer siden har jeg røgtet mit Værende og kan bringe det ønskede Svar til den, der

sendte mig," svarede Klaus; „men eders Nysgjerrighed skal jeg tilfredsstille, thi jeg bragte Bud fra Truid Pedersen til hans Fæsteme, Jomfru Anna.“

„Er han en ærlig Ridder, kan han ej holde hart ved det Saord, han loffede fra Jomfru Anna, mens hun endnu var et Barn," tog Fru Wibekke til Orde; „derfor kan I bringe det Bud til den, der sendte eder, at Ebbe Genvæths Datter hellere gaar i Kloster end giver Truid Pedersen sin Haand.“

„Det var mager Hilsen, og godt er det, jeg har en bedre at bringe," sagde Klaus med et lunt Smil. „Hvad siger I, Jomfru Anna? Jeg har nu snart smagt saa megen Malurt, at jeg trænger til en liden Honningdraabe at læsse mig ved. I har sikkert et mildt Ord til eders Hjertenskjer, og I sige det da saa højlydt, at eders Kloster kan høre det.“

Anna rejste sig og sagde i en bestemt Tone:

„I de umilde Ord, min Kloster har talet mod eder og Ridder Truid, har mit Hjerte ingen Del. I have Tak for eders Komme og det trøstelige Bud, I bragte. All Tid vil jeg regne eder som en trofast Ven.“

Hun vendte sig mod Fru Wibekke og vedblev:

„Fra nu af ferer jeg mig lidet om Klosters Spot, men følger min egen Vilje. Bliver jeg ej Truid Pe-

dersøns Hustru, som jeg alt er hans Fæstemø for Gud og Mennesker, da vorder jeg ingens."

"For Sanden! Du taler fripostige, lidet sømmelige Ord for en Ungmø, og snart skal man se, du render af Gaarde som en gantesyg Terne," sagde Bibekke harmfuld.

Kort efter denne Samtale brød Klaus Turesøn op fra Tolægaard, han havde faaet nok af Fru Bibekkes Gjestfrihed.

Ebbe Genvæth opholdt sig paa Rygen hos Fyrst Jærmer, hvis Datter Margrete var trolovet med Hertug Erik Abelsøn, der tilligemed flere af Kong Kristofferss Sjender gif ud og ind ved det rygenste Fyrstehof og lagde onde Raad op mod Danmark. Ridder Ebbe aandedede vel i denne hævnfyldte Lust, ja, han agtede endog at slutte sig til Jærmers vendiske Skarer, der i Slutningen af April skulde angribe Sjælland.

Ved sin sidste Bortrejse fra Tolægaard tog han en kjærlig Afsked fra de tre Kvinder og trøstede dem med, at det snart vilde dages for Haabet om lysere Tider; men til Abbed Arnsfast og Laurentius havde han sagt:

"Loddet er kastet, og min Vej er mig anvist af

Magter, der ere stærkere end jeg. Meget Baud vil løbe til Strand, inden jeg vender tilbage, ja, det kan hændes, at jeg aldrig mere ser min kjære Hustru og mit Barn; men I ville være deres Skjold og Bærge, jeg giver dem i eders Varetægt."

Skjønt de tre Kvinder ikke havde særlig Tillid til Laurentius, var han dog saa indvævet i deres Livs Hændelser, at det faldt dem naturligt nok at modtage ham som Gæst og lytte til hans Raad.

Studsende hørte han om Klaus Turesøns Besøg og delte Fru Bibekkes Harm over det, som var hændet. Munkens steg da hurtigt i hendes Gunst og fik mange Samtaler i Gurum med den umilde Frue.

„Nu kunne vi vente det værste!“ sagde hun. „Før vi vide et Ord deraf, have vi Truid Pedersen her paa Tolægaard, og hvem hindrer ham da deri at rane Anna bort lige for vore Dje, saasom Ungmøen holder hart ved sin usalige Elskov. Ak, megen Glende kan flyde deraf, thi hendes Hjerte vil drages bort fra hendes egen Slægt.“

„Da skjønner jeg, at der maa handles, mens Tid er,“ svarede Laurentius. „Vi sjæle hende indenfor et Klosters hellige Mure.“

„Paa ingen Vis steder hun sit Munde dertil,“ indvendte Bibekke.

„Derom fere vi os kun lidet!“ udbrød Munkens.

„Med eller imod hendes Vilje redde vi hende fra den Forsmædelse at blive bortranet og spare Ebbe Genvæth for den Græmmelse at se sin Datter i en Dødsfjendes Bold.“

„Ikke samtykker jeg dog deri at tvinge hende, saasom hun trods alt er mit Hjerte saare fjært,“ svarede Vibekke.

„Netop derfor skal I vogte hendes Lykke,“ vedblev Munkén, „og for en Ungmø findes ej tryggere Sted end et fredeligt Kloster. Ikke behøver hun dog at aflægge noget Løfte for det første, thi som Ungsøster kan hun fortøve en lang Stund i Klosteret i Samliv med renlivede Nonner.“

„Jeg er ganske raadløs og skjønner ej, hvordan den Sag skal gribes ret an,“ sagde Vibekke. „Tal I med Abbed Arnfast derom.“

„Nogle Dage efter indfandt Abbed Arnfast sig paa Tollegaard og forlangte en Samtale med Anna Ebbedatter.

„Gud velsigne eder, mit fjære Skriftebarn!“ begyndte Abbeden. „Jeg har i de sidste Dage været saare bekymret for eders Sikkerhed, thi Hølstenerne drage ind i Landet og Kong Kristoffer tøver vel ej længe, før han sender en Hær imod dem. Kan hændé, at denne Egn snart bliver Bidue til blodige Kampe, og

da er ingen beskyttet mod Boldsfærd af raa og ugedelige Krigsknægte."

„Gud og hans Helgene ville ej tilstede, at der vederfares os Kvinder nogen Mæn," sagde Anna.

„Eders Tillid skal visseelig ikke blive beskæmmet, naar I selv gjør, hvad I kan, for at undfly det onde," vedblev Abbeden; „men paa Toløgaard kan I blive ndsat for mange Esterstræbelser, hvad I bør sikres imod, og da jeg har lovet Ebbe Genvæth at tage eder i min Baretægt, ligger eders Sikkerhed mig haardt paa Sinde. Derfor tilraader jeg, at I vorder Ungsøster i et fredeligt Kloster, thi da er I skjærmet mod alt det onde, som ellers kan vederfares eder."

„Ikke kan jeg forlade min Moder og Kloster!" udbrød Anna. „Ej heller skjønner jeg nogen Fare ved at fortøve paa Toløgaard."

„Da vil jeg ej længer dølge for eder, at syndige og kjødelige Baand har ganske besnæret eders unge Hjerte og tilstænget eders Dren for Benneres Raad," sagde Abbeden. „I hærer ugudelig Elskov til eders Faders Sjende, Truid Pedersen, hvilket kan blive saare skjæbnesvangert, thi før I venter det, kan Ridderen føre eder bort med Vold og paaføre eders Slægt stor Sammer. Af, mit Barn! Lyt i Tide til Guds Røst, der siger, at I skal worde Kristi rene Brud."

„I det sidste kan jeg ingenlunde føje eder, thi

min Gu staar ej til Nonnestand, og den hellige Jomfru maattte vredes, hvis jeg gav mit Legeme hen til Klosterliv og lod min Sjæl og mine Tanker blive tilbage i Verden," sagde Anna. „Truid Pedersen har reddet min Faders Liv og er ikke hans Fjende, om det end synes saa, og med min Vilje fører Ridder Truid mig ej bort herfra.“

„Men Ungmørs fjødelige Viljer ere svage overfor en Ridders Bønner. Kan hændt, I dog lod eder overtale.“

„Da kjender I lidet til Ebbe Genvæths Datter," sagde Anna frimodig.

„Nu! Den gjæve Ridder Ebbes Blod flyder i eders Nærer, mærker jeg," sagde Arnfast; „men glem da ej, at eders Fader vilde forbande den Dag, da I blev Ridder Truids Hustru, men velsigne eder, hvis I valgte den renslivede Nonnestand, der er takkelig for Gud.“

Abbeden udrettede intet ved sin Tale hverken denne Dag eller de følgende. Jomfru Annas Modstandskraft syntes tvertimod at vokse, hun drog Næring af sin Kjærlighed og haabede paa Lykken. Men den egenfimdige Ungmø kunde nok bøjes, mente Fru Bibekke, og bitre, skarpe Ord lød atter fra hendes Læber. Det var en best Kost til dagligt Brug, Lusten paa Toløgaard blev Anna for lummer, og hun beklagede sig til

sin Moder. Da tog Fru Karen en raff Beslutning og sagde til Søsteren:

„Nu drager Anna og jeg til min Frænke i Tønder.“

„J betænker eder vel, før J foretager saa lang og besværlig en Rejse i disse usikre Tider,“ svarede Bibekke.

Fru Karen ændrede dog ikke sin Bestemmelse, men paaskyndede Afrejsen. Ved nøjere Estertanke fandt Fru Bibekke, at Søsterens Forslag var klogt og belejligt, thi for Djeblicket vilde Truid Pedersen ikke falde paa at søge sin Hjertenskjær andre Steder end paa Tolægaard, og Bibekke var ikke bange for at blive bortført.

Da Abbed Arnfast og Laurentius fik Nys om Rejsen, undfangede Munken i samme Nu en Plan, som, udført i al Stilhed og med behørig Snildhed, tog sig godt ud i de to Fjellers Dine. — Et Par Dage før Afrejsen tilbød Laurentius de to Kvinder sin Ledfagelse. Han sagde:

„Jeg gjæster med det samme de Munkke i Løgum.“

Laurentius var derefter borte fra Klosteret i et Døgn, men kom tilbage i god Tid for at ledsage Fru Karen og hendes Datter, der skulde føre i Karm og iøvrigt ledsages af Niels Fister, samt en anden paalidelig Svend.

Fru Bibekke tog kjærlig Afsked med sin Søster og Jomfru Anna. Nu Skilsmisjen blev til Alvor,

syntes hun, den var saare tung og Aldskillelsen ikke til at udholde.

„Gud have eder i Bøld, til vi ses; men lov mig at komme igjen inden Vinter,“ sagde hun.

„Tak for alt godt, hjærte Møster! I mener mig det vel, og jeg vil ikke glemme eder i mine Bønner,“ sagde Anna.

„Gud velsigne dig, min Annalil!“ var Møsterens Svar, og Karmen rullede ud af Gaarden efter Slensborg.

XIV. Fanger og en Ræv i Islandt.

I Slutningen af Maj Maaned 1259 rejste Kong Kristoffer til Ribe for at raadslaa med Bisp Esger om de kirkelige Stridigheder og andre Forviklinger, der mere og mere antog en foretruende Natur for Riget. Kirkestriden var af Kongen henstillet til Paven's Afgjælgelse, men det frugtede intet, thi Paven syntes at give Erkebisp'en Medhold, og dennes Venner bigede derfor end mere efter Hævn. I April Maaned kom Fyrst Tærner og Hertug Erik til Kjøbenhavn med en stor Hær; de indtog Byen, afbrændte en Del af den og gif i det hele frem paa Skarnsfolks Bis. Stedt i Nød paa alle Kanter rejste Kongen til Jylland for at søge Raad hos sin Ven, Bisp Esger.

Paa sin Rejse til Ribe lagde han Bejen om ad Hagenskov. — Vilde han se sin Fjende i Lænker og glæde sig over hans Forsmædelse? Eller troede han, at den stolte Prælat var bøjet saaledes, at Forsoning var mulig?

Da Kongen naaede Hagenskov, bød han Truid Pederson vise Vej til Erkebispens Fængsel. Slotsfog-

den aabnede den tunge Jærndør, og Kong Kristoffer traadte ind til Fangen. —

Et urent, fugtigt Gul var det Fængsel, hvor Nordens største Mand i Datiden søgtes fuet. Grønlig, naturvirkede Tapeter dækkede Væggene, usynlige Naturens Værkmestere havde dannet dem i den fugtige, raakolde Luft. Et Par uhøvede Brædder, fastgjorte paa fire i Gulvet nedrammede Pæle, tjente som Bord, hvorpaa der stod en Vandkruffe og et Træbæger. Fra en jærngitret Slutning faldt et Graadæmringens Lys ind i Fængslet og lagde en gulbleg Farvetone over Gjenstandene og Fangen. Høje i en Krog laa en Bunke Halm og et Par fedtede Tæpper, bestemte for Fangen til at hulle sig i, naar Søvnens Gud var saa fjærlig at lukke Skodderne for Livets Brangside.

Da Døren aabnedes, sad Jakob Erlandsen paa en Bænk i en foroverbøjet Stilling og hvile Ansigtet i sine Hænder.

„Hvorfor gjør J mig atter Uro, Slotsfoged? J var her jo nys!“ sagde Fangen uden at forandre sin Stilling.

Da han hørte Sværdsfeders Klirren paa Stengulvet, rejste han sig og saa forundret paa de indtrædende; men idet han fik Øje paa Kongen, fæstnede sig i hans Ansigt et stolt, bydende Udtryk, og han sagde i en trodsig, udfordrende Tone:

„Kom I hid Kristoffer Baldemarson at haane en fangen Mand og se hans Forsmædelse, da gif I en lidet kongelig Gang; men gjæster I Erkebisp Jakob Erlandsøn for at løse hans Bænker og bede om Tilgivelse for begangen Boldfærd, da vær velkommen!“

Ved Synet af den mægtige Prælats usle Fængsel og blege lidende Ansigt syntes milde Mander at tale Forsonlighed i Kongens Sjæl; men da han hørte Fangens Ord, blev han atter bitter stemt og svarede:

„Nej, Mester Jakob! Ingen af de Grunde, I nævnte, førte mig hid. Jeg vilde formærke, om I var rede til Forlig og villig til at bøje eder i Lydighed for Rigets Love, thi da kunde eders Bænker løses i denne Stund. Jeg tænkte, at Fængselsluften havde gjort eder myg og tilgængelig for Fredstanfer.“

„Fredstanfer!“ gjentog Fangen. „Ja, jeg tænkte derpaa, at erkjendte I eders Uret mod Kirkens salvede Erkebisp og førte mig ud af dette Fængsel, da vilde Englene glædes og færre Ulykker ramme dette bandlagte Land.“

„Saa længe I ser Uretten paa eders Konges Side og er blind for egen Forhærdelse, kunne disse Bænker ikke løses,“ sagde Kongen. „I maa da fortøve her, til eders Augers og Nueltes Dag kommer.“

Marerne svulmede i Erkebispens Bænde, Hænderne knyttede sig frampagtig, idet han sagde: „I mener, at

jeg er en magtløs Mand, men endnu er jeg den danske Kirkes Erkebisp og er mægtigere i Lænker end I i Frihed. I har naaet at sætte mig i Fængsel ved Hjælp af Djævelens Drabanter; men kun Gud Herren raader for, hvad Dag mine Lænker skulle løses. — Paa min Friheds Dag skal I angre, at I lod Jakob Erlandsen haane og lægge i Lænker.“

„I bliver eder dog selv lig og farer fort i afmægtig Harm, og I finder Behag i at vække min Brede,“ lo Kongen haanligt. „Nu vel, I skal faa den at mærke. Bliv da i Fængsel, til I raadner levende op!“

„Hørte I det ej, Kristoffer Baldemarson, at Afgrundens Mander jublede ved eders Haanlatter,“ lod Kongens Røst. „Nu er Bespottelsens Bæger fuldt, og Kongespiret skal søndres i eders Haand som et vissent Siv. Jeg, Jakob Erlandsen, Danmarks Erkebisp, lyser eder i Kirkenes Baud! Forbandet skal I være fra denne Stund og forstødt fra Guds Ansigt!“

„Hvad vover I, formastelige!“ sagde Kongen og traadte et Skridt frem.

Men den myndige Prælats Skikkelse syntes at højne sig; støt og bydende stod han som hin Dag i Lunde Domkirke, og idet han hævede de lænkede Hænder, sagde han med dyb Røst:

„Ve, ve over Kristoffer Baldemarson!“

Kongen stod betagen og ængstet, men fik snart sin Besindelse tilbage. Han forlod Tungen med de Ord:

„Det, som I formastelig har vovet i denne Stund, skal blive antegnet i eders Skyldbog, naar Regnskabens Dag kommer mellem os to, og da vil Forbandelsens Ord falde paa eders eget Hoved. Nu skal enten I eller jeg gaa til Grunde!“

Kongen sagde til Slotsfogden: „Truid Pedersen og Klaus Turesen, som hidtil have haft Indseende med Borgens Bevogtning, drage med mig herfra, og I indestaar mig da med eders Liv for, at det giftige Kryb, der er fange derinde, ej undviger.“

„Ja, Herre Konge!“ svarede Slotsfogden forsagt; „men udbeder jeg mig da nogle flere Svende til Slotets Bevogtning; thi fornummede Skikkelser snige sig omkring i Skovene, og alt to Gange er der gjort hemmelige Forsøg paa at befri Tungen.“

„Det skal ske, som I forlanger; men gør Tungen Forsøg paa Flugt, da slut ham end fastere i Bolt og Jærn,“ sagde Kongen.

Før Afreisen fra Hagenskov bad Truid Pedersen om Orlov for sig og Klaus Turesen.

„I en ubelejlige Stund fremkommer I med eders Begjæring, min kjælle Truid. Tiderne ere onde, og jeg har Brug for alle mine tro Mænd,“ svarede Kongen. „Hvor mange Dage begjærer I Frihed?“

„Herre Konge! Bredes ikke over mit Forslangende; om trende Dage haaber jeg at kunne være i Ribe og atter yde eder min ringe Tjeneste.“

„Og hvorhen gjælder Rejsen?“

Truid saa noget modfalden ud, thi han frygtede at vække Kongens Brede, naar han nævnte den forbadte Ebbe Genvæths Navn. Han svarede derfor:

„Jeg agter mig til Toløgaard i Angeln at besøge min Hæstemø. Det er alt nu trende Aar, siden jeg saa hende.“

„Hm, hm! Trende Aar er lang Tid at være skilt fra sin Hjertenskjær,“ sagde Kongen smilende; men hvem er ellers den sære Ungmø, til hvem I drages med saa svar Længsel, at I ej kan udholde den længer?“

„Hendes Navn er Anna Ebbedatter!“ svarede Truid.

„Anna Ebbedatter!“ gjentog Kongen og saa drømmende hen for sig. „Var det ikke saa hun hed, Ungmøen paa Zborg, Forræderen Ebbe Genvæths Datter?“

„Jo, Herre Konge! Jomfru Anna er Ridder

„Ebbes Datter; men I vil ej vredes paa hende for det, hendes Fader forbrød.“

„Og I frygtede ej for eders Konges Mishag ved at fæste til Brud en Datter af min og Landets Fjende!“ udbrod Kongen, idet en hed Rødme steg op i hans Ansigt.

„Nej, Herre Konge! Elskov lyder intet Kongebud, den kommer til os som en Jorungelsens Livsstrøm og gyder sig over vor ganske Sjæl med Fryd og Glæde“, sagde Truid frimodig. „I har selv sagt det, at en ædel, højhjertet Kvindes Kjerlighed er mere værd end Krone og Spir. Hvorfor skulde jeg da ej holde min Konges Ord i Ære, saasom jeg skjønner, at de ere Sandhed.“

„Snilde talet, Ridder Truid! I har Ret deri, at Kvindens Kjerlighed er et Fredens Pavlan, hvor der er Hvile under Tidens Pinagtigheder, og mangen møjefuld, bitter Dag glemmes ved Hjemmets fredelige Ærne,“ sagde Kongen formildet; „men I glemmer, at nu er der Sværtid i Danmark og ej Stunder til Gammensord og Brudsfærd. Drag eder og til Minde, at Ebbe Genvæth er en fredløs Mand, og store Hindringer vilde træde i Vejen for eders Forbindelse med Jomfru Anna. I burde valgt med Skjønsonhed, Truid Pedersen, og udset eder en Fæstemø blandt Landets ætstore, kongetro Slegter.“

„Mit Hjerte og ej mit Hoved gjorde Balget, og aldrig har jeg fortrudt det,“ sagde Truid stolt.

„Nu! Jeg tror eder helt vel, Ridder Brunsboved,“ lo Kongen. „Derfor har jeg det Forslag at gjøre: Drag med til Ribe, og derfra kan I om nogle Dage rejse til Toløgaard. Tyffes Jomfru Anna derom, da tag hende med og før hende til Dronning Margrete, hvor hun vil finde et Fristed til bedre Tider.“

Ridder Truid takkede Kongen for hans venlige Tilbud og gode Forslag. Strafs efter denne Samtale gik Rejsen fra Hagenskov efter Ribe.

Fru Karens og Jomfru Annas Tønderrejse kunde medtage flere Dage, thi Rejsene vare daarlige, og de lidet kraftige Heste maatte for det meste gaa i Skridtgang. Den første Nat tilbragtes i Flensborg, og næste Morgen tidlig gik det frem ad Tøndervejen. Laurentius og Kjøresvenden gik oftest ved Siden af Bognen, men hvor Rejen var nogenlunde farbar, satte Laurentius sig op at age. Niels Nisser red forved Bognen og var en ret statelig Rytter, skjønt det var lange Tider, siden han havde foretaget saa langt et Ridt, thi det var ham en ringe Fornøjelse at sidde paa Hesteryg-

gen. Nej, hellere end at holde en Tøjle gad han gynge i en Baad paa Havet og bruge sine muskelsterke Arme til kraftige Raretag.

Det led henad Aften, og alt tegnede til en mild og dejlig Naarnat. Laurentius foreslog at vedblive med Kjøreturen, til de naaede en liden Skov, som alt var i Sigte; Hestene kunde da bede lidt og Rejsen fortsættes, thi i modsat Fald maatte man søge Natterberberge i et eller andet Bondehus. Da man naaede Skoven, spændte Kjørespænden Hestene fra og lod dem græsse paa Marken, mens Kvinderne tog Aftenkosten og en Læssedrik frem. Man satte sig i Udkanten af Skoven og samtalede; kun Laurentius syntes urolig og tankefuld, og hans Uro syntes at gjøre Kvinderne ængstelige.

„Gud give, den Rejse var vel til Ende!“ sagde Fru Karen. „Er der end ringe Grund til at ængstes, saasom vi have Broder Laurentius og Niels Fisser hos os, ønsker jeg dog, at det snart var Dag.“

„Vi fortro os til Guds og den hellige Jemfrus Baretægt og frygte da intet!“ sagde Anna.

„Vær ved godt Mod, Fru Karen!“ sagde Niels. „Ugjerningsmænd findes der kun faa af i denne Del af Landet, og af hvem skulle vi da frygte nogen Overlast.“

„Jeg hørte forgangen Dag, at Troppe af Holstenerne drage mod Nord for at gjøre Indfald i Jylland.“

„Ihde nok vare vi farne, om vi traf slige paa vor Vej,“ sagde Karen.

„Nu, traf vi end en Hob af Hertug Griefs Svende, saa føre de dog ej Krig med Kvinder og fredelige rejfende,“ sagde Niels Zister, „og jeg haaber, at vi i Morgen ved Aftentide ere velbeholdne hos eders Frænke i Tønder.“

Solen var for længe siden gaact i Bjærge, Fred og Stilhed hvilede over Egnen, mens en utallig Skare af livsvangre, knoppende Spirer i Skov og paa Mark stode forventningsfulde, drømmende i Vaarsnatten og længtes efter at udfolde sig. Kun Sneppens Tiltak paa sin Flugt gjennem Luften og dens mislydende Brum i dens Fald mod Jorden forstyrrede Stilheden.

Da en rum Tid var forløben, foreslog Niels Zister Kjøresvenden at spænde for, at Rejsen kunde fortsættes, hvorimod Laurentius mente, det ikke havde nogen Hast. Mens de samtalede derom, hørtes Hovslag, og alle lyttede i største Spænding. Et lyst Smil lagde sig om Laurentius's Mund, men ingen lagde Mærke dertil. Hovslagene kom nærmere og nærmere, og snart vare de forskrækkede Kvinder og deres Følgesvende omringede af en Ryttertrop paa en halv Snes Mand.

„Hellige Jomfru, bed for os!“ jamrede Fru Karen.

„Hvad vil I os?“ spurgte Niels Zister og stillede

sig forved Kvinderne, idet hans Haand lagde sig om Sværdhestet.

„Det skal I ret nu faa at vide, thi intet ondt skal vederfares nogen af eder, hvis alle godvillig og uden Knur finde sig i det, jeg bestemmer,“ sagde Anførereren.

„Vi ere fredelige rejsende og kræve Ret til ubindret at drage videre,“ sagde Niels.

„I taler om Ret, men jeg nytter Magten til at udføre mit Gjern,“ sagde Anførereren. „Kvinderne skulle ej ængstes, thi vi ere ikke Højerningsmænd; men lang Snak kunne vi ikke føre med I Godtsfolk. I, naadige Frue samt Kjøresvenden og Graaskæggen der kunne rejse, hvorhen I lyst; men Ungmøen og Graamunken tage vi med derhen, hvor vi agte os.“

Fru Karen bad under mange Taarer om at forblive hos sin Datter, de maatte da føre dem hen, hvor de vilde; men Anførereren var ubønhørlig, og Fru Karen maatte tage Afsked med Jomfru Anna, skjønt begges Hjerter vare nær ved at bryde af Angst og Sorg.

„Nu ingen Graad og Beflage! Ungmøen skal ej lide Uffjel i min Nærværelse,“ sagde Anførereren til Fru Karen. I samme Øjeblik nærmede sig en Vogn, forspændt med et Par stærke Heste, og Anførereren vedblev: „Nu fluk i Karmen med Ungmøen og Graamunken! Gjør han Modstand, da tugte I ham, til han bliver myg og søjelig.“

„Den Bold, I øver mod en fredelig Munk, skal komme eder dyrt an!“ udbrød Laurentius, der havde været stum under hele Oprindet.

„I tage Vare paa eders fromme Mund, at den ej forløber sig, ellers skal I ske en Skamferd!“ sagde Anføreren.

„Jeg maa nødtvungen tie til den bestialske Karls Gaan, thi han har Magten,“ henvendte Laurentius til Fru Karen med sagte Røst. „I en usalig Stund blev jeg eders Følgesvend, men Gud har villet det, at jeg skulde være eders Datter til Trøst og Lise. Nu have eder alle gode Helgene i Bold!“

Boguen fjørte bort, Ryttereskaren sluttede sig til og Fru Karen stod ene tilbage med sine to Følgesvende; hun tabte Rejselysten og vendte hjem til Tolægaard.

„Véd I, hvad jeg tænker paa, Fru Karen!“ tog Niels's Tister til Orde. „Den Graamunk huer mig ilde, thi jeg kjender ham helt vel fra gamle Dage, og da gif han al Tid paa Kæveflør. Mig tyktes, at hans Ansigt var bare Smil, da han sad i Karmen med Tomfru Anna. I skal se, at han stod i Ledtog med hendes Kantsmænd.“

„Hvad er det, I fabler om Niels!“ udbrød Fru Karen. „Er det sandt, I siger, da er Laurentius en Djævel og ingen from Munk; derfor er det ond Gjerning at paalyve ham slikt.“

„Hm! J er altfor mild og god til at tænke ondt om andre; men Laurentius er ligesuldt en Erkeskjelm.“ sagde Niels. „Husker J da ej, hvorledes han og Abbeden trængte paa for at faa vor velsignede Jomfru Anna omstabt til Nonne. J skal se, at hun nu føres til et Kloster.“

„Gid det maa ske, som J siger, thi er hun først i renlivede Nonners Baretægt, da er hun vel hjærget og times intet ondt,“ sagde Fru Karen.

„Da mener jeg, det er af det onde at indestænge en livsglad Ungmø i et Kloster, hvor der nok ej gives anden Tidfort end Bodsøvelse, Bøn og Messe,“ vedblev Niels.

„Naa, det mener J, flog Niels; men Jomfru Anna kan vel fortøve en Stund hos de Nonner uden at klostergives, thi dette kan ej ske uden med hendes Vilje og Forældres Samtykke,“ sagde Karen. „Dog er jeg saare angst for hendes Skjæbne og stoledede jeg ikke paa Gud og hans Helgene, var min Sorg ej til at udholde; men nu vil jeg fortro hende og mig selv til ham, der haver alt at raade.“

„Jeg holder det ikke ud paa Tollegaard, inden jeg véd, hvor vor velsignede Anna er,“ udbrød Niels pludselig. „Nu fjøre vi hjem, og saa gaar Niels Jister paa Vandring for at opsoge hende.“

„Tak for eders Trofasthed; men nødig undværer

jeg eder paa Toltegaard, og Laurentius vil snart give os fornøden Underretning," sagde Karen.

„Gid eders blinde Tillid til den Rævepels, I nævnte, ej maa beskæmmes," svarede Niels; „men med eders Tilladelse, ædle Frue, gaar jeg alligevel paa Vandring i nogle Dage.“

Imidlertid førtes Jomfru Anna i ilende Sag nordpaa efter Ribe. Op paa Formiddagen holdtes Rast en Stund, hvorpaa Rejsen fortsattes, indtil man ved Aftentide naaede Byen paa en Tjerdingsvej nær, og Anføreren holdt nu Raadslagning med sine Ryttere. Efter at have vekslet et Par næppe hørlige Ord med Munkens, sagde Anføreren:

„Nu have vi udført vort Hverv og overlade til eder og Ungmænd at vende eder, hvorhen I lyste.“

Munkens og Jomfru Anna maatte nu fortsætte Rejsen til Gods; men da Rytterne vare forspundne foldede Laurentius sine Hænder og udbrød:

„Den hellige Jomfru være priset, at I er frelst af disse Kansmænds Hænder! Nu gaa vi til Ribe og laane Natteherberge til eder hos de Nonner i Sanfte

Nikolaj Kloster. Eders Moder og Kloster skulle ret snart faa Kundskab om eders Redning."

"Jeg er ganske raadløs og maa følge eder, hvorhen I fører mig; men i hvilken Hensigt have de fremmede Ryttere ført mig hid og voldet min Moder og mig saa stor Angest?" spurgte Anna.

"Hvilke onde Hensigter, Voldsmændene havde, kjenner jeg ej; men jeg skjønner grant, at mine Forbønner for eder ere naaede til Himlen, og at den hellige Jomfru har forstyrret alle onde Anslag," svarede Laurentius. "Fortro eder kun nu trygt til mig, Jomfru Anna, thi jeg vil eders sande Vel; men at I er ført hid med Vold og dog skjærmet for al ilde Medfart af de raa Stridsknægte tykkes mig at være et Tegn fra Himlen paa, at I er en særlig udvalgt til at vorde Kristi rene Brud."

"Al, tal ej saa!" udbrød Anna. "Mit Hjærte er ej vendt til Nonnestand, og Gud maa fortørnes, hvis jeg ufaldet giver mig hen deri."

"Nu skjønner jeg, at I bærer et Afgudsbillede i eders Hjærte, til dette ofrer I eders Tanker og glemmer at takke Guds Moder, der nys frelste eder af stor Fare," sagde Laurentius, mens hans Dine hvilede paa Ungvænen, som om han søgte at maale hendes Modstandskraft. "I er besat af en ond Aand og faar bjærge eder selv, thi jeg forlader eder nu paa Stand."

„Det vil I ikke gjøre!“ udbrod Anna i Angst og greb Munkens heftig i Armen. „Jeg fortror mig jo ganske til eder. Al, for min Moders Skyld, forlad mig ikke, men før mig til Huse!“

Det sitrede gennem Munkens, da Annas Haand berørte hans Arm; en hidtil ukjendt Følelse gennemførte ham, og hans Dine fæstede sig paa Ungmøen med en ubyggelig Ild, idet han svarede:

„Da forlanger jeg det Offer af eder, at I ganske opgive Truid Pederson og lade Tanken om ham være for eder som en Djævelens Fristelse, i hvis Pleje Guds Moder har Mishag.“

„Al, det, I forlanger, er ganske umuligt!“ sagde Anna. „Afstving mig ej et Løfte, som jeg ikke kan holde.“

„Hidtil troede jeg, I var en ren og kysk Jomfru; men nu mærker jeg, at syndig Elskov er eders Sindss Begjær, og I faar da ligge, som I har redet, thi de renlivede Nonner i Sankte Nikolaj Kloster ville betakke sig for eders Nærværelse.“

„Syndig Elskov!“ udbrod Anna. „Var det saaledes, I sagde?“

Hun standsede sin Gang og saa harmfuld paa Munkens, thi hun følte sin Sjæls dyreste Gje haanet.

„Gud finder ej Mishag i en ren og trofast Elskov,“ vedblev hun; „thi som den er vokset stærk i mit

Hjerte, er Troen paa Guds Kjærlighed vokset med, ja, den hellige Jomfru har hørt mine Bønner, naar jeg bad hende velsigne min Elskov til Ridder Truid, at jeg maatte holde ud i Trofasthed."

"J taler formastelige Ord og bedrages af eders eget fjødelige Hjerte, der gaar Syndens Veje i bed Begjær," tog Laurentius til Gjennemsele. "Som Lysets Engle te eders Hølelser sig i Skjønhedens og Sandhedens Klædebon; men dog ere de nærrede af Djævelens snigende Gift, som han gyder i hver en Menneskesjæl, der ikke vogter sig for hans forsørende Kunstgreb."

"J lyver Munk! Sig, at J taledede de onde Ord for at skræmme mig!" udbrød Anna som med et inderste Sjælsfrig.

J stærkt Sindsooprør satte hun sig ved Bejkanten paa en Græstue og saa frem for sig.

"Frist ikke Gud, men kom til eder selv, Jomfru Anna," sagde Munken. "Endnu kan J reddes fra Afguderiets Forbandelse."

"Nu vil jeg ej længer høre eder," sagde hun koldt og viljebesluttet. "J maa helst forlade mig, thi jeg er tryg uden eder. Hvorfor tøver J, jeg gaar hellere min Gang alene! Guds hellige Moder vil skjærme mig fra al Vaade! —"

Munken mærkede, at han havde forløbet sig og

overtænkte, hvad han skulde gjøre for at forsonne den
harmfulde Ungmø. Han sagde:

„Tag ej mine Ord til Mistyffe, hjærte Zomfru
Anna! Jeg vilde kun formærke, om I endnu holdt
hart ved eders Elskov; men da jeg skjønner, at den
er mere end en Slyvegrille, saa lade vi al Tale derom
fare og fortsætte vor Gang til Ribe, at vi kunne træffe
Jolk oven Senge.“

Zomfru Annas Kraft var snart brudt, den sidste
Dags Angst og Sjælespænding bidrog dertil, og hun
brast nu ud i en frampagtig Graad, som varede længe
ved. Efter en Stunds Forløb rejste hun sig tavs
og fulgte med Munken; men hendes Tillid til ham
var tabt.

Laurentius og Ungmøen naaede Ribe og gik ind
gjennem Byen. Da de kom til Langbro og vilde dreje
ned ad St. Nikolaj Gade, der førte til Nonneklosteret,
mødte de en Nyttersfare, som standsede, medens et Par
Nyttere red hen til Munken og spurgte om den nær-
meste Vej til Graabrødkloster. Laurentius besvarede
Spørgsmaalet og vilde fortsætte sin Gang; men den

ene Rytter saa paa Ungmøen med et forskende Blik og sagde til sin Ledfager:

„Vis I nu Vej til Klosteret, jeg vil søge Natteherberge hos en gammel Kjending, som boer i denne Gade.“

„I véd vel, hvor Henning Skipper boer?“ henvendte Ridderen til Munkten. „Han faar fornemt Besøg, thi jeg vil gjæste ham i egen høje Person og fortove hos ham i Nat.“

„Jeg kjender ingen af det Navn, I nævner,“ svarede Laurentius og vilde gaa.

„Tøv en Kjende, renlivede Broder! Vi kunne følges ad gjennem Gaden, og I kan da hjælpe mig at finde den, jeg søger, thi det er længe siden, jeg var i Ribe,“ sagde Rytteren. „Hvem er ellers den Ungmø, I ledfager?“

„En fremmed, der søger Nattely i Sankte Nikolaj Kloster“, svarede Munkten?“

„Og hvem er I selv?“

„Jeg er ogsaa en fremmed i denne By og kan derfor ikke være eder til nogen Tjeneste,“ svarede Laurentius.

„Men fra hvilket Kloster er I da?“ spurgtes ufortrøden videre.

„Fra Nye Kloster!“ svarede Munkten og trak Hætten dybere ned over Panden.

„Da kjender I Anna Gbbesdatter paa Tolørgaard, som jeg gjæstede forgangen,“ vedblev Ridderen: „Hvor lider den fagre Ungmø?“

„I er Ridder Klaus Turesøn! Gud have Lov!“ udbrød Anna glad. „I vil yde mig Bestjærmelse og i Morgen føre mig til min Moder i Tønder.“

„Først skulde jeg dog vide, hvem I er, thi ser I, lille Tomfru, Kongebud gaar for alt, og det kan hændes, at jeg i Morgen faar andet at tage Bære end følge Ungmøer hjem,“ svarede Klaus. „Desuden er det forbundet med adskillig Banffelighed at føre eder saa lang Vej.“

„Judlad eder ej med den fremmede Ridder, der kun vil gantes med eder,“ hviskede Laurentius og lagde sin Haand paa Annas Arm. „Lad os komme fort, at I kan faa Tag over Hovedet i Nat.“

„Jeg er Anna Gbbesdatter fra Tolørgaard og er ført hid ved List og Bold. Tag mig under eders Beskyttelse, Ridder Klaus Turesøn!“ sagde Ungmøen, lidet agtende paa Munkens Ord.

I samme Nu sprang Ridderen af Hesten og udbrød:

„Tomfru Anna! I er her under saa ublide Kaar! Da priser jeg min Helgen for dette Møde og skal yde eder al den Bestjærmelse, I forlanger.“

Han greb hendes Hænder og saa ind i hendes blege Ansigt.

„Fordømmelse over de Skarnsfolk, der have tilføjet eder Mæn!“ vedblev Klaus. „Nu opsege vi Henning Skippers Hus, og der fortøve I til i Morgen, saa sørger Truid Pedersen nok for Resten. Han vil hoppe af Glæde som et aarsgammelt Føl, naar han hører, I er i Ribe under skikkelige Folks Tag.“

„Gjør eder ingen Ulejlighed, Hr. Ridder!“ sagde Laurentius. „Jomfru Anna faar Nattely hos de Nonner i Sankte Nikolaj, hvilket sømmer sig bedst for en adelig Ungmø.“

„Nu! Er Henning Skipper end ikke af adelig Byrd, saa er han dog en ædel Mand; hans mange Skibe fare paa Engelland og Holland og føre kostelige Sager til hans rige Hus,“ svarede Klaus. „Brug nu eders Dine, og læg Mærke til en anseelig Bygning paa tvende Stokværk, thi der boer min gamle Ven, hvis Datter vil tage Jomfru Anna i sin Baretægt.“

„Dette kan ingenlunde ske. Kom, Jomfru Anna, og lad os gaa,“ udbrød Munk. „Det er alt over Sengetid, da de Nonner stænge Dørene med Laas og Slaa, og vi vække Ustyr i det ganske Kloster, om vi ikke snart komme did.“

„Gjør nu ingen Snak, Munk! Nu raader Klaus Turesøn og jeg; men vil I endelig hilse paa de Nonner i Sankte Nikolaj, da gaa eders Gang,“ sagde Rid-

deren, idet han tog sin Hest ved Tøjlen og gik hen ad Gaden ved Annas Side.

Laurentius fulgte tavs efter, men han havde endnu ikke opgivet Hovret. Den ene Plan efter den anden gjennemfrydsede hans Hoved, og snart var en af dem moden til Udførelse.

De naaede hen under nogle Linde, hvis løvrige Kroner bredte sig ud over Gaden og gjorde den mørk og skummel. — — Med en lynsnar Bevægelse, foer Laurentius ind paa Ridderen og gjennemborede ham med en Dolk. Et svagt Udraab, en halvkvalt Stønnen hørt, og Klaus Turesøn laa bevidstløs paa Jorden, svømmende i sit Blod!

I samme Nu lagde Munkens sin Haand for Tomfru Annas Mund, idet han hviskede:

„Nu tie I som en Mus, ellers er I Dødsens!“

Anna stod skrækslagen og kunde ikke røre sig af Stedet. Da lagde Munkens sin Arm om hendes Liv og sagde:

„Nu fort herfra! Nødtvungen bruger jeg Magt for at redde eder fra Bannere og Beskæmmelse; thi den fremmede Ridder, I lod eder besnakke af, er en æreløs Nidding og ligger nu paa sine Gjerninger.“

St. Nikolaj Klosterport aabnedes og lukkedes. Priorinden, der var en Frænke til Abbed Arnfast, kjendte nøje Laurentius og hans Magt. Hun gjorde

derfor ingen Banskkeligheder ved at modtage Jomfru Anna paa de Bilkaar, som Laurentius nærmere betegnede i en hemmelig Samtale. Ungmøens Opholdssted skulde holdes skjult ikke alene for Omverdenen, men ogsaa i den første Tid for de i Klosteret værende Nonner, om det var muligt. At Priorinden skulde nytte Tiden til at vende Annas Tanker mod Nonnestand er en Selvfølge; men intet Klosterløfte maatte dog afsvinges hende, før Ebbe Genvæth gav sit Samtykke.

Jomfru Anna var som tilintetgjort, hendes Tanker slagrede forvirrede omkring og kunde ikke finde noget Hvilepunkt; men da Laurentius var borte, tyktes hun, at hun havde været i Djævelens Klær og var reddet. Hendes Forstenelse løstes, og hun bad en brændende Bøn til Jomfru Marie og St. Lucius, at de vilde være nær hos hende i Nøden.

XV. Raad, Syner og Drømme.

En Del af Ribe tilligemed det kongelige Slot Ribehus var brændt i Aaret 1258; Jakob Erlandsøns Bener mente, at det var en Guds Dom, der gif over Byen, fordi Bispen og Domkapitlet holdt med Kongen i Kirkestriden. Ribehus, der synes at have været et lidet anseeligt Slot, var endnu ikke gjenopbygget efter Branden, og Kongen tog derfor ind i Graabrødre Kloster, der laa i den nordvestlige Del af Byen og stødte op til Graabrødregade. Klosterkirken, som nogle Aar senere viedes Helgenen Laurentius, udgjorde den nordligste Fløj af Klosterbygningerne, der vare meget anseelige og rummelige.

Graabrødre- eller Franciskanerordenen havde sin Oprindelse fra Franciskus af Assisum. Indtil sit 25de Aar havde han ført et vildt, udsvævende Liv; men da blev han greben af en glødende Iver efter at forsvare Verden, blive Fattigdommens Apostel og prædike Bod for Mennesker, at Guds Kirke kunde rejse sig med Krafts Bevisning.

Ordenens Regler, der i Førstningen ikke fandt Pa-

vens Billigelse, vare strænge; blind Lydighed mod foresatte, streng Kyssked og Armod vare Brødrenes Hovedpligter. Klædningen bestod af en askegraa Kappe med Hætte, en Strikke om Livet og et Par korte Busker, som de bare Ben stak frem af. Under Fødderne havde de en Træflods, men ellers gif de med bare Fødder og selv i den strængeste Vinterfulde maatte de ikke bruge Sko. De kaldtes derfor Barfodmunkke, men oftere nævntes de dog som Graabrødre efter deres askefarvede Klædning.

Mens andre Munkereordener paa den Tid med Undtagelse af Dominikanerne eller Sortebrødrene levede affondrede fra Verden, søgte Franciskanerne derimod at faa Indflydelse i alle Forhold. De søgte ligesaa vel den fattiges usle Hytte som den riges Borg og angreb gjerne Præstestanden for at vinde Orenlyd i Menighederne og faa Herredømme over Sjælene. Da Sortebrødrene havde samme Grundsetninger, opkom ofte Rivninger og Skinsyge mellem de nævnte Munkereordener, indtil Paven lagde saa frygtelig en Magt som Inquisitionen i Dominikanernes Haand.

Saa længe Franciskus levede, holdt hans Lærlinge sig Ordensreglerne efterrettelige; men allerede en Menneskealder efter hans Død følte det i denne Orden som i flere andre, der stiftedes før og efter den, at Mesterens Midfærhed fattedes hos Disiplene. Den stærke Tro til et bestemt Kald fra oven, den Junderlig-

hedens Blød, som tændte Hjærtets Dfferild, og var mægtig til at forbrænde alle kjædelige Begjær, manglede. Ubetinget Armod og streng Spægelse af Legemet smagte Kjød og Blod ilde; Undtagelser fra de strenge Regler gaves, nu og da indførtes Rømpelser for at hindre de skjulte Overtrædelser. Skjønt Ordensreglerne forbød at eje Jordegods, Penge eller lignende, modtoges dog snart med Glæde de rigelige Gaver, som Konger og adelige Personer skjenkede. Klostrene af nævnte Orden vare nemlig vel sete af slige høje Herrer og gjæstedes ofte af dem; derfor kunde fuldstændig Armod ikke hævdes, da man maatte være forsynet med rigelig Mad og Drikke, for at Gjæstfrihedens Lov kunde holdes i Gæ. — Man ejede ikke Jordegods, man forvaltede det kun, og paa den Maade slap man ud af Forlegenheden uden at krænke Ordensreglerne. Nu, det er jo godt at have Bagdøre.

Det første Graabrødre-Kloster her i Landet oprettedes i Ribe. Det havde stor Anseelse, og dets Custode eller Abbed havde Tilsynsretten over flere andre Klostre af Ordenen.

Da Kong Kristoffer naaede Klosteret, modtoges han af Abbeden, der førte ham ind i Konventsalen og gav Befaling at sørge for Aftenkost til den høje Gjest og hans Følge.

Før Kongen gik til Sengs, ønskede han at høre

en Messe i Kirken, og da denne var til Ende, sagde han til Abbeden: -

„Erværdige Fader! J lade mig nu ene en liden Stund, at jeg i Enrum kan bede min Aftenbøn til Gud og hans Helgene.“

Paa et Bink af Abbeden forsvandt de Munkke, der besørgede Messetjenesten, og snart hvilede en højtidelig Stilhed over den svagt oplyste Kirke. Kongen knælte og hævede sine Øjne mod Alteret, hvor en liden Lampe oplyste Billedet af Guds Moder. Synet af det skønne Kvindeansigt virkede beroligende og mildnende paa det heftige i hans Sind, og han blev vemodig stemt. Af, han længtes i denne Stund inderlig efter Fred i sin Sjæl. De idelige Brydninger med bitre og stærke Fjender, de store Skuffelser, som tilføjedes ham af lunke Venner, god Uro i hans Blod og fastede ham hid og did i vekslende Stemninger. —

„Hellige Guds Moder!“ bad han nu. „Vær min Forbederske, at jeg kan fåa Sejr over mine Fjender og fange Hvile i min Sjæl!“

Men Bønnen var kun et Udslag af det trodsige, hævnsyge i ham, og der kom intet Svar. Ja, hans egen Taufe fostrede endog et ræddeligt Syn, thi han saa Jakob Erlandsøns lænkede Hænder udstrakte mod sig og hørte den dybe Gravrøst udsllynge sit Be. Da bad han i Baande:

„Frels mig fra mine Fjender, at de ej tage mit Liv og min Krone! Hører I det, Guds Helgene! Jeg forlanger jo ikke Hævn, kun Fred — Fred!“

Dg den hellige Jomfru blev ligesom levende for hans Dje og udrafte sine Hænder afværgende mod Erkebispfen, hvis Skikkelse mere og mere traadte i Baggrunden for Kongens indre Syn. Det hvileløse i hans Stemning veg mere og mere og gav Plads for milde, fredlysende Aander, der hviskede Forligelsens, Admirationens Ord i hans Ore, indtil Hjærtets Bøn fik Underlighedens Binger og kunde naa didop, hvorfra Freden daler ned til en stakkels hvileløs Menneskesjæl. —

Efter endt Bøn rejste han sig glad og frejdig og begav sig til Ro.

Næste Morgen sendtes Bud til Bisp Esger, der snart indfandt sig hos sin kongelige Ven, som tog til Orde:

„Jeg takker eder, Bisp Esger, at I er eders Kongetro og huld, al den Stund kongetro Prælater ere helt kostelig Vare i dette Land.“

„I sige ej saa, Herre Konge!“ svarede Esger. „Paa de jyske Bisper kan I trygt stole, og findes der tilmed mange Klerke og Klostermænd, der ere eders Venner.“

„Gjede jeg mange trofaste Mænd som eder, da stod Landet ej i Vaade,“ sagde Kongen; „men hvad fange

vi nu an? Høyrst Jærmer og Hertug Erik gjøre Sværd-
tid i Danmark, saa jeg snart er landsflygtig i mit eget
Land."

„Siden jeg hørte om de onde Tidender fra Sjæl-
land, har jeg tænkt meget over den Sag, Herre Konge,
og mener jeg, at der bør søges Fred med Erkebisp
Jakob, selv om den bliver dyr at kjøbe; thi saalænge
Kirkestriden spalter de ledende Mænd i tvende Lejre,
kan Folket ikke samles til kraftig Modstand overfor ydre
Fjender."

„Jeg er villig til Forlig med Erkebisp Jakob,
naar han kun forlanger, hvad ret og sømmeligt er;
men selv om han løses af Fængsel, vil han forblive
min svorne Fjende, indtil min kongelige Magt er traadt
under Fødder. Med egne Hænder har han lyst mig
i Kirkens Band og truet mig med Helvedes Kvaler."

„Skulde hvert Forbandelsens Ord, som tales af
Mennesker, spire og faa Lov at vokse, da varede det ej
længe, før Gud selv var fredløs paa Jorden," tog
Esger til Orde. „Har end den frænkede Kirkefyrste i
sin Harme forbandet, saa kan Gud Herren velsigne og
borttage den Forbandelse, der synes at have hvilet over
Folk og Land, siden Kong Bolmer luffede sit Dje."

„J minder mig om min Fader, hvis Sjæl Gud
have i Bolde!" sagde Kongen. Men tror J, det er
sandt, hvad mange have ment, at Lykken veg fra ham

og hans *Wt* fra den Stund, han brød sin *Ed* til forte *Grev Henrik?*"

„Lad de døde hvile i Fred og deres Gjerninger med dem! Hvem erner at bestemme de inderste Sjælegrunde til et Menneskes Handlinger? — Kun formastelige! Hvem drister sig til at beregne de fine Skæbnetraade, der slynge sig om et Jordliv? — Taaber! Derfor lade vi af at granske over uudgrundelige Ting, men tænke des mere paa at hengive os til ham, der haver alt at raade,“ svarede Bispen. „Hvad nu den Sag angaar, om hvilken vi taledes nys, da skjønner jeg, at I, snarest I kan, maa skikke en Sendemand til Rom for at fære eders Sag paa god Vis, saa den ej forvendes eller mistydes til Skade for eder og Kronen. Vær vis derpaa, at Mester Jakob alt flere Gange har søgt den pavelige Stol paa Haand og ikke skildret Stridens Oprindelse og Gang til eders Forherligelse.“

„Eders Forslag har mit Bifald, og jeg kjender ingen mere forfaren Mand end eder, ærværdige Bisp *Esger*, til at gribe den Sag ret an, hvis I tør paatage eder den lange og besværlige Rejse. For Sanden! Bringer I gode Tidender om rimelig Fred, da skal I worde velsignet af Danmarks Konge og Folk.“

Esger undskyldte sig med sin høje Alder og foreslog flere ansete Klerke, der vare vel skikkede til at udføre *Hvervet*; men Kongen syntes ikke at have Tillid

til dem, og Bissen erklærede da, at han var villig til at rejse.

For om muligt at standse den ryggske Hærs Fremtrængen og Voldsfærd i Landet bestemtes det at opfordre Kong Hakon i Norge at komme Danmark til Hjælp. Og for end mere at lamme det mod Landet sammensvorne Parti og fuldfaste kongefjendtlige Planer foreslog Bisp Esger at tilbyde Jakob Erlandsøn Forlig og Løsladelse paa milde Betingelser.

Efter flere Timers Samtale enedes Kongen og Bissen tillige om at sammenkalde Domkapitlet samt Abbeder og Prioerer ved Klostrene i Ribe til en fælles Raadslagning næste Dags Eftermiddag.

Kort efter, at Bissen var kommen hjem fra Samtalen med Kongen, modtog han Besøg af Abbed Arnfast, der havde opholdt sig en Dags Tid i Ribe. Skjønt Esger ikke var uvidende om Abbedens fjendske Sindelag mod Kongen, hilste han dog venlig paa sin Gæst og sagde:

„J kommer, som J var kaldet, ærværdige Broder, thi Kong Kristoffer er rede til Forlig med eders

Ben, Erkebisp, og I kan lægge et tungt Lod i Vægt= skaalen til Fremme af Freden."

"Hm!" udbrød Abbeden med et slet dult Smil. „Kinge Tro har jeg til, at Kristoffer Baldemarsøn ønsker Forsoning med sine Fjender, før han tvinges der= til; men vel kan det hændes, at den Dag er nær."

„I gjør Kongen sjarlig Uret, thi er han end ofte en lunefuld, egenmægtig Herre, saa har han dog sine gode Stunder, da hans Sind er modtageligt for milde Raad. Nys taledes han til mig om, at han gjerne løste Mester Jakobs Baand, hvis der var Udsigt til sømmeligt Forlig."

„Og I lod eder saa let bedrage af hans Konge= ord, skjønt I vel véd, at han har hundrede Sind i en halv Dag, og at hans Ord ere upaalidelige som Gyngeis," foer Arufast op.

„I er Kong Kristoffer fjendst, hvad jeg fuldt vel véd, al den Stund I søgte at øge Tallet paa hans Uvenner og tit prøvede eders Kunst ogsaa paa mig," sagde Esger. „Tag eder i Vare, at eders hemmelige Spind ej kommer i Urede til Skade for eder selv og det Fredens Samfund, hvis Leder I er."

„Taledes jeg til eder om den Sag, da var det af Nul over, at I var Kongens Ben og haandgangne Mand, mens Danmarks Kirkesyrste sad i Fængsel; men eders Hjærte vendtes maasse til Kongen, da han lod

eder selv kaste i Kængsel og haaned Kirken i eders Person."

"Jeg kan tilgive!" sagde Bispen. "Denne Kunst er tung at nemme, og I synes ganske at have glemt den."

"Saa myg blev jeg ej endnu, at jeg gik paa Akford med Belsebul!" foer Arnfast igjen op med en Bredestrødme paa sin Kind.

"Nu er I vanmægtig overfor eders eget heftige Sind, og jeg regner eder derfor ej til onde de saarende Ord, I nys taledes," sagde Esger sindigt; "men jeg skjønner, at I er lidet villig til en fredelig Raadslagning med Kongen, og jeg har intet videre at tilføje om den Sag."

Arnfast skiftede Farve og blev bleg; han indsaa, at han havde forløbet sig og givet Bispen Overtaget. Efter en Stunds Forløb tog han til Orde:

"BredeS ej, ærværdige Broder, over de skarpe Ord, der lagdes mig paa Tunge af Midkjærhed for Kirken og af Harme over den Tort, som er vederfaret Erkebispens! Ikke raaber man ud paa Tagene det, som ligger paa Hjærte; nej, man siger det under fire Øjne til en Ven, og som saadan regner jeg eder, om end vore Beje skilles ved modstridende Meninger."

"Ikke vredeS jeg paa eder; men mit Hjærte bedroves ved eders uforsonlige Sind overfor Kongen; thi hvor findes den Hersker, der kan styre Land og

Rige, naar han lægges for Had af sit eget Folk. Hvorlunde skulde Kristoffer Baldemarson kunne føre et mildt og lykkeligt Regimente, naar Folkets aandelige Bærere amme Rid og Splid, mens fremmede Voldsmænd bydes velkommen for at gjøre Forvirringen grenseløs? Nej, Abbed Arnfast! Med Blusel maa vi skjule vore Ansigter for Gud og bede ham dømme os mildt; thi vi bære alle hver for sig en Del af Skylden for den Ufred, der raader i Landet og i Kongens Hjerte, saasom vi ej have støttet ham i Kjærlighed og Trofasthed."

Arnfast tav en Stund og sad som i dybe Tanker. Endelig tog han til Orde:

„Tvivl ej derom, at jeg er rede til at arbejde for Freden; men det er Taabeværk at arbejde for den, hvis Kong Kristoffers Hu staar til at fare fort med Voldsfærd mod Kirken og dens Tjenere. Nu stoler jeg paa eders Ord, at han vil rimeligt Forlig, og da kan det hændes, at jeg bliver hans Ven."

Bisp Esger studsede ved denne bratte Overgang hos Abbeden; men da Samtalen en Stund førtes i samme Spor, sagde Esger glad:

„Gud have Lov, at I fandt eder selv, Broder Arnfast! I vil da være blandt Fredens Budbringere, og beder jeg eder derfor at deltage i de Forhandlinger, der skulle finde Sted i Morgen."

Ved Mødet i Graabrødre Kloster talte Kong Kri-

stoffer forsonligt og mildt til de forsamlede Klerke og Abbeder; men da han fik Dje paa flere af Erkebispens Benner, gled en mørk Sky over hans Ansigt, og hans Læber sitrede, idet han sluttede sin Tale saaledes:

„Baade mine Benner og Erkebispens have nu hørt, at jeg er rede til Fred. Jeg haaber, at I alle ville glemme det forbigangne og aleneste se paa det nærværende, at en lysere Dag atter kan oprinde for Konge og Folk ved fredeligt Samvirke mellem Kirken og det verdslige Regimente.“

Bisp Esger og Abbed Arnfast valøtes til at forsøge en Overenskomst med Erkebispens.

„Herre Konge!“ sagde Arnfast. „Gjærne drager jeg med Fredsbud til Jakob Erlandsøn; men gaar han ind paa eders Forslag, da løse I ham af Fængsel med det samme.“

„Hvis han tiltræder, hvad ærværdige Bisp Esger nu vil fremsføre, samt fredlyser min Person og det handlagte Land, da skulde hans Lænker blive løste fra samme Stund; men farer han fort med Trods og onde Ord, da forskjærtser han for stedse al kongelig Guld og Naade, og Gud Herren maa da dømme os imellem,“ svarede Kongen.

Bisp Esgers Forslag gif ud paa, at Kongen skulde give efter i nogle Punkter, Erkebispens i andre,

men flere Tvistemaal skulde overgives til Paven's Afgjørelse.

Da Mødet var til Ende, sagde Klosterforstanderen:

„Bort ringe Kloster beder eder alle at fortøve endnu en Stund for at nyde en tarvelig Aftenkost og et Bæger Vin, saasom vi Graabrødre regne os det til Ære at modtage Besøg af Kong Kristoffer.“

I øvrigt var Kongen ikke velkommen i ret mange Klostre, thi var han end en maadeholden Mand i Mad og Drikke, saa gjordes der dog store Krav til Gæstfriheden, naar han tilligemed sit Følge skulde beværtes i flere Dage. Det spød til Klosterkjælderen, og tit maatte Munkene sættes paa knap Tæring, naar den høje Gæst drog bort. Flere Klostre s. Eks. Twilum og Esrom førte derfor ligesrem Klage over Kongens hyppige og lange Besøg.

Efter det rigt besatte Bord i de Graabrødres Spisejal at dømme skulde man troet, at Munkene i nævnte Kloster gjorde sig fortjente til det Ægenavn, som senere blev Ordenen til Del. Spottefugle kaldte nemlig Tiggermunkene for Udemunke; men de Graabrødre i Ribe vare ikke uverdige Efterfølgere af den hellige Franciskus, det bleve de først et halvt Hundrebaar senere.

Til Ære for den høje Gæst bugnede Bordet af Dyrefjød, Oksefjød, Bedekøller, Æg, røget Laks og flere Krumstav og Kongespir.

andre Slags Fisk i saltet eller fersk Tilstand. Af Drikkevarer fandtes Mjød og god Vin. Hvis den fattige Lazarus, Franciskus af Assisum, havde levet endnu og i dette Øjeblik set ind til sine Ordensbrødre i Ribe, maatte han have tænkt, at han var gaaet fejl og besøgt den rige Mand, der levede hver Dag i Herlighed og Glæde. Dette følte vel Abbeden, thi da Gæsterne havde sat sig til Bords, og en kort Bøn var læst, sagde han:

„Vi ville give hverandre Afslad for denne Stunds Afvigelse fra Reglen, saasom vi kunne paalægge os selv øget Spægelse og Faste i de Dage, som komme herefter.“

„Min reulivede Broder!“ udbrød en Klerk, hvis noget fyldige Ansigt viste, at Nydelsen af god Mad og rigelig Drikke ikke var forbuden Frugt for ham. „Mennesket er Herre over Jorden, og dens Frembringelser maa tjene til vor Nødtørst.“

„Bisjelig!“ svarede Abbeden. „Det kommer blot an derpaa, at vi nyde med Maade og lade Hylderiets Djævel blive langt fra os.“

„Skabte Gud ikke Bintræets Frugt til Glæde for os Mennesker og gav os Dyr og Urter til Næring?“ vedblev Klerken. „Derfor skulle vi ej fortørne Giveren ved at vrage hans Gaver.“

„J tykkes mig at være Talsmand for en vidt-

gaaende Brug af det skabte," sagde Bisp Esger; „men vi skulle komme i Hu, at lystne Begjær helst trives i jordbundne Nydelsjer, medens Sjæleus Binger bedst vokse under Kjødets Tugt.“

„Gjerne lytter jeg til eders vise Ord, Bisp Esger," sagde Klerken med et Smil, idet han tog et Drag af Vinbægeret; „men en sund Sjæl trives bedst i et stærkt Legeme, og derfor plejer jeg mit Jeg haaber, at jeg ikke fortørner den hellige Franciskus eller nogen af eder ved at følge min Grundsetning her ved de renlivede Graabrødres Bord.“

„Nu! Det haaber heller ikke jeg, thi da kunde vor gode Abbed ej vist os sin venlige Gjæstfrihed," svarede Bispen.

Gjæsterne vragede heller ikke Kosten, men gjorde god Besked ved det velbesatte Bord; dog vare mange af dem meget maadeholdne og lod Vinen blande med Vand.

Juden de forsamlede forlod Klosteret, fik Arnfast Lejlighed til at tale med Kongen og fremsætte Dusket om at pleje Samraad med ham i Gurrum, før Sendelsen til Erkebispen skulde ske.

„Nu er min Sjæl ganske opfyldt deraf at stifte Fred mellem eder og Kirken," sagde Abbeden til Slut.

„J har i Dag talet mig til Behag, og det bæ-

res mig for, at jeg kan lide paa eder," svarede Kongen.

„Derom tvivle I ej, Herre Konge!“ — —

Om Aftenen sad Abbed Arnfast i sin Bolig i St. Hansgade og tænkte over Dagens Begivenheder. Synerne kom og gik. Der er Djeblikke i et Menneskes Liv, da alle Muligheder ligge tilrede, det kommer kun an paa, at en bestemt Stemning faar Mæle og hager sig fast i Tanken.

Han havde spillet sin kongevenlige Rolle godt, Traadene i hans Bæd lagde sig tilrette paa søjelig Vis, han behøvede kun at gjøre et rask Greb, og det ønskede Maal var naaet.

Men var det ikke bedre at være Kongens Ven end Erkebispens? Kunde Ære og Værdighed ikke lettere og hurtigere vindes ved at blive Kongens Mand end ved at udføre en djævelsk Gjerning og saa vente, ja, vente maasse i lange Tider, inden Frugten kunde plukkes? Der var jo kun Spørgsmaal om at handle fløgt og nytte den belejlige Tid.

Saaledes tænkte Abbeden, thi Ærgjerrighedens

Orn havde overgaaet de Livsnærver, som stod i Forbindelse med Sandhed og ærlig Færd.

Han aabnede Vinduet, der bestod af en Træramme, hvori noget tyndt Skind var udspændt. I den stille Aften var alt fredeligt og mildt, dybtaandende som et Barn i glade Drømme; men Abbeden mærkede intet til dette, Tanernes og Synernes Mylr tog ham med sig i en demonisk Runddans. — En Lysstrime skar sig i et Nu over Himlen og blændede hans Dje. „Det var en Stjerne, der sluktes, et Fingereg fra oven, at Herrens Dom skal komme over Kristoffer Baldemarsøn, hans Livslys skal udslukkes som et Stjærnessud,“ mumlede han hen for sig.

Han talte hørligt og ræddedes for sin egen Røst. —

Det var Midnat; alt laa i Blund. Domkirkeens mægtige Taarn hævede sig majestætisk over de smaa Huse, den ligesom vaagede over den stille, slumrende By. Stilheden blev trykkende for Abbeden, og han begyndte at ængstes for sine egne Tanker, der syntes at ville træde frem for ham i legemligt Klædebon. Underlige Skikkelser boltrede sig i hans Indbildningskraft og bleve som nærværende, han maatte undersøge Bærelset for at forvise sig om, at han var ene.

Er det den onde, som driver sit Spil? Hvorfra komme de koglende Syner? spurgte Abbeden sig selv. Han foldede Hænderne og forsøgte at bede; men han

ernede det ikke, kun tomme Ord uden Sjæl led fra hans Læber.

Da bankedes der paa Døren, og ind traadte en Munk i Cisterciensernes Dragt.

„Hvem er I?“ spurgte Abbeden og sprang op.

„En god Ven, der vil pleje Naad med eder i en sildig Nattetime!“ svarede Munken. „Kjender I mig ej?“

„Velkommen, Broder Laurentius! Har I alt udført eders Hverv?“

„Ja, Broder Arnfast! Den halsstarrige Ungmø befinder sig hos de Nonner i Sanfte Nikolaj og der faar hun fortøve en Stund; men eder søgte jeg for at minde eder om, at Timen er nær, da Guds Dom skal fuldbyrdes over Kirkens Fjende.“

„Derpaa tænkte jeg nys; men jeg ræddedes for mine egne Tanker,“ sagde Arnfast.

„Det kommer deraf, at I ej er grebet af Midsjærbhedens Ild. Endnu plejer I blødsødne Stemninger, der som onde Aander betage eder Kraften til at handle.“

„Og om jeg nu traf det Balg at ville arbejde for en Forsoning mellem Kongen og Erkebisp Jakob. Hvad da?“ spurgte Arnfast prøvende.

„Nu! Da vilde Hævnersværdet lægges i andre Hænder end eders og Lønnen tilkomme den, som ud-

førte Daaden," svarede Laurentius. „Kong Kristoffer kommer ej levende fra Ribe, enten I saa vil tjene Bispehusen eller ej.“

„Hvorledes?“ spurgte Arnfast.

„Ja, dette gaar ej eder an, saalænge I ikke har truffet eders Balsg,“ svarede Laurentius. „Vælger I at ty til Nye Kloster og lade Munkens Mikael være eders Læremester, kan I maaske endnu werde Helgen; men saa fejlede Mester Jakob, da han mente, at I var en Handlingsmand og kunde blive en af den danske Kirkes Grundpiller.“

„Nu tier I brat!“ udbrød Arnfast vred. „Regner I mig for en blødsøden Karl, hvem I kan byde alt, da fejler I storlig.“

„Jeg vilde kun prøve eder og mane eders saunde og kraftige Natur frem,“ hviskede Munkens.

„Nu vel! Alt længe var jeg villig til at tage det Liv, der er en Forbandelse for den danske Kirke; men for at der ikke skal falde nogen Skygge paa dens Tjenere, bør det ske hemmeligt og snildt. Kongens Benner ville rase i Harm, hvis de aue, hvem der har været et Guds Redskab til at udrydde end ond Engel af Jorden; derfor bør de og det uoplyste Folk snildelig føres bag Lyset.“

„Ret saa, ærværdige Broder, nu huer eders Tale mig helt vel!“ sagde Laurentius.

„Derom ferer jeg mig lidet!“ udbrod Arnfast, der var som forvandlet. „Nu befaler jeg, og I har at adlyde. I fortøve nogle Dage her i Ribe, men saa snart I hører, at Daaden er fuldbragt, drager I til Mester Jakob og søger at faa ham i Tale, saa han kan sættes i Kundskab om det, som er skét.“

„Nu brænder Midfjerhedens Ild i eders Sjæl, ærværdige Broder! Og den nu med Viljens stærke Bed, at den ej slukkes i Altide!“ sagde Laurentius. „Jeg har været betænkt paa alt og kan yde eder en Haandskræfning.“

Han fremtog en liden Glaske, der var fyldt med en hvidliggraa Bædske, og rakte den til Arnfast, idet han sagde:

„Nogle Draaber af denne Bædske er nok til at indpode Døden i et Menneskes Blod. Maaske sliq Vidten kan være eder til Nytte.“

„Gm!“ sagde Arnfast. „Vore Tanker mødes i Midler og Maal!“ — — —

Det rødtede alt i Øst, da Munkten forlod Arnfast; men Djævlene jubede over at have fanget to Menneskesjæle at lege med til Tidfort.

Samme Nat drømte Kongen, at han saa sin Broder Erif med den blodige Bunde i Halsen. Erif vin-

kede ad ham og sagde: Kom, følg mig! Broderens Ansigt var mildt og venligt, men da Kristoffer traadte et Skridt hen imod ham, forsvandt Skikkelsen med et dybt Suf, der lød ud over hele Landet og endte i en dæmpet Baadesang. Drømmesynerne vekslede, og Kongen syntes, at han tilligemed Dronning Sambiria og Prins Erik sejlede over Havet i en liden Baad, der styredes af Mester Jakob. — Paa en Gang bruste en vældig Storm dem i Møde, og taarnhøje Bølger med hvide, fraadende Kamme truede med at overskylle Baaden. Kongen slyngedes ud i det vilde Hav, hvor Bølgerne sloge sammen over hans Hoved. Han arbejdede sig dog frem til en Klippe og troede sig reddet; men nu stege formunnede Skikkelser op af Vandet og stødte ham atter ud i Havet; mens hans Raab om Hjælp kun fik en skogrende Gaanlatter til Svar. „Herre, min Gud, frels mig!“ raabte han højt i Baande og vaagnede i det samme.

„Guds hellige Moder være priset, at det kun var en Drøm!“ mumlede Kongen, foldede sine Hænder i Bøn og bad vedholdende og længe; men dog kunde han ikke blive fri for de vilde Syner, der havde foglet sig frem i Drømme. Da harmedes han, at han endog i Hvilens Nattetimer skulde strides med onde Magter, og han sagde hen for sig:

„Høre I det ikke, Himlens Hærskarer og alle Guds

Helgene! — Mine Fjender ville knuse mig som en usselig Drm, og jeg er vanmægtig overfor dem! Kom i Bælde og fri mig ud, jeg er jo Herrens Salvede, som I ej tør svigte! — — — Himlens Gud! Hvorfor tøver du med at styrte mine Modstandere i Afgrunden? Skal jeg da aldrig faa Fred i dette Land eller smage en Hvilens Stund i mit eget Indre? — — —

Kan jeg ej velsignes, fordi Båndstraalen brænder paa min Isse? — Ha! Forbandet være den lede Skalk i Hagenskov Fængsel, thi fra ham stammer al min Glende! — — — Men endnu er jeg Konge i Danmark, og mine Fjender skulle faa det at mærke.

Saaledes blev Kongen ved at rase en Stund, indtil han udmattet sank sammen af de stærke Sindslidelser. Hans Kraft var brudt, og hans Harmen lagde sig, saa det blev stille i ham. — „Hellige Sanfte Lucius! Bed for mig og min Slægt!“ sukede han.

Kongens Djenlaage faldt sammen, og han syntes at sove trygt, til Solen skinnede mildt og venligt ind gennem det aabne Bindue. Han vaagnede og følte atter nyt Livsmod; Sindet var nogenlunde i Ligevægt, da Abbeden bankede sagte paa Døren og traadte ind, idet han hilste og sagde:

„Godmorgen og Gudsfred, Herre Konge! I har vel sovet godt under vort ringe Tag?“

„Daarligt nok kvægede den Nattehvide mig, thi

onde Drømmesyner have voldt mig stor Uro og svar Sjelelidelse," svarede Kongen. „Tror I, ærværdige Fader, at Gud gjennem Drømme lader et Menneske vide, hvad der skal vederfares ham i Fremtiden?“

„Bisjelig kan Gud ved Drømme og Syner lade os ane, hvad der skal times os; men det kommer an derpaa, om vi kunne tyde dem rettelig," svarede Abbeden; „thi om end en liden Flig løstes af det hemmelighedsfulde Slør, der dækker Fremtiden, saa skulle vi dog ej mene os kloge, og formastelig tænke, at Løsningen af Livets Gaader kan øjnes, mens vi ere i Støvelgemet. Af, dertil findes vore Hjerter altfor fjødelige.“

„Hm!“ afbrød Kongen; „jeg tydede Drømmen paa min egen Vis, den lod mig vide, at mine Fjender ønske min Undergang.“

„Ogsaa kan Drømme aabenbare os, hvad der boer i vort eget Indre," vedblev Abbeden uden at agte paa Kongens Afbrydelse; „thi hvad vore Sjæle syse med, naar vi ere vaagne, antager under Søvnens sælsomme Skikkelser, der tumle sig som herreløse Heste, fordi Tankesporen mangler. Men vel bør vi agte paa, om vore Drømme og Syner ere træffelige for Gud, thi er det ej saa, da driver den onde sit djævelske Spil, sættende sine Garn til vore Sjæles Fordærv og Fald.“

Kongen sad en Stund i dybe Tanker, men endelig tog han til Orde:

„Ingen er ganske Herre over sine Tanker, langt mindre over sine Drømmesyner; de komme i mylrende Flok, ingen véd, hvorfra de komme, eller hvor de gaa hen. Naar mine Tanker kredse om mine Alvindsmænd, der ville mig ilde, kan jeg ej modstaa den Magt, de øve over mit Sind, skjønt jeg lider ilde derved. Vilde jeg end helst bo i det venlige Land, hvor der er idel Sol og fjærlige, trofaste Smil, saa føre mine Tanker mig dog ud i Drk og Dde, hvor Haansord, Falskhed og Forvirring møder mig alle Begne. Derfor kan I, ærværdige Fader, ej mene, at jeg skulde kunne herske over mine Drømme, naar jeg ej kan herske over mine Tanker.“

„Ikke I, Herre Konge, men Gud Herren kan føre eders Tanker ad Fredens og Frimodighedens Beje,“ sagde Abbeden. „Hvis I ved Dag og ved Nat tør fortro eder til hans Baretægt, da frygte I lidet for Alvindsmænds onde Anslag, thi de skulle blive til intet. Af, men det er saare svært at give sig Gud ganske i Bold, og dog er dette nødvendigt, for at Hjærtet kan hvile i ham, der vil føde og nære vore Tanker med Kjærligheds Mande.“

„Tror I da, at den, der har hvileløse Tanker og onde, ængstende Drømme, er langt borte fra Gud?“ spurgte Kongen.

„Det være langt fra mig at fælde nogen afgjø-

rende Dom i sliq vanskelig Sag, saasom ingen kjender det store Net af Tankestraade, der gaar gjennem et Menneskes Sjæl," svarede Abbeden noget forlegen. „Men naar Gud ofte gjennem Drømme har aabenbaret hellige Mænd og Kvinder himmelske Ting, som ikke kan udsiges af Menneskemund, da var det vel, fordi de levede et dagligt Bøds- og Bønnens Liv. Og jeg tænker, at onde, ængstende Drømme varsle om Farer for Legeme eller Sjæl og sendes til Mennesker, at de i Tide skulle søge Redning hos Gud, der haver alt i Bolde.“

„J har vel Ret, thi Bisp Niels fra Viborrig sagde forgangen Dag, at J var en forfaren Mand i aandelige Ting," sagde Kongen og saa tankefuld hen for sig. „Sig mig, ærværdige Fader! Mener J, at Båndstraalen er mægtig til at gjøre et Menneskes Sind uroligt og hvileløst?“

„Ikke Båndstraalen, men et trodsigt Hjærte skaber sliq Sjælepine," svarede Abbeden og saa fast paa Kongen. „Er end Bånd et Tugtens Rids, saa spier dets Slag dog ej i den Sjæl, der lever i Gud.“

Bed Abbedens første Ord syntes Kongen at vredes; men da han saa paa den talendes alvorlige, og dog milde Ansigt, sagde han:

„Tak for eders frimødige Ord, ærværdige Fader!

Jeg kunde lære meget af eder og skal betænke eders Kloster, naar jeg atter kommer hid."

„Sanfte Lambert velsigne eder, Herre Konge!“ sagde Abbeden. „Men se! Guds dejlige Sol hilser os paany med sit milde varmende Smil og minder os at takke Herren for hans Englevagt i den forgangne Nat. Lad os søge Kirken og bede om Belsignelse til Dagens Gjerning, da har Nattens ængstende Syner tabt deres Herredom, og Mørkets onde Magter fly.“

XVI. Gamle Minder og en Munk i Nod.

I de paafølgende Dage efter Mødet i Graabrødre Kloster holdt Kongen tit Samraad med Bisp Esger, men Arnfast var ofte nærværende og forstod i høj Grad at indynde sig. Kristoffer fattede mere og mere Tillid til den snu Abbed og besøgte ham et Par Gange i hans Bolig i St. Hansgade. Da Arnfast mærkede fast Bund i den kongelige Yndest, indbød han Kongen, et Par Riddere, samt Bisp Esger, Abbeden i Graabrødre Kloster og flere Klerke til et Besøg hos sig.

Om Eftermiddagen før Sammenkomsten hos Arnfast skulde finde Sted, gif Kongen og Truid Pedersen over Bindebroen til Ribehus, der gjemmer Mindet om Dagmar, den elskeligste Kvindeskikkelse, vor Historie ejer.

I Sang, Sagn og Digtning har Slegt efter Slegt gjennem næsten syv Hundredaar omgivet hendes Navn med en forunderlig Trylleglans, og, som Lykken veg fra Kong Baldemars Hjerte, da hun drog sit sidste Suk, vil Lykken vige fra Danmark, naar den Hjertelighed

og Ynde, som Dagmarstikkelsen aander, dør hos de danske Kvinder. — — —

Ribe Kongeborg er nu sunken i Grus og jævnet med Jorden, Jaar og Geder græsser paa de Steder, hvor Konger og høje Herrer spillede Tærning til Tidfort eller plejede alvorfulde Raad, skjæbnesvangre for Folk og Land. Nælder, Burrer og nogle faa Kongelys vokse der, hvor Riddere og Jomfruer traadte Dansen i Højeloftsal, og hvor Kjærlighedsguden legede med unge Hjærter's Fred. —

Ribe Skytshelgen, St. Lambert, har ikke villet skjærme Danmarks ældgamle Slot til vore Dage, han lod det gaa til Grunde, efterat det havde staaet i halvsjette Hundredaar; thi hvorfor skulde han vel holde sin Haand over den mindelige Kongeborg, naar han selv gik ad Glemme. — Men naar den ærverdige Domkirkes Klokker i en Aftentime lyde ud over Boldpladsen, hvor Slottet stod, faa de gamle Minder legemlig Skikkelse; Hestes dundrende Hovslag lyde paa Vindebroen, Skarer af statelige Riddere og Svende drage ind paa Slottet til Bryllupsfærd og munter Leg. Jagre Ungmøer modtage de ankomne, Kinder blusse, Hjerter frydes i Gjensynsglæde eller sukke i Skuffelse; Blikke veksles, Hjerter mødes, mens jagte Elskovsord give raskere Pulsslag; Livsglæde fødes eller slukkes, thi

Skinsygens Pil borer sig ind i mangt et Sind og volder bitter Kval, nærer dødeligt Had. — — —

Synerne skifte. — Den pantsærklædte Lensmand kommer hjem fra Ledning med sine Ryttere, han er alvorssfuld og streng, man hører, at han med myndig Stemme uddeler Befalinger for at sikre Borgen mod Overrumpling af Fjender. — I den mørke Vinternat komme de; men der vanker kun blodige Bander, og Fjendens Harmen gaar ud over Ribe By.

Synerne veksle atter. — Vindebroen er optrukken; men Fjenderne finde Vej over Boldgraven, storme Slottet, hugge alt, som gjør Modstand, ned for Fode, og snart lyder uhøvisk Tale, Eder og Forbandelser gennem de kongelige Sale. — — Bom, bom! lyder fra Domkirkens Taarn. Det er ikke Klokkelang, men Kanoner, som brunne og sende dræbende Kugler ind over Ribe Slot. — — —

Ja, Skiffelserne fra gamle Tider komme og gaa i mylrende Flok, indtil Kirkeklokken slaar sine tre Gange tre Slag, da gaar der et dæmpet Suf gennem de tætte Siv i Boldgraven, alt forsvinder med Klokkens sidste hendøende Tone. Forbi, forbi! Gjemt og glemt! — — —

Kong Kristoffer tænkte paa den Tid, da hans Fader gik ud og ind paa Ribehus som Nordens mægtigste Konge. Ridderstanden elskede ham, alt Folket

beundrede ham, mens de omliggende Lande skjalv for hans Magt. — Og nu kun atten Aar efter hans Død var Kronens Ring smedet af Magtløshed! En Draabe af Baldemar Sejrs Blod skjød op i Sønnens Ansigt ved Taugen derom. Han vendte Blikket mod Ribe By; Taarn knejste ved Taarn, Spir ved Spir. Højt over de lave Huse hævede sig Kirker og Klostre i stort Tal, mens Kongeborgen laa halvt i Ruiner.

„Se, Ridder Truid!“ udbrød han og pegede mod Byen. „Klerke og Munkke bygge Kirker og Klostre, samle sig Jordegods og anden Rigdom, mens Landets Konge maa tigge Føde og Klattely hos dem.“

„Ja, Herre Konge! De gejstlige Herrer gjøre sig tykke nok og kræve megen Plads i dette Land,“ svarede Truid. „Bærre er det dog, at vore Grænser trues af fremmede Mandsmænd, der hidloffes ved vor Splidagtighed og finde Hjælpere i Landets egne Børn.“

„I en usalig Tid blev jeg Konge, thi jeg skal bøde for mine Brødres Fejl,“ vedblev Kongen. „Gid jeg ejede min Faders Magt i hans Glanstid, at jeg kunde se mine Fjenders Admuygelse, var det end blot for en eneste Dag.“

„Kinge Fryd var det, hvis alle Dage derefter bleve onde for Folk og Land,“ sagde Truid. „Nej, Herre Konge! Slut Fred med Kirken, om I end skal give

høj Pris for den, da kan Kraften samles mod ydre Fjender. Ved mit gode Sværd! Hart trænges det at vise, at Baldemar Sejrs Mand endnu hviler over Kongen og den danske Ridderstand."

Kongen svarede ikke, men fortsatte sin Gang, indtil han havde Udsigt over Ribe Na og ud mod Havet.

Naen dækkedes af Smaaskibe, hvoraf nogle gik med Strømmen for udspændte Sejl, andre stævtede efter Ribe; men da Vind og Strøm vare imod, maatte Mennesker og Heste ved forenede Kræfter søge at overvinde Modstanden. Der var et broget Skue af frisiske Smaffer med Salt, franske og flanderiske Skuder med Vin, Klæde og andre Varer. Endelig var der ribensiske Skibe, der handlede paa Hamborg, Nederlandene og England. Thi Ribe var paa hin Tid Danmarks betydeligste Handelsby, der fra Jylland og Fyen udførte Korn, Flæsk, Talg, Smør, Fedt, Faar og Heste, og Skibene kom lastede tilbage med de Varer, som man manglede herhjemme. Intet Under derfor, at Kongen og hans Redsager saa en Mangfoldighed af danske og fremmede Skibe, mens en forvirret Summen af forskellige Landsmaal lød i deres Øren.

Paa en Gang hørtes et svagt Udraab fra Ridder Truid, idet han stirrede paa nogle Mænd, der sad i en Saltskude og syntes at føre en ivrig Samtale. En Munk i Cisterciensernes Dragt var iblandt dem; Munte-

hætten var fastet tilbage, og Truid kunde tydelig se den ivrigt talendes Ansigt.

„Hvad fængsler eder saa brat?“ spurgte Kongen.

„Bedrager mit Dje mig ej, da ser jeg en Kjenning sidde i den Saltstude, som just nu sejler forbi,“ svarede Ridderen og betegnede nærmere det Skib, han mente.

„Er det en kjær Ven, I gjenkjender, da opsig ham, mens Tid er; thi den usselige Skude, I pegede paa, kan let komme eder af Syne.“

„En kjær Ven!“ gjentog Truid. „Nej, Herre Konge! Ham, jeg mener, er baade eders og min Tjende.“

„Hvem mener I?“

„Munken Laurentius!“

„Det var jo ham, der hjalp Forræderen Ebbe Genvæth ud af Fængsel,“ sagde Kongen.

„Den Handling, I nævner, er af hans mindste Idrætter; thi i Suedighed findes ej hans Lige,“ tog Truid til Orde. „Jeg har Mistanke om, at det var ham, der vilde tage mit Liv hin Aften, da jeg red til Dborg, og han har forsøgt at hjælpe Erkebisp Jakob ud af Fængsel. Dnde Planer følge al Tid hans Spor, og sikkert har han nu et eller andet svedigt Paasund fore.“

„Tag da nogle Svende med eder, og fængsler ham paa Stand!“ udbrød Kongen.

„Som I befaler, Herre Konge! Men dette Hver vil hindre mig i at følge eder til Abbed Arnfast.“

„Det behøves ej heller, skjønt jeg gjerne saa eder nærværende hos den holde Abbed, I nævnte,“ sagde Kongen venligt.

„Ikke lider jeg Abbed Arnfast, thi han tykkes mig at ligne en lumsk Ræv, der har nok af glatte Ord i sin Mund, men bærer Falskhed indenfor Tænderne. Tag eder i Vare, Herre Konge! Hidtil var han Erkebispens Ven, og ringe Tid sætter jeg til, at han saa brat er bleven eders.“

„Nu! Er han en Ræv, da kommer det vel for en Dag, naar han føles paa Tænderne; men klogt og sindigt taler han om Kirkestriden, og hans Indbydelse viser Venskab. Béd jeg da tillige, at jeg er i gode Hænder, al den Stund den fromme Abbed i Graabrødre Kloster, samt Bisp Esger og andre Venner gjøre mig Følge.“

„Blot hans Venskab ej er en Svare!“ foer det ud af Truid.

„Da fange vi ham selv deri!“ lo Kongen. „Vær I kun tryg!“

Kongen syntes at være i en glad Stemning, ganske modsat den, der beherskede ham for et Øjeblik siden; men Truid undredes ikke derover, thi han kjendte de bratte Overgange, det skiftende Aprilsvejr hos sin Herre.

Truid Pederson fejlede ikke, da han mente at se Laurentius om Bord paa en Saltstude. Dens Jører stod i de holstenske Grevers Sold og kom til Ribe i deres Vreude, hvad Munken havde faaet Nys om og opsogte nu sin Meningsfælle, inden Skibet naaede Byen.

Da Ridderen med et Par Svende naaede Saltegade, hvor Saltstuderne plejede at lægge bi, var der ingen Laurentius at opdage. Han søgte ved Skibsbroen og i de til Naen stødende Gader, men uden at finde andet end øget Uergrelse i sit eget Sind over at lede forgjæves. Han spurgte i Klostrene, om en Cisterciensermunk ikke var til Huse; men nogen Oplysning fik han ikke om den, han søgte. Solen gik ned og det begyndte at blive stille i Gaderne, uden at Truid endnu var til Sinds at opgive Uvret, thi han tænkte, at som Ræven ved Nattetider kommer frem af sin Hule for at søge Rov, saaledes var vel Natten den bedste for en skummel Person som Laurentius. Endnu en Gang gik han ned til Naen, hvor hist og her nogle Skippere sad paa Skudernes Dæk og doblede eller drak tyssøl, ellers var alt stille. Ridderens Vej faldt tilsidst over Langbro ad Saltegade; men før han naaede Tvedaa, mødte han en Munk, der bar Cisterciensernes Dragt. Han standsede og sagde:

„Godaften og Gudsfred, ærverdige Broder! Til hvilket Kloster hører I?“

„Jeg er en fremmed i denne By,“ svarede Munk-
ken og vilde fortsætte sin Gang.

„J glemte at besvare mit Spørgsmaal.“

„Nu! Jeg hører til de Munkke i Bittskjøl og har
Vreude til Bisp Esger i Ribe.“

„Lad os da tale lidt sammen, thi ogsaa jeg er en
fremmed i denne By. Jeg leder om en Skalk, der
skjuler sig i lignende Dragt som eders, og J maa tjene
mig deri at slaa Munkkehætten tilbage, at jeg kan se
eders Ansigt.“

„Gav mig ej til Spot, Hr. Ridder! Lad mig
fare i Fred,“ sagde Munkken og blev urolig.

„Da maa J fluks føje mig i min Begjæring,“
sagde Truid.“

Munkkehætten sloges tilbage, og i samme Øjeblik
gjenkjendte Ridderen sin Tjende og udbrød:

„J er min Fange!“

„Sankte Lambert forbarme sig! Nutaster J en
fredelig vejfarende Munk uden skjellig Grund,“ sagde
Laurentius i Baande og saa sig om efter Udvej til
Flugt.

„Eders Forehavender skulle nøje blive undersøgte,
og da har J intet at klage, om J fanges i egne Garn“,
svarede Ridderen og gav sine Svende Befaling at føre
Munkken til Graabrødre Kloster.

Ubemærket løsnede Laurentius sit Bælte, men

gjorde ikke Mine til at følge Svendene. Den ene traadte da til og tog fat i ham; men i samme Nu krængede han Munkeskappen af sig, bøjede sig til Siden og flygtede i vildt Løb ud ad Koldingvejen. Svendene fulgte ham i Hælene, men da han var naaet over Tvedaa, bøjede han mod Vest og løb ind over Engen. Et Øjeblik fortsattes Jagten endnu, men da begyndte Grunden at gyngede under Fødderne, Svendene maatte sagnæ Løbet, og Munkens fik mere og mere Forspring. Forsølgerne udstødte Eder og Forbandelser, hver Gang de sank i, mens den forfulgte fjærnede sig længere og længere fra dem.

Paa en Gang udstødte Munkens et Skrig, Svendene studsede og stod stille.

„Hjælp! Red mig!“ skreg Laurentius.

Med Besværighed arbejdede Svendene sig længere frem; men de kom nu til gyngende Hængesæk, som det var farligt at vove sig ud paa. Alligevel naaede de dog saa langt, at de kunde se Munkens staa i Hængedynd til Armbullerne.

Det var umuligt at komme ham til Hjælp, thi Grunden brast under deres Fødder ved hvert Skridt.

„Frels mig, jeg synker!“ raabte Munkens.

Imidlertid havde Ridder Truid arbejdet sig ud i Nærheden af Svendene, og da han saa Munkens

Stilling, befalede han dem at ile til Byen at skaffe Brædder og Folf.

„Hold eder fast, saa vilde vi søge at redde eder!“ raabte Ridderen til den synkende.

Men Munkens Arme mattedes, hans Kræfter udtømtes, ret længe formaadede han ikke at holde sig oppe, thi Hængedyndet sank ned rundt om, saa langt hans Arme strakte sig. Han anraabte Gud og hans Helgene om Frelse, men Redning syntes mere og mere umulig.

Da traadte frem i Munkens Sjæl alle de suedige Spiind, han i sit Liv havde spundet paa Dandskabens Læn; de stod nu skarptegnede for ham i et Klarheds Lys, der slog ham med Rædsel, thi han syntes, at de antog legemlige Skikkelser og traadte i Vejen for Hjælpen. De slog Ring om ham og tyngede ham ned mod Afgrunden, han hørte Nanderøster hvine over sit Hoved og sige: Ned, ned!

Den til Døden viede Munk følte sit Legeme stivne Tomme for Tomme, dybere og dybere sank han i Munderet, Armene maatte strækkes opad, forat Hænderne kunde klatre sig fast ved de svage Græstuer, hvis Rødder snøede sig om i det øverste Dyndlag og havde ringe Bærefraft.

Munkens Sanser forvirredes, Djuene tabte deres Sekraft. Tusender af jelsomme Lyde lød for hans Øren; nogle begyndte som en stille henaandet Messje, andre

som Bøn eller som Nødsfrig i Vaande; men alle endte de i en skogrende Gaanslatter.

Den synfendes vaandefulde Klageraab bleve mattere og mattere, kun en sagte Stønnen hørtes. Snart naaede Dyndet ham til Hagen, et Øjeblik endnu og det vilde være forbi. — Taget brast for ham, og han sank for ikke mere at komme til Syne. — Lyde som af boblende Vand trængte til Truids Dre — Laurentius var ikke mere. — —

Da Folk kom ilende til med Stænger og Brædder, var det for sent. Man forsøgte sig og bad for Laurentius's Sjæl.

XVII. Et Kongemord.

Med Sammenkomsten hos Arnfast var Kongen glad og vel til Mode. Det Tryk, som mørke Fremtidsudsigter ellers øvede paa ham, syntes borttaget; thi han tænkte, at han befandt sig blandt trofaste Benner, og Haabet om bedre Tider oplivedes.

„I en god Stund kom jeg til Ribe, thi mellem Benner lettes det tunge Sind fra sin Byrde,“ sagde Kongen. „Dog saa jeg og en Uven, som jeg hød Truid Pedersen fængsle.“

„Hvem mener I?“ spurgte Esger.

„Munken Laurentius, der for en Stund siden kom hid med en Saltstude!“ svarede Kongen. „I hans Hjerne vokser nok onde Raad op saa brat som Paddehatte; men fanges Skjælmen, skal han sættes bag Laas og Slaa, til han vorder myg.“

„I gjør sikkert Laurentius Uret, Herre Konge!“ tog den træske Abbed fra Rye til Orde. „Han er en renlivet Munk, der brænder af Midfjærhed for den hellige Kirke, og det kan vel hælde, at sæere Paafund

fare gjennem hans Hoved, saa han bringes til at tale usindige Ord."

"Nu! Jeg vil fare mildt frem, hvis Beviserne for hans Brøde ej ere altfor stærke, thi nu maa det prøves at fare med Læmpe," sagde Kongen. "Maaske han aflører nogle af de onde Planer, der ere i Gjære mod mig og Riget, og da kan han blive os til saare stor Nytte."

Krusefast blev bleg og sagde:

"Lader os i denne Stund ikke besværes med brydsomme Tanker, men aleneste tænke paa Legemet's Nødtørst. Vi ville drikke et Fredsbæger og tale Sammens Ord med hinanden den liden Stund, vi ere tilfammen."

Snart var man i en livlig Samtale, der mest drejede sig om den hellige Franciskus. En Graabroder fortalte vidt og bredt om den nævnte Helgens Syner; men Abbeden i Sortebrødre Kloster fandt sin Læremester, Dominikus, sat i Skygge derved og hændede, at den ganske Kristenhed var Forraadnelsens Død nær, da Dominikus fremstod; men at han atter havde bragt Kirken paa Fode og frelst den fra Herrens Bredde. Desuden var Franciskanerordenens Regler kun en Efterligning af Dominikanernes, mente han.

"Jugenhunde vil jeg forringe eders Læremesters Nøs; men dog tykkes mig, at den hellige Franciskus

har været særlikt benaadet af Gud. Hans Gang paa Jorden blev ledet af Engle, der ofte aabenbarede ham skjulte Ting og lærte ham at lægge den rette Grundvold for sin Orden," sagde Graabroderen beherstet. „Som Bevis derpaa skal jeg fortælle om et Syn, den hellige Guds Mand havde. En Gang var han i Syrien for at forkynde Evangeliet og om mulig vinde Sultanen i Babylon for Kristi Lære. Sultanens Krigsfolk fangede Franciskus og mishandlede ham saaledes, at Huden sad i blodige Klænger paa hans Legeme, mens Blodet flød i Strimer ned ad ham. Da saa han mod Himlen og takkede Gud for, at han var værdig til at lide for hans Navns Skyld; men i det samme fik han Dje paa Tusender af Engle, der fra Skyerne svævede ned over hans Hoved, og han hørte en Engels Røst, der sagde: Vær tryk! Du skal være Guds Stridsmand, og vi ville kæmpe med dig mod Kristi Fjender! — Fra denne Stund var han usforfærdet og gif rolig sin farefulde Gang i det fremmede Land blandt Muhameds Befjendere."

„Dette Syn kunde times en Helgen; mener jeg dog, at vi, der ej ere Helgene lige, bør fortro os mindre til Syner og slikt end til den uryggelige Grund, som vore Ordners Stiftere have lagt for et rent Munkeliv i Fattigdom og Auelse over Synden. Synernes Sandhed ere antastelige, men ej vore Ordners

Beslignelse, der klarlig vises nu gjennem et halvt Hundrebaar," sagde Abbeden.

„Min Antagelse er en anden end eders; thi jo færre gode Syner et Menneske har, des længere er det borte fra Gud," sagde Graabroderen.

„Nu taler I vildt!" udbrød Abbeden. „En Sværmer higer al Tid efter Syner, og med dem søger han at mætte sin Sjæl i Steden for at nære den ved daglig Bøn til Gud og hans Helgene. Ikke vil jeg dog omstride eders Læremesters Syner, men vel hans Lærlingers Mening om dem."

„Enfelte have vel søgt at forvrænge vor hellige Mesters Lærdomme og Regel; men blandt dem er jeg ikke," sagde Graabroderen. „At aandelige Syner kunne have legemlig Virkelighed, skal jeg dog bevise eder. En Dag knælede den hellige Franciskus i Bøn, mens han fældede stride Taarer over sin egen og Verdens Synd og over den forsmædelige Død, den Herre Kristus havde lidt. Da saa han en Erkeengel med seks gloende Vinger dale ned fra Himlen, og han følte sit Legeme mærket med Kristi Bunders Tegn, ja, til sine Tider viste de sig som blødende Saar. — Sligt Bevis kan I ej forkaste."

„Eders Fortælling har jeg hørt før, og den er mere skøn end troværdig," gjennemlede Abbeden. „Vi kunne ligne Kristus i Fattigdom, hvad den hellige

Dominikus indskærper; vore Sjæle kunne hige efter Gud og finde til ham, men paa fjødelig Vis at se Kristi blodige Bunder i sit eget Legeme kunde let være Sygdom eller Sansbedrag."

"J tvivler, og dog er Tegnet bekræftet af flere Vidner," sagde Graabroderen.

De to Munkes vedblev en Stund at fængsle de tilstedeværende ved det begyndte Ordskifte. Kong Kristoffer hørte til med spændt Opmærksomhed, og han blev tankefuld; thi hans egne Syn og Drømme kom atter frem for hans indre Øje. —

Paa et Bink af Abbed Arnfast bragte en Munk en ny Kande Vin ind. Arnfast fyldte Bægrene, men i Kongens Bæger hældtes af den nye Vin, ingen lagde Mærke dertil. Da stod Arnfast op og sagde smilende: „J Tiggermunke bemægtige eder det ganske Selskabs Øje og Øre, saa jeg maa saade, hvad Wilhelm af Paris siger om eder, at J ere farlige Folk, der ville hæve eder paa andres Beføstning; men vi ville ej strides eller være skinsyge paa hverandre, thi enhver Orden har vel sine Fortrin og Mangler. Lader os derfor i denne Stund tale Gammens Ord og endnu tømme et Bæger, før vi skilles.“

Idet Abbeden satte sig ned, stødte han til Binkanden, saa den faldt paa Gulvet og sønderfloges, medens Binen spildtes.

Man taledes ved en god Stund, og Bægrene tømtes. Paa en Gang følte Kongen sig upasselig og forlangte at komme til Graabrødre Kloster, hvorfor Selskabet brød op. Ingen andre end Arnfast anede, hvad der var skót; men nogle mente, at Kongen havde drukket for meget og vilde skjule sin Skam hos de Graabrødre.

Da Ridder Truid henad Morgenstunden naaede Graabrødre Kloster, var der Uro og Forvirring. Kongen var heftig syg, og for hvert Minut forværredes Sygdommen. Raadløse løb Munkene ud og ind, de vilde gjerne hjælpe, men kunde ikke, skjønt flere af dem vare forfarne i Lægekunsten. Abbeden udbrød:

„Gud og Sankte Lambert se i Naade til os, at sliq Glende skulde vederfares Kongen i vort Kloster!“

Der sendtes Bud efter Bisp Esger. Ved Synet af ham sagde Kongen:

„Tal, at J kom i min Nøds Stund, thi jeg føler Døden rase i mit Blod!“

„Tal ej saa, Herre Konge! Gud kan lade eder leve, om han finder det tjenligt for eder selv og Riket,“ svarede Esger, idet han foldede sine Hænder og bad for den syge, hvis Lidelser bleve mere og mere

ubhyggelige at være Bidne til. Han bøjede sig ned mod Kongen, der udbrød heftigt og vildt:

„Ha! Mine Fjender sejre! — Drømmen, Drømmen!“

Arnfast indfandt sig for at høre til Kongens Befindende, han var bleg som et Lig og syntes at skjælte, da han saa sit Døffer ligge i ulidelig Baande.

Kongen bad om Sakramentet, som Esger rakte ham og salvede ham med den sidste Olie.

„Nu tog I Bandstraalen bort fra mit Hoved, og Gud vil være mig naadig!“ hviskede den døende.

„Fred være med eder! Frygt intet, Gud er barmhjertig!“ sagde Bispen.

„Bed for mig, ærværdige Fader! — — — Hils Dronningen og Junfer Griis!“ — — —

Munkene søgte Kirken at bede for Kongen, at hans Pine maatte endes.

„Sellige Guds Moder! Forbarm dig i denne Glende over Kong Kristoffer og over os!“ bad de.

— — — Da det gryede ad Dag var Kongens Liv ndslukt, og det blev stille i Graabrødre Kloster. — Arnfast sneg sig bort og gik hjem til sin Bolig; Jubelen over hans Fjendes Fald lød spagferdigere i hans Indre, end han havde tænkt sig. Han kunde ikke blive fri for det ubyggelige Syn, han havde set, da han stod ved Kongens Dødsleje.

Klokkerne i Graabrødre Klosterkirke begyndte at krumstav og Kongespis.

ringe, mens Munkene sang Baadesange og bad for Kong Kristoffers Sjæl. Snart ringede alle Stadens Kirkeflokker, deres Toner lød højtidsfulde, vemodige ud over Byen og kaldte Folk op af Søvne at deltage i Landeforgeren.

Udenfor Klosteret samlede en Menneskeflynge, der førte en dæmpet Samtale om Nattens Begivenheder; fra Mund til Mund lød det sagte som med tilbageholdt Mandedrag: Kongen er død! Kongen er død! — Stille og alvorlige listede Folk sig bort, mens andre kom til; enkelte græd, andre forsede sig, men nogle sagde i Angst: Herrens Brede Dag er over os! — Gjennem Ribe Gader gik som et stille, halvt udaandet Folkesuk; paa enkelte Munkes og Klerkes Ansigter saas skadesro Smil; men der faldt intet Ord, som kunde forraade de hemmelige Tanker.

Kristoffer Baldemarson var ikke elsket af det almene Folk; men nu da han var død, raandt en og anden kongelig Handling i Minde, og man skjæmmede, at onde Tider havde gjort Kronen tung for ham, og at han ikke burde bære det hele Ansvar for Tidens Forvildelser. Hans pludselige Død skabte hemmelighedsfulde Rygter, der snart gik fra Mund til Mund og fortalte, at han var myrdet ved Gift, medens hans Morders Navn hviskedes højlydt og nævntes med Afsky. Tanken om Kongens forsmædelige Endeligt sonede i Folkets

Sjue det meste af det, han i Live havde forbrudt. Hvor den sørgekædte Dronning Margrete og den tiarige Junker Eric, Danmarks vordende Konge, kom frem, delte Folket Landesorgen, og Anelser om onde Tider fyldte de fleste Sind med Alvor og Angstelse.

I Ribe Domkirkes Kor forved Højalteret blev Kristoffer Baldemarsen jordet med stor Højtidelighed og Pragt. En hvid Malmplade bedækkede hans Grav, indtil Indskriften var ukjendelig og Pladen ødelagt af Slid og Vælde; thi da lagde man over den oprindelige Ligsten en større, som endnu viser Stedet, hvor den ulykkelige Kong Kristoffer fandt Hvile.

Dronning Margrete skjenkede store Gaver af Jordegods til Ribe Domkirke. Senere stiftede hun et Kapel og en Gudstjeneste ved samme Kirke til Minde om sin Husbond. Gjennem flere Hundredeaar holdt Munkene Sjælemesser for ham i Dronning Margretes Kapel, og om end de hellige „Tider“, som hun stiftede, antog andre Former, da Kirkeskikkene ændredes i lutherisk Aand, vedblev man dog, til langt ind i det attende Hundredeaar, at holde en Aftengudstjeneste i Domkirken hver Søndag — gjennem seks Hundredeaar sad Slegt efter Slegt ved Kong Kristoffers Grav og bad for hans Sjæl.

XVIII. Truid vil hente Sol.

Truid Pederson kom ikke til Tolægaard at besøge sin Fæstemø, thi han sendtes med Ildbud til Dronningen for at melde det sørgelige Budskab om Kong Kristoffers Død. Hun bød Ridenen at ile til Sjælland for tilligemed Drost Peder og andre af Kongehusets Venner at opbyde de sjællandske Bønder til Forsvar mod Fyrst Jærmer og Hertug Erik. Disse to Herrer, støttede af Bisp Peder Bang og Ridder Ebbe Genvæth, droge frem i Sjælland med Ild og Sværd. Bar Svantevits og Madegasts Mander farne i Rygboerne forat hævne paa Danskerne, at de i sin Tid havde sat de høje Guder fra Styret i deres eget Land? Nu, i hvert Fald viste Jærmers Skarer, at de vare værdige helblods Efterkommere af de gamle hedenske Rovere fra Benden.

En stor Del af de Bønder, der stod mod Kongen i 1256, efterkom ikke Dronningens Bud at samles til Forsvar mod Fædrelandets Fjender, ja enkelte Smaahobe sluttede sig endog til Bønderne. Alligevel bragtes en betydelig Bondehær paa Benene, og alle de Middere, som i Hast kunde opbydes, sluttede sig til. Ved Nest-

ved, hvor Tjenderne havde lejret sig, ønskede Dronningens Hær at prøve Styrke med dem.

Det gryede ad Dag den 14de Juni; alt vaagnede til nyt Liv efter den korte Sommernatsdrøm, der havde været saa skjøn, at, da Solen stod op, perlede Glædestaarer i hvert Blomsterøje og paa hvert Græsstraa. Ak! Snart skulde de komme til at græde Blodtaarer paa de Steder, hvor fivagtige Mennesker af Hæventørst og i dyristt Wildskab tog hverandres Liv.

Bisp Peder velsignede de vendiske Skarer og lagde dem paa Sinde, at de bandlyste Bønder vare at betragte som Kirkens Tjender, hvem Herrens Brede hvilede over. Det var derfor en tæffelig Gjerning for Gud at tage Bøndernes Liv og udrydde af Jorden enhver Mand i Dronningens Hær.

Peder Tindson holdt til Hest og raadslog med Befalingsmændene. Han var alvorlig og bekymret, thi, eftersom han saa Tærners Hær udfolde sig paa Bakkekammene og nærme sig Bondehæren, overtydedes han om, at Tjenderne vare talrigere, end havde formodet, ligesom de ogsaa havde en stor Hob Mytttere at føre i Kampen. I Spidsen for Myttertroppen saas to Ridere i fulsorte Rustninger, det var Tyrst Tærner selv og Ebbe Genvæth.

Den danske Hær stod slagfærdig, og Droft Peder red frem for Fronten og sagde med høj Røst:

„Kong Kristoffer er død og nu gribe fremmede Hænder efter hans Krone. De, som forhen vare Dan-
skes Trælle, ønske nu at være Herrer i Landet. Dette
ville danske Mænd ej taale, og derfor kæmpe alle
med Mandemod for Liv og Arne. Fremad da for
Frihed og Fædreland! Gud give Sejr!“

Befalingsmændene gjentog Ordene hist og her i
Rækkerne, et øredøvende Krigsraab lød, hvorpaa Sla-
get begyndte. — Med et vildt Hyl trængte Bønderne
frem, men i Begyndelsen holdt Bønderne Stand, og
der blev stort Mandefald paa begge Sider.

Truid Pedersen og Johan Kalf havde samlet om
sig et Par Hundrede frastige og kamplystne Ryttere.
De trængte ind paa Bønderne med saadan Styrke, at
Fjendens Rækker brødes og paa flere Punkter begyndte
at vige. Da førte Fyrst Jærmer sine Ryttere ind i
Kampen, idet han raabte overlydt:

„Fremad Nogens tapre Krigere! Hævn for Kir-
ken og Jakob Erlandsøn! Død og Fordømmelse over
de usle Bønder og deres Førere!“

Striden blev haardere, Ridder Truids og Johan
Kalfs tapre Skare smeltede mere og mere ind, den for-
maaede ikke at modstaa de overtallige Fjenders rasende
Angreb, der lededes af Fyrsten og Ebbe Genvath. En
Stund kæmpede Truid mod Ridder Ebbe. Sverdhug-
gene faldt med knusende Vægt fra begge Sider, indtil

Truid mistede sin Hjelm, og Blodet randt ned ad hans Ansigt. Da led det ud fra den sorte Midders tillufkede Hjelmgitter:

„Ha, Kongetræl! Kjender I mig? — Jeg er Ebbe Genvæth, og I skal werde min Fange eller dø!“

„Aldrig vorder jeg en Forræders Fange!“ raabte Truid og vedblev at væрге sig.

Tvekampen fortsattes, men snart var Truid faa udmattet af Blodtab, at han sank sammen og segnede af Hesten. I det samme rettede Johan Kalf et Sværdhug mod Ebbe Genvæths Hoved, idet han raabte:

„Hævn for Truid Pedersen!“

Ridder Ebbe fik nok at bestille med at væрге sig for sin nye Modstander, der syntes at være ham overlegen baade i Styrke og Baabenferdighed, og det varede kun en kort Stund, før Ridder Johan var Sejrherre. Ebbe Genvæth sank stønnende af Hesten, og Johan maatte nu se at redde sig ved Flugten tilligemed de tiloversblevne af sine Folk; thi Bønderne vege paa alle Punkter. Et Par Hossinder havde fundet Lejlighed til at redde Truid fra at blive søndertrampet af Hestehovene, han bragtes bort fra Kamppladsen i Tiden, men syntes at være mere død end levende.

Bønderne forfulgte de flygtende og nedhuggede alt, hvad de kunde overkomme. Forsædrenes vilde Mod kom over dem, Svantevits og Madegasts Mander levede op

paany, de slagne Bønder overgaves til Glinns og Jernebog. Som vilde Dyrs Hyl lød deres Sejrsstrig over Balpladsen, der dækkedes af flere Tusende døde, hvoraf Flertallet var danske Bønder, kongelige Riddere og Svende. Da Forsølgelsen standsede, blev Nestved By plyndret og til Dels afbrændt.

Nogle Timer efter Slaget gik to Mænd hen over Balpladsen og syntes at lede ivrigt efter en eller anden Kjending.

„Er I vis derpaa, Bilslav, at han blev dødelig saaret?“ spurgte den ene af dem sin Følgesvend.

„Jeg skulde mene, at jeg har Dine i Hovedet,“ svarede den tiltalte. „Ridderen faldt af Hesten uden at rejse sig mere og er rimeligvis nu saa død som en Sild.“

„Fordømt!“ udbrød den spørgende, en høj, muskelstærk Skikkelse. „Naar jeg undtager den bolde Jærmer selv, findes der ej Mage til Ridder Ebbe i hele den vendiske Hær, og det vil grænne mig, om han er død.“

„Tag ej Munden for fuld, Torfild Jernpande!“ sagde Bilslav. „Se ud over Slagmarken, hvor Tusender af Bønder ligge slagne i Bunkevis som slagtede Svin. Men det ej var vendiske Sværd, der vog dem? Ved Blusse, jeg mener jo! Men eders Herre horte

ej til vort Folk, og derfor have Guderne ikke villet skjærme ham."

"Vær mig fra Livet med eders Guder! De have været muldne om Tænderne i mange Aar, og Bisp Peder lider forbandet ilde, at man graver de døde op igjen og sætter dem i Gudehus."

"Zirnitra have ham, den skaldede Bisp!" udbrød Bilslav. "Forgangen Dag vilde han sætte mig i Band, fordi jeg vilde tage en Sølvfalk med til Rygen som Minde om min Krigerfærd. Tænker jeg tilige, at den ene Gud er ligesaa god som den anden; men for min Part holder jeg med Farmor, der sætter Svantevit højere end den hellige Jomfru og hendes Søn."

"For Djævelen! Jeg vil ej høre mere af eders Gudepreæf", sagde Torfild. "Lad os nu se at finde min stakkels Herre."

"Den Gud, I nys paakaldte, er ej i sær Yndest hos de Bisper og Klerke," mente Bilslav.

De naaede det Sted, hvor Ebbe Genvæth var falden. Han laa stille og stønnede svagt.

"Min kjære Herre lever!" udbrød Torfild, idet han bøjede sig ned mod Ridderen, der blødte af flere Saar.

Barsomt løftede de to Jæller ham op og bar ham hen til et nærliggende Kildevæld, hvor de løsnede hans

Harnisk og badede hans Saar. Lidt efter lidt vendte Ridderens Bevidsthed tilbage, han saa ud over Balpladsen, og Kampens Djeblig stod paany levende for hans Øje; Dret opfangede saarede Klager og døendes Stønnen, og han følte, at han havde været med paa en Rædselens Dag, blodig som den ved Roskilde for tre Aar siden.

De faldne Bønder jordeedes i uindviet Jord uden Sjælemesse, thi Kirkens Band hvilede over dem; men Bønderne begravedes paa kristelig Vis, deres Indfald i Landet var jo et Korstog mod Kirkens Tjender. Ja, danske Bisper velsignede vendiske Røvere og forbandede egne Landsmænd, der havde stridt for Liv og Arne. Saa hæsligt kan Sandheden forvrænges af Selvsyge og Magtbegjær.

Imidlertid rejste Johan Kalf og gamle Torben Nielsen til Kong Hakon i Norge og bad ham komme det Løfte i Hu, han havde givet Kong Kristoffer, at komme Danmark til Hjælp mod Tyrst Færmer. Hakon udrustede da en Flaade og sejlede til Kjøbenhavn; men Færmer havde ikke Lyst til at prøve Styrke med Nordmændene, thi over Hals og Hoved indskibede han sig

med sin Bane og drog til Rygen. Brændte Byer og ond Idræt havde betegnet hans Vej, nu ræddedes han for at lade den ridderlige Kong Hakon efterse hans Skyldbog.

Ebbe Genvæth var saa lidende af sine Saar, at han maatte blive i Danmark, da Bønderne droge bort, og han holdt sig skjult, fordi han mente sit Liv truet af Dronnigens Bøener. Han havde ført Baaben mod sit Fædreland, og Galgen var den Løn, han fortjente. Saaledes tænkte Ridder Ebbe.

I Nærheden af Næstved laa et lidet Hus, hvor han tilbragte den følgende Tid i Selskab med Torfild Jernpande og Husets Gjerinde, hvis Mand var falden i Slaget ved Roskilde. Torfild havde sluttet sig nøje til Ridderen og vilde dele onde og gode Dage sammen med sin Herre.

I øvrigt var der foregaaet en stor Forandring med Ebbe Genvæth; Gadets Mand havde tabt sin Magt over ham, siden han fik Kundskab om Kongens Død. Han kom til Besindelse og spurgte sig selv, om de tre sidste Aar ikke havde været en Forvildelsens Tid, hvori Hævnsyge grundbestemte hans Handlinger. Var det Fædrelandets Frelse, han havde i Sigte, da han sluttede sig til Landets Fjender og førte Baaben mod sit eget Folk? Nej, det var kun Hævnsølelse, der troldebandt hans Tanke. Og vel havde han saa ofte sagt

sig selv, at det var Danmarks Vel, som han kæmpede for; men nu kunde han ikke længer blunde i denne Løgn. Han vilde været de undertryktes Ven, Danmarks Redningsmand, og saa blev han i Steden en af sit Folks Bødler. — De Tusender af sønderflængede, nedtrampede Bondelig kom frem for hans indre Syn, Beflæger, Dødsful og døendes Kallen lød for hans Øre. Alt sammen førte det Anklage mod ham, der havde været Udøver af Middets onde Færd.

Vel fandt, at Bisper og Klerke havde fredlyst slig Gjerning; men dette slog ej længer til overfor Ridderens Selvfue, han maatte finde sig i at jærtes af Selvanflagens Svøbeslag. — —

En Dag henad mod Høsten sad Ridder Ebbe uden for Husets Dør og talte med Torfild.

„Bidste Bønderne, at jeg var en af deres Brødres Drabsmænd, da kom de vel hid og tog mit Liv,“ sagde Ridderen.

„Kom de i sligt Urend, da skulde en og anden faa Jorfald, før de fik Lov at tilføje eder Mæn,“ svarede Torfild.

„Jeg véd det, at I vilde værge for mig, om I kunde, og dog fortjente vel hverken jeg eller I bedre Naar end Døden,“ sagde Ridderen.

„I er syg Herre, og deraf komme de mørke Tanker,“ mælede Torfild. „Naar I vorder karst, drage vi

atter til den holde Fyrst Jærmer, og I skal se, at Sværdet atter ligger fast i eders Haand."

"Nej, Torfild! Kommer jeg til Helse igjen, og vi slippe velbeholdne herfra, da drage vi til Tolægaard og fortøve der i No. Jeg maa sunde mig lidt og faa Rede paa mine Tonfer; thi vel hadede jeg Kong Kristoffer, men jeg elsker mit Fædreland, og det frelles ej ved Fyrst Jærmers Boldsfærd."

"Jeg kjender eder ej igjen, Ridder Ebbe! Svingter I da Hertug Grifs Sag?"

"Jugendlunde det; men Hertug Grif vil ej fare frem paa Skarnsfolks Bis, hvis han nødes til at vinde Danmark med Sværd," svarede Ebbe.

Tiden gik, og det blev Høst. Leerne flang, Høstmøernes muntre Latter lød paany, glade Smil, som saa længe havde været indestængte af Alvorstider, saas atter. Folket begyndte at aande frit, thi Jærmer var jo borte, og Dronning Mrrgrete havde sluttet Fred med de holstenske Grever og Hertug Grif. Krigerens vilde Færd omskiftedes med fredelig Sysjel. Treja lagde sit bølgende Haar i Fletning og Baand, Markens guldgule Smykke forsvandt, mens Landets Børn fik Brød og haabede paa gode Tider.

Juglene samlede sig i Flokke; nogle fandt, det var paa Tide at drage bort, da Mark og Bange afflødtes Sommerdragten; men først fortalte de hverandre om

Sangtidens Lykke og om Opdragerens Besvær og Glæder. Saa tog de endnu en Gang ret Kjende paa de gamle Hjem, at de kunde finde dem ad Mare, og derefter droge de bort. Andre vilde dog tøve en Stund for at se Efter sommerens Herlighed; Lyngen iflædtes sin fiolette Dragt, Tusender af Blomster ønskede endnu at flæde Mark og Eng, mens der var Frø i Overflod. Ja, det var for tidligt at overgive det hele Land til Krager og Graaspurve.

Gebe Genvæth opholdt sig endnu i den fremmede Hytte; men Længselen efter Hustru og Datter blev uudholdelig. Dog var det umuligt, at han kunde forlade sit Skjulested, thi han var endnu meget lidende, og han sagde derfor en Dag til Torfild:

„Alt tegner til, at jeg aldrig faar Helse mere, men skal dø i denne Hytte. Det faar nu ske, som Gud det vil, naar jeg forinden maa times den Hjærtens Glæde at se min kjære Hustru og Jomfru Anna. Drag I derfor til Tolægaard og formeld dem, at jeg lider ilde, thi da ville de trodse alle Hindringer for at komme hid.“

„Og hvem skal da skjærme eder saa længe?“

„Jeg fortror mig til vor Elsebet.“

„Bed min Oldemoders Sjæl, nu taler I vildt!“
 udbrød Torfild. „Hvem skal skaffe eder Føde og vogte paa, at eders Skjul ej vorder kjendt? Er jeg først

borte, opdages I let, og da slæber man eder i Fængsel eller dræber eder. Ikke ønsker jeg at miste eder eller føre Fru Karen hid til saa stor Jammer."

"I vil dog føje mig alligevel, min tro Torfild," sagde Ridderen. "Dg har jeg end fortjent Guds Bredde, saa haaber jeg dog paa hans Beskjærmelse og alle gode Helgeners Bistand."

"Om! Hidtil var Hjælpen ringe nok fra den Kant," mumlede Torfild.

Samme Dag, som Torfild fik Paalæg om at rejse til Tolægaard, red to Riddere over Balspladsen ved Nestved. Tavse og sørgmodige saa de frem for sig og lod Hestene gaa i langsom Skridtgang, indtil de naaede Gravene, hvor Bøndernes Lig vare jordede. Da stod de af Hestene, foldede Hænderne i Bøn og bade for de dødes Sjæle.

"Ønsker I, Ridder Johan, at det var hist henne, mit Liv hang i et Haar?" ytrede den ene af Ridderne til sin Fælle.

"Jeg mindes det grant og priser min Lykke, at jeg hævuede eder," svarede den tiltalte; "men eders Modstander var en tapper Ridder, og det har smer-

tet mig siden, at jeg nødtes til at give ham Bane-
saar."

„Kjendte I den Ridder, I vog?"

„Ikke da jeg fældede ham; men siden har jeg
hørt, at den sorte Ridder var Forræderen Ebbe Gen-
væth," svarede Ridder Johan.

„Da vil I forstaa, det var en bitter Kamp for
mig at kæmpe mod Faderen til min Fæstemø. At jeg
saa ham blandt mit Folks Fjender, rede til at tage
mit Liv, skjønt jeg havde frelst hans eget, tyktes mig
at være den bestefte Skaal, der kunde iskjænktes mig."

„Nu! Han ligger paa sine Gjerninger, og der
er en Forræder mindre," sagde Johan.

„Jeg har dog hørt ymte om, at hans Liv blev
reddet," ytrede Truid.

„Blev han frelst, hvad jeg saare betvivler, vil han
bære Mærke af mit Sværd sin ganske Levetid," mente
Johan.

„Lever han, er han dog en fredlyst Mand i sit
Fædreland, hvad der saare undrer mig," vedblev Truid.

„Bed Forliget mellem Dronning Margrete og Hertug
Erif forlangte den sidste, at Ebbe Genvæth skulde have
Lov til at bo med Fred i Danmark og have alt sit
Jordegods tilbage, hvad Dronningen maatte stede sit
Minde til."

Samtalen fortsattes, indtil de naaede det lille Hus,

hvor Ebbe Genvæth holdtes skjult. De traf Torfild udenfor Døren og gjorde ham nogle Spørgsmaal angaaende Slaget, som havde staaet der i Nærheden; men Torfild røbede ringe Ryst til at besvare dem.

„Var I selv med i Slaget?“ spurgte Truid tilsidst.

„Ja, Herre!“

„Sendte I mange Bønder ind i Skærsilden?“

„Nej, Hr. Ridder! De Folk ere ej saa nemme at faa Gas paa.“

„I ser mig dog ellers ud til at kunne tage eders Mand,“ sagde Johan.

„Na, ja! Dem, jeg fik Mærke paa med mit Sværd, behøve ej at lyve sig Saar til, om de for Resten beholdt Mælet.“

„Hør, gode Mand! Vil I ikke sørge for Foder og Vand til vore Heste,“ sagde Truid. „Imens ville vi gaa inden for til eders Kone og faa lidt at drikke. I skal faa god Betaling for ydet Tjeneste.“

„Alf, Herre! Jeg har ingen Kone; men jeg og min Søster pleje vor stakkels Moder, som er spedalsk, og derfor kan I ikke komme ind, thi I kunde let blive smittet,“ sagde Torfild og tog nølende Hestenes Tøjler.

Imidlertid traadte Truid dog hen til Huset og stødte til den øverste Halvdør, saa den sprang op; men

Torkild traadte hurtig et Par Skridt frem, greb Ridderen i Armen og slyngede ham tilbage, idet han sagde:

„Vogt eder, Hr. Ridder! I sætter eders Helse paa Spil og kunde let faa eders kjønne Ansigt skamferet ved at komme for nær den spedalske.“

„Tak for god Omsorg, den I dog viser paa en ublid Maade! Jeg vilde kun aabne Døren og ønske eders Moder Gudsfred; hun kan og trænge til en rigelig Gave, som jeg vilde anbetroet eders Søster,“ sagde Ridder Truid og saa skarpt paa Torkild, der var Rys og Flamme og syntes at kunne æde de to fremmede.

„I er en god og mild Herre, det kunde jeg se ved første Djeft; men derfor vil jeg med al Magt sørge for, at I ikke kommer til Skade i mit Hus,“ tog Torkild til Orde og stillede sig for Døren. „Eders Heste kan jeg heller ikke sørge for, inden I lover ved eders Ridderære, at I ej ville betræde Huset.“

„Gjør nu ingen Brøvl, Mand!“ sagde Johan. „I skal sørge lidt snart for vore Heste, saa vogte vi selv vor Sundhed.“

Da Ridder Ebbe mærkede, at Torkild var i Strid, listede han sig med noget Besvær hen til Døren og spurgte hvad der var paa Hærde, og nu kunde hans Tilstedeværelse ikke skjules længer. Han var klædt i Bondefoste, men det var let at skjønne, at Kostens Gjermand ikke var Bonde. Truid stirrede et Djeblif paa

den spørgende; men da gif der pludselig et Lys op for ham, og han udbød:

„Ebbe Genvæth!“

„J nævner mit Navn!“ sagde den gjenkjendte. „Hvad vil J mig?“

„J har intet at frygte af os, vi søgte ikke eder,“ svarede Truid.

„Frygte!“ gjentog Ebbe. „Der var en Tid, da jeg frygtede for at miste mit Liv; men nu ønsker jeg kun Retfærdighed efter Landets Lov, og glædes Landets Styrere ved at tage mit usle Liv, da lad det ske.“

„Jeg forstaar kun lidet af eders Tale, thi Retfærdighed er alt ydet eder i rigeligere Maal, end J turde ventet,“ sagde Truid. „Dronningen har fredlyst eders Person og givet eder alt eders Guds tilbage.“

„Taler J sandt, da times mig større Glæde, end jeg nogensinde troede at skulle opleve,“ sagde Ebbe. „J er vel min Fjende, og J har Grund dertil, men forlad mig ikke nu.“

Alle tre Riddere tog nu Sæde paa en Bænk uden for Huset, mens Torfild sørgede for Hestene, og Truid Pedersen fortalte om den senere Tids Begivenheder. Med Forundring hørte Ridder Ebbe, at Hertug Erik havde sluttet Forlig imod at erholde Sønderjylland som Løn og maatte saaledes have opgivet Tanken om Danmarks Trone. Ridderen følte en Lættelse ved at høre

dette, thi han var nu løst fra sine Forpligtelser overfor Hertugen og hans Tilhængere. Og som Truid skred frem i sin Skildring af den Rød, fremmede Bolds-mænds Judsald havde voldt, frigjordes Ebbe mere og mere fra den onde Trolddomsmagt, der havde fængslet ham med saadan Styrke, at hans Liv i de tre sidste Aar var blevet et meningsløst Sammenspil af Selvomodsigelser.

Truid tav, og Ridder Ebbe tog til Orde:

„Mit Liv har været fuldt af Kamp og bitre Skuffelser; meget af det, jeg pønsede paa at fremme, var enten nopnaaeligt eller Blændværk, foglende Tankespind. Siden jeg blev en saaret, slagen Mand, en Flygtning i mit Fædreland, ere mine Djeve blevne opladte for Uridderligheden i min egen Færd. Jeg har løftet Haand mod det Folk, som jeg elsker; jeg har plejet Raad med dem, der vilde mit Fædreland ilde. Al, jeg føler mig tynget af en svær Brøde og angrer min Usindighed. Gud Herren slog Bærget af mine Hænder og tog min Styrke, saa jeg maatte sande, at Mennesket er magtesløst, naar det ej vil tjene det sande og ædle i Verden. Jeg lærte ogsaa at værdsætte mine rygenske Naabensfæller, der faldte sig mine Benner; thi de lod mig ligge nænsset paa Slagmarken, mens de havde travlt med at plyndre Nestved, og havde min

trofaste Torfild ej været, da var jeg vel bleven til Føde for Navne og Krager."

"Vil I nu atter bo med Fred i eders Fædreland og intet have at skaffe med Danmarks Fjender?" spurgte Truid.

"Ja!" gav Ebbe til Svar. "Men maasse det kun forundes mig at leve en kort Stund."

"Nu kan jeg række eder Broderhaand, og jeg er saare glad derved, at jeg traf eder," sagde Truid.

Man talte om Slaget ved Næstved, og Ebbe fik at vide, hvem der havde været hans overlegne Modstander, da Truid var overvunden, og de to Rid- dere gave hinanden gjensidige Forsikringer om Højag- telse.

Samtalen fortsattes om personlige Forhold, der oprededes fra den Stund, da Truid satte sin Gunst hos Kongen paa Spil for at redde Ebbe Genvæths Liv.

Da sagde Ridder Ebbe:

"Min Uvilje mod eder har mistet sin Braad, thi jeg skjønner, at I har handlet højsindet og ridderligt, mens jeg lønnede eder ilde med Utaf og onde Anslag. Kan I tilgive mig?"

"Af ganske Hjerte kan jeg tilgive, og hilser jeg denne Dag som en Forsoningens og én af de gla- dste i mit Liv." svarede Truid. "Men nu bør I ej længer fortøve i dette Hus som en Flygtning, da

eders Udlændighedstid er forbi, og jeg foreslaar eder, at vi i smaa Dagsrejser drage til Øborg."

Ridder Ebbe indvilgede deri, og i de følgende Dage forberedte Truid og Johan Alfrejssen. Den saarede skulde kjøre i Karm og Ridderne ledsage ham. Torfild vilde ikke skilles fra sin Herre og fulgte med til Øborg, men han var utilfreds med den ny Tingenes Tilstand.

„Nu bliver min Herre snart Helgen, skal man se, og saa trænger han ej til min Hjælp. Fordømt, at den bolde Ridder skulde blive en Geldøre," mumlede han.

Det var med vemodige Følelser, at Ridder Ebbe naaede Øborg, der atter var gjenopbygget. Mange Mindre om lykkelige Dage droge forbi hans indre Øje, de talte om Fortidsliv, levet i Kjærlighed og Fred. Nu længtes han efter at se endnu et Glimt af den Lykkesol, som gik ned for tre Aar siden, da han viede sig selv til Undergang.

Dagen efter Ankomsten til Øborg, sagde Ebbe:

„Jeg er nu eders Gæst, Truid Pederson, til jeg vorder farsk; men jeg maa begjære endnu en Bennes-tjeneste af eder."

„J er ikke Gæst paa Øborg, men svarere er jeg det, saasom Borgen tilhører eder med Rette, naar J godtgjør mig for dens Opsørelse," svarede Truid. „Og hvad det angaar at vise eder Bennes-tjeneste, da er

jeg rede til at tjene eder. Sig kun frem eders Begjæring."

"Jeg længes saare efter min Hjærtens kjære Hustru," sagde Ebbe. "J skikke en paalidelig Svend til Tolægaard at formelde Fru Karen om mit Opholdssted og min Svaghed, thi da vil hun snarlig ile hid."

"Til Tolægaard vil jeg selv drage at hente Fru Karen og skjærme hende paa den lange Rejse; men J har vel intet derimod at Frø fru Anna følger med sin Moder? J véd, at jeg har hende kjær."

"Bærer J endnu Glskov til Datteren af en fattig Ridder, der har haaret eder, da være J velsignet, og jeg vil prise den Dag som én af mine lykkeligste, paa hvilken hun vorder eders Hustru," sagde Ebbe.

"Vi lade nu helst alle bitre Minder hvile og pleje alene dem, der kan glæde Hjærte og Sind, saa fanges vel Lykken, thi fra denne Stund er alt sonet mellem mig og eder," svarede Ridder Truid.

Dagen efter begyndtes Rejsen til Tolægaard, Ridder Johan og et Par Svende gjorde Truid Følge.

"Nu hente vi Sol til Øborg!" jublede Truid.

XIX. I Sankte Nikolaj Nonnekloster.

Klaus Turesøn var ikke død af Munkens velmente Dolkestik, men hans Liv svævede i Fare. Feberen rasede i hans Blod, og Badskæren havde ringe Tro til, at den ved Blodtab og Feber udmattede Ridder kunde fries fra Døden.

Sin Alften, da han bevidstløs laa paa Gaden, svømmende i sit Blod, havde hans tro Hest frelst ham. Den havde et Djeblik forladt sin Herre, men vendte snart tilbage og snøstede til ham atter og atter i Haab om at modtage de sædvanlige Skærtegn og Opmuntringer. Da dette ikke skete, udstødte den vedholdende Hvin, indtil Folk i de nærmeste Huse kom til Stede, og da den saarede Ridder netop befandt sig udenfor Henning Gundesøns Hus, bragtes han derind, og Bud sendtes efter en Badskær.

„Jeg skal føje eder, Hr. Henning, og forbinde den fremmede Ridder efter alle Kunstens Regler, dem jeg lærte i den gode Stad Lybek; men hans Liv er ikke en Bønne værd, saavidt jeg af hans ræddelige Saar kan skjønne.“

„Kjendte jeg den Ridding, der har givet ham Ulivsfaar, da skulde Galgen have ham!“ udbrød den fortørnede Henning, skjønt han endnu ikke havde gjenkjendt Klaus Turesøn.

Næste Morgen sendtes Bud til Kongen, at en af hans Riddere laa dødelig saaret hos Henning Gundersøn, og Truid Pedersen blev da sendt hen til sin trofaste Baabenfælle. Ridder Klaus befandt sig i en hjælpeløs Tilstand og kunde ikke kjende sin Ven, der saaledes blev uindviet i de Begivenheder, som stod i Forbindelse med Munkens Snigmordsforsøg.

Den saarede Ridder plejedes omhyggelig af Hennings Datter Jutta, en tæffelig og forstandig Ungmø, der efter hele hendes Maade at være paa syntes at høre til Datidens mest dannede Kvinder. Hendes Moder var af adelig Byrd og forstødtes af sin Slægt, da hun ægtede Henning Gundersøn, der ikke havde andet Adelskjold at fremvise end et fløgtigt Hoved og en kraftig Vilje. Det varede ikke længe, inden han var en rig Mand og en af de mest ansete Borgere i Ribe.

Truid Pedersen, der daglig kom i Hennings Hus, lagde Mærke til det bekymrede Udtryk, som hvilede over Gensfru Juttas Ansigt, og han mindedes sin Samtale med Klaus Turesøn ved Esrom Sø. Naar han saa, med hvilken Omhu hun behandlede den saarede, maatte han spørge sig selv, om der ikke i den ømme Plejerste

tillige var en elskende Ungmø, og han ønskede, at hans Ven maatte faa Sundheden tilbage for at opleve den Lykke at hilse Gutta Henningsdatter som sin Fæstemø.

Klaus Turesøns stærke Legeme fik alligevel Bugt med Feberen, og det gamle godmodige Smil lagde sig om hans Mund. Men da han gjenkjendte Jomfru Gutta og hørte, at hun var hans Plejerske, glædedes han mere, end han kunde tie med.

„Naar jeg bliver karst, kunde jeg lystes at tage et Dolkestik endnu for at faa Lov til at blive plejet af eder,“ sagde han.

„Hvilken Tale, I der kommer med, Hr. Ridder!“ svarede Gutta. „I var Døden nær, og jeg frygtede saare for eders Liv.“

„Det var fjønt af eder, Jomfru Gutta, men Klaus Turesøn dør ej af Myggestik, og Gud havde ikke sendt en Engel som eder til at pleje mig, naar han vilde ladet mig dø.“

„Jeg skal hilse eder fra Truid Pedersøn.“

„Godt, at I minder mig om ham,“ sagde Klaus alvorlig. „Jeg beder eder at sende Bud til ham, saa flukt I kan, og bede ham komme hid.“

Jomfru Gutta fortalte nu Ridderen om de sidste Dages skjæbnesvangre Begivenheder og om Truids Vortrejse.

„Sanfte Lambert forbarne sig!“ udbrød han.

„Sele Verden kan gaa til Grunde, mens jeg ligger her som en saaret Mand.“

Han vilde rejse sig, men faldt nat tilbage paa sit Leje, og Tutta paalagde ham strengt at ligge stille.

„J kan sagtens tale saa, Jomfru Tutta; men den lede Munk, som stak mig, førte en Ungmø til Sankte Nikolaj Kloster, og enten maa hun nu fortøve der imod sin Vilje, eller ogsaa har Munkens andre svedige Planer for med hende.“

„Hvem er den Ungmø, J taler om?“

„Hun hedder Jomfru Anna og er fager og mild som den lyse Dag.“

„Er hun eders Fæstemø, siden J berømmer hende saa meget og ængstes for, at hun er til Huse hos de renlivede Nonner i Sankte Nikolaj? Mig tykkes, at de Kaar ej ere saa ulidelige.“

„Det er ilde Kaar nok at gives i Munkesløer og Nonnevold, naar Ungmøen længes efter at staa Brud og ægte saa bold en Ridder som Truid Pedersen, hvis Fæstemø hun er. Ved List og Bold førtes hun hid, og maaske man vil tvinge hende til Nonnestand.“

Ridderen fortalte hende noget nærmere om Forholdet mellem Truid Pedersen og Jomfru Anna, og Tutta sagde da:

„Lad mig gribe den Sag an, til J vorder farsk;

thi jeg kjender en af Søstrene i Sanfte Nikolaj og kan faa al fornøden Oplysning af hende."

"J er en mild Jomfru og fortjente at fæstes til Brud af en bold Ridder, der ejede Borg og Fæste."

"Snarere bliver jeg Kone end en Ridders Fæstemø," lo Gutta.

"J tykkes maaske bedre om en Guldsmed, saasom jeg hørte forgangen Aar, at en sliq gjorde Haneben for eder?"

"Nu, alle Mænd ere indbildske og mene, at enhver Ungmø, de se, bærer Elskov til dem, og saaledes gif det vel og Guldsmeden," lo Gutta.

"Viste J ham da Vintervejen?"

"Na, nej! Han trøstede sig ved en Garverdatter og lod mig være i Fred. Jeg kerer mig mest om Friheden og længes lidet efter en Vejler."

"Har J da aldrig set en Ungersvend, der stod eder ret an, saa J længtes efter ham?"

"Jeg har ej Tid at sidde i Skriftestol, Hr. Ridder!" sagde Gutta rødmende. "Ej heller har J godt af den megen Talen, derfor standse J med de mange Spørgsmaal."

"Bed min Helgen! Jeg kunde tale med eder til Donnedag uden at trættes."

"Slet saa længe gad jeg dog ej holde eder ved Selskab," lo Gutta.

Imidlertid sad Zoufru Anna i St. Nikolaj Kloster og havde ikke andet Selskab end sine egne Tanke, uden naar Priorinden aflagde hende et Besøg. Der var hængaaet flere Uger, og Ungmøen havde forlangt at drage bort fra Klosteret; men dette modsatte Priorinden sig og paastod, at Laurentius nok meldte sig, naar hun skulde forlade sit Tilflugtssted. Der var nemlig kun faa, der vidste, at den Munk, der fandt sin Død i Hængedyndet, var Laurentius.

„Men hvorfor vil I forlade dette Fredens Hjem?“ spurgte Priorinden. „Verden er fuld af Falskhed og Besmittelse, mens Ondskabens tallsøse Hær nytter alle Forsførelsens Kunstgreb for at fange Sjæle og trælbinde dem i Syndens Garn. I et helligt Kloster vorder I ej forstyrret af de lofkende Røster, som kalde paa eder derude i Verden. I kan her leve et indadvendt Liv og worde takkelig for Gud.

„Min Gu staar ej til Nonnestand,“ svarede Anna, „og det bæres mig for, at Sjælens Længsel ej er stillet, fordi Legemet fjæles i et Kloster. Mange Baand knytte mig til Menneskene i Verden, og ikke ville de lade Sjælen i Ro, men drage Tankerne til sig. Lidet gavner det da, at der er udvortes Fred og Stilhed, naar mit Indre er fuldt af Længsel og Beklemthed.“

„Ak, mit Barn! Over en Længsel, der higer efter

Verden, er født i syndigt Begjær, og ikke kan I blive en renlivet Nonne uden lange Tidens Kamp og Strid. Det unge Blod, der flyder i eders Arter, er fyldt med den Gift, som fortærer Sjælen og vægger den jordbundne Trang til at nyde Livet og blive en Kjødets Træl. Det kan vel volde Smerte at dræbe Kjødsslysten og rive itu hvert jordisk Baand, som binder fast til Verden; men det maa alligevel ske, før Sjælen kan hvile i Gud. Hvis I fortøver i vort Kloster, da vil jeg hjælpe eder at stride i Bønnen, og I skal nok vinde Sejr, thi Guds Moder og alle Helgene elske særdeles den Ungmø, der higer efter at vorde Kristi rene Brud."

"Jeg kan ej føje eder," svarede Anna. "De Dage, jeg har tilbragt i eders Kloster, have været lange som Ewigheder, mit Hjærte har været knuget af den Ensomhed og Stilhed, hveri jeg har levet. Det ligger som Bjærgvægt paa mit Bryst, jeg kan ej faa Luft for Længsel og Jammer. Hvorfor vil I da pine mig ved Tale om Nonneliv, det jeg ej kunde indholde; thi jeg vilde være som en stakkels fangen Fugl, der sad i Bur, sukende efter Sollys, længselsfuld efter Frihed til at synge af fuldt Bryst baade om Jordens Herlighed og dens Glende."

"Stakkels Barn! Jeg ynker eder, thi alt det skønne, I længes efter, er kun edderfyldt Glendighed; for hver Høningdraabe, I fanger, faar I Tusende

Bægre med Slangespyt," sagde Priorinden. „Af Medlidenhed nødes jeg at holde eder tilbage i dette Kloster, enten det saa er med eller mod eders Vilje, thi endnu kan I maaske reddes. Men jeg aner, hvad der fængsler eders Tanker til Verden og dens Lyst, jeg skjønner, at eders Sjæl er bunden af det Djævelens Sværebånd, som kaldes Elskov. I elsker en Ungerjvend.“

„Ja, I har Ret, jeg elsker en Ridder!“ sagde Anna tøvende. „Men jeg vælger Elskovs Lidelse og Sødme fremfor at sidde i dette Kloster som en længselsyng Fange.“

„Guds Moder forbarme sig!“ udbød Priorinden og korsfede sig. „I er som besat af en ond Aand og ganske betagen af elskovssygt Begjær. I maa nu atter fortøve i Ensomhed en Stund, om I ej ved Selvprøve kan komme til Unger og Ruelse.“

„Pin mig ikke! Lad mig komme bort fra dette Sted, thi I har ej nogen Ret til at indespærre mig!“ raabte Anna ude af sig selv.

„Nu! Skrig ej op, som om man øvede Vold mod eder!“ sagde Priorinden. „I skjønner ikke eders eget Vel, thi den Aand, der raader i eder, fordrives ej uden ved Faste og Bøn. Men vil I vorde myg og god, da skal I saa Lov at komme med i Klosterkirken

i Dag. Tro ej, at jeg vil eder ilde! Nej, jeg vil hjælpe eder at sejre over eder selv."

St. Nikolaj Kloster hørte til Benediktinernes Orden og styredes af en Prior og en Priorinde. I øvrigt var Nonnernes Tal ikke ret stort og bestod mest af adelige Jomfruer; maaske det var af den Grund, at Kongerne havde vist sig særlig gavmilde mod Klosteret.

Hemming Skipper havde efter sin Hustrus Død betænkt Klosteret med rige Gaver, og Jomfru Jutta var derfor vel set af Nonnerne, blandt hvilke hun særlig kjendte Søster Margrete. Hun fik derfor snart Bished om Jomfru Annas Opholdssted; men det viste sig ugjærligt at faa en Samtale med hende, dertil havde Ungmøen for skrap en Bogterffe i Priorinden.

Imidlertid kom Klaus Turesøn til Kræfter igjen, og han besluttede nu at hente Jomfru Anna fra Klosteret og bringe hende til Hennings Hus.

Saa skete det da en Eftermiddag, at Midderen rettede sin Gang mod Klosteret for at tale med Prioren og Priorinden. Han følte sig glad og sjælefarst, følte i sig en Handlingens Kraft, der ligesom højnede hans

Skikkelse og gjorde hans Gang fast, hans Holdnig støt og mandig. Døden havde jo sat sin Klo i ham, men den fik ikke Bugt med hans stærke Natur; nu skjønnede han derpaa og jublede i sit Hjerte over, at han atter kunde indaande Luften i fulde Drag og fryde sig ved Livet. Hver Dag var desuden for ham Forjættelse om en lysfyldt Tilværelse, thi det kunde ikke fejle, at Tomfru Tutta elskede ham. Hun var som en bristefærdig Blomsterknop, der længtes efter et Solflys for at folde sig ud. — Men Ordet, det forløsende Ord, skulde jo udtales af Ridderen. Ja, dermed kueb det svært for Klaus.

Klofterne i St. Nikolaj Kirke, der laa tæt ved Klosteret og nyttedes af Befolkningen i Byens nordøstlige Del, ringede til Messe, og Nonnerne maatte saaledes være i Kirken. Tøvende traadte Ridderen derind, slog Kors for Pande og Bryst, knælede og bad en Bøn til sin Helgen, St. Lucius, om Held til at føre Anna af Klosteret. Bønnen endte med en inderlig Tak for Liv og Lykke. Frejdig og glad rejste han sig og saa sig om i den lille, men pyntelige Kirke; dyb Andagt syntes at hvile over de bedende, og den højtidelige Stilhed afbrødes kun af Munkens ensformige Messe. Da denne var til Ende, forlod Munkene Alteret og forsvandt i Sakristiet, medens de andægtige rejste sig og forlod Kirken.

Tilfaldt kom Nonnerne. De sorte Slør og deres mørke Dragter med Overflag af sort Linned gjorde dem Dødningslignende. To og to gik de bort med langsomme, alvorlige Skridt og med bøjede Hoveder; de bad vel til St. Nikolaj, at han vilde skjærme dem for verdslige Tanker, naar de gik forbi den statelige Ridder, som stod der henne ved Udgangen og syntes ligesom at ville bore sine Øjne gennem de tætte Nonneslør. Dog gav Bonnen ikke Bærn nok, thi mere end én Nonnehaand løftede Sløret en lille Kjende, at Ridderen kunde tages i Øjesyn.

Endelig kom Priorinden og en halvt tilsløret Ungmø, og Klaus havde nær vanbelliget Kirken ved et højt Udbrud; thi han troede i Ungmøen at gjenkjende Jomfru Anna; men han turde ikke tiltale hende for ikke at vække Priorindens Misbehag. Han ilede derfor ud af Kirken og stillede sig ved Udgangen. Om nu Priorinden anede hans Hensigt, eller hun vilde spare Jomfru Anna for det fristende Syn af en statelig Ridder, er ikke let at vide; men hun drejede hen mod en anden Udgangsdør og hviskede:

„Lad os undgaa den fremmede Ridder, thi hans Øjne fæstede sig paa eder, som om han vilde sluges eder. Ak, jeg skjønner, at dette Verdensbarn plejer syndig Brynde i Guds hellige Kirkehus.“

I det samme traadte Prioren ud af Kirkedøren,

og da han fik Dje paa Ridderen, henvendte han sig til ham med det Spørgsmaal:

„Hvem er I, Hr. Ridder, der ærer os ved at høre Messie i vort ringe, prunkløse Guds hus i Steden for i den prægtige Sankte Maria Kirke?“

„Jeg hedder Klaus Turesøn og ærer baade Sankte Mikolaj og Sankte Maria,“ svarede Ridderen; „men da jeg nu har besvaret eders Spørgsmaal, ærværdige Fader, tør jeg vente, at I ogsaa vil besvare mit. Fin-des der i eders Kloster en Ungmø ved Navn Anna Ebbedatter?“

„Maaſke jeg ikke vil besvare eders Spørgsmaal alligevel,“ sagde Prioren.

„Det bliver da eders egen Sag, thi den Ungmø, jeg nævnte, saa jeg nys i Følge med Priorinden,“ mælede Klaus. „Men hun befinder sig i Klosteret mod sin Vilje, og derfor kom jeg hid.“

„Derom er jeg ganske uvidende,“ tog Prioren til Orde. „Den reulivede Munk, som bragte hende hid, formenter, at hun af egen Tilskyndelse søgte Klosterets Fred for at sejre over sit eget Hjærte, der skal være ganske besuæret af syndig Elskov.“

„Den Munk har skammelig løjet!“ udbrød Klaus. „Han er en Skurk, en Belials Karl, thi han førte Ungmøen hid med Bold og søgte at myrde mig, fordi jeg vilde værne hende.“

Prioren forfede sig og sagde:

„Sankte Nikolaj forbarne sig! I taler skræffelige Ord mod en Herrens Tjener.“

„Men han har ogsaa en skræffelig fort Sjæl, ærverdige Fader, og den Herre, han tjener, maa være den onde selv,“ mente Klaus.

„Nu er den Tale lang nok!“ udbrod Prioren og vendte sig for at gaa. „Farvel Hr. Ridder!“

„Jeg følger med eder til Klosteret at tale med Jomfru Anna og føre hende til Henning Gundesøns Hus,“ sagde Ridderen.

„Paa ingen Vis kan I ved Aftentide faa Udgang til vort fredelige Kloster for at holde Stævnemøder med Ungmøer.“

„Hm! Er det nødvendigt at have Munkeskappe paa for at holde Stævnemøde i et Kloster, da laan mig eders; men jeg forlanger kun, at Jomfru Anna drager ubindret af Klosteret nu paa Stand, hvis det er hende selv til Vilje.“

„En Ungmø, som er i Klosterets Baretægt, kan ej anbetroes en fremmed Ridder som eder, thi ingen véd, hvilke Anslag I haver fore, saasom I ser mig ud til alle Haande.“

„Bed min gode Helgen, Sankte Lucius! I har mange Udflugter og nytter mere Snak, end jeg gider høre paa. Jeg er en kongelig Ridder og forlanger

Udgang til eders Kloster, lad os derfor komme fort," sagde Klaus.

„Selv om vi havde en Konge, og I var hans Ridder, vogtede I eder vel for at krænke Klosterets Fred, thi det vilde komme eder dyrt at staa," gjenmælede Prioren.

„Nu! Jeg vil da vente til i Morgen," sagde Klaus behersket; „men det skal blive eder en dyr Spas, om I holder Jomfru Anna indespærret imod sin Vilje, thi da fører jeg Sagen for Dronning Margrete."

„Eders Tale skræmmer mig ej, thi Ansvarer for Ungmøens Ophold i Sankte Mikolaj falder paa Abbed Arnfast og den Munk, der bragte hende hid," tog Prioren til Orde. „Besfinder Ungmøen sig i vort Kloster imod sin Vilje og ønsker at forlade det, da kan det ske, hvis Priorinden steder sit Minde dertil. Tag Henning Gundersen med eder, og vil han han tage Ungmøen i Varetægt, til hun kan gives i hendes rette Bærges Hænder, da skal hendes Bortgang fra Klosteret ske uhindret."

„Nu liden jeg eder bedre," sagde Klaus godmodig. „De Munkene kunne dog af og til være ret fornuftige Folk."

Kort efter, at Klaus Turesøn skiltes fra Prioren, gjæstedes St. Nikolaj Kloster af Abbed Arnfast. Siden Kongens Død havde han været en hvileløs Mand, og hans Daad havde endnu ikke sat anden Frugt for ham end uhyggelige Syner i Nattetimer. Han hørte Rygter om, at han havde myrdet Kongen; først hviskedes det stille, senere bares det højlydt om blandt Folket. Det kunde skade hans Anseelse og gjøre Vejen til Bispestolen trang, derfor søgte han at afkræfte Rygtet ved at tale beklagende om Kongens Død. Han ønskede kun én Medvider i sin Gjerning, og det var Jakob Erlandsøn.

Rygtets Dphavsmand eftersporede han med Flid, og skjøndt han ikke fik Bished om, hvem der først havde givet Anelsen om hans Brøde Mæle, saa fik han dog at vide, at Truid Pedersen havde udtalt Beskyldningen højlydt. Ridderen havde desuden i en Samtale med Dronningen talt nedsettende om Abbeden og søgt at vække Mistillid til ham, derfor hadede Arnfast Ridderen af ganske Hjerte og pønsede paa Hævn, men Midlerne vare ham ligegyldige.

Sin Aften i St. Nikolaj Kloster talte han en Stund med Prioren og Priorinden, hvem han beroligede med Hensyn til Jomfru Annas Dphold i Klosteret og Ridder Klaus's Beskyldning. Derefter forlangte han en Samtale med Ungmøen i Enrum.

Jomfru Anna blev sjæleglad, da hendes Skriftefader traadte ind; nu var der ingen Nød paa Færde, eftersom hun atter saa en Kjending og Ven.

„Guds Moder være priset, at I kom!“ udbrød hun. „Du er min Glende forbi, og jeg kan atter komme til min Moder, der sikkert er i svar Bekymring for min Skyld.“

„Jeg vil yde eder al den Tjeneste, jeg formaar; thi I trænger saare til Trøst, skjønner jeg.“ sagde Arnfast.

„Gud have Lov! I kommer som en Engel med godt Budskab,“ sagde Anna glædestraalende. „Kunne vi strax drage bort herfra?“

„Det vilde være eder til liden Baade at forlade dette Fredens Hjem, saasom jeg ej véd, hvor jeg skulde føre eder hen,“ svarede Abbeden. „Jeg har kun sørgelige Nyheder for Kjød og Blod at bringe eder, og dog kunne de vel bidrage til eders Sjæls Helse. — Eders Fru Moder er ført bort fra Tolægaard af Dronningens Ryttere, og ingen véd, om hun er levende eller død. Dronning Margrete er vel bleven saa harm paa Ebbe Genvæth, der løftede Sværd mod Danmark i Slaget ved Næstved, at hun har hævnnet sig paa Fru Karen, da hun ikke kunde ramme Ridderen.“

„Stakkels Moder!“ sagde Anna bleg. „Du lider maasse ilde, og jeg kan ikke være dig nær og trøste dig. Af, hvor skal jeg sjæle mig i al denne Glende!“

„Nu! Gud haver eders Moder i Bolde, og da times hende ej større Nød, end hun kan udholde; men I selv, Jomfru Anna, kan skjermes af Klosterets hel- lige Mure, hvis I fortøver her, hvad jeg af al Magt vil tilraade.“

„Nej!“ udbrød Anna. „Tag mig med eder til Kloster Bibeke paa Tolægaard; thi jeg kan ej holde det ud hos de Nonner.“

„Eders Kloster er dragen bort fra Tolægaard, og ingen véd, hvor hun færdes. Som en enlig Ungmø kan I dog ej fortøve paa eders Klosters Gaard, og tilmed kan jeg fortælle noget, der vil smerte eder saa dybt, at I med Glæde giver Afkald paa Verdens for- sængelige Liv. Vær stærk, Jomfru Anna! thi den Ti- dende, jeg har at bringe, vil røre ved eders fjedelige Elskov med kold Haand. — Ridder Truid Pedersen er falden i Slaget ved Nestved.“

Abbeden standsede og saa fast paa Ungmøen for at skjønne, hvilket Indtryk hans Ord digt gjorde.

„Taler I sandt?“ spurgte Anna som med et Skrig.

„Tvivl ej om mine Ord!“ svarede Abbeden. „Rid- deren blev dødelig saaret af eders Fader.“ — — —

Han taledes saa alvorligt, saa sikkert uden Samlen. Hun kunde ikke tvivle længer, den ræddelige Tidende var altfor sand. Hvert Ord skar en Smertesvunde i

hendes Sjæl, hun knugede Hænderne mod sit Bryst og kunde næppe holde sig oprejst. Da brød hun ud i halvkvalt Stønnen:

„Forbi, forbi! — — Min Jorderigslykke forlist! — —“

„Nej, mit Barn!“ sagde Arnfast. „Netop det bedste er tilbage, hvis eders aandelige Dje kan aabnes, saa J skuer lidt af den Herlighed, der venter eder. Gud har kun jordnet de Jorsfængelighedens Gaab, J satte al eders Lid til, men dette er skét for at opbygge større og herligere. Vil J vorde Kristi rene Brud, da venter eder tusendfold uvisnelig Lykke i Steden for den, der havde fanget eders ganske Sjæl, men kun var en bristende Boble. Bliv i dette Kloster, og J vil en Gang velsigne den Stund, da J tog Sløret.“

Anna svarede intet, Tanterne vare nær ved at forvirres, Sanserne syntes at nægte deres Tjeneste. J indre Sjæleval sad hun og stirrede frem for sig uden Graad eller Klage.

„Svar mig, Jomfru Anna! Vil J vorde en renlivet Nonne?“ spurgte Arnfast og saa paa sit Dffer med prøvende Blif.

„Ik! Gjør med mig, hvad J tykkes, blot jeg faar et Sted at fjele mig!“ stønnede hun.

„Nu vandt J Sejr over eder selv, og alle Helgene ville glædes derved!“ udbrød Abbeden.

Arnfast vedblev længe at tale til Anna for at berolige hende, men da han intet Svar fik, forlod han Gellen forat bede Priorinden tage sig af den smertebetyngede Ungmø. — — —

— — — Det blev stille i Klosteret, alt gik til Hvile, og Jomfru Anna var saa udmattet af Spænding og Sjæleve, at hun sov ind; men snart vaagnede hun for paany at lide under Mareridt af forvirrende, aandsødende Tanker. Da stod hun op fra sit Leje, hun kunde ikke drage Nande i den trange Gelle — ud maatte hun, ud til Lys og Luft. Sagte listede hun sig bort fra Gellen ud i Klostergaarden, satte en Stige til Ringmuren og steg op paa den; derpaa trak hun Stigen til sig for at komme ned paa den anden Side af Muren.

Det begyndte at gry ad Dag; en enkelt Jugl gav Tonen an til Morgensangen, og snart vaagnede en af Sangerkoret hist ved en Tue, en anden her ved en Busk. Tonebølgen forplantede sig over Mark og Bang, den voksede for hvert Minut i Fylde og Belflang ved Sammenspil af Juglestemmer. Et Mandedrag som fra frigjort Bryst gjorde Pulsslaget friskt og stærkt i Naturens Hjærte.

Jomfru Anna mærkede intet til det vaaguende Liv, hørte intet til Jubelen i Morgensangen. Uden Maal eller Med gik hun fremad, indtil Maen standsede

hende. Her satte hun sig paa en liden Jordbrink, hvorunder Vandet havde dannet sig et underjordisk Leje; hun stirrede ned i Naen og saa paa de Hvirvler og Smaaringe, som dannedes paa Vandets Overflade. Nogle higede fremad, ud mod Havet, det store vide Hav, hvor man frit kan drage Aande; men andre gik en Tid rundt i Ring paa samme Sted, saa opløstes de og forsvandt. Ja, forsvinde og udslettes kunde de, men Ungmøens Tanferinge hvirvlede hende rundt i et uvejsomt Dde, de kom bestandig igjen og lod hende ikke Ro.

Naen fransedes af Siv og Alkandeblade, Fiskene legede Skjul under dem, og Røfferoserne gængede af bare Fornøjelse, hver Gang Bladene fattes i Bevægelse. Hun bøjede sig ud over Vandet, der stundigt og roligt gled fremad. Der nede var der Fred og Hvile! Alkanderne vilde brede sig skjærmende over hende og Fiskene fortsætte deres Leg, som om intet var hændet! —

Det hvistfede saa underligt ud fra Jordbrinken, hvor hun sad, og hun tænkte paa de bundne Aander, de hemmelighedsfulde Bæsnere, der saa Mæle gjennem Naturens Suk om Frigjørelse. Ak, frigjøres! Kunde hun blot frigjøres fra de tunge Baand, der tyngede hende i denne Stund; men ingen Sunde kunde hun fries fra den tungende Smerte, hun bar paa. — Haabet var borte, og hun ravede om som i en hælgnørk

Mat. Hvad skulde hun da leve for? Det lød atter og atter i hendes Sjæl: Ene, ene, ene! — —

Men hun behøvede jo ikke at leve et Øjeblik længer, Døden kunde ende alle hendes Kvaler! Da skulde hun ikke længer være ene, men se sin elskede, der havde været hendes Sjæls dyreste Skat i lange Aar. Og hun skulde gjense sin Moder! — — Et Spring ud i Aaen, dens Bølge vilde lukke sig over hende og al hendes Nød være forbi! — — Gud kunde ikke vredes paa hende og gjøre Skjærsildspinen haard, thi han vidste jo, hvilke Kvaler hun led, og at hun var en stafkæls enlig, forladt Ungmø, der længtes efter sine fjære. Guds Moder vilde bede for hende! —

Bølgernes Smaaskvulps mod Jordbrinken lød som blidt faldende Røster, der lulle i Blund. Ja, blunde! Ak, kunde hun blot blunde stille hen og glemme al sin Kvide, da ønskede hun aldrig at vaagne mere. — Dybere og dybere bøjede hun sig ned mod Båndet, hendes Vilje var bunden, hendes Sjæl syntes dragen af en hemmelighedsfuld Magt i Dybet. Det hviskede: Kom! Kom at glemme al din Sorg! — Hun syntes at se Truids Ansigt i Båndet, hendes Haar løsnede sig, Spidserne sank ned i Båndspejlet, et ubestemmeligt Smil lagde sig om hendes Mund — — da, i det sidste Minut mellem Liv og Død, begyndte Klosterklokkerne at ringe, thi Solen stod op. Mildt faldende som en Mo-

ders Stemme lød Tonerne i hendes Dre, en Sitren gik igjennem hende, hun flyttede sig fra sit farlige Sæde, drog et dybt Suf og hviskede:

„Hellige Guds Moder! Bed for mig, at mine Tanker ej forvirres!“

Da frigjordes hun fra Aaens Trolddomsmagt og blev Herre over sine Tanker. Hun knælede og bad længe, hendes Smerte fik Luft i Graad, og hun følte Lindring.

Da Anna havde endt sin Bøn, stod hun op og rettede sin Gang mod Klosteret; men i det hun saa op, fik hun Øje paa Prioren, der kom hende i Møde.

„Gud have Lov, at jeg fandt eder!“ udbød han. „Vi have været saare forfærdede og bekymrede i Klosteret over eders Forsvinden, saasom vi troede eder i stor Fare.“

Da han lagde Mærke til hendes forgrædte Øjne og forvildede Udseende, skjønnede han, at hun var i stor aandelig Nød. Han talte saa deltagende og mildt til den lidende Ungmø, at hun fattede Tillid til ham og betroede ham sin Kvide. Et mildt Ord fra et hjærligt Hjærte forfejler aldrig sin Virkning hos den, der trænger til Trøst, og Priorens Tale og Trøstegrund blev Lægedom for Anna, saa hun atter fik Lyst til at leve.

Priorinden var ligeledes hjærlig mod Ungmøen, hvis Tanker nu vare vendte til Nonnestand; thi in-

tet drog hende mod den Berden, der havde saaret hende saa dybt.

Da Klaus Turesøn hen paa Eftermiddagen mødte med Henning Skipper og Jomfru Jutta, bleve de modtagne af Prioren med den Erklæring, at Jomfru Anna ønskede at blive i Klosteret.

„Tag mig det ikke ilde op, ærværdige Prior!“ udbrød Ridderen. „Men enten har J druffet formeget, eller ogsaa mener J, at Klaus Turesøn er en Nathue. Har J glemt, hvad J lovede i Gaar?“

„Det har jeg visseelig ikke; men meget kan hændes i et Døgn, og der er løbet meget Vand i Hav siden i Aftes,“ svarede Prioren.

„Mener J da at kunne binde mig den Urimelighed paa Ormet, at den velsignede Jomfru Anna vil være Nonne?“

„Jeg befatter mig kun med Sandhed i min Tale,“ svarede Prioren alvorlig.

„Hør Munk! Hvis J og den sorte Priorinde have fordrejet Hovedet paa Jomfru Anna ved eders Klostersnak og Messelarum, da skal J ske en Skamfærd og staa vor gode Dronning og Ridder Truid Pedersen til Regnskab.“

„Tal dog ej som en gal Mand, før J véd Besked, thi da vil jeg ej høre paa eders Bespottelser længer,“ sagde Prioren. „J skal nu vide, at Jomfru

Anna har haft en saare stor Hjertesorg, thi Truid Pedersen er falden i Slaget ved Næstved, og siden Ungmøen har faaet denne Tidende, hvilket skete i Aftes, har hun været saare lidende. Af den Grund vælger hun Nonnestand, og jeg vil af ganske Formue styrke hende deri, at hendes Sjæl kan komme til Hvile."

„Er det sandt, I siger, da forbarne sig Gud og hans Helgene!“ udbød Ridderen. „Er min Ven Truid død, da times mig stor Sorg. Men hvorfra har I den Tidende?“

„Fra Abbed Arnfast,“ svarede Prioren.

„Hm! Endnu er slikt Budskab ej kommet til Ribe, og dog er det nu snart trende Maaneder, siden Slaget stod,“ sagde Klaus. „Vil I forunde mig en Samtale med Jomfru Anna?“

„Dette kan ingenlunde ske nu, thi hun trænger til Ro, men vil I komme igjen om nogle Dage, da skal eders Duffe worde opfyldt, hvis Priorinden intet har derimod,“ svarede Prioren. „I skal ej være bekymret for Jomfru Annas Skjæbne, thi hun skal faa en mild og kjærlig Omgængelse i vort Kloster. Da fanger hun vel Bod for sin Sorg, naar hendes Længsel kun stunder imod at worde Gud tækkelig.“

Ridder Klaus fandt sig nu i Priorens Afvisning og forlod Klosteret med bedrøvet Sind; men da en Uge var gaaet, fik han den lovede Samtale med Jomfru

Alma, der takkede Ridderen for hans Venfkab, men holdt fast ved sin Beslutning om at tage Nonnesløret.

Klaus Turesøn opholdt sig endnu nogle Dage i Ribe, men drog derefter til Bittfjøl Kloster, der styredes af hans Frænde, Abbed Asgotus. Ridderen tilbragte nu nogle Maaneder dels i Klosteret, dels paa en nærliggende Herregaard; men ved Juletider rejste han sammen med sin Frænde til Kroningen i Viborg, hvor han traf sin Hjertensven Truid Pedersen. Denne kom i øvrigt fra en Norgesrejse, som han i Dronningens Værende havde foretaget til Kong Hakon.

XX. Skyet Luft og Solskin.

Første Juledag 1259 strømmede Skarer af Riddere, Klerke og Rægsfolk gennem Gaderne i Viborg, thi Erik Kristoffersøns Kroning skulde finde Sted i St. Maria Kirke. Alle jyske Bisper havde givet Møde, de samlede sig ved Højalteret om Bisp Niels, der skulde krone Tronarvingen. Under højtidelig Rimen af alle Stadens Kirkeklokker fyldtes snart det store Kirkerum af skuelystne, thi ved sliq Lejlighed udfoldede Gejstligheden og Ridderskabet al den Pragt, der kunde overkommes. Dronning Margrete traadte ind i Kirken med Junker Erik ved sin Side, og alles Øjne vendte sig mod den statelige Dronningskikkelse; hun saa bleg og lidende ud, men over hendes kraftige, skjønne Ansigt hvilede et venligt Smil. Junker Erik var endnu et Barn paa en halv Snes Aar, og for ham var den hele Stads en Leg og Djenslyst; men mange anede onde Tidens Medbliven under hans Mindreaarighed, thi „ve det Land, hvis Konge er et Barn.“

Klokkerne tav, Hymnerne fyldte Kirkerummet, Bannere stege til Himlen for Konge og Fædreland. — Bisp Krumstav og Kongespis.

Niels var saa bevæget under Handlingen, at han brast i Graad, da han satte Kronen paa Barnekongens Hoved. Som Kongehusets trofaste Ven og Fædrelandets ædle Søn ængstedes han for at lægge Kongespiret i svage Barnehænder, fordi Tiderne vare onde, og Farer lurede paa alle Kanter; men dog maatte det ske for at samle alle gode Mænd til fælles Virke.

Kroningsfesten varede i flere Dage, og det almene Folk jublede over, at det atter havde en Konge. „Gud signe unge Kong Erik og vor ædle Gnekedronning!“ led Raabene, og der kom Liv i Margretes sorte Dine, naar hun takkede Folket for dets Hyldest.

I de nærmest paafølgende Dage efter Kroningen bleve flere vigtige Regeringshandlinger udførte i Samraad med Rigets gode Mænd. Dronning Margrete følte sig glad og tryk, naar hun sad i denne Skare af kongetro Prælater og Riddere; hun følte, at vilde de sætte Hvg mod Hvg i trofast, enigt Samvirke for Land og Folk, da havde det ingen Nød med de Forviklinger, som vare i Bente.

Dronning Margrete plejede gjerne de lyse Gaab, og i Kroningsfestens Dage saa hun helst glade Ansigter om sig. Hun lagde derfor Mærke til det tungsindige Udtryk, der hvilte over Truid Pedersøns Ansyn.

„Hvad fejler eder, min tro Ridder Truid?“ spurgte

hun. „Gjerne saa jeg eder glad paa min Søs Hædersdag.“

„Min ædle Dronning!“ svarede Ridderen. „Jeg glæder mig derover, at Landet atter har en Konge, og ej skal min egen Sorg hindre mig i at tjene ham og eder af ganske Formne.“

„Nu, derom tvivler jeg ej!“ sagde Dronningen. „Men hvorfor de mørke Minder, som om I har paa en stor Hjertesorg? I er jo forligt med Ebbe Genvæth, og nu har han vel intet derimod, at I ægter hans Datter. Lider eders Fæstemos ilde?“

„Jomfru Anna er Ungstøster i Sankte Nikolaj Kloster og skal vel ret snart werde Nonne,“ svarede Truid.

„Hvad hører jeg!“ udbrød Dronningen. „Af hvilke Grunde har hun taget sliq Beslutning?“

„Derom har jeg været plad uvidende indtil nu, naadige Dronning!“ svarede Ridderen. „Men min Ven, Klaus Turesen, som jeg efter lang Adskillelse først nu træffer ved Kroningsfesten, fortæller, at hun med List og Bold er ført til Klosteret. Man har dernæst berettet hende, at jeg var død, og ved den Tidende blev hun saa betagen af Smerte, at hun mistede alt sjæleligt Fodfæste, og forlangte at blive i Klosteret.“

„Guds hellige Moder!“ udbrød Dronningen. „Sliq snedigt Rænkespil har man vovet og derved søgt

at ødelægge trende Menneskers Lykke! Men ustraffet skal man ikke have prøvet det, thi Sagen maa nøje undersøges, og da kan eders Fæstemø endnu reddes."

„Maaſke det dog allerede er for ſent, thi vel var Jomfru Annas Sind aldrig vendt til et blegſottigt Nonneliv; men de Nonner i Sankte Nikolaj have ſikkert nyttet alle Dvertalelſens Kunſtgreb for at betage hende Sjælens ſunde Dndømme, og er dette lykkedes dem, da vælger hun med Blæde Nonneſtand," ſagde Truid. „Dog vil jeg forſøge at redde hende, og beder jeg derfor om Lov til at drage herfra i Morgen."

„Nu! Jeg agter mig om nogle Dage til Ribe at bede ved min Husbonds Grav, og I ſkal være blandt de Riddere, der følge mig did," ſagde Dronningen. „Vi ville da ſuaareſt muligt beſøge de Nonner i Sankte Nikolaj."

En Dag førſt i Januar 1260 drog Dronning Margrete tilligemed et Par Hundrede Ryttere fra Viborg over Heden ad Ribe til. — Der var ſtille og øde paa den temmelig flade Hedestrækning; kun en enkelt Urhøne ſkræmmedes op og fløj med ſurrende Vingeflag længere ind i Heden, Hannen fulgte efter med en langtrukken Skogren. Noget Lyngſpurve, der om Nat-

ten lejede Ry hos en Hedebo, legede Tagfat mellem Lyngtoppene; Ræven saa til, han gad nok været med i Legen for Stegens Skyld. Nu saa han forundret op efter Rytterfaren, der nærmede sig, trykkede sig forsigtig ned i Lyngen og listede sig hen under en Guebærbusk. Nu og da saas en Hare titte frem over Lyngtoppene, den undersøgte nøje, om der var Fare paa Færde, og saa forpattede den sig eller satte i Spring ind over Heden.

Hist og her saas Kæmpehøje, Oldtidens Mindesmærker, hvorunder Kæmperne hvile fra Vikingefærd. Der gik et Sus over Heden, et Bindpust fik Lyngtoppene til at neje, det var, som om Aanderne hilsende Dronningtoget.

En liden, enlig Bæk listede sig forsigtig igjennem Þorsbuske, Kræfning og Melbærris for snart efter at tage Fart ned ad en Bøkkeskraaning; den skyndte sig bort fra de øde Lyngheder, hvor Tungstundet boer, længtes efter at smelte sammen med Aaen, med Søen, med de dybe Bænde, hvor den anede, at den havde hjemme. — Et sælsomt Sus lød ind fra Heden, det var Røster fra den ahlbundne Natur, Længsel efter at frigjøres fra den Trolddomsmagt, der lagde den i Odets Bænd, men som Menneskesnille en Gang skal besejre. —

Truid Pedersen og Klaus Turesen red lidt bag efter Rytterfaren, de to gamle Benner havde meget at

tale om efter den lange Adskillelse. Ridder Klaus var ellevild af Glæde over at have fundet sin Ven i Live, og dette gav sig Udtryk i godmodig Ordleg med Truid, naar denne blev tavs og tankefuld.

„Nu er J igjen paa Drømmerejser og falder ganske i Staver,“ sagde Klaus. „Var J atter i Ribe?“

„Ja, Klaus Turejøn! Jeg tænkte paa, at herester maa der lidet drømmes, hvis Sindet skal holdes karst. Alle bitre Minder og marvløse Tanker jages helst langt bort, thi alt slikt øder Handlekraften.“

„Det saa, Ven Truid! Det passer sig kun for en blødsøden Mand at blive Hængehoved for en Kvindes Skyld.“

„Redder jeg ej Jomfru Anna af Rommevold, da finder jeg mig i min Lod og vorder en enslig Svend min ganske Levetid.“

„Nu skal man se, at J har en Skrue løs og vil være Munk!“ udbrød Klaus.

„Nej! Mit ulykkelige Fædreland skal da være min Brud,“ svarede Truid, idet han rettede sig i Sæden og paaskyndede Ridtet.

„Ved J, hvad jeg just nu tænkte paa?“ begyndte Klaus igjen. „Lyffelig maa den Ungerjvend være, som aldrig har elsket en Kvinde.“

„Da mener jeg lige det modsatte,“ sagde Truid;

„thi Livets Skjønhed øjnes først af en Ungersvend, naar han vinder en ædel Kvindes Hjerte.“

„Det lyder ret fjønt, Ven Truid, men er dog kun Talemaader,“ tog Klaus til Gjennemsele. „J kan ej nævne mig nogen Skabning, der paafører Mænd større Sorger og flere søvnløse Nætter end netop de højt anpriste Ungmøer. Dog undtager jeg den ædle Jomfru Jutta.“

„Godt, at J undtager Henning Skippers Datter, thi visseelig maa hun være en ædel og suild Ungmø, da hun har kunnet omskabe en snurrig Karl som eder til en elskende Svend,“ sagde Truid smilende. „Hvor lider ellers eders Fæstemø?“

„Gudnu har jeg ingen fæstet,“ gav Klaus til Svar.

„Hm! J har haft trende Mar til at tænke paa Friertalen og fik den dog ikke færdig,“ lo Truid.

„Nej, jeg saa mig i Spejl paa eder og vussede ikke at blive en elskovssyg, grublende Svend. Derfor begif jeg ej den Dumbhed at bejle,“ sagde Klaus.

„Nu! Jeg vil dog sige i fuld Alvor: Fæst den ædle Jomfru til Brud, thi hun har eder kjær, og J paafører hende Tvivl og bange Tanker ved at tie.“

„Jomfru Jutta er den bedste Jomfru paa Guds grønne Jord, og, har hun mig kjær, da bier hun vel, til jeg kan saa hende sagt, at jeg bærer saare stor Elskov til hende,“ sagde Klaus.

„J har opholdt eder flere Maaneder i Hennings Hus og fandt ej Lejlighed til at bejle!“ udbrød Truid.
 „J er ellers en bold Ridder, men maasse J har et Harehjærte overfor Ungmøer?“

„Jeg skal sige eder, Ven Truid, at Jomfru Juttas Dine kan gjøre mig ganske mundlam, og mere end én Gang er Munden gaaet i Baglaas, naar jeg har villet tale om Egtestand,“ mælede Klaus. „Guten ler hun mig lige op i Djuene, naar jeg har faaet vel begyndt, eller ogsaa smutter hun fra mig, før jeg er kommen halvt til Gude.“

„Jeg faar at hjælpe eder tilrette, naar vi nu komme til Ribe,“ lo Truid.

„Tænkeligt, at J har mere end nok med eders egne Sager. J skulde hellere forlange en liden Haandskræfning af Klaus Turesøn for at redde Jomfru Anna af Nonnekloer,“ sagde Klaus.“

Truid blev atter tavs, og Bemod fyldte hans Sind, Hedens øde, tungsindige Natur ligesom smeltede sammen med hans egen Stemning, trist og mørk tyktes ham Fremtiden.

Man naaede Ribe, og saasnart det lod sig gjøre, søgte Dronningen tilligemed Ridderne Truid og Klaus

til Nonneklosteret. Priorinden forundredes over den høje Gjæsts Komme, men hun tænkte, at Besøget stod i Forbindelse med en Gave til Klosteret. Dronningen forlangte en Samtale med Jomfru Anna og bad Priorinden at overvære den; men Ridderne førtes til Spisefalen af Prioren, der bad dem tage tage Sæde, indtil den høje Gjæst havde forrettet sit Vrende.

„Her ser I, ærværdige Prior, den Ridder, som blev slaaet ihjel ved Nestved,“ sagde Klaus. „Han er staaet op igjen for at ringe Dommедag ind i eders Kloster.“

„Er I Ridder Truid Pedersen?“ spurgte Prioren forundret.

„Ja! Uøgnagtige Tunger have løjet mig død for at forskjærtse min Lykke og fange en Ungmø i Klostergarn,“ svarede Ridderen. „Har I været Hjælper ved denne Belialsgjerning?“

„Sankte Lambert se i Raade til os!“ udbrød Prioren. „En ond Gjerning er øvet mod eder og eders Fæstemø; men jeg har hverken Lod eller Del deri.“

Imidlertid førtes Jomfru Anna ind til Dronning Margrete. Ungmøen saa bleg og lidende ud; det fjæffe Livsmød og glade Smil, som hun før havde ejet, var borte, og et halvt spærmerisk, halvt aandstraværende Udtryk hvilede over hendes Ansigt.

„Er I Jomfru Anna, Ebbe Genræhts Datter?“ spurgte Dronningen.

„Ja, ædle Dronning! Den ulykkelige Ridder, I nævner, er min Fader.“

„Vær frimodig, Barnlille! Eders Fader er fredslust i Danmark og boer nu, haaber jeg, lykkelig paa Øborg sammen med eders Moder, Fru Karen.“

„Min Moder! Al, lever hun og lider vel, da times mig en stor Glæde,“ sagde Anna. „Gud og hans Helgene velsigne eder, ædle Dronning, at I har borttaget Forbandelsen fra min Faders Hoved! Nu kan min Hjærtens fjære Moder atter fange Fred, som er hendes ganske Begjære.“

„I taler kjærligt om eders Moder, og dette er eder til Ære; men mener I ej at volde hende Sorg ved at worde Nonne?“ spurgte Dronningen.

Anna tav, men Priorinden tog til Orde:

„Den Ungmø, som af ganske Hjerte vil ofre sig til Kristi Ære og worde hans rene Brud, maa give Alskald paa alt derude i Verden. Alle kjødelige Baand maa rives sønder, at de ej hindre Sjælens Vinger i at udfolde sig.“

„Nu! Eders Svar krævede jeg ikke,“ sagde Dronningen; „men det undrer mig højlig, at Jomfru Anna ej alene kan forlade Fader og Moder, men og sin trofaste Fæstemand, den ædle Ridder Truid.“

„Ridder Truid!“ udbrod Anna. „Hans Sjæl haver nu Gud i Bolde, han faldt for min Faders Sværd i Dræbningen ved Nestved.“

„Stakkels Barn!“ sagde Dronningen tøvende og saa forstøende paa Priorinden. „Hvem har bragt eder den Tidende?“

„Erværdige Abbed Arnfast fra Rye,“ svarede Anna.

„Guds hellige Moder!“ tog Dronningen til Orde. „Nu aner jeg, at et snedigt Rænkespil er Skyld i denne Ungmøes blege Kinder, og har I, Priorinde, Gud eller Del deri, da anflager jeg eder for Misbrug af eders Stilling.“

Hun vendte sig til Jomfru Anna og spurgte:

„Hvis det viser sig, at Tidenden om Ridder Truids Død, er Løgn og Opdigt, vil I da med Blæde drage bort fra dette Kloster?“

„Al! Kald ej saa stor et Haab til Live!“ sagde Anna. „Jeg har lidt og stridt for at faa Fred i min Sjæl, og jeg tyktes at have sejret; men nu da I nævner Navnet paa ham, jeg har inderlig kjær, bliver mit Hjerte igjen uroligt og higende, og skuffedes Haabet atter, naar det var faldt til Live, da maatte jeg dø.“

Hun gik nogle Skridt frem mod Dronningen og spurgte som i Sjeleangst: „Lever han?“ — Men hun svarede sig selv: „Nej, nej! Abbeden har jo sagt, at

Truid er død! — J har kun hørt et løst Rygte, der er upaalideligt og vil volde mig ny Lidelse." —

„Vær sterk, Jomfru Anna!“ sagde Dronningen. „Lad eder ikke overvælde, naar jeg siger, at Truid lever og er ej langt herfra i denne Stund.“

„Guds hellige Moder, jeg takker dig!“ udbrød Anna, foldede sine Hænder, bøjede sit Hoved og syntes hensunken i Bøn.

Der blev et Djebligs Stilhed. Da sagde Priorinden:

„Gode Dronning! Jeg har ingen Del i det Bedrag, der er øvet mod denne Ungmø, thi jeg troede, at Budskabet om Ridderens Død var Sandhed; men Abbed Arnfast maa have hørt et Rygte, hvis Paalidelighed han ej har draget i Tvivl, og af Omsorg for Ungmøen har han søgt at fæste hendes Hu til Nonnestand.“

„Nu! Jeg har ingen Lid til den Skalk, J nævner; men Sagen skal blive undersøgt og den skyldige draget til Ansvar,“ svarede Dronningen. Hun og Priorinden lod derpaa Anna være ene.

Et Djeblig efter traadte Ridder Truid ind.

Der stod hun, hans længe savnede Fæstemø, hans Tankers Hovedsum og Rængsler's Maal. Hendes blege Kinder fik Farve ved Synet af ham, hendes Drømmes Ophav; Djet fik Glans, Glædens Solblink lyste over

hendes Ansigt, og hun stod rødmende og lykkelig, fager som en vaarsyldt Dag.

„Hjærtens kjære Anna!“ udbrød Truid, og, før de elskende vidste af det, laa hun i hans Favn.

„Ak, hvor jeg har længtes!“ brød det frem hos hende i et dybtaandet Befrielsens Suk, der gjenste hendes Sjæls lange Stunder, Mars indestængte Længsler, og hun skjulte sit Ansigt ved hans Bryst, følede sig tryk ved at støtte sig til den mandige Ridderstikkelse.

„Nu fangede jeg Solen!“ jublede Truid og kysede sin Brud.

Ridder Truid førte sin Fæstemø til Henning Skipperes Hus, hvor hun venlig modtoges af Jomfruen Jutta.

„Nu begynder min Verden at komme i Lave paany,“ sagde Truid til Jutta. „Min Vens Liv har J reddet, min Fæstemø har jeg fundet, og, naar hun gives i eders Baretægt, er hun vel hjærget, indtil Bryllupsklokkerne skulle ringe. Paa den Dag skal J være med, skjøn Jutta, og smykke min Brud med Hovedguld og Brudelin, hvis J ej inden den Tid selv er kommen til Ro i en Gusbonds Hus.“

„Nødig føjer jeg mig efter en Mands Luner, var han end statelig som J,“ lo Jutta.

„Det mener J ej, saasom Kjerlighedsguden alt har gjæstet eder,“ sagde Truid.

„Ej, ej! I er saare klog og véd mere end jeg,“
svarede Ungmøen rødmende.

Efter at nogle Uger vare forløbne, aftalte Ridder Truid og Jomfru Anna at rejse til Toløgaard at besøge Fru Bibekke, og naar det led ad Raaren, skulde Rejsen gaa til Øborg. I Løbet af Sommeren vilde de holde Bryllup. En paalidelig Svend sendtes til Ebbe Genvæth og Fru Karen med Bud om Jomfru Annas Opholdssted, og Klans Turesøn fulgte sine Venner paa Rejsen, han havde endnu ikke fundet Lejlighed til at aabne sit Hjerte for Jomfru Gutta.

Fru Bibekke var syg og meget lidende, men da hun saa Jomfru Anna, blev hun glad og sagde:

„Gud og hans Helgene velsigne dig, min Hjertens kjære Anna, at du kommer til mig i min Glende! Ak, jeg har saare længtes at høre, hvor du opholdt dig, thi Niels Tisser traf ej dit Spor, og vi to enlige Kvinder troede dig død eller i svar Nød. Hvor har du været i den lange Ewigheid, der er hengaaet, siden du drog fra Toløgaard?“

Anna fortalte nu om Munkens og Abbedens Svig, og Fru Bibekke korsede sig over deres Falskhed; men

da hun hørte om Dronningens Mellemkomst, velsignede hun den ædle Herskerinde og anklagede sig selv som den, der var Skyld i Annas Rejse og paafølgende Lidelser.

Hun laa en Stund i dybe Tanker, da spurgte hun pludselig:

„Er dit Hjerte endnu vendt til Truid Pedersen?“

„Ja, visseelig!“ svarede Ungmøen. „Om Gud det vil, bliver jeg til Sommer hans præstegivne Gustru.“

„Nu! Da skjønner jeg, at jeg atter lades ene med min Svaghed og Glende,“ sagde Bibekke med noget af den gamle Bitterhed i Stemmen. „Ja, ja! Det faar saa være. Lad mig kun dø som en enlig, forladt Kvinde, thi indtil denne Dag ænsedes jeg lidet af min egen Slægt.“

„Tal ej saa, Møster Bibekke! Jeg bliver hos eder til I vorder karst og kan drage med til Zborg.“

„Gud signe dig, Annalille! Du vil virkelig blive hos mig ensomme Kvinde?“

„Ja, Møster Bibekke! Jeg skal ikke svinge eder i eders Nød tid.“

„Mon Ridder Truid steder sit Minde dertil?“

„Derom tvivler jeg ej, thi det var ham, der foreslog mig at drage hertil, og han førte mig jo selv hid.“

Fru Bibekke forlangte at tale med Ridderen, og hun sagde:

„Hidtil har jeg nærret Uvillie imod eder, Hr. Midder; men nu er den udslettet af mit Hjerte, og jeg vil velsigne eder til min Dødsstund, hvis I intet har derimod, at Anna fortøver en Tid hos mig svage Kvinde?“

„Forlod Anna eder nu, da maatte jeg tvivle om hendes fjærlige Sind; derfor vil jeg bestyrke hende i det gode Forsæt at blive her, til I vorder karsk,“ svarede Midderen.

Fru Bibekke blev saa glad ved Ernid Pederson, at hun nogle Dage efter skjænkede ham Tollegaard med alt, hvad hun ejede, fra den Stund Anna blev hans Hustru. —

Det blev Vaar, men endnu var Bibekke lidende; det blev Sommer, og hun troede at være Døden nær. Da sagde hun en Dag til Jomfru Anna:

„Send Bud til Munken Mikael og bed ham komme hid!“

Mikael havde ikke talt med Bibekke siden hin Dag, da han som en frejdig Ungersvend forlod sin Fæstemø og sit Fædreland for at vinde Hæder i fremmed Krigstjeneste. Det var nu firti og fire Aar siden, og skjønt han vidste, at Fru Bibekke og hans Ungdoms elskede var en og samme Person, havde han dog undgaaet at se hende. Han mente at have sejret over den Sorg, som gjorde ham til Munk, og derfor ønskede han ikke

at falde gamle, bitre Minder til Live igjen ved Gjen-
synet af den Kvinde, som han i sin Ungdom havde
elsket med Zunderlighed.

Nu kom Truid Pedersen med Bud, at Bibekke
trængte til Trøst og ønskede at tale med ham. Saa
turde han ikke undslaa sig, men fulgte med Unger-
svenden.

Han traadte ind til en syg, lidende Kvinde; men
denne Kvinde var hans Ungdoms elskede, og han evnede
ikke at udestrengge de gamle Minder, de kom med beta-
gende Magt og syntes at ville overvælde ham. Da
sukkede han i Bøn: „Guds hellige Moder! Giv mig
Kraft til dette Møde!“

Fru Bibekke saa paa Munkens, hun søgte om et
eller andet Træk, der kunde minde om det Billede, hun
i lange Aar havde gjemt i sit Hjerte. Og hun fandt
endnu i det alvorlige og dog milde Ansigt noget, hun
kjendte, noget, hun elskede, vel ikke med Ungdommens
Glød, men med en trofast Kvindes lutrede Kjærlighed.
Ja, Aarene gaa, og Haaret graaner; men Ungdomsind-
trykkene paa et rent Sind udslættes aldrig. Hjerte-
saar kunne læges, men de springe op paany og bløde,
naar de berøres af de Stemninger, der falde Ungdoms-
minderne frem.

„Hjertens Tak, at I kom!“ sagde Bibekke. „Jeg

trænger til Trøst, det er, som om min Sjæl skulde forbløde."

„Betro mig eders Sorg, eders Sjæls Tanker!“
svarede Munkene.

Fru Bibekke opfyldtes af en jelsom Kraft, Svagheden syntes at forsvinde. Hun fortalte om den Sjæle-
kval, hun led, da hun ved Swig bedroges for sin Livs-
lykke; hver Dag var en Kamp, hvori hun syntes at
skulle gaa til Grunde, og ofte havde hun ønsket sig
Døden. Men tilfjødte Bitterheden hendes Sind,
saa hun hadede Menneskene og blev ond mod sin egen
Slægt. Da hun i den sidste Tid blev syg paa Tolæ-
gaard, følte hun sig grænseløs ulykkelig, thi hun var
ene og forladt, indtil Jomfru Anna kom som en Kjer-
lighedens Engel i Nød. Nu skjønnede hun, at hun
ikke kunde affpærre sig fra Mennesker, thi hun trængte
til deres Kjerlighed, Hjælp og Raad. Bitterheden i
hendes Sind gav Plads for Traengen til at leve et Liv
i Kjerlighed; men nu syntes Døden at ville hindre
det, og Angst havde fyldt hendes Sjæl ved Tanken om,
at hun maasse selv havde forspildt sit Liv ved at pleje
Hadet. Ak, maatte hun dog faa Lov at leve en Stund
endnu! Men, hvis hun skulde dø, kunde hun da komme
til Gud? Man sagde, at hans Bæsen var Kjerlighed,
og dog havde han tilladt onde Mennesker at ødelægge
hendes Livslykke. Var hun maasse et Forbandelsens

Barn, for hvem Gud i Tid og Ewigbed vilde skjule sit Aafyn?

„De mange Spørgsmaal staa med Ildskrift i min Sjæl, og I maa give mig Svar,“ sluttede hun.

Bevæget ved at høre hendes indre Livs Historie sad Munkén tavs en Stund, inden han tog til Orde; hun havde lidt som han, men ikke vundet Sejr, nu blev han maaske en aandelig Redningsmand for sin Ungdoms elskede. Og Munkén talte om, at den dybeste, smerteligste Wunde, som slaas i Menneskebryst, ofte er Guds Kjerlighedstraad, at vi skulle længes efter Fred i ham. Det, som smager ilde for Kjød og Blod, ja, giver kvalfulde Timer i Hjertene og Graad, kan blive Fødselstid for det Smil, der har Ewigbedsglans. Han talte om sin egen Kamp og Sejr, hun lyttede til hans Ord og sugede Trøst af dem. Flere Timer gik hen, men endnu sad Munkén ved Sygelejet, talende milde, fjerlige Ord, der blev Lægedom for Bibekkes syge, længselsfulde Sjæl. — —

I de følgende Dage kom Munkén igjen, og det begyndte at dages for hende, thi hun sagde:

„Nu øjner jeg, hvad Gud har villet mig; hidtil var jeg en vildfarende Kvinde og ejede en hvileløs Sjæl; men nu fanger jeg Fred.“

„Saa fandt I Livslykken paany, Gud have Lov!“ sagde Mikael.

Fru Bibekke blev atter farsk, og hen paa Efteraa-
ret drog hun tilligemed Truid og Jomfru Alna til
Øborg, dog agtede hun sig igjen til Tolægaard, naar
de unge havde haft Bryllup.

Stor var Glæden paa Øborg, da de adskilte atter
vare forenede. Ebbe Genvæth syntes at leve op paany
ved al den Lykke, der lyste over Samlivet, og Fru Ka-
ren mente, at nu havde hun oplevet saa stor en Glæde,
som kunde times hende paa Jorden.

„Nu ere alle saa fredelige, at de snart blive fje-
delige,“ sagde Klaus Turesøn. „Man kan ej en Gang
komme i Trætte med eder, Fru Bibekke.“

„Strid er ej mit Sind's Begjær,“ svarede Bibekke;
„men kommer I frem med et Tvistemaal, da skal jeg
binde eder ligesaa let som for fire Aar siden.“

„Da giver jeg hellere tabt, før vi begynde, saasom
I er mundrappere end jeg,“ sagde Klaus og lo. „Nej,
da sadler jeg hellere Pilsnar og sætter Kaasen efter
Ribe.“

„Jeg vilde just bede eder om det samme,“ sagde
Truid. „Rejs til Ribe at hente Henning Skipper og
Jomfru Tutta til Bryllup, som skal holdes ved Jule-
tider. Kan hændes, at I da endelig faar bejlet.“

„Jeg rejser gjerne, thi Lusten paa Øborg er for
lykkesvanger og festglad, naar man er en enlig Svend,“
svarede Klaus.

Paa Øborg gjordes Forberedelser til Brylluppet, der skulde være stort og prægtigt, som det sømmede sig for Drostens Søn. Dronning Margrete, den unge Konge, samt flere ætstære Slægter bleve indbudte; Bilsen skulde ske i Roskilde Domkirke og forrettes af Bisp Niels fra Viborg.

Der blev Brudesærd paa Øborg til den bestemte Tid, og lykkeligere Par end Truid og Anna havde man ikke set; men nu opfyldtes ogsaa for dem deres skjønneste Ungdomsdrøm, og dette lagde Glans i Øjet, Glød paa Kinden og Smil om Munden; de saa ind i et Skjønhedens Land, hvor alt toned i Samklang og Lykke. — Alt ansete Slægter, høje af Byrd, mægtige ved Rigdom og Indflydelse, vare til Stede gjorde Bryllupsfesten til en Forsønningens, en Oprensningens Dag for Ebbe Genvæth; men da Dronning Margrete efter endt Bilsse omfavnede og kysede Bruden, blev Fru Karens Glædesbæger fuldt, og hun bad stille:

„Hellige Guds Moder! Jeg takker dig i denne Glædesstund for mit Barns Lykke; men naar onde Tider komme herefter, da styrk hende, at Haabet ikke brister!“

XXI. Slaget paa Lohede og dets Følger.

Jakob Erlandsøn, der var løsladt af Fængselet kort efter Slaget ved Næstved, fnyste af Garme, da han hørte, at Erik Kristoffersen var kronet. Han samlede derfor med Bisperne for at lyse i Band alle de Bisper og Klerke, som havde deltaget i Kroningen. Særlig var man forbitret paa Bisp Niels af Viborg, og Bandslysningen over ham skete under Jagttagelse af alle de Kirkeskikke, som kunde give Handlingen størst Gistertryk og virke mest skræmmende paa Folket. Bandsættelsen udførtes paa følgende Maade:

Jakob Erlandsøn traadte frem i erkebispelig Skrud, mens tolv Præster, hver med et Lys i Haanden, stode omkring ham. Bandbrevet oplæstes først, hvorefter Præsterne kastede Lysene paa Gulvet og traadte paa dem. Nu sagde Erkebissen: „Ligesom disse Lys ere slukkede, skal Bisp Niels's Lys udslukkes, hvis han ej vender sig fra Kirkens Fjender.“ — Tre Stene bleve derefter udkastede som Tegn paa, at den bandlyste var forkastet af Kirken. Endelig hævede Erkebissen sin højre Haand, og med de tre første Fingre udstrakte, slog han en tre-

flammet Lynstraale ud i Luften, sigende: „Ve, ve, ve!“ Under hele Handlingen flemtede Kirkeflokkerne — deres Toner lød som Manderøster. —

Jakob Erlandsøn havde endnu ikke glemt Natteridtet fra Gisleborg, han blev atter en Tugtens Svøbe for sit Fædreland og søgte at hævde Kirkens Magtstilling med samme Ubøjelighed som hidtil. Dog fandt han det sikrest at forlade Riget og drage til Birger Jarl i Sverrig, hvor han ubindret kunde lægge Planer. Ogsaa Peder Bang forlod sit Stift. At disse to Herrer knyttede sig nøje til Danmarks Fjender er en Selvfølge, og det varede derfor ikke længe, før Tærmer atter faldt ind i Landet. Ligeledes rustede Hertug Erik sig for at sætte sit Krav om udvidet Lénret igjennem med Magt.

Allerede i Slutningen af 1260 mærkede Dronning Margrete, at det traf op til Uvejrs, og hun belavede sig derpaa i Tide. I Forsummeren 1261 havde Hertugen og de holstenske Grever en Hær samlet, og mange mente, at nu gjaldt det ikke mindre end Indtagelsen af Danmarks Rige. Men Dronningen tabte ikke Modet, thi da de fjendtlige Skarer droge op igjennem Sønderjylland, sendte hun sin Hær imod dem, og nu traf de sig tilbage sydpaa indtil Lohede, hvor de standsede og syntes at ville tilbyde et Slag. Dronningens Hær var

fulgt efter, den lejrede sig ved Koirke og i Djavele Skov.

Et Par Dage før Slaget sad den danske Hærs Hovedførere, Peder Tindson og Jvar Tagesen, samt flere ansete Riddersmænd i Bispeboligen i Slesvig. De samtalede med Bisperne Niels og Mikolaus om den danske Hærs Udsigt til Sejr og Følgerne af et muligt Nederlag.

„Nu gjælder det for alle gode danske Mænd at slutte sig sammen og jage Klovfuglene bort, thi ellers frygter jeg saare, at Danmarks Undergang er nær. Hertug Erik er lysten efter den danske Trone, og hans Moder, Dronning Mechtilde, der nu er trolovet med den svenske Birger Jarl, har vel intet imod at forhjælpe ham dertil, saasom hun har en god Kæremester i Erkebisp Jakob,“ sagde Mikolaus af Slesvig.

„Farerne for Fædrelandet ere store nok, ærverdige Bisp Mikolaus!“ tog Peder Tindson til Orde. „Men skal det nuværende Regimente støttes af alle gode Riddersmænd, er det nødvendigt, at deres Raad høres og i nogen Maade følges. Sættes Kongehusets gamle Venner til Side for nye Mænd, da søndres Spiret i Barnekongens Haand.“

„Hvad mener I dermed?“ spurgte Bisp Niels af Viborg.

„Det er kommet mig for Dre,“ svarede Peder

Findsøn, „at Dronningen agter at indkalde Kong Baldemars Søstersøn, Hertug Albrekt af Brunsvig, til Raadgiver og Medstyrer under Kong Eriks Mindreaarighed. Tænkeligt da, at gamle Benner blive ganske overflødige.“

„Nu!“ sagde Bisp Niels. „Jeg har og hørt onde Tunger have travlt med den nævnte Herre, hvisses det tilmed i Krogene, at Dronning Margrete alt er fjed ad Entestand og søger sig en ny Gusbond. Slig Tale regner jeg for Klaffer og ferer mig lidet derom; gjør I som jeg, at Løgneord kan fange ringe Trivsel.“

„Ingen kan dog vorde blind for, at nye Mænd, unge af Aar og lidet erfarne, trænge sig frem om Dronningen og den unge Konge,“ sagde Jvar Tagesøn. „Dette huer mig ilde, thi de unges selvflogte Meninger have villige Øren, mens ældres Raad overhøres. Flere unge Riddere ere saaledes forhippede paa at komme i Lag med Fjenden straks, og Dronningen giver dem Ret, medens jeg skjønner, at vi bør vente og samle større Styrke.“

„For Sanden! Det er ilde Barsel om Sejr, at danske Riddere pleje smaalig Skinsyge, mens alle Tanfer burde være rettede paa Landets Frelse,“ tog Bisp Mikolaus til Orde. „Maaske vi i Morgen den Dag kunne faa Brug for al den Raadsmildhed og Manddom, som baade yngre og ældre kunne yde; lad os derfor

være samdrægtige, da have vi des større Styrke, naar vi skulle gribe an."

Samtalen fortsattes nu om Hærens Stilling og det forestaaende Slag.

Mellem Danevirke og Gjderen ligger Lo Hede. Over dens flade, sandede Sletter flyder Sorgfloden, hvor Hærene stode slagfærdige den 28de Juli, Dagen før St. Olavsdag. Dronning Margrete var selv til Stede, hun lagde sine Riddere paa Sinde at stride mandelig, saa Gjendernes onde Anslag mod Konge og Fædreland maatte mislykkes. Bisp Nikolans velsignede derpaa den danske Hær og bad Gud om Sejr.

Det led ud paa Eftermiddagen, og ingen af Hærene gjorde Mine til Angreb, man syntes paa begge Sider ræd for at begynde Tærningsspillet om Liv og Død.

„Det bæres mig for, at denne Dag bliver skjæbnesvanger for vore Baaben, jeg frygter, at vi lide et Nederlag," sagde Truid til sin Ven Klaus Turesøn.

„Lad os nu blot ikke være synske, men stride saa at vi sikre os Sejren," svarede Klaus. „Kan I for Resten sige mig, hvorfor man nøler den ganske Dag med at gribe an? Vi kunde jo for længe siden haft Hertug Erik jaget ud i Sorgfloden."

„Nogle af vore Førere ere uenige, og derfor tøver

man; men megen Raadløshed kan flyde deraf, naar Kampen begynder", sagde Truid.

"Ja, noget muggent er der i Luften, har jeg mærket; men hvordan det nu end gaar, skilles vi ej ad; Side om Side ville vi kæmpe og gjøre vor Pligt," svarede Klaus.

"Se!" udbrød Truid pludselig. "Nu kommer der Røre i Fjendernes Lejr, de rykke frem!"

"Saa lad os møde dem paa Halvvejen og give dem en Velkomsthilsen," raabte Klaus.

Langsomt og sikkert rykkede Fjenderne frem, men da de kom paa nært Hold, sendte de en Pileregn mod den danske Hær og stormede derpaa frem. De fik imidlertid saa varm en Modtagelse af det danske Fodfolk, at de standsede i deres Fremrykning, og nu begyndte en heftig Kamp, hvori mange gjæve Riddersmænd og tapre Bønder faldt. Truid Pedersen og Klaus Turesen kastede sig med en Trop Hytter ind mod Fjenderne og forarsagede stort Mandefald. Hytternes Eksempel virkede opildnende paa den øvrige Hær, og Hertug Grik's Folk trængtes mere og mere, Rækkerne vaklede og begyndte at vige.

"Vi sejre, vi sejre! Gud være lovet!" raabte Bisp Mikolau, der var midt inde i Kamptummelen og brugte sit Sværd, saa det sved til mangen Hølstener.

"Sejr, Sejr!" jublede Hundreder af Stemmer.

Men i det samme lød et Frydeskrig fra Hertug
Griks Folk:

„Danskerne flygte!“

Der gik som et Sæt, en Bæven gjennem Dansker-
nes Rækker, de saa sig om, og, som Solen dalede, flyg-
tede Peder Tindson og Ivar Tagesen med Størstedelen
af Rytteriet. Fodfolket og flere Riddere kæmpede endnu,
men de fjendtlige Skarer vare for overlegne, og nu
begyndte en vild Flugt mod Nord.

Fjenderne nyttede Forvirringen, hug mange af
Flygtningerne ned og fangede andre, blandt hvilke Rid-
der Truid, Klaus og Bisp Mikolaus. Den danske Lejr
udplyndredes; Dronning Margrete og den unge Konge,
der opholdt sig i Hugelsted i Nærheden af Danewirke,
bleve ligeledes fangne. De havde ventet at høre et
Sejrsbudskab, men nu bragte Fjenden Bud om Neder-
lag. Dronningen blev samme Nat ført til Hamborg,
Kongen og Bisp Mikolaus bragtes til Nordborg Slot
paa Als, hvor Hertug Grik tog dem i Varetægt. De
øvrige Fanger førtes til Fængslerne i Slesvig By og
omliggende Borge.

Flere Tusende døde og saarede bedækkede Balplad-
sen, og man har det Sagn, at Dronninghøj, der endnu
ses paa Lo Hede, skal være opkommen af de faldnes
Kobberhjelme. — —

Endnu flyder Sorgflodens Bølge over Lohedens

ufrugtbare Sletter. Sit Navn tro er den et Sorgens og Bemodens Billede; thi den har været Vidue til megen Juf og Lidelse. Ved dens Bredder have danske Mænd lidt Nederlag paa Nederlag; efter hver ny Bunde, som sloges, haabedes paa Dprejsning, men der kom kun bitter Skuffelse. Og Sorgfloden iler mod Gjderen, den kan ikke ene bære de tunge Minder. Men fra den gamle Grænsevold, som ogsaa Margrete Sambiria byggede paa, og hvor navnkundige Konger og Dronninger have indskrevet deres Navne, drager Haabet endnu Aande; thi et Folks dyre Minder kunne ikke udslettes, de øve den Idret at holde Haabet om en lysere Dag i Live og bevare Kjærligheden til Fædrenes Arv.

Da Jakob Erlandsen hørte om Hertug Griks Sejr, glædede han sig og ilede til Danmark. Nu mente han, den Dag var kommen, da hans Modstandere skulde skjælte for hans Magt. Det nuværende Regimente maatte kunne fjernes, Styret lægges i Abelsættens Haand, at der maatte gys en Dprejsnings Dag for Kirken og for Kirkesyrstens Forsmædelse i Hagenskov Fængsel.

Først ilede han til Nordborg at gjense Bisp Nikolaus; han hilste skadesro paa Fangen og sagde:

„Nu skjønner jeg, at Herrens Langmodighed er forbi; Straffen kommer over dette forvendte Folk og over dem, der gif fremst paa onde Veje. I, Bisp Nikolaus, har gaaet i Spænd med Kirkens Tjender og maa derfor vansmægte i Fængsel, men jeg ønskede, at den Viborg Bisp sad ved eders Side.“

„Eders strenge Ord straffe mig ej, thi de ere ubillige,“ svarede Nikolaus sindigt, skjønt Harmen begyndte at fuge i ham. „Jeg tjente mit Fædreland, mens I søgte at ødelægge det. Jeg gavnede Kirken ved at sørge for Menighedernes aandelige Liv, at de maatte leve Gud til Behag; men I ammede Rid og Splid, ja, gjorde Sjæle fredløse ved Band og umild Færd. Døm nu selv, hvem af os der har været en ret Kirkens Tjener.“

„I vover at tale irettesættende til eders Erkebisp!“ udbrød Jakob Erlandsøn. „I har badet eder saa længe i Kongegunst og anden forfængelig Ære, at I er worden ganske blind for vor hellige Kirkes rette Røgt. For Sanden! Det er nu kommet saa vidt i Danmark, at Kirken maa være tjenende Terne for en Dreng i Kongestaabe.“

„I er ej farrig med Haansord, dem I selv maa svare for,“ sagde Nikolaus; „men det er bedre at vel-

signe end forbande, bedre at lyse i Fred end at haane. I har bragt ringe Lykke over eders Folk, siden I blev Danmarks Erkebisp og brugte Krumstaven til at lægge Jærnaag paa Folks Skuldre i Steden for at løse bundne Sjæle af Syndens Lænker."

"For Kirken skal hver Vilje paa Jorden bøje sig. Frigjørelsen ligger i den ubetingede Underkastelse, og først naar denne er fuldbragt, kan Kirken yde sin Beskjærmelse," svarede Jakob Erlandsøn. „Al, Kirken lider ilde i Danmark, fordi den vanrøgtes af vege Viljer og famlende Hænder. For dens Styrke og Ære har jeg stridt og lidt og vil vedblive dermed, til jeg vinder Sejr eller gaar til Grunde. Da sørger Gud Herren nok selv for sin Kirke og lægger Krumstaven i stærkere Hænder end mine. Men endnu er jeg en salvet Erkebisp og maa være nidkjer paa blinde Hyrder, der føre Hjordene vild. I, Bisp Nikolaus, vorder ej seende, før eders Hjerte forbander den Dag, da I var med til at frone Sønnen af Løstebryderen Kristoffer Baldemårson og sænkede Krumstaven for Dronningens. Eders Fængsel bør være lidt strængere, at eders Forbedring kan begynde des snarere."

"Gud forlade eder det! I har ej lært at tilgive, men farer tort i syndig Harm," sagde Bisp; „derfor kan jeg ej bøje mig for eder, selv om I var en ti

Gange salvet Erkebisp. Jeg bøjer mig nu alene for Kirken milde Herre."

Jakob Erlandsøn fik derefter udvirket, at Bisp Nikolans lagdes i Lænker og sættes paa knap Tæring. Ligeledes sørgede han for, at Dronning Margrete blev skarpere berøgtet end hidtil. Kirken var jo haanet i hans Person, mente han, dette havde han at straffe i Følge den Magt, der var forlenet ham fra oven, og han gjorde sig ikke Rede for, at personligt Had var noget af Drivkraften i hans Sjæl, noget af Bloden i hans Midfærhed.

Dronning Margrete holdt Hovedet oprejst, skjønt Danmark syntes at være sin Undergang nær; hun skrev fra sit Fængsel et Brev til Hertug Albrekt af Bruns-
vig og lagde Rigsstyret i hans Hænder. At onde
Tunger fik travlt med at tale om hendes Forhold til
Rigsforstanderen, og at dette Forhold tillagdes en Række-
vidde, der skadede Dronningens Rygte, er næsten en
Selvfølge; thi Tjenderne forsmædede intet Baaben, om
det end var nok saa slet.

Efter ni Maaneders Fangenskab kom Dronning Margrete paa fri Fod. Forliget med Hertug Erik

sluttedes paa saadanne Betingelser, at Jakob Erlandsøn og de kongesjendiske Bisper fik en lang Ræse. Alt deres Arbejde for Vtstifte paa Tronen var spildt Umage.

Paa samme Tid bleve de fangne danske Riddere, blandt hvilke Truid Pedersen og Klaus Turesen, udløste af Fængsel. Den første ilede til Zborg, den sidste til Ribe.

Da Ridder Klaus efter den lange Fraværelse traadte ind i Hemming Skippers Hus, overvældede Glæden Jomfru Jutta saaledes, at hun ikke kunde beherske sig. Hun greb Ridderens Haand og sagde:

„J lever og er karst! Da har den hellige Guds Moder hørt mine Bønner, og jeg vil takke hende, mens jeg drager Aande!“

„Glæder det eder saa meget, at de lede Holstæner ej staf mig ihjel?“ spurgte Klaus.

„Hvor kan J spørge saa! Jeg vilde været død af Sorg, om dette var hændet.“

„Da maa jeg tro, at jeg er en ganske uundværlig Person for eder, ligesom J alt længe har været det for mig,“ sagde Klaus. „Vil J worde min Fæstemø, fjære, velsignede Jomfru Jutta?“

„Ja!“ svarede Ungmøen rødmende.

Da tog Ridderen hende i Havn og kysjede hende.

„Nu er den fagreste og bedste Ungmø paa Guds grønne Jord min!“ udbrod Klaus.

„Og en Skipperdatter vandt den bedste og ædleste Ridder, der findes udi disse Lande og Riger,“ sagde Tutta.

„Jeg smaat i med sig ufortjent Ros, ellers taber jeg al sund Sans. Ved Sankte Lucius, hvem jeg lovede tolv tykke Bokslys, hvis jeg vandt eder! Nær var jeg vorden en Grillensfænger, mens jeg sad i det Hundehul i Slesvig, thi jeg begyndte at frygte, at I havde en anden kjær.“

„Alt længe har jeg haft eder kjær, og ingen Sinde kunde mit Hjerte vendt sig til en anden. Nej, Klaus Duresøn! En trofast Ungmø haver kun sin første Elskov at pleje, og vorder den ej gjengjældt, da vælger hun enlig Stand eller Nonnesløret.“

Genning Skipper traadte ind, og da han saa Tuttas straalende Ansigt og skjønne, hvad der var sket, sagde han med et Smil:

„Nu er nok endelig det fuldbyrdet, som jeg længe har ønsket maatte ske. Ja, ja! Jomfru Tutta har og lidt meget af den Sygdom, man kalder Elskov; hver Dag har gjort Kinderne blegere og skabt Taarer, saa alle Helgene maatte sig forbarme, og det var ene af Længsel efter eder. Nu ser hun ud, som om hun havde vundet Prinsen og det halve Kongerige.“

„Nu! Jeg vil ej bytte Jomfru Tutta bort for et helt Kongerige,“ sagde Klaus.

Jutta forsvandt, hun ønskede ikke at være Vidne til denne Samtale længer.

„Tak, at I kom, Hr. Ridder!“ tog Henning til Orde. „Jeg har ej set et Smil om min ellers livsglade Datters Mund, siden I drog bort; men nu er alt vel, skjønner jeg, og snart faar jeg sørge for Brudefærd og Medgift.“

Det var sollyse, lykkelige Dage, som Ridder Klaus og Jutta levede herefter.

Bed Arreskovsjøens nordøstlige Bred laa i hine Tider en anseelig Borg med Volde og Grave. De tykke, vejrbidte Mure vare mosgroede af Alder, de havde været Vidne til mangen god og ond Idræt, øvet af svundne Slægter, og saa nu med Erfaringens Sindighed ned paa Menneskenes travle Færd. De vidste jo, at Tilintetgjørelsen om en søje Stund vilde ramme den splidagtige Slægt, som maatte give Plads for en anden. Uanfægtede af Vejr og Vind stod de, lidet ænsende skiftende Stemninger i Tiden, kun Vejrhænen paa Taarn-tinden drejede sig efter forandrede Vindretninger. I en nær Fortids urolige Tjæder, da Baldemarssønnerne bekrigede hinanden og med Flid søgte at ødelægge de-

res Fædreland, havde de gamle Mure udholdt mangen haard Tørn; men de havde dog ikke kunnet hindre, at Kong Erik indtog Borgen.

Paa den sydlige Side af Borgen havde en Na sit Udløb, den ilede mod Søen og vilde ikke dvæle under de gamle Mure, thi indenfor, saa fortaltes der i det mindste, gled ræddelige Skygger om i Salene, skræmmende Terner og Svende, naar de i en sildig Aftentime havde Vrende i øverste Stofværk. Det var henfarne Aander, som holdt Stævne for at advare Slægten imod at øve Jdrætter, der krævede en lang Gravnats Ruelse. Man mente at fjende Kong Abel blandt de uhyggelige Skikkelser, der gjorde Ustyr paa Borgen. Næmeligt nok, hvis det er sandt, hvad den svenske Rimkrønike fortæller, at han havde sit Tilhold i Helvede. — Kunde det da undre, at Naen, der elskede den frie Natur, hastede ud mod Søen, bort fra Spøgelsedansen og fredløse Aanders vaandefulde Suk.

Arrestov havde tilhørt Kong Abel og senere hans Søn, men ejedes nu af Peder Hindsen. Siden Slaget paa Lohede havde han mistet Dronningens Gunst og mange gode Vænds Tillid, fordi man mente, at enten var han en fejsk Ridder eller en Forræder. Peder Hindsens Flugt havde sine Grunde, thi han skjønnede, at Jakob Erlandsøns og Abelsættens fortsatte Strid med Dronning Margrete gav Udsigt til endeløse For-

rifflinger, som vilde bringe Landet i Nød, og Ridderen troede at løse Knuden ved et dristigt Greb i Begivenhedernes Hjul. For Hertug Erik med de mange mægtige Benner vilde et kraftigt Styre bedre kunne lykkes end for Barnekongen. Men det, som blev afgjørende for Peder Tindson, var Taler om Hertug Albrechts Indfaldelse; thi sliq nydelsessyg, ødsel og fremmed Herre vilde han ikke se som Danmarks Styrrer, nej, hellere da arbejde Hertug Erik Kronen i Hænderne.

Hans Plan førte til intet, og nu sad han paa Arreskov, græmmende sig over, at en fremmed Lykkejæger, der traadte dansk Sæd under Fødder, var Herre i Landet. Albrechts hovmodige Optræden vakte stor Uvilje hos alle danske Mænd, og Peder Tindson nyttede denne Stemning saa godt, at hans Indflydelse voksede. Men da han efter Dronningens Hjemkomst af Fangenskab fremstillede sig for hende og paa den danske Ridderstands Begne forlangte Hertugens Fjernelse, blev Dronningen harmfuld og begyndte at tale om Flugten fra Lohede, det ene skarpe Ord tog det andet, og man skiltes i Brede.

Fra dette Djeblik af lagde Peder Tindson ikke Dølg paa, at han ved alle Midler, som stode til hans Raadighed, vilde søge at gjøre Albrekt umulig i Danmark. Da Dronningen derimod sluttede sig nøjere og nøjere til Hertugen og syntes at lægge alt i hans Hæn-

der, talte man højslydt om, at han var hendes Elsker, og at hun vilde ægte ham. Forbitrelsen herover var almindelig, og man yntede om en Sammensværgelse mod Hertugens Liv. Dette kom Dronningen for Øre, og da hun ansaa Peder Fjindson for at være Leder af det misfornøjede Parti, lod hun ham fængsle og bevogte paa Arreskov. En Undersøgelse om hans Forhold i Slaget paa Lohede blev derpaa indledet.

Nu fik han Tid til at tænke over sine Handlinger, og han maatte erkjende, at han var en brødebetyngt Mand. Han, der hidtil havde været en trofast Ven af Kong Kristoffer og hans Slægt, havde svigtet i Nøden og bragt Danmark til Afgrundens Rand. Uengstelsen for Døden og Tanken om, at hans Navn vilde blive bedækket med Skam, hvis han dømtes fra Livet som Forræder, fødte hvileløse, martrende Timer, da hans Hjerne arbejdede som i Feberglød for at finde en Redningsplanke. Han fandt intet, som han kunde binde Haabet om Frelse til; men i Nattens Stilhed viste Borgens hemmelighedsfulde Skygger sig for ham, de mindede ham om hans Brøde, mens de haanlo ad hans Jammer. Da kunde han udbryde:

„Sig fra mig, I onde Mander! I have ingen Del i mig, thi vel fejlede jeg, men Dudskaab var ej min Sjæls Begjær.“

Saa snart Truid Pederson hørte om sin Faders

ulykkelige Stilling, ilede han til Arreskov; men Synet af Sønnen syntes at skaffe Fangen en ny Lidelse.

„Jeg maa skjule mit Ansigt for dig, min Søn, thi der er en mørk Rustplet paa mit Gresskjold; men dog priser jeg min Helgen, at din Moder alt er under Mulde og sparedes for at se den Tort.“

„Tal ej saa!“ svarede Truid. „Der kommer vel en Dprejsningens Dag, da I frikjendes for den Brøde, man tillægger eder.“

„Dprejsningens Dag kommer ej for mig, thi om jeg end pønsede paa Danmarks Vel, er jeg dog efter Landsloven skyldig til evigt Fængsel eller Døden,“ sagde Fangen.

Ridder Truid sad tavs en Stund, thi Fadereus Selvbekjendelse smertede ham dybt, men endelig spurgte han:

„Har I aabenlyst vedgaaet eders Brøde?“

„Nej!“ svarede Peder Gindsøn. „Lad Lykkejægeren fra Brunsvig have Umage med at skaffe Beviser.“

„Nu! Vi leve i Forvirringens Tider, Ret og Uret, Sandhed og Løgn blandes i Hob, saa mange ædle Mænd fare vild. Jeg vil gaa til Dronning Margrete og bede om Raade for hendes gamle tro Drost, der foer vild, men angrrer sin Brøde.“

„Det bliver desværre kun en Ydmygelses Gang, thi Brunsvigeren hader mig af ganske Hjærte, og Dron-

ningen deler vel hans Sind i dette som i alt andet," svarede Fangen. —

Truid søgte alligevel til Dronning Margrete og bad for sin Fader; men hun svarede:

„Retten skal have sin Gænge, da sker der ej Peder Fjindson større Mæn, end han har fortjent.“

„Lad Naade gaa for Ret, ædle Dronning!“ bad Truid.

„Nu! Hr. Peder flygtede af Slaget som en fejsk Ridder, hvad I fuldt vel véd, og meget taler for, at han var kjøbt dertil af Fjenden. Han var Skyld i mit og Kongens Fangenskab, satte Griks Krone paa Spil og bragte Danmark til Afgrundens Rand. Ikke kan jeg fredlyse en Forræder og bøje Landseis Lov.“

„Bisffelig drog den usalige Flugt skjæbnesvangre Følger efter sig; men dog kan I dømme eders gamle tro Droft mildt og lade ham bo med Fred paa Arrerflov. I tilgav Ridder Ebbe Genvæth og gjorde ham for stedse til eders Ven ved Mildhed.“

„Ebbe Genvæth fik Fred, fordi Hertug Grik krævede det og ingenlunde for min Overbærenheds Skyld. Dog skjønnede jeg, at Kong Kristoffer havde handlet ilde imod ham og tvunget ham over i Fjendernes Lejr; men Ridderen lagde ingen Dølg paa sit Sindelag, og hans aabne Færd er ham til Hæder. Derved blev det mig lettere at tilgive; men Peder Fjindson hyklede Tro-

skab og har sig dog ad som en lumst Forræder, hvilket øger hans Skjændsel."

„Naadige Dronning!" begyndte Truid; men hun afbrød ham i Brede og sagde:

„Jugendlunde vil jeg høre mere om Peder Fjindsøn, den Klaffer. I skal vide, at min Mildhed haver en Grænse, og I kan tale eders Faders Sag saalænge, at jeg maa tvivle om eders egen Troskab."

„For Sanden! I taler saare umilde Ord, dem jeg ej har forskyldt, og I giver min stakkels Fader mange uskjønne Navne, som lyde helt ilde i eders Mund; men mister jeg min Dronnings Tillid, fordi jeg beder om Naade for en fangen Mand, der angrer sin Brøde, da nødes jeg at undvære en Gunst, der kun kan bevares ved at vorde en hjerteløs Søn," svarede Ridderen harmfuld.

„Ej, ej! Jeg skjønner, at I lader haant om eders Dronnings Gunst, ja, endog tør sætte hende i Kette. Da skal I vide, at Peder Fjindsøn haver bekliffet mit Rygte, kaldet mig en gistesyg Kvinde og paaløjet mig Ting, som jeg blues ved at nævne; men ustraffet skal ingen haane Margrete Sambiria."

„Nu mærker jeg, at min Fader er fortabt, siden I fæster Lid til Fabel og lukker eders Øren for danske Mænds Bønner."

„Forlad mig nu, Ridder Truid! Jeg skal sende Bud, naar jeg har Brug for eders Raad.“

„Vær tryk, Dronning Margrete! Ufaldet kommer jeg ej til Hove herester, thi Døren er stænget af en fremmed Haand,“ sagde Truid og vendte sig mod Døren.

„Dette Ord vil I fortryde, thi nu taledes Peder Fjindsøn gennem eder,“ svarede Dronningen.

Fra denne Dag af blev Peder Fjindsøn nøje bevogtet, og Sønnen nægtedes Adgang til ham. Truid rejste da til Toløgaard med sin Hustru, men de tunge Tanker fulgte med. Fru Anna søgte at mildne hans Sorg ved al den Omhed og Kjerlighed, som en Kvinde kan udfolde; men den mørke Slagshygge, der havde lagt sig over Truids Sind, egnede hun ikke at udslutte.

„Bed min Fader bliver mit Navn bedækket med Skam, og jeg er viet til et daadløst Liv,“ sagde han.

„I har ej Lov til at opgive Haabet, thi eders Faders Frelse kan ej være umulig, om den end synes langt borte,“ svarede Fru Anna. „Gud og hans Helgene leve jo endnu, de ville skyde Raad i Sunde, naar Nøden er størst. Ofte var jeg Fortvivlelsen nær, og Haabet fødtes atter. Alt var Mørke i mig og uden om mig, jeg tyktes, at jeg maatte gaa til Grunde i min Sammer, og dog vare usynlige Hænder nær med Hjælpen, da min Sjæl kugedes til Døden.“

„Min Fader kan ej frelles uden ved et Under,“
sagde Truid mørk.

„Nu! Da fortro vi den Sag alene til Gud, der haver alt i Bolde, han kan lade et Under ske, om han vil det,“ svarede Anna.

Ridder Truid kunde ikke ret længe leve i Uvirk-
sommelighed med mørke Auelser til daglige Fæller, og efter
nogle Dages Ophold paa Toløgaard, ilede han til Tjen
at arbejde for Faderens Redning. Han kom for sent.
Med Dronningens Billigelse havde Hertug Albrekt
pludselig ladet en af sine tyske Benner, Ridder Ma-
thias Flortorp, føre Peder Tindson til Nyborg, hvor
Svar Tageson og seks andre danske Riddere sad fangne.
Peder Tindson bad Hertugen om Naade og tilbød
10,000 Mark i Løsepenge for sit Liv; men den hov-
modige Tysker vilde intet høre herom, Dommen blev
hurtig fældet og Peder Tindson tilligemed Svar Tage-
son samt de seks andre Riddere bleve hængte i en meget
høj Galge udenfor Nyborg. Arrestov blev nedbrudt
til Grunden.

XXII. Slutning.

§ Begyndelsen af Aaret 1262 syntes Tiden at være kommen, da Abbed Arnfasts Uergjerrighed i nogen Maade skulde blive mættet. Bisp Peder af Aarhus var nemlig død, og ved Valget af hans Eftermand stemte seks af Kammererne paa Arnfast, medens seks Stemmer faldt paa Magister Tyge. Jakob Erlandsøn beskikkede nu Abbeden til Bisp, men Dronningen vilde ingensunde lade dette gjælde og hindrede ham derfor i at tage Bispestolen i Besiddelse. Ja, hun udsendte endog sin Marsk, Johan Kalf, med flere Hundrede Ryttere for at fange Arnfast hos de Munkes i Dm, hvor man mente, at han opholdt sig. — Forfulgt af Fjender, plaget af indre Uro drog han til Rye Kloster for at vente paa bedre Tider. Her fik han et uventet Besøg af Jakob Erlandsøn, som opmuntrede ham til at trodse Dronningen og betragte sig som lovlig kaldet til Aarhus Bispestol.

„Ikke evner jeg at sikre mig Bispestolen uantastet, saasom de jyske Bisper og Klerke holde med Magister Tyge og synes at være ganske forgabede i Barnekongen,“

svarede Arnfast. „Brøvede jeg derpaa, naaede jeg kun at sidde til Huse i et eller andet Fængsel.“

„J har den Magt, der ligger i en staalsat Vilje og i Troen paa, at J af Gud er udset til Modstander af et letfærdigt Regimente,“ sagde Erkebispens. „Men føler J ej i eders eget Bryst et uafviseligt Skald til at stride og lide for den haanede Kirke, da er J ej voksen den fremstodte Kampstilling, jeg tiltænkte eder overfor Jyllands vanartede Gejstlighed.“

„J maaer til Kamp, og dog viger J selv Kamppladsen, overladende eders Benner det Lod at vorde forfulgte og haanede.“

„Nej, Broder Arnfast! Aldrig veg jeg for mine Fjender af Omjorg for mig selv; men skal jeg smede Baaben og bruge dem i belejlig Stund til Gavn for mine Benner, da maa jeg vogte paa Friheden, at jeg ikke lægges i Bast og Baand.“

„Nu! Jeg øvede en Daad, der skilte eder ved en uforsonlig Fjende. Tænkte jeg da, J var mægtig nok til at yde en god Løn, fordi jeg satte mit Hoved paa Spil, tjenende eder og Kirken; men alligevel overlader J til mig selv at bane Vej til Bispestolen.“

„Tog J Kong Kristoffers Liv for Bindings Skyld, da betraadte J en slibrig Glipsti, en Skuffelsens Vej, der kun bringer Ruelse.“

Arnfast saa studsende paa Erkebispens, det var, som

om en kold, flamm Taage slog ham i Møde og standsede Mandedraget. Lavmælet og hørs lod hans Stemme, idet han sagde:

„Jeg handlede efter eders Bud og Befaling, Laurentius var Tolk for eders Tanke.“

„Du taler I gaadefuldt!“ udbrød Jakob Erlandsøn. „Laurentius var den vilde Naturkraft, i hvilken der brændte en Midfjærheds Blød, som kunde nyttes, naar den bragtes i Flamme; men lod I eder forbrænde af den uden at skjælnie mellem det, som er Guds og eders eget, da frygter jeg saare, at Satanas har foregjøglet eder Tanker og Syner, der havde mere Rod i denne Verdens fjødelige Begjær end i et Kald fra oven.“

„Gud har vedkjendt sig det fuldbragte Værk, og Kirkens Dverste i dette Land vandt Friheden!“ udbrød Arnfast beftigt. „Tvivler I om det første og regner det sidste for intet?“

„Nej, Broder Arnfast!“ svarede Erkebispem. „Det sidste, I nævnte, regner jeg for saare meget, thi min Frihed baader Kirken; men Svaret paa det første Spørgsmaal maa I finde I eders eget Hjærte. I bør ej være uvidende om, at Ansvarer for Kongens voldsomme Død falder paa eder selv, hvis I ej følte, at Gud Herren gav Kristoffers Liv i eders Haand som et Sonoffer for alle de Forhaanelser, Kirken havde lidt.

Glæd eder, om Midfjerhedens Ild, tændt af Gud, gav eder Adkomst til at være Hævneren; men gif I ad eders egne Stier, da frygter jeg saare, at Bejen til Aarhus Bispestol bliver eder for trang."

Abbeden havde ikke flere Spørgsmaal at gjøre, men hans Ansigt røbede, at der var Splid i hans Indre, og da Erkebispen forlod Klosteret, var Arnfast en Bold for modstridende Tanker. Senere bleve de mørke Stemninger, der ofte havde pint ham, daglige Gjæster. Den personlige Ansvarsfølelse for Kongens Død blev mere levende, og hver Gang Abbeden søgte at frigjøre sig, dragende friere Maade i den Betragtning, at Verket fuldbyrdedes i Følge et Kald fra Himlen, var Tvivlen straks til Rede med sine Modgrunde. Da kom al Tid frem i hans Tanker det ræddelige Syn af Kongen hin Aften, han vaandede sig i Dødsqual; det holdt ham fast som i en Skruestik, ubønhørligt fremstillende sig til Beskuelse, bestandig maatte han gaa rundt i samme Tankering som i en Hetsjedans, saalænge Heksenes Mester gled sin Fiolin. Og alt dette skulde han lide, uden at Magtens Sødme blev ham til Del.

Da henvendte han sig i sin Vaande til Munkens Mikael og bad ham række sig en Bønnehaand for ikke at gaa under i Malstrømmen; men Mikael evnede ikke med al sin Mildhed og aandelige Overlegenhed at bringe

de vilde Strømhvirler til Ro — Abbeden maatte synke og gaa under.

Saa skete det en Vinteraften i Begyndelsen af Aaret 1263, at Cellen blev Abbed Arnfast for trang, og han søgte ud i Klosterhaven. Aftenen var lys, Maanen stod højt paa Himmelen, Stjærnerne straaledede med tindrende Glans. Han forlod Haven og rettede sin Gang bort fra Klosteret uden Maal eller Med. Et tæt Snelag dækkede Jorden, og Gangen var besværlig, thi hist og her havde store Suedriver optaarnet sig; men Abbeden syntes at finde en Glæde i Hindringerne, det legemlige Besvær ved at overvinde dem gjorde ham fri for den sjælelige Byrde, som tyngede ham.

Han vandrede mod Syd, hvor Himmelen var klar, og Maanelyset glitrede over Sneen, saa Jordens hvide Dække blev til en Sølvørskaae, besat med Diamanter. Fra Nord begyndte imidlertid en skarp Vind at blæse, de stivnede Snekrystaller rullede hen ad Jorden i Kapløb, men Abbeden lagde ikke Mærke hverken til Vindens Skarphed eller til den Snesky, som bredte sig ud over Himlen og vilde strænge Maanelyset ude. En Regn af fin Sne begyndte at falde, og Vinden fik travlt med at lære Sneflokkene en Runddands i Luften, mens den paa Jorden hvilende Sne fattes i Bevægelse i stedse stærkere Jag. —

Da standsede Abbeden og saa sig om. Himmel og

Jord lignede et eneste stort, taaget Snehav, som der hverken kunde ses Begyndelse eller Ende paa. Han tænkte paa den Fare, han udsatte sig for ved at være ude i slikt Snefog om Natten, og Gangen maatte rettes mod Klosteret snarest muligt. Abbeden traf Hætten dybere ned for Ansigtet og begyndte at arbejde sig fremad mod Binden; men Snefoget tiltog i Styrke, de fine Sneflokke, haardgjorte af den bidende Frostvind, piskede ham i Ansigtet; det var næsten ikke muligt at aabne Øjnene, og han maatte gaa halvt i Blinde.

Men denne Kamp mod de vilde Naturmagter æggede Abbedens Kraft og huede ham vel; jo stærkere Stormen tog fat i hans Skappe med sønderflængende Attraa, hvinende om hans Hoved med ildevarslende Røster, der ligesom aandede opdæmmede Harmen og Vildskab, des mere var han i sit Es, haanleende ad Naturens Rasen.

Beständig skred han fremad, overvindende Modstanden; men i flere Timer fortsatte han sin Gang uden at øjne Klosteret eller nogen menneskelig Bolig. Da blev han dødtæt og begyndte at ængstes for at fare vild i den forrygende Snestorm. Han følte sig forladt og ensom, voldgiven Tilfældighedernes Spil, thi han havde ingen Anelse om, hvor han befandt sig. — Stormen skiftede Tonefald, tyktes Abbeden. Dens Hvin blev en vild Dødsfang, hvori skurrende Mislyde blanke Krumstav og Kongespir.

dede sig, nu og da skar vaandefulde Klagesuf sig ind i Hvinene; han kjendte dem godt, de isuede til Hjertoroden og bragte Angst i hans Sjæl. Da udbrød han i et stønnende Raab:

„Herre, min Gud! Red mig fra den onde! Lad mig dø, om du vil det: men fri min Sjæl fra at forbrænde i den navnløse Kval, jeg lider! — — —“

Legemlig og sjælelig Mæthed overvældede ham, og han maatte sætte sig ned i en Suedrive. Na, det var dejligt at hvile! — Han følte sig søvrig og lenede sig tilbage for at blunde lidt og samle Styrke til fortsat Vandring. — Abbedens Djenlaage faldt sammen, og han drømte, at han sad paa Aarhus Bispestol, mens Dronning Margrete, omgiven af Riddere, Klerke og Munkke, bøjede sig for ham. Han smilte og drømte videre. — Herlige, jollyse Landskaber viste sig for hans indre, dvalelagte Sans, et sødt legemligt Velvære, en forunderlig Sjælens Hvile var over ham — og han drømte bestandig videre. — —

Sneflokkene bredte sig over Munkeskappen og skjulte den, et smukt Tæppe, broderet i alle Regnbuens Farver, rullede ned for Abbedens Bevidsthedsliv; og han gik ind i det tilfløede Land, som Støvøjtet kun glimtevis har set, og hvor hen fordømmende Menneskedom over død Mand ej kan naa, men bliver Gornods gresle Udslag. — — —

Nogle Dage efter fandt man Abbedens Lig; et ubestemmeligt Smil laa endnu over dets Ansigt. —

Munken Mikael valgtes til Arnfasts Eftermand.

De sidste ti Aar af Jakob Erlandsøns Liv skal ikke her omhandles; men dog bør siges, at han til sin Død, der indtraf i Maret 1274, holdt Kampfanen højt. Om han end til sine Tider følte sig træt og ønskede at fjæle sig i et Kloster for at ende sine Dage i Fred, saa turde han dog ikke give efter for denne Trang; thi Midsjærheden for Kirken brændte endnu i ham med usvækket Kraft.

At den gamle Erkebisp, der havde levet et Landflygtighedens Liv i Skuffelse, stemtes til Mildhed og Forsønlighed før sin Død synes at fremlyse baade af hans Breve og af det Forlig, han sluttede med Kong Erik ved Pave Gregors Medvirkning. Efter Forliget rejste Erkebissen fra Rom for at leve med Fred i sit Fædreland; men han naaede kun til Nygen, hvor han døde. Hans Lig førtes til Lund og jordedes forved Højaltaret i Graabrødre Kirke.

Gebe Genwæth og Fru Karen levede et stille og lykkeligt Liv paa Øborg. Ridderen følte ingen Trang

til at gribe ind i Tidens endeløse Strid; den havde givet ham bitre, dyrefjødte Erfaringer, og han længtes ikke efter at øge dem.

Truid Pederson og Fru Anna besøgte ofte Tborg, men ellers var Tolægaard deres sædvanlige Opholdssted. Den mørke Skygge, som Faderens vanærende Død lagde over Truids Sind, øvede sin Indflydelse i lang Tid; men lidt efter lidt lykkedes det dog Fru Anna med kjærlig Udholdenhed at sejre over Ridderens tungsindige Grublen, saa han atter begyndte at se Fremtidens lyse Haab glimte gjennem Taagen. — Fru Bibeke henlevede sin sidste Tid paa Tolægaard; den gamle, milde Kvinde blev et Vidne om, at Kjærlighed er stærkere end Spliden i Tilværelsen og kan bringe Livets dybeste Grundtoner i Samklang.

I Vaaren 1265 gjæstedes Tolægaard af Klaus Tureson og Fru Jutta. Gjensynets Glæde var stor for alle, og de mørke Skygger maatte vige for sollyse Ansigter.

„Naar jeg undtager den Gang, da en vis Jomfru bejlede til min statelige Person, saa er denne Dag den lykkeligste i mit Liv,“ sagde Ridder Klaus.

Fru Jutta truede smilende ad sin Gusboud.

„J er nu som al Tid før den samme glade, lykkelige Klaus,“ udbrød Truid.

„Jeg har og Grund dertil,“ svarede Ridderen.

„En bold Ridder og hans Hustru ere mine Hjærtens Benner; dertil har jeg en fager og mild lille Frue, selv om hun nu og da gjør mig det broget nok. Mener jeg tillige, at man maa lægge Bind paa at eje et lyst Smil og et muntert Ord, saasom der i denne Verden er mere end nok af mørke Miner og vaade Djne. Hvad siger I, Fru Bibekke?“

„Nu! I har Ret deri, at sand Glæde er en herlig Gæst, som skal bydes velkommen,“ svarede den tiltalte; „men ej bør det glemmes, at Glæde skifter med Sorg, ligervis som Solskin og Regn veksle for at bringe Frugtbarhed. Vær vis derpaa, at af Taaresjød vokser mangen skøn Frugt.“

„For kvinder skal det være en gængs Tidfort at saa med Taarer,“ mente Klaus.

„Mænd have og Brug for sliq Tidfort, saasom jeg kjender en vis Ridder, der fik vaade Djne, fordi Truid Pederson sagdes at være død,“ tilføjede Fru Jutta. „Det er da ilde at synes haard som Sten i sine Ord, naar man har et ædelt og varmt Hjerte.“

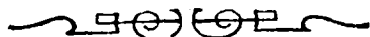
„Tykkes min suilde Hustru det?“ lo Klaus. „Ja, saa tør jeg ej sige imod; thi I har al Tid Ret; men dog mener jeg, at en grædende Mand er et saare ulysteligt Syn.“

„Utæffeligere er dog en taareløs Kvinde,“ sagde Truid.

„Lad os overlade dette Spørgsmaal til Besvarelse af vor Ven, Abbed Mikael, som vi nu ret snart have i vor Midte,“ udbød Fru Anna, idet hun saa ud af det aabne Vindue.

Abbeden traadte ind, og Samtalen fortsattes med livlig Ordveksel. Tilfaldt gjorde man Tanferejser i Mindernes store Rige, hvor saa mange Haab gif til Grunde, medens andre opfyldtes; Ungdomsdrøm og Manddomsid drøftedes, mens et broget Skue af Oplevelser droge forbi Bennernes indre Syn. Da sagde Mikael:

„Det er lifligt for Benner at mødes, thi da bliver det sjundne nærværende og opleves paany i Mindet. Lifligst er det dog at tale om Haabet, der ej alene er vor trofaste Følgesvend, naar vor Hu staar til ædelt Virke, men ogsaa forynger sig selv, indtil det slaar Rod i Evigheden. Og som Haabet folder sig ud, mister Spliden i Tilværelsen sin Braad. Vi skjønne, at intet af det, som har Evighedsnatur, kan gaa til Grunde, men skal ende i en Forsoningens Samklang, og da bliver Kjærlighed Grundstrømmen i vore Hjerter. Gud og hans Helgene give, at dette maa times os!“

Trykfejl.

Side	4, 8.	Linie	fraoven:	Folkeslag, læs Folkelag.
—	5, 7.	—	—	de, læs det.
—	5, 11.	—	frandeden:	Ungersvendes, l. Ungersvendes.
—	9, 2.	—	—	hardt, læs hart.
—	18, 8.	—	—	stænte, læs stængte.
—	29, 8.	—	—	fyrrige, læs fyrige.
—	30, 4.	—	fraoven:	i, læs J.
—	72, 5.	—	frandeden:	Havde J, læs Havde J ej.
—	73, 3.	—	fraoven:	hvidskede, læs hvijskede.
—	106, 13.	—	frandeden:	Tankestiftning, l. Tankestifting.
—	131, 14.	—	fraoven:	Ban, læs Band.
—	142, 8.	—	—	Kronningen, læs Kroningen.
—	215, 8.	—	frandeden:	aandedede, læs aandede.
—	228, 7.	—	—	Sværtid, læs Sværdtid.
—	228, 4.	—	—	vilde, læs ville.
—	243, 11.	—	—	Mus, læs Mur.
—	293, 6.	—	—	end havde, læs end han havde.
—	298, 4.	—	fraoven:	saarede, læs saaredes.

